

Lietuvos Respublikos
Seimo
penktoji sesija

2018 m. lapkričio 6 d.
226 ir 227 posėdžiai

Stenogramos

124

E. leidinį parengė

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMO KANCELIARIJOS
DOKUMENTŲ DEPARTAMENTO STENOGRAMŲ SKYRIUS

Elektroninis leidinys leidžiamas nuo 2016 m. lapkričio 14 d.

TURINYS

V (RUDENS) SESIJA

2018 m. lapkričio 6 d.

Rytinis posėdis Nr. 226

Seimo Pirmininko V. Pranckiečio kalba	9
Informaciniai pranešimai	9
Seniūnų sueigos patikslintos 2018 m. lapkričio 6 d. (antradienio) posėdžių darbotvarkės tikslinimas ir tvirtinimas	10
Seimo nutarimo „Dėl NATO greitojo reagavimo pajėgoms, Jungtinėms ekspedicinėms pajėgoms priskirtų Lietuvos Respublikos karinių vienetų ir NATO ir Europos Sąjungos karinėse vadavietėse tarnybą atliekančių Lietuvos karių ir civilių krašto apsaugos sistemos tarnautojų alyvavimo tarptautinėse operacijose“ projekto Nr. XIIIIP-2316(2) svarstymas ir priėmimas	10
Šio nutarimo priėmimas	12
Tarptautinių operacijų, pratybų ir kitų karinio bendradarbiavimo renginių įstatymo Nr. I-555 2 ir 3 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-2379(2) svarstymas ir priėmimas	12
Šio įstatymo priėmimas	12
Krašto apsaugos sistemos organizavimo ir karo tarnybos įstatymo Nr. VIII-723 63 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-1533(2) svarstymas	13
Seimo nario A. Anušausko kalba	13
Seimo nario A. Syso kalba	13
Seimo nario A. Gumuliausko kalba	14
Seimo nario J. Oleko kalba	14
Administracinių nusižengimų kodekso 12, 29, 33, 64, 99, 108, 109, 127, 132, 137, 143, 150, 151, 158, 159, 160, 161, 162, 163, 164, 165, 166, 167, 168, 170, 172, 173, 174, 176, 187, 188, 189, 190, 191, 192, 205, 207, 208, 209, 210, 211, 212, 213, 214, 215, 216, 217, 217 ¹ , 218, 426, 505, 546, 589, 599, 610, 613, 665 straipsnių pakeitimo ir Kodekso papildymo 49 ¹ , 209 ¹ straipsniais įstatymo projekto Nr. XIIIIP-2207(2)ES svarstymas	16
Vartotojų teisių apsaugos įstatymo Nr. I-657 40 straipsnio ir priedo pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-2450(2)ES svarstymas ir priėmimas	17
Šio įstatymo priėmimas	17
Produktų saugos įstatymo Nr. VIII-1206 pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-2292(2) svarstymas	18
Seimo nario A. Vinkaus kalba	18
Potencialiai pavojingų įrenginių priežiūros įstatymo Nr. I-1324 1 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-2355(2) svarstymas	18
Teritorijų planavimo įstatymo Nr. I-1120 16, 19, 20 ir 28 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-1286(2) svarstymas	18
Žemės įstatymo Nr. I-446 32 ir 40 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-1287 svarstymas	20
Metropoliteno įgyvendinimo įstatymo projekto Nr. XIIP-2375GR (<i>Respublikos Prezidento gražintas Seimui pakartotinai svarstyti</i>) pateikimas (A. Molis)	20
Politinių partijų įstatymo Nr. I-606 2 ir 21 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-2266GR pateikimas ir 2018 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymo Nr. XIII-868 15 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-2470GR (<i>Respublikos Prezidento gražinti Seimui pakartotinai svarstyti</i>) pateikimas (M. Lingė)	25

Vietos savivaldos įstatymo Nr. I-533 3, 12, 14, 16, 20, 27, 28 ir 29 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-2278(2), Biudžeto sandaros įstatymo Nr. I-430 37 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-2279(2), Biudžetinių įstaigų įstatymo Nr. I-1113 12 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-2280(2), Viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymo Nr. X-1212 30 ir 32 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-2281(2), Rinkliavų įstatymo Nr. VIII-1725 14 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-2282(2) (sujungti Nr. XIIP-4277 ir Nr. XIIIIP-2282), Valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymo Nr. VIII-729 25 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-2283(2), Sveikatos priežiūros įstaigų įstatymo Nr. I-1367 19 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-2284(2) ir Valstybės kontrolės įstatymo Nr. I-907 9 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIP-4281(2) svarstymas	30
Valstybės ir savivaldybės įmonių įstatymo Nr. I-722 17 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIP-4279 svarstymas	31
Vietos savivaldos įstatymo Nr. I-533 6 ir 16 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-1762(2) svarstymas	31
Seimo nario J. Varžgalio kalba	31
Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2017 m. birželio 22 d. nutarimo Nr. XIII-508 „Dėl Lietuvos Respublikos vyriausiosios rinkimų komisijos sudarymo“ pakeitimo“ projekto Nr. XIIIIP-2671(2) svarstymas ir priėmimas	33
Etikos ir procedūrų komisijos išvada dėl Seimo nutarimo projekto Nr. XIIIIP-2656 svarstymo	33
Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo laikinosios tyrimo komisijos atlikto parlamentinio tyrimo dėl Lietuvos nacionalinio radijo ir televizijos valdymo, finansinės ir ūkinės veiklos išvados“ projekto Nr. XIIIIP-2656(2) svarstymo tęsinys	34
Seimo nutarimo „Dėl parlamentinio tyrimo dėl padėties žemės ūkio sektoriuje atlikimo ir pavedimo šį tyrimą atlikti Lietuvos Respublikos Seimo Kaimo reikalų komitetui“ projekto Nr. XIIIIP-2771 pateikimas	41
Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2018 m. rugsėjo 25 d. nutarimo Nr. XIII-1495 „Dėl laikinosios tyrimo komisijos dėl galimos neteisėtos įtakos ir (ar) poveikio Lietuvos politikams, valstybės tarnautojams ir politiniams procesams Lietuvoje parlamentinio tyrimo atlikimo sudarymo“ pakeitimo“ projekto Nr. XIIIIP-2805 pateikimas (A. Širinskienė)	41
Referendumo įstatymo Nr. IX-929 7 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-2761 pateikimo tęsinys (A. Širinskienė)	46

Vakarinis posėdis Nr. 227

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2017 m. birželio 22 d. nutarimo Nr. XIII-508 „Dėl Lietuvos Respublikos vyriausiosios rinkimų komisijos sudarymo“ pakeitimo“ projekto Nr. XIIIIP-2671(2) priėmimo tęsinys	51
Šio nutarimo priėmimas	51

Vyriausybės pusvalandis

Aplinkos ministro K. Navicko pranešimas dėl miškų kirtimų ribojimo

Aplinkos ministro K. Navicko kalba	51
Aplinkos ministro K. Navicko atsakymai į Seimo narių klausimus	53
Seimo nutarimo „Dėl parlamentinio tyrimo dėl padėties žemės ūkio sektoriuje atlikimo ir pavedimo šį tyrimą atlikti Lietuvos Respublikos Seimo Kaimo reikalų komitetui“ projekto Nr. XIIIIP-2771 pateikimo tęsinys (B. Markauskas)	56

Aplinkos apsaugos rėmimo programos įstatymo Nr. VIII-2025 pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-2748, Atliekų tvarkymo įstatymo Nr. VIII-787 33 straipsnio pakeitimo ir 34 straipsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymo projekto Nr. XIIIIP-2749, Mokesčio už aplinkos teršimą įstatymo Nr. VIII-1183 10 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-2750, Mokesčio už valstybinius gamtos išteklius įstatymo Nr. I-1163 11 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-2751, Angliavandenilių išteklių mokesčio įstatymo Nr. I-2944 12 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-2752, Aplinkos apsaugos įstatymo Nr. I-2223 6, 30 ir 54 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-2753, Savivaldybių aplinkos apsaugos rėmimo specialiosios programos įstatymo Nr. IX-1607 pripažinimo netekusiu galios įstatymo projekto Nr. XIIIIP-2754, Statybos įstatymo Nr. I-1240 1 priedo pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-2755, Savivaldybių biudžetų pajamų nustatymo metodikos įstatymo Nr. VIII-385 10 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-2756, Medžioklės įstatymo Nr. IX-966 6, 12 ir 18 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-2757, Laukinės gyvūnijos įstatymo Nr. VIII-498 4 ir 16 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-2758, Želdynų įstatymo Nr. X-1241 25 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-2759 ir Sveikatos sistemos įstatymo Nr. I-552 41 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-2760 pateikimas (K. Navickas)	61
Gyvenamosios vietos deklaravimo įstatymo Nr. VIII-840 4 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-2644 pateikimas (R. Karbauskis)	64
Valstybės informacinių išteklių valdymo įstatymo Nr. XI-1807 1, 2, 5, 6 ir 43 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 43 ² ir 43 ³ straipsniais įstatymo projekto Nr. XIIIIP-2648 pateikimas (E. Kerza)	67
Prekių ženklų įstatymo Nr. VIII-1981 pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-2645ES ir Mokesčių už pramoninės nuosavybės objektų registravimą įstatymo Nr. IX-352 6, 7 straipsnių ir 4 priedėlio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-2646 pateikimas (E. Jankevičius)	69
Civilinio kodekso 3.51, 3.53, 3.61, 3.64, 3.66, 3.67, 3.73, 3.77, 3.79, 3.85, 3.103, 3.140, 3.144, 3.293, 3.305, 3.306 ir 5.7 straipsnių pakeitimo, Kodekso papildymo 3.54 ¹ , 3.76 ¹ , 3.115 ¹ straipsniais įstatymo projekto Nr. XIIP-3383(2), Civilinio proceso kodekso 582 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIP-3385(2), Notariato įstatymo Nr. I-2882 46 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIP-3386(2), Civilinį procesą reglamentuojančių Europos Sąjungos ir tarptautinės teisės aktų įgyvendinimo įstatymo Nr. X-1809 8 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIP-3387(2) ir Valstybės garantuojamos teisinės pagalbos įstatymo Nr. VIII-1591 2, 14 ir 24 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-3388(2) pateikimas (E. Jankevičius)	70
Teismo ekspertizės įstatymo Nr. IX-1161 pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-2650 pateikimas (E. Jankevičius)	74
Prokuratūros įstatymo Nr. I-599 papildymo 37 ⁸ ir 37 ⁹ straipsniais ir 2 priedo pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-2651ES pateikimas (E. Jankevičius)	75
Teisėkūros pagrindų įstatymo Nr. XI-2220 2, 3, 5, 6, 7, 8, 10 straipsnių ir ketvirtojo skirsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-2647 pateikimas (I. Gudžiūnaitė)	76
Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2002 m. gegužės 30 d. nutarimo Nr. IX-912 „Dėl Rezervinio (stabilizavimo) fondo nuostatų patvirtinimo“ pakeitimo“ projekto Nr. XIIIIP-2465 pateikimas (D. Sadeckas)	77
Su nekilnojamuoju turtu susijusio kredito įstatymo Nr. XII-2769 12 ir 16 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-1712 pateikimas (S. Jakeliūnas)	79
Patikimumo deklaracijų juridiniams asmenims, norintiems dalyvauti Šiaurės Atlanto Sutarties Organizacijos konkursuose, išdavimo pagrindų įstatymo projekto Nr. XIIIIP-2568 pateikimas (G. Vilda)	81
Teritorijų planavimo įstatymo Nr. I-1120 16, 19 ir 20 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-2694, Žemės įstatymo Nr. I-446 40 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-2695 ir Miškų įstatymo Nr. I-671 11 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-2696 pateikimas (M. Skuodis)	82
Statybos įstatymo Nr. I-1240 27 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-2414(2) svarstymas	83

Aplinkos apsaugos valstybinės kontrolės įstatymo Nr. IX-1005 2, 12 ir 50 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 14 ¹ straipsniu įstatymo projekto Nr. XIIIIP-1324(2) svarstymas	84
Miškų įstatymo Nr. I-671 11 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-1403(2) svarstymas	84
Miškų įstatymo Nr. I-671 11 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-1673 svarstymas	84
Žemės įstatymo Nr. I-446 37 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-1829 ir Žemės reformos įstatymo Nr. I-1607 10 ir 19 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-1830 svarstymas	85
Valstybinių pensijų įstatymo Nr. I-730 11 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-2347 pateikimas (J. Olekas)	85
Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2018 m. rugsėjo 18 d. nutarimo Nr. XIII-1482 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo V (rudens) sesijos darbų programos“ pakeitimo“ projekto Nr. XIIIIP-2772 pateikimas, svarstymas ir priėmimas (K. Mažeika)	86
Šio nutarimo priėmimas	86
Aplinkos apsaugos rėmimo programos įstatymo Nr. VIII-2025 4 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-2703 ir Savivaldybių aplinkos apsaugos rėmimo specialiosios programos įstatymo Nr. IX-1607 4 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-2704 pateikimas (K. Mažeika)	86
Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2018 m. rugsėjo 18 d. nutarimo Nr. XIII-1482 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo V (rudens) sesijos darbų programos“ pakeitimo“ projekto Nr. XIIIIP-2851 pateikimas, svarstymas ir priėmimas (B. Markauskas)	90
Šio nutarimo priėmimas	90
Žemės įstatymo Nr. I-446 2 ir 36 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-2710, Civilinio proceso kodekso 771 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-2711 ir Teritorijų planavimo ir statybos valstybinės priežiūros įstatymo Nr. XII-459 13 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-2712 pateikimas (B. Markauskas)	90
Miškų įstatymo Nr. I-671 11 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-1103 pateikimas (A. Stančikas)	93
Miškų įstatymo Nr. I-671 11 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-1707 pateikimas (V. Vingrienė)	95
Miškų įstatymo Nr. I-671 4 ¹ straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-2599 pateikimas (V. Rinkevičius)	96
Triukšmo valdymo įstatymo Nr. IX-2499 2 ir 7 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 14 ¹ straipsniu įstatymo projekto Nr. XIIIIP-2111(5) ir Administracinių nusižengimų kodekso 48 ir 488 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-2419(2) pateikimas (P. Čimbaras)	97
Seimo protokolinio nutarimo „Dėl Virginijos Jurgilevičienės ir kitų pareiškėjų peticijos“ (projektas Nr. PNP-65) priėmimas	100
Seimo protokolinio nutarimo „Dėl Genadijaus Tankeliuno peticijos“ (projektas Nr. PNP-66) priėmimas	100
PAVARDŽIŲ RODYKLĖ	101

SANTRUMPOS

- LLRA-KŠSF – Lietuvos lenkų rinkimų akcijos-Krikščioniškų šeimų sąjungos frakcija
- LSDDF – Lietuvos socialdemokratų darbo frakcija
- LSDPF – Lietuvos socialdemokratų partijos frakcija
- LSF – Liberalų sąjūdžio frakcija
- LVŽSF – Lietuvos valstiečių ir žaliųjų sąjungos frakcija
- MSNG – Mišri Seimo narių grupė
- TS-LKDF – Tėvynės sąjungos-Lietuvos krikščionių demokratų frakcija
- TTF – Frakcija „Tvarka ir teisingumas“

- A – alternatyvus teisės aktas
- ES – su Europos Sąjungos teise susijęs teisės aktas
- GR – Respublikos Prezidento gražintas Seimui pakartotinai svarstyti įstatymas
- VK – su Lietuvos Respublikos valstybės kontrolės rekomendacijų įgyvendinimu susijęs teisės aktas

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMAS

V (RUDENS) SESIJOS RYTINIO POSĖDŽIO NR. 226 STENOGRAMA

2018 m. lapkričio 6 d.

*Pirmininkauja Lietuvos Respublikos Seimo Pirmininkas V. PRANCKIETIS,
Seimo Pirmininko pirmoji pavaduotoja R. BAŠKIENĖ
ir Seimo Pirmininko pavaduotojas R. ŽEMAITAITIS*

PIRMININKAS (V. PRANCKIETIS). Gerbiami Seimo nariai, gerbiami svečiai, pradėdame Lietuvos Respublikos Seimo 2018 m. lapkričio 6 d. posėdį. (*Gongas*)

Gerbiami kolegos, lapkričio 2 dieną sukako 100 metų, kai Lietuvos moterims buvo suteikta pamatinė vertybė balsuoti ir aktyviai dalyvauti politiniame gyvenime. Šiandien mums gali atrodyti keista ir nesuprantama, kad dar visai neseniai Europoje egzistavo diskriminacinis draudimas moterims priimti politinius sprendimus. Turime suprasti, kokį stiprų ryžtą ir drąsą turėjo moterų judėjimas, iškovojęs teisinę lygybę. Jų vienybė ir solidarumas perkelia Lietuvą į kitą lygį. Gimė pažangi, atgimstanti Europos valstybė, rodanti pavyzdį kitoms demokratijos šalims – Prancūzijai, Jungtinėms Amerikos Valstijoms, Šveicarijai.

Atkūrus Lietuvos nepriklausomybę, moterų vaidmuo politikoje stiprėjo, moterų parlamentarių skaičius nuosekliai augo. Labai svarbus šio proceso akcentas buvo tai, kad pirmajam Steigiamojo Seimo posėdžiui 1920 metais pirmininkavo moteris kaip vyriausia tarp lygių Seimo narių – žymi Lietuvos visuomenės veikėja, rašytoja G. Petkevičaitė-Bitė.

Moterų aktyvumas politikoje ir lyties diskriminacija vis dar išlieka probleminės diskusijos klausimai ir šiandieniniame pasaulyje. Lietuvos nacionalinėje teisėje yra reglamentuota visiška žmogaus teisių lygybė, vis dėlto praktikoje atliktos analizės rodo, kad egzistuoja ekonominė nelygybė. Turime aiškiai apibrėžti priežastis ir siekti, kad skirtumo tarp vyrų ir moterų uždario, atliekant tokį pat darbą, neliktų. Visi esame lygūs prieš visus, pirmiausia vieni prieš kitus. Didesnis moterų dalyvavimas politikoje ir lyčių diskriminacijos naikinimas turi išlikti mūsų prioritetu. Kovokime lygiai už lygias moterų ir vyrų teises! (*Plojimai*) Už moterų ir vyrų lygias teises paplokite, galima. (*Plojimai*)

10.02 val.

Informaciniai pranešimai

Gerbiami kolegos, turiu paskelbti Seimo narės A. Armonaitės pareiškimą dėl pasitraukimo iš frakcijos. „Noriu informuoti, jog pasitraukiu iš Liberalų sąjūdžio frakcijos. Prašau mane nebelaikyti frakcijos nare nuo šių metų lapkričio 6 dienos.“ (*Šurmuly salėje*)

Gerbiami kolegos, turiu prievolę informuoti, kad Prezidentė grąžino Politinių partijų įstatymo kai kurių straipsnių pakeitimo įstatymo projektą Nr. XIIIIP-2266 ir 2018 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymo 15 straipsnio pakeitimo įstatymo projektą Nr. XIIIIP-2470. (*Balsai salėje*)

Gerbiami kolegos, pagal Referendumo įstatymo 10 straipsnio 3 dalį Seimo Pirmininkas artimiausiame Seimo posėdyje praneša Seimui apie piliečių reiškiama iniciatyvą skelbti referendumą. Todėl informuojame, kad Lietuvos Respublikos vyriausioji rinkimų komisija 2018 m. spalio 25 d. posėdyje įregistravo 21 Lietuvos Respublikos piliečio, turinčio rinkimų teisę, iniciatyvinę grupę privalomiems referendumams paskelbti.

Iniciatyvinė grupė siekia, pirma, pakeisti Lietuvos Respublikos Konstitucijos 9 straipsnio 3 dalį ir ją išdėstyti taip: „Referendumas taip pat skelbiamas, jeigu jo reikalauja ne mažiau kaip 50 tūkst. piliečių, turinčių rinkimų teisę“; antra, papildyti Lietuvos Respublikos Konstitucijos 9 straipsnį 5 dalimi ir ją išdėstyti taip: „Referendumu priimti įstatymai keičiami tik nauju referendumu.“

Pagal Lietuvos Respublikos referendumo įstatymo 11 straipsnio 5 dalį iniciatyvinė grupė per šešis mėnesius nuo parašų rinkimo lapų išdavimo turi surinkti 300 tūkst. Lietuvos Respublikos piliečių, turinčių rinkimų teisę, parašų. Iniciatyvinė grupė parašų rinkimo lapus Vyriausiajai rinkimų komisijai turės gražinti 2019 m. balandžio 30 d. Pagal Referendumo įstatymo 10 straipsnio 3 dalį Seimo Pirmininkas artimiausiame Seimo posėdyje paneša Seimui apie piliečių reiškiamą iniciatyvą skelbti referendumą.

10.05 val.

Seniūnų sueigos patikslintos 2018 m. lapkričio 6 d. (antradienio) posėdžių darbotvarkės tikslinimas ir tvirtinimas

Darbotvarkės tvirtinimas. V. Simulikas.

V. SIMULIK (LVŽSF). Gerbiamas Seimo Pirmininke, mieli kolegos, frakcijos vardu prašom išbraukti Savivaldybių tarybų įstatymo projektą Nr. XIIIIP-2585(3). Ačiū.

PIRMININKAS. J. Razma.

J. RAZMA (TS-LKDF). Gerbiami kolegos, manau, visiems akivaizdu, kad šiai valdančiajai daugumai laikinųjų tyrimo komisijų steigimo klausimai yra politiškai patys reikšmingiausi, dėl to aš frakcijos vardu siūlau juos įrašyti į pačią šio posėdžio pradžią, tuos klausimus, kurie dabar darbotvarkėje 1-17, 1-18 ir 1-19, atitinkamai, kad būtų 1-2, 1-3, 1-4, tai yra iš karto po darbotvarkės tvirtinimo. Ir spaudos daugiau iš ryto, ir tą reikšmingumą mes kažkaip akcentuotume tokiu būdu.

PIRMININKAS. Daugiau pasiūlymų nėra. Kadangi buvo prašoma frakcijos vardu, turime apsispręsti dėl 1-2 klausimo – Savivaldybių tarybų rinkimų įstatymo kai kurių straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-2585 išbraukimo iš darbotvarkės. Pritariantys pasiūlymui... Pritariantys išbraukimui balsuoja už, pritariantys Seimo nario pasiūlymui frakcijos vardu balsuoja už, kiti – kitaip.

Balsavo 121 Seimo narys: už – 71, prieš – 33, susilaikė 17 Seimo narių. 1-2 klausimas išbrauktas iš darbotvarkės.

Kitas Seimo nario J. Razmos pasiūlymas taip pat frakcijos vardu dėl klausimų 1-17, 1-18 ir 1-19, kad būtų perkleti į darbotvarkės pradžią. Seimo nariai, pritariantys šiam pasiūlymui, balsuoja už, kiti – kitaip.

Balsavo 121 Seimo narys: už – 57, prieš – 35, susilaikė 29, pasiūlymui nepritarta.

Gerbiami kolegos, ar galime darbotvarkei pritarti bendru sutarimu? Ačiū, pritarta.

10.09 val.

Seimo nutarimo „Dėl NATO greitojo reagavimo pajėgoms, Jungtinėms ekspedicinėms pajėgoms priskirtų Lietuvos Respublikos karinių vienetų ir NATO ir Europos Sąjungos karinėse vadavietėse tarnybą atliekančių Lietuvos karių ir civilių krašto apsaugos sistemos tarnautojų dalyvavimo tarptautinėse operacijose“ projektas Nr. XIIIIP-2316(2) (svarstymas ir priėmimas)

Darbotvarkės 1-3 klausimas – Seimo nutarimo „Dėl NATO greitojo reagavimo pajėgoms, Jungtinėms ekspedicinėms pajėgoms priskirtų Lietuvos Respublikos karinių vienetų ir NATO ir Europos Sąjungos karinėse vadavietėse tarnybą atliekančių Lietuvos karių ir civilių krašto apsaugos sistemos tarnautojų dalyvavimo tarptautinėse operacijose“ projektas Nr. XIIIIP-2316. Svarstymas. Pranešėjas – V. Bakas, NSGK.

V. BAKAS (LVŽSF). Ačiū. Gerbiami kolegos, spalio 10 dieną komitetas svarstė projektą. Bendru sutarimu nutarta pritarti.

PIRMININKAS. Kitas pranešėjas (Užsienio reikalų komiteto išvada) – M. Puidokas.

M. PUIDOKAS (LVŽSF). Balsavimo rezultatai: pritarta bendru sutarimu.

PIRMININKAS. Ačiū. Gerbiami kolegos, diskutuoti niekas neužsirašė, pasiūlymų jokių nėra, nuomonių... Motyvai. J. Olekas – motyvai už.

J. OLEKAS (LSDPF). Ačiū, gerbiamas Pirmininke. Gerbiami kolegos, siūlau pritarti pateiktam nutarimo projektui, nors man atrodo, kad nėra labai ambicingos mūsų užduotys dalyvauti operacijose, nes anksčiau mes dalyvaudavome ir su didesnėmis pajėgomis. Tačiau žinodamas situaciją ir žinodamas tai, kad svarbu čia, Lietuvoje, kartu su mūsų NATO sąjungininkais dalyvauti įvairiose pratybose, manau, kad mūsų pateiktas dalyvavimas 2019 metais iki 520, 2020 metais – iki 670 iš tikrųjų galėtų tenkinti mūsų atstovavimą tarptautinėse operacijose. Kviečiu pritarti pateiktam projektui.

PIRMININKAS. Ačiū. Gerbiami kolegos, svarstymo stadija, kalba tik vienas už. Aš matau, kad V. Bakas yra užsirašęs kalbėti už. Ir nuomonės yra tik už. Kviečiu balsuoti po svarstymo.

Balsavo 120 Seimo narių: 119 balsavo už, prieš – 1, susilaikiusių Seimo narių nebuvo.

Gerbiami kolegos, labai aiškiai einame prie sprendimo būdo. Gal galiu pasiūlyti ypatingą skubą dėl šio projekto priėmimo? (*Balsai salėje*) Girdžiu balsus „galima“. Ar pritariame bendru sutarimu ypatingai skubai? Pritarta. Ačiū.

Priėmimas pastraipsniui. 1 straipsnis. Pasiūlymų, pastabų nėra. Galime pritarti bendru sutarimu? Galime.

2 straipsnis. Taip pat pasiūlymų, pastabų nėra. Galime pritarti bendru sutarimu.

3 straipsnis – „Įsigaliojimas nuo 2019 metų sausio 1 dienos.“ Galime pritarti bendru sutarimu. Dėl motyvų už užsirašė Seimo narys V. Bakas.

V. BAKAS (LVŽSF). Aš kviečiu balsuoti už, nes Lietuva tampa ne tik saugumo vartotoja, bet ir donorė. Mes ištraukiame ten, kur yra svarbu ir mūsų partneriams, tik norėčiau galbūt tokią repliką dėl pono J. Oleko pastabos, kad neambicingas projektas. Noriu pasakyti, kad yra ambicingiausias visoje Lietuvos istorijoje projektas, ir jeigu pono J. Oleko frakcija dar nebūtų tokia veidmainiška ir pritartų gynybos finansavimo didinimui, pasirašytų partijų susitarimą, tai rodytų tą tikrąjį norą būti solidariems ir prisidėti prie saugumo situacijos, tiksliau, aplinkos kūrimo. Bet kai dabar mes kalbame apie tai, kad turi būti ambicingiau, o patys balsuojame prieš gynybos biudžeto didinimą, tai reikia labai aiškiai suprasti, kad tarptautinės operacijos taip pat kainuoja. Tai nėra nemokami dalykai. Valstybė jas turi finansuoti. Noriu pasveikinti, kad tokį sprendimą šiandien turime, ir pakviesti visus ir nuoširdžiai, ir nenuoširdžiai maistančius žmones balsuoti už šį sprendimą.

PIRMININKAS. Motyvai prieš – Seimo narys P. Gražulis.

P. GRAŽULIS (MSNG). Gal aš daugiau noriu sureaguoti į gerbiamojo V. Bako pasisakymą ir noriu žiūrėti į gynybą daug plačiau – ne vien tik tankų, kariuomenės įsigijimas, tankų pirkimas. Prisiminkime galų gale ir 1940 metus, kada Lietuva buvo okupuota. Jei Lietuvoje gyvens daugiau kaip 20 % žemiau skurdo ribos žmonių, jie ieškos, kur geriau gyventi, ir tokios tautos nemylės, ir savo tėvynės. Tad žiūrėkime, skirkime socialinei apsaugai, stenkimės, kad visi žmonės mylėtų Lietuvą, neskurstų Lietuvoje. Investicijos į socialinę apsaugą tai yra investicijos taip pat ir į gynybą. Aš manau, kad mes neturime skirti daugiau lėšų gynybai negu senosios Europos Sąjungos šalys. Jeigu tokios šalys kaip Italija, Vokietija skirtų daugiau kaip 2 %, mes irgi galėtume skirti daugiau kaip 2 %. Mes turime būti solidarūs, negalime skirti mažiau, bet mūsų biudžetas... Jeigu ir visą savo biudžetą skirtume krašto apsaugai, tikrai vieni mes nuo Rusijos neapsigintume, čia turi būti solidarumas, o mes tą solidarumą jau esame pasiekę. Dabar raginkime kitas valstybes, ypač Vokietiją, kad ji pasiektų, 2 % skirtų gynybai, krašto apsaugai. Taigi „gynyba“ yra daug platesnė sąvoka, ne vien tik tankai.

PIRMININKAS. Motyvai už – Seimo narys J. Olekas.

J. OLEKAS (LSDPF). Ačiū, gerbiamas Pirmininke. Aš dar kartą noriu pakviesti balsuoti už ir noriu reaguoti į kolegą neteisybės, švelniai sakant, sakymą.

Lietuva siūsdavo daugiau karių į operacijas ir misijas net ir turėdama mažesnę finansavimą. Čia yra mūsų prioritetų klausimas, kaip mes norime atrodyti tarptautinėje arenoje, kaip mes norime vykdyti savo įsipareigojimus ir tikėtis, kad sąjungininkai taip pat dalyvaus pas mus. Čia nekalbama apie tai, kokio finansavimo, kad su tokiu finansavimu mes negalime daugiau dalyvauti.

Iš tikrųjų aš pritariu dalyvavimui tarptautinėse operacijose, tai labai svarbi mūsų saugumo dalis, kolektyvinio saugumo. Dalyvaudami patys, tikrai galime tikėtis, kad ir pas mus, kai reikės, atvyks mūsų sąjungininkai.

Kalbant apie finansavimą, mes esame įsipareigoję skirti 2 %. Socialdemokratų partija ir frakcija pasisako, kad būtų įvykdyti tarptautiniai įsipareigojimai. Tačiau man kartais kelia abejonių tie, kurie pasirašo, kad bus skiriama daugiau, o kai į Seimą atnešamas biudžetas, pasirodo, to daugiau nėra.

Žiūrėkime į saugumą plačiau, taip, kaip yra šių dienų hibridinėje aplinkoje, kad ne tik kariene galia galėtume gintis, bet ir žmonių nusiteikimu gintis taip, kaip daro šių dienų Suomija, kai kalba apie visuotinį atsparumą ir gynybą, kai kiekvienas pilietis yra nusiteikęs ginti savo šalį tomis priemonėmis, kuriomis jis gali tai padaryti. Todėl kviečiu per daug nesiginčyti ir čia, salėje, nespresti kokių nors asmeninių problemų, bet pritarti pateiktam nutarimo projektui.

PIRMININKAS. Ačiū. Daugiau Seimo narių dėl motyvų neužsirašė. Kviečiu balsuoti ir priimti šį Seimo nutarimą.

Šio nutarimo priėmimas

Balsavo 120 Seimo narių: visi 120 balsavo už. Seimo nutarimas (projektas Nr. XIIIIP-2316(2)) priimtas. (*Gongas*)

Gerbiami kolegos, vienas iš kalbėjusiųjų šiandien švenčia jubiliejų ir aš norėčiau pasveikinti P. Gražulį. (*Plojimai*)

10.19 val.

Tarptautinių operacijų, pratybų ir kitų karinio bendradarbiavimo renginių įstatymo Nr. I-555 2 ir 3 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-2379(2) (svarstymas ir priėmimas)

Su šia gera nuotaika sprendžiame darbotvarkės 1-4 klausimą – Tarptautinių operacijų, pratybų ir kitų karinio bendradarbiavimo renginių įstatymo 2 ir 3 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-2379. Pranešėjas – Nacionalinio saugumo ir gynybos komiteto pirmininkas V. Bakas. Svarstymas.

V. BAKAS (LVŽSF). Ačiū, gerbiamas Pirmininke. Spalio 10 dieną komitetas svarstė įstatymo projektą. Jis susijęs su tam tikrais techniniais dalykais, bet jie svarbūs tiek dėl dalyvaujančių misijose karių saugumo, tiek tam, kad išvengtume diskusijų dėl tokio dalyvavimo teisėtumo. Tikrai kviesčiau pritarti. Komitetas pritarė bendru sutarimu.

PIRMININKAS. Ačiū. Nuomonių reikšti neužsirašė Seimo nariai... Diskutuoti neužsirašė. Pareikšti nuomonę už užsirašė du Seimo nariai. A. Anušauskas. Kviečiu.

A. ANUŠAUSKAS (TS-LKDF). Gerbiami kolegos, iš tikrųjų tai yra svarbus projektas, kadangi Lietuva atlieka ir daug svarbių mokomųjų misijų. Mūsų kariškiai atlieka tikrai svarbias misijas, tai ir Ukrainoje, ir kitose šalyse, todėl šis projektas padėtų jiems spresti kai kurias išskylančias organizacines problemas, susijusias su jų tarnyba. Siūlau pritarti.

PIRMININKAS. Ačiū. Vienas – už, vienas – prieš. Prieš nėra Seimo narių. Juozai Olekai, galėsite galbūt priėmimo stadijoje dar pakalbėti? Kviečiu balsuoti po svarstymo.

Balsavo 117 Seimo narių ir visi 117 balsavo už, todėl turiu pagrindo manyti, kad taip pat galėtume ir dėl šio projekto pasiūlyti ypatingą priėmimo skubą. Ar pritartumėte, kolegos, ypatingai skubai? Girdime tik pritariamuosius balsus.

Priėmimas. Yra du straipsniai. Pastraipsniui. 1 straipsnis. Pasiūlymų, pakeitimų nėra. Siūlau priimti bendru sutarimu. Priimta. 2 straipsnis. Taip pat pasiūlymų nėra. Galime priimti bendru sutarimu? Priimta.

Motyvai. Motyvai dėl viso. Nėra užsirašiusių Seimo narių išsakyti motyvus dėl viso.

Kviečiu balsuoti dėl projekto priėmimo.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 123 Seimo nariai – visi 123 balsavo už. Įstatymas (projektas Nr. XIIIIP-2379) priimtas. (*Gongas*)

10.23 val.

Krašto apsaugos sistemos organizavimo ir karo tarnybos įstatymo Nr. VIII-723 63 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-1533(2) (svarstymas)

Darbotvarkės 1-4 klausimas – Krašto apsaugos sistemos organizavimo ir karo tarnybos įstatymo 63 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-1533. Svarstymas. Pranešėjas – NSGK pirmininkas V. Bakas. Kviečiu.

V. BAKAS (LVŽSF). Gerbiami kolegos, rugsėjo 26 dieną komitetas svarstė įstatymo projektą. Bendru sutarimu nutarta pritarti su tam tikromis pataisomis.

PIRMININKAS. Ačiū. SRDK nuomonę pasakys Seimo narys J. Varkalys.

J. VARKALYS (LSF). Dėkoju, gerbiamas posėdžio pirmininke. Gerbiami kolegos, Socialinių reikalų ir darbo komitetas apsvarstė įstatymo Nr. VIII-723 63 straipsnio pakeitimo įstatymo projektą. Komitetas nepritarė šiai įstatymo pataisai dėl tokių motyvų. Tarnybinėmis gyvenamosiomis patalpomis buvo aprūpinti ne tik krašto apsaugos sistemoje dirbantys ir tarnaujantys asmenys, bet ir kitų institucijų tarnautojai. Antra, krašto apsaugos sistemoje dalis karių nebuvo aprūpinti tarnybiniais butais dėl šių butų stokos, o kiti, laikydamiesi įstatymo nustatytų reikalavimų, išsikraustė iš tų butų ir įvykdė tą prievolę, kurią buvo numatęs įstatymas. Įstatymo projekte numatyti asmenų grupei – 20-čiai atsargos karių (toks skaičius buvo nurodytas aiškinamajame rašte) sudarius išskirtines lengvatines sąlygas ir suteikus kitas gyvenamąsias patalpas, šiuos asmenis iškeldinus iš buvusių tarnybinių butų, kurie buvo perduoti valstybės įmonei Turto bankas ir įstatymo nustatyta tvarka parduodami viešojo aukciono būdu, būtų pažeistas asmenų lygiateisiškumo principas ir diskriminuojami asmenys, kurie dėl objektyvių priežasčių negali ir jau negalės pasinaudoti tokiomis pat sąlygomis, tie, kurie jau išsikėlė. Todėl Socialinių reikalų ir darbo komitetas nepritarė tokiam iniciatorių pasiūlymui. Balsavimo rezultatai: pritarta bendru sutarimu. Ačiū.

PIRMININKAS. Dėkoju. Diskutuoti užsirašė keturi Seimo nariai. Kviečiu A. Anušauską.

A. ANUŠAUSKAS (TS-LKDF). Gerbiami kolegos, iš tikrųjų sudėtingas klausimas, Socialinių reikalų ir darbo komiteto ir Vyriausybės argumentus išgirdome. Taip, prabėgus ketvirčiui amžiaus, spręsti tą butų klausimą tikrai yra sudėtinga, juolab kad tiems žmonėms (jų nėra labai didelis skaičius) tai yra labai jautrus klausimas. Tačiau jį reikia vienaip ar kitaip išspręsti. Svarstydami šį klausimą komitete mes iš tikrųjų labai detalai, tiesiogiai kontaktavome su tais žmonėmis, kalbėjome su jais, tai yra dabar jau vyresnio amžiaus žmonės. Iš tikrųjų vienas iš argumentų, kuris buvo sakomas, kaip išspręsti šią problemą, siūloma jiems kokiais nors būdais išsipirkti tuos butus rinkos kaina, galbūt dalyvaujant tuose Turto banko skelbiamuose aukcionuose, bet atkreipiu dėmesį vis dėlto į vieną, aš manau, labai svarbų dalyką. Tie žmonės, kad ir darbingi, vis dėlto yra tokio amžiaus, kai bankai jiems neduoda apskritai jokių paskolų, juolab būstui įsigyti, paprastai skaičiuoja laiką, kuris liko iki pensinio amžiaus, tai dažniausiai būna penki, dešimt metų. Vilniuje įsigyti butą už 10 tūkst. ar 20 tūkst., kas gali būti pasiūlyta pagal tokį laikotarpį šiems žmonėms, iš tikrųjų neįmanoma. Anuo laiku, taip, jie gyveno tarnybiniuose butuose, taip, tuose butuose gyveno dar šimtai žmonių, tas klausimas iš esmės tuo laiku jau buvo išspręstas, tačiau liko porą dešimčių žmonių, kurie dėl įvairių aplinkybių liko gyventi tuose tarnybiniuose butuose, iš jų neišsikraustė.

Aš manyčiau, kad šis siūlomas įstatymo papildymas yra kompromisinis. Žinoma, galima kelti klausimą dėl anksčiau ten gyvenusių žmonių kokių nors pažeistų teisių, bet mes sprendžiame dabar čia esamą problemą, todėl aš kolegas kviesčiau pritarti šiam projektui, nepaisydamas išsakytų išlygų tiek ir Vyriausybės, tiek ir kitų komitetų.

PIRMININKAS. Kviečiu diskutuoti Seimo narį A. Sysą. Ruošiasi A. Gumuliauskas.

A. SYSAS (LSDPF). Gerbiamas Pirmininke, gerbiami kolegos, kai buvo pristatoma Socialinių reikalų ir darbo komiteto išvada, buvo labai didelis triukšmas šioje salėje, turbūt negirdėjote, ką pasakė Socialinių reikalų ir darbo komitetas. Kodėl jis nepritarė šiam įstatymui? Jeigu mes gerbiam savo priimtus įstatymus, jeigu mes gerbiam tuos žmones, kurie vykdo įstatymus, mes negalime priimti tokio įstatymo, nes mes nubraukiame šimtų žmonių sąžiningą požiūrį į įstatymą. Jeigu įstatymų leidėjas liepia visiems kitiems išsikraustyti arba dalyvauti aukcione ir nusipirkti, ir

tokių šimtai, ir jie tai padarė, o 20 nepadarė ir laukia, kol kas nors, Vytautas ar Algirdas, ar dar kas nors užregistruos įstatymo pataisą ir tokiu būdu padarys sau išlygą, mes griauname pagrindą, nes žmonės tikėjo, kad mes priėmėme teisingą įstatymą.

Kodėl jūs visi balsavote ir nesuteikėte tokios teisės urėdams? Jie irgi gyvena tarnybiniuose butuose. Visai neseniai visi nubalsavote ne. Tai kodėl karškis geresnis už urėdą? O kodėl kariškiai bus geresni už socialinius žmones, kuriuos iškėlėme, ir šiandien jie turi galimybę išsipirkti už rinkos kainą, ne už kokią sumažintą? O tokių žmonių yra labai daug.

Aš noriu priminti šiek tiek istorijos, nes čia visi praplaukė viršum. 2013 metais mes priėmėme įstatymą. Krašto apsauga visus butus atidavė savivaldai, įstaigoms, organizacijoms, nieko neliko, arba Turto fondui. Iš 458 apdovanotų krašto medaliu 74 buvo aprūpinti tarnybiniais butais, 47 išsikėlė, o kiti 20 liko ir mes atskirai dėl jų priimame įstatymą.

Kolegos, susiprotėkime, ką darome, nes tai yra precedentas kitiems kreiptis į teismą, kodėl jiems prieš metus reikėjo mokėti rinkos kainą, o šiandien nereikės, nes įstatymo leidėjas sugalvojo, kad šitie 20 yra patys geriausi. Tokių dalykų negalime daryti. Sako, jau liko tik penki. Nesvarbu, ar vienas, ar penki, sakau, čia yra pagarba tiems žmonėms, kurie vykdė įstatymus.

Noriu priminti Konstitucinio Teismo ir Aukščiausiojo Teismo išvadas ir doktriną. Dar 2006 metais Konstitucinis Teismas pasakė, kad žmogus, kuris apdovanotas valstybiniu apdovanojimu, neturi teisės reikalauti kokių nors materialinių išlygų, jis jau apdovanotas. Aukščiausiojo Teismo praktikoje aiškiai pasakyta tas pat, kad kariškiams būstas suteikiamas tik tarnybos metu. Po tarnybos jis neturi teisės į jokią būstą.

Ašėjau į tribūną, nes pamačiau, kad jūs triukšmavote, kai kalbėjo J. Varkalys ir pasakė mūsų komiteto išadą. Mes turėsime kur kas daugiau problemų, jeigu priimsime šitą įstatymą, negu nepriėmę. Tikiu, kad žmonės, kurie išgirs šitą sprendimą, tikrai turės teisę eiti į teismą ir ginčyti lygiateisiškumo principą. Dar tokių įvairių butų, ypač socialinių, rajonuose yra labai daug. Socialinės pašalpos gavėjas sakys, aš gi dirbau Lietuvai, aš tarnavau, kodėl man dabar daroma kitokia išlyga negu šitiems žmonėms?

Todėl kreipiuosi į jus visus. Pabandykime susimąstyti, nedarykime išimčių, nes išimtys yra blogiausias dalykas, ką galime padaryti įstatymuose. Ačiū.

PIRMININKAS. Kviečiu diskutuoti Seimo narį A. Gumuliauską. Ruošiasi J. Olekas.

A. GUMULIAUSKAS (LVŽSF). Man kažkaip labai keistai nuskambėjo prieš tai kalbėjusiojo žodžiai. Puikiai atsimenu tuos laikus, kada reikėjo ginti besikuriančią valstybę, kada nebuvo iš tikrųjų profesionalių karinių pajėgų. Ir tam, kad paimtų kažkokį dvivamzdį šautuvą ir eitų prieš modernią techniką, reikėjo ne tik drąsos, bet ir atsidavimo tėvynei. Tokių nebuvo daug.

Mes matome, ir dabar tokių tikrai nėra daug. Bet ką mes suteikiame? Kokį mes transliuojame jiems atsaką? Ačiū, patarnavote, o dabar viso gero. Ir išgirdus, kad tokių yra tik penkios šeimos, nesvarbu, kad jų nėra daug, juos nustumti, juos nustumti į nepasitikėjimą valstybe yra nežmoniška iš mūsų pusės. Tai, ką kalbėjo kolega A. Sysas, iš tikrųjų yra teisinės valstybės pagrindai, ir galima sutikti su tuo, bet vis dėlto tie žmonės kovėsi už tą valstybę, kad ji būtų teisinė, kovėsi nežinodami, kas bus rytoj. Jūs puikiai žinote, kad pavarčius KGB archyvus buvo matoma, kad faktiškai visus, net Sąjūdžio iniciatyvinę grupę, buvo paruošta išvežti iš Lietuvos. O ką kalbėti apie tuos, kurie iš tikrųjų saugojo muitinės vagonėlius, kurie apskritai saugojo mūsų ramybę? Todėl aš siūlyčiau balsuoti už tą pataisą vien tam, kad iš nusipelnusių žmonių neatimtume pasakutinio pasitikėjimo mūsų valstybe.

PIRMININKAS. Kviečiu į tribūną Seimo narį J. Oleką.

J. OLEKAS (LSDPF). Ačiū, gerbiamas Pirmininke. Gerbiami kolegos, iš tikrųjų jautrus klausimas. Ką tik prieš mane kalbėjęs gerbiamas A. Gumuliauskas palietė labai jautrią temą: ar tie, kurie saugojo muitinės vagonėlius, turi tokią teisę, kokią mes dabar bandome suteikti keletui žmonių? Ne, neturi. Štai kur yra visas paradoksas ir visa socialinė netiesa. Taip, žmonės, kurie atėjo tarnauti į Lietuvos kariuomenę iki pučo, padarė tam tikrą žygdarbį, pasiryžę ir apsisprendę su ginklu rankoje ginti. Bet tokių žmonių buvo kur kas daugiau, negu tų, kurie liko pažeisdami įstatymą gyventi tuose tarnybiniuose butuose ir iš jų nesikraustė.

Čia yra problema, kad didžioji dalis atėjusių tarnauti pagal galiojančius įstatymus baigė tarnybą, paliko tarnybinius butus ir išsikėlė gyventi pas vaikus, šeimas ar kur nors kitur. Ir tokių žmonių yra keletas šimtų. Ir štai mes turime žmones, kurie nepaklusę įstatymui pasiliko gyventi, ir mes sprendžiame klausimą būtent tokiu būdu. Man atrodo, atsižvelgiant į tų žmonių amžių ir situaciją, reikėtų surasti kitą būdą, kuris buvo padarytas krašto apsaugos sistemai perduodant butus Turto fondui, kad tie žmonės, kurie ten gyvena, tuos butus ir įsigytų. Taip būtų išspręstos ir tų asmenų problemos, ir išsaugotas teisingumas arba visų lygiateisiškumas pagal įstatymą. Todėl aš manau, kad šio įstatymo sprendimo variantas nėra tinkamas, nes jeigu žiūrėtume tai, ką gali pati krašto apsaugos sistema, tai ji galėtų priglausti tuos žmones, bet čia mes įteisiname saugiklį – tą pačią apskritį. Toje pačioje apskrityje krašto apsaugos sistema neturi butų arba neturi gyvenamojo ploto, kuriame galima prisiglausti. Jeigu yra keletas žmonių, dėl kurių nėra kitokių galiomybių, jie galėtų būti priglausti laikinosiose krašto apsaugos sistemos gyvenamosiose patalpose. Todėl manau, kad šį įstatymo variantą reikėtų tobulinti ir tokio varianto, koks yra pateiktas, nepriimti.

PIRMININKAS. Pasiūlymas buvo vienas – tik iš Lietuvos Respublikos Vyriausybės, ir nepriarta šiam įstatymo projektui.

Motyvai. Motyvai už – Seimo narys V. Bakas.

V. BAKAS (LVŽSF). Ačiū, gerbiamas Pirmininke. Gerbiami kolegos, štai paklausiau šitų dviejų kolegų pasisakymų ir „Vikipedijoje“ pažiūrėjau, ką šie du ponai veikė 1991 metais iki pučo, kai tie savanoriai kariai rizikavo savo gyvybe, rizikavo savo laisve, nes jeigu nebūtų buvusi iškovota nepriklausomybė, jie sėdėtų kalėjime. O šie du ponai – A. Sysas ir J. Olekas – jaukiai sėdėjo profsajungų pirmininkų kėdėse ir parceliavo dešimtimis milijonų įvertintą valstybės perduotą turtą ir, tiesą sakant, ar būtų pasisėkusi nepriklausomybė, ar ne, šitie du ponai sėdėtų ir šiandien iki šiol tose minkštose kėdėse.

Tiesą sakant, aš noriu visiems pasakyti – mes sprendžiame dilemą, ar žmonės, kurie pirmieji iki pučo ėjo ginti nepriklausomos Lietuvos, šiandien bus išmesti į gatvę, ar nebus? Aš suprantu teisinės valstybės... Aš kalbu apie lygiateisiškumo principą, bet ar tokia situacija, jeigu šitie žmonės būtų išmesti gyventi į palapines, atitiktų teisinės valstybės principą, ar mes nediskredituotume savo istorijos ir savo žmonių nesumenkintume, ir nepadidintume nepasitikėjimo, kad kovoti dėl idealų yra tiesiog pavojinga?

Aš kviečiu, kolegos, išsiblaivykite tie, kurie dar čia diskutuoja, ar mesti į gatvę, ar nemesti, atraskite savyje jėgų ir bent įvertinkite tuos žmones, kurie gynė ir šitą Seimą, ir valstybę tuo metu, kai kai kas labai sėkmingai šiltai sėdėjo šiltose partinėse arba profsajunginėse kėdėse.

PIRMININKAS. Nuomonė prieš – Seimo narys A. Sysas.

A. SYSAS (LSDPF). Malonu girdėti iš buvusio *profsajungiečio* komplimentus, nes jis irgi sėdėjo minkštoje kėdėje. Aš matau, kad Vytautas niekada... jam trūksta argumentų, tada jis eina į fizionomiją, į asmeniškumus. Vieną kartą jau Etikos ir procedūrų komisija jums pasakė, kad jūs pažeidžiate etiką. Jeigu jūs nesiliausite, aš turėsiu teisę kreiptis į teismą. Aš matau, kad jūs nesuvokiate, kada ką reikia kalbėti.

O dabar į temą. Mes visi davėme priesaiką laikytis įstatymų ir Konstitucijos. Noriu pasakyti, kad tai buvo įstatymo nuostata žmonėms elgtis vienaip ar kitaip. Dabar jūs sakote, o kam laikytis įstatymų? Mes siunčiame signalą visiems piliečiams – va šiandien jūs priimsite naujus įstatymus, nesilaikykime jų, o kam laikytis, ateis koks nors ponas Vytautas ir padarys pataisą po 20 metų, kad įstatymų laikytis nereikia, nes Vytautas rūpinasi žmonėmis, o visi kiti sėdi šiltose vietose. Tokiu principu mes tikrai sukursime didelę demokratiją. Na, atsikvošėkite, jūs gi – dauguma, Vyriausybė nepritaria šitam įstatymo projektui, nes supranta, kad tai yra Pandoros skrynčia, tai ne vienietinis atvejis, tokių atvejų pasipils labai daug, nes tokiuose butuose gyvena ne tik kariškiai.

Jeigu mes skaitome Konstitucijoje apie lygiateisiškumą, tai visi žmonės prieš įstatymą lygūs. Kodėl vienas, gyvenantis bute, turi aukciono principu išsipirkti, o kitas ne? Paaškindinkite man, jūs juk teisininkas. Nuo čia viskas ir prasideda. Kai man reikia, aš galiu laikytis įstatymų, kai man nereikia, aš galiu nesilaikyti, nes aš esu komiteto primininkas. Na, ponai, toli nueisime, demokra-

tijos po tokių sprendimų Lietuvoje liks tikrai mažiau, nes visi galės nesilaikyti įstatymų. Todėl aš agituojau balsuoti prieš.

PIRMININKAS. Ačiū. Nuomonės išsakytos. Abiem nuomonėmis buvo kviesta atsikvošėti, tai kviečiu dabar balsuoti.

Balsavo 104 Seimo nariai: už – 66, prieš – 4, susilaikė 34. Po svarstymo pritarta.

Darbotvarkės 1-5 klausimas.

Replika po balsavimo – J. Olekas.

J. OLEKAS (LSDPF). Ačiū, gerbiamas Pirmininke. Aš noriu savo jaunajam kolegai V. Bakui pasakyti, kad prieš pučą ir pučo metu aš tiesiog gydžiau sužeistus žmones ir teikiau jiems pagalbą. Tai jeigu kur nors, tamsta, šiltai sėdėjote, tai papasakokite apie save, o nebandykite kitų apdergti purvais ir po to iš to pelnytis. (*Balsai salėje*)

PIRMININKAS. V. Bakas buvo paminėtas.

V. BAKAS (LVŽSF). Iš tikrųjų maža to, kad šitie žmonės tiesiog tuo laikmečiu neturėjo galimybių pralaimėti, priešingai nei tie, kurie gynė valstybę, noriu pasakyti, dar ir šiandien Seimą klaidina, nes niekas šitų butų valstybėje neatiduoda. Mes viso labo įstatymu draudžiame iškeldinti žmones, kurie buvo pirmieji savanoriai, jeigu jiems nesuteikiamas kitas lygiavertis būstas. Taškas! Priešingai, negu, pavyzdžiui, buvo istorijoje pavyzdžių, kai už balsą buvo duodami sklypai, mašinos, privilegijos ir panašiai.

Kolegos, nereikia skaldyti visuomenės. Bent pasiskaitykite, už ką balsuojate, pone Sysai. Pasiskaitykite projektus.

PIRMININKAS. R. Juknevičienė.

R. JUKNEVIČIENĖ (TS-LKDF). Manęs turbūt niekas neapkalts koku nors prielankumu J. Olekui, bet kai šitai neatsakingai yra įžeidinėjami žmonės... Kas ne kas, bet J. Olekas iš tikrųjų (aš esu liudininkė tų laikų) dirbo, kiek galėjo, kad gelbėtų žmones, ir buvo Lietuvos pusėje 1991 metais. Todėl tie asmeniškumai ir skaldymai yra ne iš tų, kurie sako, kad visiems reikia galvoti apie atlygį, o ne tik penkiems žmonėms, kurių vienas gauna tūkstančio eurų pensiją... ir kurių dalis iš tikrųjų gyvena, jų vaikai ir anūkai, tuose butuose. Taigi čia daug gilesnė problema ir kelti tų laikų kovą kaip priedangą tam, kad kas nors gautų, dabar pasinaudotų šiuo įstatymu, man atrodo, yra labai negarbinga. Siūlau tikrai nebeskaldyti Lietuvos.

PIRMININKAS. K. Masiulis.

K. MASIULIS (TS-LKDF). Aš norėčiau V. Bakui, į kurį kartais pasižiūriu ir galvoju – gal žmogus pasitaisė nuo to „ekspertai.eu“ laikotarpio. Pasirodo, nė kiek. Vėl lenda „ekspertai.eu“ retorika ir idėjos.

10.44 val.

Administracinių nusižengimų kodekso 12, 29, 33, 64, 99, 108, 109, 127, 132, 137, 143, 150, 151, 158, 159, 160, 161, 162, 163, 164, 165, 166, 167, 168, 170, 172, 173, 174, 176, 187, 188, 189, 190, 191, 192, 205, 207, 208, 209, 210, 211, 212, 213, 214, 215, 216, 217, 217¹, 218, 426, 505, 546, 589, 599, 610, 613, 665 straipsnių pakeitimo ir Kodekso papildymo 49¹, 209¹ straipsniais įstatymo projektas Nr. XIIIIP-2207(2)ES (svarstymas)

PIRMININKAS. Darbotvarkės 1-5 klausimas – Administracinių nusižengimų kodekso straipsnių pakeitimo ir kodekso papildymo straipsniais įstatymo projektas Nr. XIIIIP-2207. Svarstymas. Pranešėjas – Teisės ir teisėtvarkos komiteto narys S. Šedbaras. Kviečiu.

S. ŠEDBARAS (TS-LKDF). Gerbiami kolegos, tai yra du dideli projektai, sujungti į vieną. Dalis normų yra Europos Sąjungos teisės aktų perkėlimas į mūsų nacionalinę teisę. Šį projektą komitetas svarstė du kartus. 2018 m. birželio 13 d. visi 9 komiteto nariai buvo už. Taip pat buvo gauta papildomų pasiūlymų ir komitetas rugsėjo 19 dieną tuos pasiūlymus svarstė. Išvada, kuri dabar jums pateikta: irgi priimta visų 8 dalyvavusiųjų balsais.

PIRMININKAS. Prašau likti tribūnoje. Yra du Seimo nario A. Anušausko pasiūlymai. Manau, kad pritariančių 10 visada bus, kad būtų svarstomi pasiūlymai. Prašau A. Anušauską pristatyti pirmąjį.

A. ANUŠAUSKAS (TS-LKDF). Dėkui. Čia apie kuriuos pasiūlymus, dėl kurio straipsnio mes svarstome?

S. ŠEDBARAS (TS-LKDF). Gal teikėjas sutinka su komitetu? Vienam yra iš dalies pritarta, kitas...

A. ANUŠAUSKAS (TS-LKDF). Čia dėl muitinių?

PIRMININKAS. Dėl 32 straipsnio.

S. ŠEDBARAS (TS-LKDF). Dėl 42.

A. ANUŠAUSKAS (TS-LKDF). Jeigu iš dalies, sutinku.

S. ŠEDBARAS (TS-LKDF). Vienam – iš dalies, kitam nepritarta, tačiau išklašius institucijų pasiūlymus, kad užtenka dispozicijos. O vienam yra iš dalies. Faktiškai pakoreguotas tekstas, sankcija palikta ta pati. Jūsų siūloma.

A. ANUŠAUSKAS (TS-LKDF). Tada tvarka. Sutinku.

PIRMININKAS. Pirmajam komitetas nepritarė.

S. ŠEDBARAS (TS-LKDF). Pirmajam pritarė iš dalies, antrajam nepritarė. Ten buvo dėl dispozicijos patikslinimo, bet institucijos mano, kad to nereikia daryti.

A. ANUŠAUSKAS (TS-LKDF). Gerai.

PIRMININKAS. Autorius sutinka su komiteto pataisymais? Dėkoju pranešėjui.

Motyvai. Dėl motyvų Seimo nariai neužsirašė.

Balsuojame dėl pritarimo po svarstymo. Kas už tai, kad būtų pritarta šiam projektui po svarstymo, balsuoja už.

Balsavo 108 Seimo nariai: už – 94, prieš – 1, susilaikė 13. Po svarstymo pritarta.

10.50 val.

Vartotojų teisių apsaugos įstatymo Nr. I-657 40 straipsnio ir priedo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-2450(2)ES (svarstymas ir priėmimas)

Darbotvarkės 1-6 klausimas – Vartotojų teisių apsaugos įstatymo Nr. I-657 40 straipsnio ir priedo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-2450. Svarstymas. Pranešėjas – Teisės ir teisėtvarkos komiteto narys A. Anušauskas. Atsiprašau, A. Nekrošius.

A. NEKROŠIUS (LVŽSF). Sveiki! Spalio 24 dieną komitetas svarstė šį įstatymo projektą. Sprendimas – pritarti komiteto patobulintam projektui ir komiteto išvadoms. Balsavimo rezultatai: už – 12, prieš ir susilaikiusių nebuvo.

PIRMININKAS. Ačiū. Žmogaus teisių komiteto nuomonę pasakys Seimo narys S. Jovaiša.

S. JOVAIŠA (TS-LKDF). Žmogaus teisių komitetas svarstė šį projektą ir pritarė. Siūlo pagrindiniam komitetui tobulinti įstatymo projektą, atsižvelgiant į Teisės departamento pastabas. Balsavimas – bendru sutarimu.

PIRMININKAS. Ačiū. Diskutuoti Seimo nariai neužsirašė.

Motyvai. Dėl motyvų taip pat Seimo nariai neužsirašė.

Ar galime po svarstymo pritarti bendru sutarimu? (Balsai salėje) Pritarta.

Kadangi nėra prieštarų nuomonių, gal galiu siūlyti ypatingą skubą? Ar prirtartumėte ypatingai skubai? (Balsai salėje) Ačiū, pritarta.

Priėmimas. Trys straipsniai. Pastraipsniui. Dėl 1 straipsnio pasiūlymų nėra. Galima pritarti bendru sutarimu? Pritarta. Dėl 2 straipsnio taip pat pasiūlymų nėra. Prirtariame bendru sutarimu. 3 straipsnis – įstatymas įsigalioja nuo gruodžio 3 dienos. Galime pritarti bendru sutarimu? Ačiū, pritarta.

Dėl motyvų už, prieš? Niekas neužsirašė. Kviečiu balsuoti dėl šio projekto priėmimo.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 108 Seimo nariai: už – 104, prieš nėra, susilaikė 4. Įstatymas (projektas Nr. XIIIIP-2450) priimtas. (Gongas)

10.53 val.

Produktų saugos įstatymo Nr. VIII-1206 pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-2292(2) (svarstymas)

Darbotvarkės 1-7 klausimas – Produktų saugos įstatymo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-2292. Svarstymas. Pranešėja – Seimo narė R. Miliūtė. (*Balsai salėje*) Nėra. Kas iš Ekonomikos komiteto? Z. Jedinskis. Prašau.

Z. JEDINSKIJ (*LLRA-KŠSF*). Ekonomikos komitetas svarstė Produktų saugos įstatymo pakeitimo įstatymo projektą ir pritarė bendru sutarimu.

PIRMININKAS. Ačiū. Diskutuoti užsirašė Seimo narys A. Vinkus. Kviečiu.

A. VINKUS (*LSDDF*). Gerbiami Seimo nariai, kalbant apie naują Produktų saugos įstatymo projektą, sveikintina yra tai, kad iškelti tikslai šiuose projektuose susiję su geresne vartotojų apsauga.

Be to, jo nuostatos priderinamos prie Europos Parlamento ir Tarybos sprendimų reikalavimų. Mano galva, siūlomame įstatymo projekte tobuliau ir konkrečiau paskirstomos prievolės visiems tiekimo ir platinimo procese dalyvaujantiems vykdytojams, gamintojams, paslaugos teikėjams, importuotojams, platintojams ir kitiems. Kaip rodo praktika, dabar galiojanti baudų sistema ne visada užkerta kelią tolesniems pažeidimams, nes subjektai, sumokėję baudas, toliau daro pakartotinius pažeidimus, todėl pritariu siūlomai baudų sugriežtinimo sistemai. Be to, siekdami užtikrinti rinkos priežiūros veiksmingumą, siūlome atsakomybę už įstatymo nuostatų pažeidimus susieti su faktu, kai dėl tokio pažeidimo atsirado sunkių padarinių.

Atkreiptinas dėmesys, kad nepakankamą teisinio reguliavimo poveikį dabartiniu metu lemia ir tai, kad kai kurios teisinės nuostatos yra suformuluotos ne įstatymu, o žemesnio lygio teisės aktais. Siūlomas jų perkėlimas į įstatymo lygmenį, be jokios abejonės, duos pozityvų poslinkį produktų apsaugai gerinti ir stiprinti. Taigi laikau, kad siūlomas teisinio reguliavimo tobulinimas produktų saugos rinkoje yra pozityvus mūsų teisėtvarkos žingsnis, ir siūlau pritari.

PIRMININKAS. Ačiū. Dėl motyvų po svarstymo užsirašė Seimo narys A. Vinkus. Bet tikriausiai jau pasakėte nuomonę? Ačiū. Dėkoju Seimo nariui ir kviečiu po svarstymo pritari bendru sutarimu. Ačiū, prirta.

10.57 val.

Potencialiai pavojingų įrenginių priežiūros įstatymo Nr. I-1324 1 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-2355(2) (svarstymas)

Darbotvarkės 1-8 klausimas – Potencialiai pavojingų įrenginių priežiūros įstatymo 1 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-2355. Svarstymas. Pranešėjas – A. Sysas. Kas galėtų iš Socialinių reikalų ir darbo komiteto pristatyti? A. Dumbrava, kviečiame.

A. DUMBRAVA (*TTF*). Laba diena, gerbiami kolegos. Socialinių reikalų ir darbo komitetas svarstė šį klausimą ir priėmė sprendimą pritari šiam įstatymo projektui, pritari komiteto patobulintam įstatymo projektui. Visi balsavo bendru sutarimu. Ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū. Diskutuoti Seimo nariai neužsirašė. Nuomonės už ir prieš pareikšti taip pat neužsirašė. Kviečiu bendru sutarimu pritari po svarstymo šiam įstatymo projektui. Ačiū, prirta.

10.58 val.

Teritorijų planavimo įstatymo Nr. I-1120 16, 19, 20 ir 28 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-1286(2) (svarstymas)

Darbotvarkės 1-9.1 klausimas – Teritorijų planavimo įstatymo kai kurių straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-1286. Pranešėjas – Aplinkos apsaugos komiteto narys P. Nevulis.

P. NEVULIS (*LVŽSF*). Ačiū, Pirmininke. Gerbiami kolegos, Aplinkos apsaugos komitetas spalio 10 dieną svarstė šį klausimą ir jam pritarė bendru sutarimu.

PIRMININKAS. Ačiū. Diskutuoti Seimo nariai neužsirašė. Atsiprašau. Kviečiu K. Starkevičių pareikšti Kaimo reikalų komiteto nuomonę.

K. STARKEVIČIUS (*TS-LKDF*). Gerbiami kolegos, Kaimo reikalų komitetas kaip papildomas šių metų rugsėjo 26 dieną atmetė Teritorijų planavimo įstatymo Nr. I-1120 16, 19, 20 ir 28 straipsnių pakeitimo įstatymo projektą. Komiteto nuomone, šiuo metu galiojantis teisinis reglamentavimas yra tinkamas. Balsavimo rezultatai: už – 7, prieš – 1, susilaikiusių nebuvo.

PIRMININKAS. Ačiū. Kviečiu G. Kindurį išsakyti Valstybės valdymo ir savivaldybių komiteto nuomonę.

G. KINDURYS (*LVŽSF*). Valstybės valdymo ir savivaldybių komitetas svarstė Teritorijų planavimo įstatymo pakeitimo įstatymo projektą Nr. XIIIIP-1286 ir priėmė sprendimą siūlyti pagrindiniam komitetui įstatymo projektą tobulinti atsižvelgiant į Seimo kanceliarijos Teisės departamentą, Vyriausybės pastabas ir komiteto pasiūlymus. O komiteto pasiūlymas buvo tik vienas – patikslinti įstatymo įsigaliojimo ir įgyvendinimo taikymo nuostatas, nustatant, kad pradėti rengti žemės sklypų formavimo pertvarkymo projektai ir nebaigti iki įstatymo įsigaliojimo būtų perduodami savivaldybės administracijai, kad jie būtų baigiami rengti ir tvirtinami pagal naujai galiojančią teisinį reguliavimą. Pritarta bendru sutarimu.

PIRMININKAS. Ačiū. Kviečiu į tribūną P. Nevulį dėl pataisos. Valstybės valdymo ir savivaldybių komitetas pateikė pataisą. Jūsų komiteto nuomonė. Aplinkos apsaugos komiteto nuomonė yra nepritarti.

P. NEVULIS (*LVŽSF*). Mūsų – nepritarti.

PIRMININKAS. Ačiū. Dabar turime tą išvadą. Nuomonės dėl pasiūlymo. Nuomonė prieš – A. Skardžius. A. Skardžius, nuomonė prieš.

A. SKARDŽIUS (*LSDDF*). Aš dėl viso.

PIRMININKAS. Dėl viso? Dėl viso.

G. Kindurys už pasiūlymą, taip?

G. KINDURYS (*LVŽSF*). Taip, čia kur Savivaldybių komiteto.

PIRMININKAS. Dėl pasiūlymo, taip. Prašom.

G. KINDURYS (*LVŽSF*). Mūsų nuomonė, kad ir įstatymo projektas buvo teiktas ta intencija, kad ne tik nebūtų dubliuojama NŽT rengimo ir tikrinimo funkcija, kad savivaldybė rengtų, NŽT tikrintų, bet ir ta intencija turbūt, kad yra užvilkinami kai kurie projektai ar keletą, ar net virš 10 metų. Ir todėl tikslinga būtų įstatymui įsigaliojus nebaigtus rengti projektus atiduoti savivaldybės administracijai tikintis, kad tie projektai galų gale būtų užbaigti. Todėl siūlyčiau pritarti Valstybės valdymo ir savivaldybių komitetui.

PIRMININKAS. Daugiau pareikšti nuomonės neužsirašė Seimo narių. Turime apsispręsti balsuodami dėl šio Valstybės valdymo ir savivaldybių komiteto pasiūlymo, kurį ką tik pristatė G. Kindurys.

Balsavo 103 Seimo nariai: už – 94, prieš nebuvo, susilaikė 9. Valstybės valdymo ir savivaldybių komiteto pasiūlymui pritarta.

Motyvai dėl viso po svarstymo. Dėl motyvų užsirašė Seimo narys A. Skardžius. Motyvai prieš.

A. SKARDŽIUS (*LSDDF*). Ačiū, gerbiamasis Pirmininke. Aš norėčiau atkreipti kolegų dėmesį. Kalbant apie šį įstatymą, jis yra susijęs su kitu įstatymu Nr. XIIIIP-1287, kur pagrindinis komitetas buvo Kaimo reikalų komitetas, ir jis pasiūlė atmesti. Gerbiamas Pirmininke, jis bus svarstomas kartu ir dabar vieno įstatymo nuostatos prieštarauja kito įstatymo nuostatoms. Šiuo atveju reikėjo paskirti Kaimo reikalų komitetą arba Aplinkos apsaugos komitetą dėl abiejų įstatymų kaip pagrindinį. Todėl mes turėsime kuriozinę situaciją, nekalbu apie patį įstatymo turinį, bet tai yra susiję įstatymai. Todėl aš užsirašiau kalbėti prieš, atkreipdamas jūsų dėmesį į tą paradoksalią situaciją.

PIRMININKAS. Motyvai už – Seimo narys K. Mažeika.

K. MAŽEIKA (*LVŽSF*). Ačiū, Pirmininke. Aš tiesiog noriu paaiškinti kolegai, kad išties kitu klausimu mes vėlgi siūlysim nepritarti ir sujungti šiuos abu klausimus, nes lyg ir buvo mintis, kad jie būtų svarstomi kartu ir suderinti, kad nebūtų priešpriešos ir kolizijų dėl priešingai galiojančių nuostatų. Todėl prašau balsuoti už.

PIRMININKAS. Balsuojame po svarstymo su priimtu pasiūlymu. Kas už tokį projektą, balsuoja už.

Balsavo 102 Seimo nariai: už – 78, prieš – 2, susilaikė 22. Po svarstymo pritarta.

11.07 val.

Žemės įstatymo Nr. I-446 32 ir 40 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-1287 (svarstymas)

Darbotvarkės 1-9.2 klausimas – Žemės įstatymo 32 ir 40 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-1287. Pranešėjas – Kaimo reikalų komiteto narys K. Starkevičius. Svarstymas.

K. STARKEVIČIUS (TS-LKDF). Kaimo reikalų komitetas kaip pagrindinis šių metų rugsėjo 26 dieną nusprendė atmesti Žemės įstatymo Nr. I-446 32 ir 40 straipsnių pakeitimo įstatymo projektą, atsižvelgdamas į Seimo kanceliarijos Teisės departamento, Specialiųjų tyrimų tarnybos ir Nacionalinės žemės tarnybos prie Žemės ūkio ministerijos nuomones bei pastabas. Komiteto nuomone, šiuo metu galiojantis teisinis reglamentavimas yra tinkamas. Balsavimo rezultatai: už – 7, prieš – 1, susilaikiusių nėra. Siūlau atmesti įstatymo projektą po svarstymo.

PIRMININKAS. Dėkoju. Dėl motyvų Seimo nariai neužsirašė. Motyvai prieš – P. Urbšys.

P. URBŠYS (MSNG). Gerbiami Seimo nariai, šito įstatymo projekto atsiradimo pradžia yra ne kur kitur, o Aplinkos apsaugos ministerijoje, nes būtent ten atsirado pastabų, kad pernelyg daug galių yra suteikta Nacionalinei žemės tarnybai: ji pati priima sprendimus ir pati kontroliuoja. Man įdomu dabar stebėti, kaip vyko procesas, ir matyti tai, kad tie, kurie nenori paleisti savo įtakos dėl Nacionalinės žemės tarnybos, padarė viską, kad nieko nekeistų. Faktas yra toks, kad jeigu kalbėtume apie savivaldybes, jos jau turi pakankamai kompetencijų vykdyti tam tikrą priežiūrą, bet sutelkimas tų galių Nacionalinėje žemės tarnyboje rodo, kad pati žemė buvo ir liko faktiškai politinio intereso objektu.

PIRMININKAS. Dėl motyvų už Seimo nariai neužsirašė.

Balsuojame dėl projekto svarstymo stadijoje... Balsuojame dėl komiteto išvados atmesti. Priariantieji komiteto išvadai balsuoja už.

Balsavo 105 Seimo nariai: už – 46, prieš – 34, susilaikė 25. Atmetimui nepritarta. Turime paskirti kitą komitetą. K. Mažeika.

K. MAŽEIKA (LVŽSF). Siūlau Aplinkos apsaugos komitetą.

PIRMININKAS. Aplinkos apsaugos komitetas. Galime pritarti bendru sutarimu? Galime. Ačiū, pritarta.

11.11 val.

Metropoliteno įgyvendinimo įstatymo projektas Nr. XIIP-2375GR (pateikimas)

Darbotvarkės 1-10 klausimas – Metropoliteno įgyvendinimo įstatymo projektas Nr. XIIP-2375. Pranešėjas – A. Molis, Respublikos Prezidento patarėjas. Pateikimas.

A. MOLIS. Gerbiamas Seimo Pirmininke, gerbiamieji Seimo nariai, leiskite jums pristatyti Lietuvos Respublikos Prezidentės 2018 m. spalio 24 d. dekretą, kuriuo Seimui yra gražinamas pakartotinai svarstyti Metropoliteno įgyvendinimo įstatymas.

Lietuvos Respublikos Prezidentė D. Grybauskaitė siūlo Seimui taisyti Metropoliteno įgyvendinimo įstatymą, kad jis atitiktų Europos Sąjungos ir Lietuvos teisę. Prezidentės nuomone, būtina paisyti konstitucinio principo kurti tik aiškų teisinį reguliavimą ir kartu naikinti įstatymo interpretavimo galimybes bei neleisti interesų grupėms jomis piktnaudžiauti. Teisinių kliūčių įgyvendinti metropoliteno projektą nėra ir pagal šiuo metu galiojančius teisės aktus, pavyzdžiui, Lietuvos Respublikos koncesijos įstatymą, tačiau, esant politiniam apsisprendimui metropoliteno įgyvendinimą reglamentuoti atskiru įstatymu, būtina užtikrinti, kad naujas teisinis reguliavimas neiškreiptų galiojančios teisės normų sistemos. Be to, reikia užtikrinti teisinio reguliavimo aiškumą, kad tarp siūlomų ir galiojančių teisės normų nebūtų jokių prieštaravimų. Kitaip tariant, kad

būtų aišku, kas atsakingas už metropoliteno projekto įgyvendinimą ir kokiais būdais projektas gali būti vykdomas.

Aiškinamajame rašte Metropoliteno įgyvendinimo įstatymo poreikis aiškinamas siekiu paskatinti savivaldybes kurti naują miesto transporto sistemą, todėl Prezidentė siūlo įstatyme tikslinti sprendimus dėl metro vienareikšmiškai priskiriant vietos savivaldos kompetencijai. Tuo tikslu yra siūlomi šie pakeitimai.

Pirma. Metro įvardinti kaip keleivinį bėginių transportą, o ne geležinkelių transportą. Tai priartintų įstatymą prie dabar galiojančių Europos Sąjungos ir Lietuvos teisės aktų. Be to, taptų aišku, kad dėl metro poreikio infrastruktūros objektų statybos sprendžia savivaldybės. Būtent jos sudarytų viešųjų paslaugų sutartis bei užtikrintų šių paslaugų teikimą. Geležinkelių atveju tai būtų Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos kompetencija, nes taip nurodo Geležinkelių transporto kodeksas.

Antra. Būtina aiškiai įvardinti, kad ir esminį sprendimą dėl to, ar pradėti metropoliteno projektą, priima savivaldybė. Tai ji darytų atsakingai įvertinusi konkretų investicijų projektą su aiškiu veiksmų planu, sąnaudų ir naudos analize ir kitomis sudėtinėmis projekto dalimis. Taptų aišku, kad tokiu atveju jai tenka ir su projekto įgyvendinimu, koncesijos suteikimu, nuostolių dengimu bei lengvatų kompensavimu susiję išpareigojimai.

Šiame kontekste verta pasakyti, jog metro statybos projektai yra brangūs ir rizikingi, ypač vertinant atsipirkimo galimybes. Viešosios įstaigos „Investuok Lietuvoje“ dar 2014 metais atlikta analizė rodo, kad Londone, Helsinkyje, Amsterdame, Vašingtone metro projektai iššūkiu tapo dėl išsipūtusių sąnaudų, kurias lėmė vėlavimai, smegduobės, archeologiniai radiniai, netgi galimai korupcinio pobūdžio problemos. Prancūzijoje, Reno mieste, parduoti bilietai padengė tik 24 % viso reikalingo veiklos finansavimo. Kita dalis vežimo nuostolių kompensuojama iš savivaldybės biudžeto. Tai yra ne išimtis, o taisyklė, faktiškai visur pasaulyje viešasis keleivinis transportas yra dotuojamas.

Svarbu žinoti ir tai, kad reikšminga kapitalo investicijų suma, kurią savivaldybės galimai skolintųsi metropoliteno projektui įgyvendinti, įskaitant eksploatavimą, gali turėti neigiamos įtakos tiek savivaldybių, tiek valstybės galimybėms skolintis kitoms jautrioms sritims, todėl nors savivaldybės, aišku, yra laisvos priimti sprendimus dėl savo biudžeto naudojimo, dėl išvardytų priežasčių įstatyme turi būti įtvirtintos nuostatos, kurios įpareigotų savivaldybes atsakingai spręsti dėl dalyvavimo visuose pasirengimo ir projekto įgyvendinimo etapuose. Priešingai, įstatymo 4 straipsnio 3 dalyje kol kas nurodyta, jog tik dėl dalyvavimo metropoliteno projekte būdo savivaldybės priima sprendimą, įvertinusios savo finansines galimybes. Prezidentės nuomone, atsakingai spręsti savivaldybės privalo ir dėl kitų su projektu susijusių aspektų, ne tik dėl būdo.

Trečia. Prezidentė siūlo naikinti šiuo metu įstatyme esančius prieštaravimus dėl koncesijos įgyvendinimo. Įstatymo 5 straipsnyje yra išvardyti trys konkretūs metropoliteno projekto įgyvendinimo būdai, tačiau įstatymo 7 straipsnyje atsiranda 5 straipsnio 1 dalyje neminėtas, tai yra dar vienas institucinės viešojo ir privataus sektoriaus partnerystės būdas. Atsižvelgiant į tai, kyla abejonių dėl projekto įgyvendinimo būdų sąrašo baigtinumo, o tai gali turėti rimtų pasekmių pasirinkto būdo teisėtumui, todėl įstatymo nuostatos šiuo aspektu turi būti koreguojamos.

Ketvirta. Pakeitimais savivaldybėms siūloma suteikti realią įtaką priimant esminius sprendimus. Tuo tikslu reikėtų netaikyti išimties dėl Valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymo. Pagal minėtą įstatymą valstybė ar savivaldybė gali turtą investuoti įsigydama bendrovės akcijų, kurios visuotiniame akcininkų susirinkime suteikia daugiau nei 50 % balsų. Kol kas Metropoliteno įgyvendinimo įstatyme siūloma numatyti išimtį ir minėtos mažiausiai 50 % balsų taisyklės netaikyti. Kitaip tariant, savivaldybė investuotų, organizuotų statybas, prisiimtų kitus išpareigojimus, bet gali ir neturėti poveikio svertų esminiams sprendimams dėl projekto įgyvendinimo. Pavyzdžiui, negalėtų efektyviai reikalauti, kad projekto bendrovės turtas būtų valdomas įstatymų numatytais efektyvumo, racionalumo principais.

Atkreiptinas dėmesys ir į tai, kad Specialiųjų tyrimų tarnyba Metropoliteno įgyvendinimo įstatymo projektą vertino du kartus ir abu kartus pažymėjo, jog siūlymas netaikyti įstatymo nu-

matytos mažiausiai 50 % balsų taisyklės sukuria riziką dėl korupcijos pasireiškimo, todėl Prezidentė siūlo numatytos išimties atsisakyti.

Penkta. Prezidentė siūlo sudaryti sąlygas parengti ir priimti įstatymui įsigaliooti reikalingų susijusių teisės aktų pakeitimus, todėl siūloma nukelti įstatymo įsigaliojimo datą iki 2020 m. sausio 1 d.

Dėkoju gerbiamiems Seimo nariams už dėmesį, esu pasirengęs atsakyti į klausimus.

PIRMININKAS. Ačiū. Jūsų paklausti nori nemažai Seimo narių. Pirmasis klausia Seimo narys M. Majauskas. Ruošiasi A. Armonaitė.

M. MAJAUSKAS (TS-LKDF). Dėkoju. Gerbiamasis pranešėjau, aš norėjau šiek tiek pasitikslinti. Jūs paminėjote Londono, Paryžiaus metro pavyzdžius, ten buvo susidurta su problemomis įgyvendinant ir finansiniais iššūkiais, bet ar jūs išivaizduojate tuos miestus realiai be metro funkcionuojančius ir ar iššūkiai reiškia tai, jog tiems miestams derėjo atsisakyti ar neįgyvendinti metro projektų? Aš pats nesu didelis metro Lietuvoje fanas, bet kai matome tokias spūstis, visos alternatyvos – iš esmės važiuoti tais pačiais keliais ir vienintelis metro galėtų iš esmės spręsti.

Dabar puikiai suprantame, kad metro yra reikšmingas finansinis įsipareigojimas ir tikrai ne savivaldybės nosiai įgyvendinti tokį projektą. Gal galite patikslinti prezidentūros poziciją, ar prezidentūra, sakydama, kad tai yra savivaldybės reikalas ir tik savivaldybės gali ir turi įgyvendinti, realiai sako, kad metro yra nereikalingas Lietuvoje, nes mes puikiai suprantame, kad savivaldybė atskirai tokio projekto be Vyriausybės, be Europos Sąjungos lėšų neįgyvendins?

A. MOLIS. Labai dėkoju už klausimą. Jisai yra sudėtinis. Galbūt aš irgi norėčiau paminėti keletą aspektų.

Visų pirma, jeigu kalbame apie didžiuosius miestus, kuriuos ir aš paminėjau, ir jūs paminėjote, be abejo, tuose miestuose, apie kuriuos mes kalbame, sunku būtų išivaizduoti viešąjį keleivinį transportą be tokio transporto, be metro. Galbūt vienas dalykas, kad miestai Lietuvoje yra šiek tiek kiti. Jeigu mes pažiūrėtume analizes, atliktas mūsų tarnybų, pavyzdžiui, „Investuok Lietuvoje“, tai ten irgi sakoma, kad greičiausiai mūsų keleivių srautai vis dėlto būtų šiek tiek per maži.

Bet netgi ne tai svarbiausia. Apie ką mes šnekame, tai visų pirma šnekame apie tai, kad sprendimai dėl metropoliteno projekto įgyvendinimo turi būti priimami atsakingai ir visose stadijose įvertinus finansines savivaldybės galimybes. Kol kas iš įstatymo projekto, iš priimto įstatymo iš tikrųjų to nematyti, nes atsakingai įvertinti finansines galimybes įstatymas įpareigoja sprendžiant tik dėl metropoliteno projekto įgyvendinimo būdo pasirinkimo. Sprendžiant iš esmės, tai reikia metropoliteno projekto ar ne, kol kas įstatymo projekte nereikalaujama atsakingai įvertinti finansinių galimybių. Tai čia tas aspektas.

Kitas dalykas, ką irgi norėjau paminėti, tai dėl savivaldybių vaidmens. Šiuo atveju iš tikrųjų kyla toks kaip ir teisinis neaiškumas, tai kam vis dėlto tenka atsakomybė. Šiuo atveju ne Prezidentė sako, kad tai yra būtina savivaldybės projektas, mes kalbame apie tai, kad iš įstatymo tampa ne visai aišku. Viena vertus, yra sakoma, kad tai yra savivaldybės įgyvendinamas projektas. Tai būtų natūralu, kadangi kalbame apie viešąjį keleivinį transportą, kuris paprastai ir yra savivaldybės atsakomybė, kad savivaldybės priima sprendimus dėl sutarčių sudarymo, dėl nuostolių kompensavimo ir taip toliau.

Jeigu mes pažiūrėtume į tai, kaip yra formuluojamas metropolitenas, turiu galvoje apibrėžiamas, tai jis yra apibrėžiamas kaip geležinkelių transportas. Ten galioja kitos taisyklės. Ir čia mes kalbame apie tam tikrą teisinį neaiškumą, tai kas vis dėlto yra atsakingas. Jeigu pažiūrėtume aiškinamuosius raštus, kurie buvo teikiami ir Seimui, tai tenai patys įstatymų iniciatoriai kalba apie tai, kad tai vis dėlto turėtų būti savivaldybės atsakomybė. Tiesiog nekvestionuodami šio išeities taško sakome, kad savivaldybės atsakomybė turėtų būti įtvirtinta aiškiai ir nedviprasmiškai.

PIRMININKAS. Ačiū. Klausia Seimo narė A. Armonaitė. Ruošiasi T. Tomilinas.

A. ARMONAITĖ (MSNG). Dėkoju. Aš irgi pritariu idėjai, kad savivalda yra ta, kuri planuoja, svarsto, analizuoja viešojo transporto viziją, kokių priemonių reikia transporto planui įgyvendinti, o metro yra viena iš tų idėjų. Tai, kad čia yra įsipainiojęs jau daug metų Seimas, kurdamas Metropoliteno įstatymą, man asmeniškai labai keista. Man atrodo, kad jeigu viena ar kita savivaldy-

bė turėtų poreikį, ji galėtų ir su esama teisine baze inicijuoti projektą, ieškoti resursų, ieškoti Vyriausybės ar Europos Komisijos partnerystės. Mano klausimas jums dar kartą, kad būtų aiškiau. Ar teisingai suprantu, kad ir be Metropolitenos įstatymo savivalda šiandien gali inicijuoti metro projektą, jeigu mato tokį poreikį?

A. MOLIS. Daug nedaugžodžiaujant, iš tikrųjų atsakymas būtų taip. Ir ekspertai tai ne kartą pabrėžė. Kai Prezidentė vetavo įstatymą 2014 metais, tai vienas iš argumentų buvo lygiai toks pat, kad iš tikrųjų metropolitenos projektas, kaip ir visi kiti viešojo keleivinio transporto vystymo ir plėtros projektai, gali būti priimami ir įgyvendinami be tokio įstatymo. Bet jeigu yra tokia politinė Seimo valia, tai tiesiog tas įstatymas turi negriauti šiuo metu galiojančios teisinės sistemos.

PIRMININKAS. Klausia Seimo narys T. Tomilinas. Ruošiasi A. Skardžius.

T. TOMILINAS (LVŽSF). Gerbiamas pranešėjau, aš visai neseniai keletą kartų kritikavau ir balsavau prieš Prezidentės veto, bet šį kartą esu entuziastingai už veto ir palaikau šį pasiūlymą, šį sprendimą, visiškai palaikau mintį, kad nepagalvota apie atsakomybę ir apie ilgalaikę valstybės politiką. Mano klausimas būtų jums, kaip vienam iš pagrindinio vykdomosios valdžios elemento atstovui. Ar jūs nemanote, kad Lietuvoje iš viso nėra nuoseklios viešojo transporto plėtros politikos, nėra parlamentinės priežiūros, nėra nuoseklaus ir vykdomosios valdžios institucijų darbo būtų viešojo transporto skatinimo ir plėtros srityje? Mes naudojame Europos Sąjungos lėšas, mes skatiname, pavyzdžiui, įstatymais, skatiname privatizaciją teisės aktais, ministro įvairiausiais įsakymais, susisiekimo ir kitų, bet tokio nuoseklumo valstybiniu požiūriu šioje srityje tikrai trūksta. Ar ne? Galbūt jūs manote kitaip?

A. MOLIS. Visų pirma dėkui už klausimą ir už teigiamą požiūrį. Aš galbūt akcentuočiau šiame kontekste tai, kad spręsti dėl viešojo keleivinio transporto mieste vis dėlto yra kiekvienos savivaldybės išimtinė kompetencija ir tas kompetencijų atskyrimas irgi yra gana aiškus. Kai mes šnekame apie geležinkelį, kuris paprastai tarp miestinis, tai yra Vyriausybės, Vyriausybės įgalios institucijos, galų gale „Lietuvos geležinkelių“ kaip valstybinės įmonės kompetencija ir prerogatyva. Kai kalbame apie viešąjį keleivinį – tai yra savivaldybės. Šiuo savo siūlymu iš tikrųjų Prezidentė nekvestionuoja esmės, tai yra tos, kad viešojo keleivinio transporto sistemą kai kuriuose miestuose tikrai reikėtų tobulinti. Jeigu vienas iš sprendimų kažkada galėtų būti metropolitenas, tai kodėl ne. Iš principo, aišku, reikėtų tobulinti. Savivaldybės dėl to turėtų spręsti atsakingai, įvertinusios turbūt visas alternatyvas ir pasirinkdamos protingiausią būdą.

PIRMININKAS. Klausia Seimo narys A. Skardžius. Ruošiasi A. Kupčinskas.

A. SKARDŽIUS (LSDDF). Ačiū, Pirmininke. Turbūt mes gyvendami šiandien neišsivaizduojame miesto be darnios miesto transporto infrastruktūros plėtros. Dabar mes paveldėjome tokį Vilnių iš viduramžių, iš sovietmečio, tačiau naujų erdvių šiandien negalime sukurti. Mes kalbame apie išties naują erdvę, kuriai reikalingos galbūt žemės gelmės, galbūt galėtų estakados principu veikti tas siūlomas projektas, bet jis kaip ypatingos atsakomybės pavojingas įrenginys turi būti reglamentuotas. Šiandien mes neturime reglamentavimo. Tai yra visuomenės poreikis. Dabar jūsų kaip ekonomisto aš norėčiau paklausti, kokie visuomenės, valstybės praradimai yra stovint po dvi valandas, kai vykstama į darbą ir grįžtama iš darbo? Ar tai jūs matavote? Ir viešųjų finansų nėra šiuo atveju.

A. MOLIS. Labai dėkui už klausimą. Jis irgi sudėtinis. Į keletą aspektų norėčiau atsakyti. Visų pirma, kaip ir sakau, metropolitenas greičiausiai yra ne vienintelis būdas spręsti viešojo keleivinio transporto problemas, bet vis dėlto Prezidentė teikia pastabas dėl įstatymo. Prezidentė nekvestionuoja kiekvienos savivaldybės teisės spręsti pačiai turėti jai metropoliteną ar neturėti. Tiesiog siūloma kai kurias įstatymo nuostatas taisyti.

Dabar dėl skaičiavimų, tai iš tikrųjų tų skaičiavimų, aš tikiu, atlikta jau nemažai. Vis dėlto kalbame apie šį įstatymą beveik 10 metų. Manau, kad tų paskaičiavimų... Kaip aš jau minėjau, viena iš studijų „Investuok Lietuvoje“ tikrai plati, bet, nepaisant to, aš išsivaizduoju, kai pereisime prie konkretaus planavimo, kai savivaldybės pereis prie konkretaus planavimo, tų paskaičiavimų bus dar daugiau, nes projektas iš tikrųjų yra didelis ir reikalaujantis dėmesio. Tų skaičiavimų niekada nebus per daug, bet tam tikri skaičiavimai yra ir jie leidžia teigti tai, ką šiandien aš ir bandžiau pasakyti, kad projektas nėra iš lengvųjų. Žiūrint į finansus, jis yra pakankamai rizikingas.

Bet niekas nežino, su kokiomis viešojo transporto problemomis mes susidursime po 10, 15, 20 metų, todėl jei bus poreikis, savivaldybės galės skolintis ir matys poreikį skolintis ar kitaip investuoti, tai kodėl gi ne. Negalima atmesti tokios galimybės.

PIRMININKAS. Ačiū. Klausia Seimo narys A. Kupčinskas.

A. KUPČINSKAS (TS-LKDF). Gerbiamasis pranešėjau, iš tikrųjų mūsų valstybei net „Rail Baltica“ projektas yra iššūkis, nors reikia prisidėti tik 15 %, o juo labiau kad Europos Komisija dar nėra patvirtinusi, ar bus finansuojama Vilniaus ir Kauno jungtis, jeigu reikės ją finansuoti valstybės lėšomis, vargu ar ji apskritai bus įgyvendinta. Šiuo atveju aš nelabai tikiu, kad kuri nors savivaldybė, turbūt kalbame tik apie vieną, apie sostinės savivaldybę, pajėgi įgyvendinti metropoliteno projektą. Man atrodo, kad tokio įstatymo priėmimas tiesiog yra oro burbulas sudarymas, kad jūs galite imtis, įgyvendinti, bet realiai nieko nebus. Tas pats, kas leistume kiekvienai savivaldybei statyti kosmodromą ir pasiekti mėnulį. Man atrodo, turėtų būti kitaip sprendžiama, tai yra Vyriausybė turėtų pripažinti valstybės svarbiu objektu, pavyzdžiui, po sostinės savivaldybės kreipimosi, ir kitu būdu spręsti tokį dalyką, bet įstatymo priėmimas, man atrodo, yra niekinis.

A. MOLIS. Kadangi klausimo, aš suprantu, kaip ir nebuvo, tai toks trumpas komentaras. Iš tikrųjų metropolitenas yra įmanomas ir be šito įstatymo, na, bet Seimas išreiškė savo politinę valią, todėl mes sakome, kad įstatymas bent jau turėtų būti teisiškai tvarkingas.

PIRMININKAS. Ačiū. Klausimų laikas baigėsi ir klausiančiųjų daugiau nėra. Motyvai. Du – už, du – prieš. Dėl motyvų pasisako tie, kurie siūlo svarstyti gražintą įstatymą iš naujo, o tie Seimo nariai, kurie mano, kad reikia laikyti įstatymą nepriimtu, pasisako prieš.

Motyvai už – Seimo narys J. Razma. Seimo narys K. Glaveckas. K. Glaveckas. Profesorium Glaveckai!

K. GLAVECKAS (LSF). Tuoj, tuoj, atsiprašau. Gerbiami kolegos, aš galvoju, kad čia mes iš tikro svarstome utopinius dalykus. Prisiminkime tik Vilniaus stadiono statybą. 30 metų statome, statome ir niekaip negalime pradėti. Metro kainuos šimtus kartų daugiau. Aš tiesiog palaikau Prezidentės poziciją, kad toks įstatymo projektas neturėtų būti priimtas. Ačiū.

PIRMININKAS. Motyvai prieš – Seimo narys M. Majauskas.

M. MAJAUSKAS (TS-LKDF). Gerbiami kolegos, turbūt visi sutiktume, jog geriau būtų turėti metro, negu neturėti. Matyt, sunkiai įsivaizduotume rimtą didmiestį be metro. Pabandykime įsivaizduoti, kaip keliauti Londone iš vieno susitikimo į kitą be metro ar Paryžiuje. Tačiau taip pat puikiai suprantame, kad nemokamų pietų nebūna ir už metro kam nors, šiuo atveju Lietuvos piliečiams, tektų susimokėti. Tai kokie čia yra patiekti pietūs, matyt, tikrai nėra nei suskaičiuota, kiek kainuos, nei kam kainuos, nei kada kainuos ir nei kas įgyvendins tokį projektą. Man atrodo, mes nepakankamai rimtai žiūrime į tikrai labai labai atsakingą klausimą. Aš kviečiu pritarti Prezidentės veto, tai yra atmesti, laikyti šį įstatymą nepriimtinu.

PIRMININKAS. Motyvai už – Seimo narys T. Tomilinas.

T. TOMILINAS (LVŽSF). Gerbiami kolegos, aš pritariu Prezidentės veto, manau, kad jis yra racionalus. Šiek tiek paprieštaraučiau veto kritikams dėl to, kad metro yra industrinės epochos simbolis. Tai yra taip, šaunu milijoniniams miestams, bet šiuolaikinis nedidelis Europos miestas eina visai kitais keliais, eina viešosios erdvės plėtros keliu, eina pėsčiųjų erdvių plėtros keliu, A juostų, tai yra tų juostų, kurias mes galime labai nesunkiai ir nebrangiai atkovoti iš automobilių ir suteikti tam viešajam transportui, kurį mes turime. Mes turime puikų viešąjį transportą, kuriuo tiesiog nesirūpiname, o to nesirūpinimo rezultatas – žmonės juo nesinaudoja, nes tikrai yra nepatogu važiuoti 30 metų senumo transporto priemone, nes ten ir kvapai, ir visa kita, nėra vėdinimo. Bet iš principo viešąjį transportą mes turime, mes juo nemokame rūpintis.

PIRMININKAS. Motyvai išsakyti. Seimas balsuodamas turi nuspręsti, ar svarstyti gražintą įstatymą iš naujo, ar laikyti įstatymą nepriimtu. Balsuosime alternatyviai. Už – svarstyti gražintą įstatymą iš naujo, prieš – laikyti įstatymą nepriimtu.

Balsavo 125 Seimo nariai: už – 83, prieš – 42. Taigi svarstysime gražintą įstatymą iš naujo.

Turime paskirti komitetą. Ar galime manyti, kad Ekonomikos komitetas būtų tam tinkamiausias, kaip ir buvo? Dėkoju, pritarta. Siūloma svarstyti lapkričio 8 dieną.

11.36 val.

Politinių partijų įstatymo Nr. I-606 2 ir 21 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-2266GR, 2018 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymo Nr. XIII-868 15 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-2470GR (pateikimas)

Darbotvarkės 1-11 klausimas – Politinių partijų įstatymo 2 ir 21 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-2266. Kaip tas pat dekretas yra ir kitas – 2018 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymo 15 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-2470. Pranešėjas – Prezidento patarėjas M. Lingė. Prašau.

M. LINGĖ. Dėkui, gerbiamas Seimo Pirmininke. Gerbiamieji Seimo nariai, leiskite pristatyti Lietuvos Respublikos Prezidento 2018 m. spalio 26 d. dekretus, kuriais Seimui gražinti pakartotinai svarstyti Politinių partijų įstatymo pakeitimo įstatymas bei 2018 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymo pakeitimo įstatymas.

Politinių partijų įstatymo gražinimą Seimui lėmė šios priežastys. Nuo 2020 metų griaunama partijų finansavimo sistema, kuria atsisakoma procentinės rinkėjų balsų kartelės skirstant valstybės biudžeto asignavimus, ir įvedama nauja mišri dotacijų apskaičiavimo formulė, kurioje reikšmingą finansavimo dalį lemtų nebe rinkėjų duoti balsai už politines partijas, bet partijų gauti mandatai Seimo rinkimuose. Ydinga atsisakyti procentinės kartelės, nuo kurios partijos įgyja teisę į valstybės biudžeto dotaciją. Kartelė užtikrina, kad valstybės biudžeto lėšos būtų naudojamos atsakingai ir atitektų konkurencingoms ir pasirengusioms valstybę valdyti partijoms. Barjero naikinimas – paskatos kurti vienadienes partijas dėl galimybės lengvai gauti valstybės biudžeto dotacijas.

Pažymėtina, kad vienokie ar kitokie barjerai egzistuoja daugumoje Europos Sąjungos valstybių. Vokietijoje teisė į dotaciją įgyjama nuo 0,5 % rinkėjų balsų, Austrijoje, Estijoje, Prancūzijoje, Vengrijoje – nuo 1 %, Latvijoje, Airijoje – nuo 2 %, Švedijoje – nuo 2,5 %, Lenkijoje, Graikijoje, Čekijoje – nuo 3 % kaip ir Lietuvoje.

Prezidentė pritaria, kad dabar galiojanti 3 % kartelė būtų sumažinta vienu procentiniu punktu, kad daugiau partijų turėtų galimybę pasinaudoti valstybės parama savo veiklai finansuoti.

Atkreiptinas dėmesys, kad Seimo įtvirtintas dotacijų paskirstymas, nulemtas gautų Seimo mandatų, nėra teisingas. Galiojanti sistema daug teisingesnė. Jei išsigalioję priimtas įstatymas, iš dotacijos paskirstymo būtų eliminuoti partijos gauti balsai Seimo rinkimuose, jei partija negautų mandatų. Tokios partijos galėtų gauti dotaciją tik pagal savivaldybių ir Europos Parlamento balsus taikant 1/5 sumavimo formulę. Žinome, į Seimo mandatus pretenduojama peržengus 5 %. Tad politinės partijos, kuri Seimo rinkimuose gavo, pavyzdžiui, 4,9 % rinkėjų balsų (tai 2016 metų rinkimų atveju buvo maždaug apie 62 tūkst. rinkėjų duotų balsų), visi šie balsai nebūtų įskaičiuojami skirstant dotaciją, nes partija neįgijo teisės į mandatus.

Taip pat atkreiptinas dėmesys, kad skirstant mandatus vienos partijos dėl liekanų metodų išlošia, o kitos nukenčia. Todėl objektyviau dotacijos apskaičiuojamos vertinant kiekvieną rinkėjo balsą. Šiuo metu galiojanti finansavimo sistema ir modelis Konstitucinio Teismo dar 2012 metais buvo įvertintas kaip atitinkantis Konstituciją.

Antroji priežastis, lėmusi priimto įstatymo gražinimą, – tai įstatyme paliktos spragos bei teisinio reguliavimo neaiškumai, kurie leistų susidaryti tokioms sąlygoms, kad galėtų būti piktnaudžiaujama dotacijomis, kurios skiriamos naujai įsteigtoms parlamentinėms, tačiau rinkimuose nedalyvavusioms politinėms partijoms.

Valstybės vadovės teigimu, visos partijos, net ir tos, kurios susikūrė po rinkimų, bet yra atstovaujamos Seime, turi teisę gauti dotaciją. Tokios pozicijos laikosi ir Europos Komisija „Demokratija per teisę“, vadinamoji Venecijos komisija, kuri 2010 metais patvirtintose gairėse pažymi, kad mažų mažiausiai viešojo finansavimo dalis turi būti prieinama visoms partijoms, atstovaujamos parlamente, tačiau sistema neturi sudaryti paskatų piktnaudžiauti ar net specialiai siekti tokių dotacijų.

Todėl Prezidentė siūlo naujai susikūrusių, bet rinkimuose nedalyvavusių parlamentinių partijų veiklai finansuoti skiriamoms dotacijoms numatyti tris saugiklius, kad nebūtų piktnaudžiauja-

ma. Pirma, tokios dotacijos būtų mokamos iki artimiausių Seimo rinkimų. Antra, taip pat siūloma nutraukti dotacijos mokėjimą partijai, jeigu ji susijungia su kita valstybės biudžeto dotacijomis, paskirstytomis pagal rinkėjų rinkimų rezultatus, finansuojama partija. Ir trečia, jeigu motininė partija už šiurkščius pažeidimus netenka valstybės finansavimo, jos pagrindu įkurtai naujai partijai dotacija apskritai neturėtų būti skiriama.

Prezidentė siūlo, kad šios Politinių partijų įstatymo pataisos įsigaliotų nuo 2019 m. sausio 1 d. Prezidentės teigimu, visoms parlamentinėms partijoms dotacijos turi būti suplanuotos kitų metų biudžete. Planuodama kitų metų valstybės biudžetą, Vyriausybė, žinodama faktinę situaciją, kiek per metus įsikūrė naujų, tačiau rinkimuose nedalyvavusių partijų, kokio jos dydžio, lengvai galėtų apskaičiuoti reikalingas lėšas ir numatyti valstybės biudžeto projekte. Taip nereikėtų kurti ydingų precedentų, kai tokių partijų reikmės prilyginamos strateginiams valstybės tikslams.

Gerbiamieji Seimo nariai, dabar norėčiau pereiti prie kito Prezidentės grąžinto įstatymo – tai 2018 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymo pakeitimų. Prezidentės įsitikinimu, nenustatytos išlaidos partinei veiklai negali būti prilyginamos ypatingos svarbos strateginiams tikslams. Tarptautinis įsipareigojimas NATO jau šiemet gynybai skirti 2 % BVP yra gyvybiškai svarbus nacionalinio saugumo prioritetas. Tai žymi ir 2017 m. sausio 17 d. Respublikos Seimo priimtas nutarimas, kuriuo patvirtinta Nacionalinio saugumo strategija, kuria įsipareigota nuosekliai didinti krašto apsaugos finansavimą, kad jis vėliausiai 2018 metais pasiektų minimalų 2 % šalies bendrojo vidaus produkto lygį, ir užtikrinti tolesnį tolygų finansavimo didinimą. Kaip ir minėta anksčiau, partijoms, kurios yra parlamentinės, įsikūrusios po Seimo rinkimų, dotacijos turėtų būti planuojamos kitų metų valstybės biudžete, laikantis atsakingo valstybės biudžeto formavimo principų.

Atkreiptinas dėmesys, kad pasirinkta Seimo formuluotė „nenumatytais išlaidoms politinių partijų veiklai finansuoti“ yra per plati ir leidžianti taikyti ne tik naujai įsteigtoms parlamentinėms partijoms finansuoti, bet atveria kelią Vyriausybei skirti asignavimus kokioms tik patinka partijoms ir kokioms tik norima reikmėms, kurios apimtų žodelius „nenumatytos išlaidos politinių partijų veiklai“.

Ir galiausiai 2018 m. spalio 24 d. Seimo Etikos ir procedūrų komisija konstatavo, kad įstatymo priėmimo metu, balsuojant dėl Seimo narių pasiūlymų, nebuvo gauta Vyriausybės nutarimo išvada ir taip pažeistos Statuto atskirų straipsnių nuostatos.

Todėl Prezidentė kviečia visus pakilti virš siaurų partinių interesų ir 2018 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų fiskalinių rodiklių patvirtinimo įstatyme palikti nenumatytas išlaidas tik įsipareigojimams, susijusiems su Lietuvos naryste NATO. Ačiū.

PIRMININKAS. Dėkoju. Jūsų paklausti nori daug Seimo narių. Pirmasis klausia M. Majauskas.

M. MAJAUSKAS (TS-LKDF). Gerbiamas Seimo Pirmininke, aš čia matau du įstatymų projektus, tikiuosi, dėl abiejų bus galima paklausti, nes abu yra skirtingi, nors ir susiję.

Gerbiamas pranešėjau, mes puikiai suprantame, kad tai yra kontroversiškas įstatymo projektas. Galbūt šiek tiek būtų galima lyginti, kai Seimo nariai priima sprendimą dėl Seimo narių atlyginimų. Tiesa, tuo metu įstatymas dėl Seimo narių atlyginimų yra susijęs ir su valstybės tarnautojų atlyginimu, todėl sakome, kad, žiūrėkite, mes čia rūpinamės valstybės tarnautojais, ne tik savimi.

Šiuo atveju Seimo nariai priima konkrečiai su jų pačių ateitimi susijusius įstatymo pakeitimus ir su partijos, vienos konkrečios, kuriai skirtas šis projektas, finansavimu. Mes kalbame apie *socialdarbiečius*. Nevyniokime į vatą – šis projektas būtent ir yra skirtas jiems ir jų pasiruošimui ateinantiems rinkimams.

Mano klausimas, ar jūs čia nematote interesų konflikto, nes patys *socialdarbiečiai* balsuoja dėl įstatymo projekto, kuris numatytų finansavimą jiems ir per ateinančius rinkimus, nuo kurių sėkmės priklausytų ir pačių Seimo narių ateitis?

M. LINGĖ. Ačiū už klausimą. Iš tiesų žinome, kad yra atskirų Seimo narių kreipimasis į Etikos ir procedūrų komisiją dėl panašiai suformuluoto klausimo. Tokį galimą interesų konfliktą, jeigu taip galima vadinti, galima išvėlyti, juo labiau jeigu pažiūrėtume 2004 metų Konstitucinio Teismo išaiškinimą, liepos 1 dienos išaiškinimą. Jis nutarime konstatuoja, kad Seimo nario laisvas mandatas negali būti naudojamas Seimo nario ar jam artimų asmenų arba kitų asmenų privačiai

naudai, gautai jų asmeniniais ar grupiniais interesais, kandidatą į Seimo narius iškėlusią ar jį rėmusią politinių partijų interesais.

Taigi iš tiesų klausimas, ar šitos Konstitucinio Teismo nuostatos neprasilenkia. Tikėkimės, į tai atsakys Etikos ir procedūrų komisija iki balsavimo, jeigu bus tokia Seimo valia.

PIRMININKAS. Klausia Seimo narė G. Skaistė. Ruošiasi J. Olekas.

G. SKAISTĖ (TS-LKDF). Viena, iš principo norėčiau (...) pasveikinti Prezidentės veto, nes pats įstatymas, mano nuomone, buvo ydingas ne tik dėl politinės korupcijos pobūdžio, kurį visi tuo metu akcentavome, bet ir dėl kitų aspektų. Tokie kaip visiškas procentinio barjero atsisakymas suponuoja, kad partijos smulkės, nebegalės atstovauti platiems nacionaliniams interesams ir tikrai užteks labai mažo balsų skaičiaus, siekiant gauti finansavimą.

Finansavimo susiejimas su Seimo nario mandatų skaičiumi irgi suponuoja, kad kova bus ne dėl rinkėjų pasitikėjimo, bet dėl to, kiek mandatų konkrečiai bus įgyta. Galų gale tai skatina lakstymą iš vienos partijos į kitą tam, kad būtų galima užsitikrinti didesnę finansavimą. Atsiranda tam tikras politinės korupcijos aspektas. Iš kitos pusės, tam tikri kolegos jau pareiškė, kad planuoja atmesti Prezidentės veto, ir neįsigilina į argumentus, kuriuos išsako.

Tai gal esminius akcentus, kokius Prezidentė siūlo aspektus, kad būtų galima užkirsti kelią partijų smulkėjimui ir lakstymams iš vienos partijos į kitą? Kokie yra jūsų pasiūlymai?

M. LINGĖ. Iš tiesų dar pakartojant galima tiesiog paminėti, kad Prezidentė siūlo iš principo likti prie esamos finansavimo tvarkos, kaip yra dabar, kai yra vertinamas visuose rinkimuose: tiek Seimo, tiek Europos Parlamento, tiek savivaldybių, kiekvienas rinkėjo duotas balsas, sumuojama, jeigu partija pereina 3 %, įgyjama teisė. Prezidentė sutinka su Seimo priimtu pasiūlymu, kad ta kartelė būtų 2 % ir taip nebūtų darkoma sistema.

Taip pat pakartotina ir dėl pačios formulės, kur įvykdytas pakeitimas. Kalbant dėl naujai susikūrusių partijų, iš tiesų, kaip ir minėjau, tiesiog turėčiau kartoti, kad tokia teisė, manytina, yra egzistuojanti, mes matėme įvairių prieš tai buvusių iniciatyvų ir patys projektai kėlė daugiau klausimų dėl atitikties Konstitucijai, kokios buvo formuluotės, kai buvo siekiama iš kitos partijos atimti dotacijas, skirtas ir teisėtai įgytas, kai buvo bandoma tam tikrus diskriminacinius principus diegti.

Kai šitas projektas pasikeitė, iš tiesų jį galima vadinti tokį, tiesiog Prezidentė, kad nebūtų juo piktnaudžiaujama, nori pasiūlyti aiškius kriterijus, saugiklius, kad gaunantys tokią dotaciją nepradėtų sąmoningai siekti, nepradėtų sąmoningai skaldyti politinių partijų ir dėl didesnio biudžetinio finansavimo įgytą tokią teisę, kartu užkirsti kelią tokioms...

Be abejo, ir dėl atsakomybės. Jeigu, kaip minėjau, šurkščiai pažeidusi politinė partija, siekdama išvengti atsakomybės, kurtų naują partiją ir tokiu būdu siektų įgyti tą dotaciją pagal naują eilutę, tai iš tiesų vėlgi tokia dotacija turėtų būti neskiriama, Prezidentės įsitikinimu, iš principo, kad nebūtų piktnaudžiaujama.

PIRMININKAS. Klausia Seimo narys J. Olekas, ruošiasi E. Pupinis.

J. OLEKAS (LSDPF). Ačiū, gerbiamas Pirmininke. Gerbiamasis pranešėjau, iš esmės pritardamas Prezidentės veto dėl abiejų įstatymų projektų, tą mes dėstėme ir prieš įstatymo priėmimą ir balsavome prieš, aš turiu vieną abejonę ir klausimą jums dėl įstatymų ir Prezidentės teikiamos įsigaliojimo datos. Prezidentė siūlo, kad įstatymas dėl Politinių partijų finansavimo įsigaliotų nuo 2019 m. sausio 1 d., bet mes žinome, kad mes, Seimo nariai, prisiekėme vykdyti Konstituciją ir neturėti tam tikrų sąsajų su tuo, ką mes priimame, tą jūs minėjote dėl 2004 metų Konstitucinio Teismo išaiškinimo. Taip pat mes negalime pakeisti savo atlyginimų dydžio, o tik kitai kadencijai. Iš tarptautinės apžvalgos mes matėme, kad toks įstatymas dažniausiai įsigalioja nuo naujų rinkimų. Ar nemanytumėte, kad būtų teisingiau, jei šis įstatymas įsigaliotų nuo kitų, nuo ateinančių rinkimų į Seimą?

M. LINGĖ. Ačiū už klausimą. Apskritai Seimas priėmė įstatymą be jokio įsigaliojimo termino, kas būtų atvėrę kelią turbūt čia ir dabar. Prezidentė išreiškė daugiau principinę poziciją, kaip apskritai turėtų būti politinėms partijoms normalia tvarka planuojamos lėšos. Ne tai, kad sukurta nauja partija ir iš karto turi grįžti, žiūrėti biudžete, ieškoti, prievartauti lėšų, bet kad tai turėtų būti, atsispindėti nuosekliai planuojant kitų metų biudžetą. Ir į tai žiūrint, tas pats principas turėtų

galioti visoms politinėms partijoms, visoms situacijoms, kad ir kokios jos tik susidarytų Seime. O tų situacijų gali būti pačių įvairiausių. Tos partijos gali skilti arba dėl visai šiandien net nežinomų motyvų, kur, tarkime, ideologiškai matyti, kad labai pradės skirtis nuomonės, ir, tarkime, galbūt laukti kokių nors naujų sąlygų, arba žinant, išlaikant, siekiant išlaikyti tą principą, kad jeigu politinė partija yra parlamente ir atitinka tą gerąją Europos patirtį, tai ji turėtų gauti vienokią ar kitokią finansavimą.

PIRMININKAS. Ir paskutinis klausia Seimo narys E. Pupinis.

E. PUPINIS (TS-LKDF). Ačiū. Gerbiamas pranešėjau, iš tiesų yra toks vienas iš esminių pakeitimų, kai Prezidentė sutinka, kad būtų nuleista kartelė nuo balsavusiųjų skaičiaus iki 2 %, tačiau dalyvaujant susitikimuose su rinkėjais, rinkėjų lūkesčiai yra kitokie, jie vis dėlto pasisako daugiau už stambesnes, už nevienadienes partijas, kurios iš tikrųjų galbūt turi rimtas struktūras. O šiuo metu turbūt, nuleidžiant tą kartelę, gali įvykti taip, kad partijos, kurios turi savo struktūrą, gaus mažesnę finansavimą. Tai norėčiau sužinoti, dėl kokių pagrindinių motyvų buvo sumažinta kartelė, nes Europoje yra įvairių, pavyzdžiui, Švedijos ir tai bus didesnė, kaimynės Lenkijos didesnė? Antras dalykas, kaip reikės spręsti partijų, kurios turi savo struktūras, išlaikymą? Ar reikės didinti finansavimo skaičių, ar tam pritaris prezidentūra? Ačiū.

M. LINGĖ. Iš tiesų, jeigu pažiūrėtume, čia, matyt, galima keletą priežasčių išvelgti ir paminėti keletą aspektų. Pirmas, matyt, motyvas, kur ta politinė valia. Panašu, kad šis klausimas – bent jau iki 2 % atsisakyti brendo dar nuo pavasarį paskelbtų Seimo NSGK komisijos išvadų. Stebint politinę diskusiją, tikrai atrodė, kad visos politinės jėgos būtų linkusios pritarti tokiam sprendimui, kad nebūtų nusistovėjusio vandens, kad iš tikrųjų partijos, kurių ir nėra Seime, bet turėtų teisę įgyti, kad būtų konkurencija, kad būtų idėjų dinamika ir kad galėtų gauti tą finansavimą, ta kartelė galėtų būti pažeminta. Buvo matomos tarsi tokio politinio sutarimo ir diskusijos momentų tokios nuostatos. Prezidentė atsižvelgė, be abejonės, į tą siūlymą.

O kitas momentas yra ir tos paminėtos kitų Europos valstybių patirtys, kai 3 % dabar egzistuoja, tai čia jau yra gana aukšta kartelė. Mes randame nemažai valstybių, kurios turi daug žemesnes tas karteles. Taigi pasiūlymas iki 2 %, man atrodo, tikrai būtų balansuojantis ir maždaug to vidurio link, nei per daug užkeltas, nei per daug pažemintas, kad partijos galėtų sėkmingai funkcionuoti ir turėtų tam tikrą palaikymą, kad tos, kurios turi rinkėjų palaikymą, turėtų ir valstybės palaikymą.

PIRMININKAS. Ačiū, jūs galite trumpai pailsėti.

Gerbiami kolegos, motyvai už, prieš. Motyvai už – Seimo narys M. Majauskas pasisako už tai, kad Seimas nuspręstų grąžinti įstatymą svarstyti iš naujo.

M. MAJAUSKAS (TS-LKDF). Na, iš tikrųjų aš pasisakau už tai, kad laikytume šį įstatymą nepriimtu, lygiai taip pat, kaip ir prieš tai buvo.

PIRMININKAS. Tada turėtumėte kalbėti prieš.

M. MAJAUSKAS (TS-LKDF). Atsiprašau, jeigu susipainiojau užsiregistruodamas. Jeigu galėčiau pratęsti, man atrodo, esminis momentas čia yra tai, ką ir sakė pranešėjas, kad Seimo nario mandatas, nors ir yra laisvas, tačiau mes turime jį naudoti atsakingai ir naudoti atsižvelgdami į galimus interesų konfliktus. Čia mes matome labai pavojingą tendenciją, kai valdančioji dauguma kuria tokį precedentą – pritaikyti įstatymus valdančiojoje daugumoje esančių partijų naudai. Čia mes konkrečiai kalbame apie *socialdarbiečių* finansavimą ir finansavimą per ateinančius rinkimus. Jeigu jau bus vis dėlto nuspręsta, kad toks finansavimas reikalingas, tai mes turėtume kalbėti jau tik nuo naujų Seimo rinkimų, o nepritaikyti dar esantiems, netrukus ateinantiems Seimo rinkimams. Vis dėlto matau, kad yra piktnaudžiavimas politine jėga, ir kviečiu laikyti šį įstatymą nepriimtu.

PIRMININKAS. Motyvai už – Seimo narys J. Olekas.

J. OLEKAS (LSDPF). Ačiū, gerbiamas Pirmininke. Gerbiami kolegos, aš iš tikrųjų palaikau Prezidentės teikiamą veto, nes dar svarstant įstatymo projektą čia, Seime, mes kalbėjome apie tai, kad gali būti ir Konstitucijos pažeidimas. Visų pirma, kad Seime susiformavus naujam dariniui bandoma gauti tam dariniui finansavimą. Kitas dalykas, kad kartu prie mūsų tarptautinių įsipareigojimų NATO, tai yra skirti finansavimą, dėl kurio yra sutarta visų politinių jėgų, prie šito fi-

nansavimo iš tikrųjų yra prijungiamą ir gana savanaudiškai bandoma skolintis lėšų politinėms partijoms finansuoti. Todėl atsižvelgdamas į visus išdėstytus faktus, aš manau, kad mes turėtume sutikti su Prezidentės teikiamu veto ir galbūt apsvarstę jį patobulinti dėl mano minėtų įsigaliojimo datų. Ačiū.

PIRMININKAS. Kalbės M. Adomėnas. Motyvai prieš, tai yra laikyti įstatymą nepriimtu.

M. ADOMĖNAS (MSNG). Ačiū, Pirmininke. Aš iš tiesų užsirašiau taip, kaip ir ketinu agituoti, tai yra už tai, kad įstatymas būtų laikomas nepriimtu. Šalia išsakytų motyvų, man atrodo, svarbu yra tai, kad logiška raida šito įstatymo būtų ta, kad mes galiausiai padarytume tokius Seimo nario biudžetinius krepšelius ir kiekvieną kartą, kai Seimo narys keičia frakciją, jis su savimi išsineša ir dalį finansavimo, paskui galima būtų taip spręsti ir savivaldybės tarybos narių. Mūsų visa demokratijos logika ir konstitucinė tvarka, skirta politinėms partijoms, kaip toms svarbioms, įstatymo, Konstitucijos įtvirtintoms institucijoms, per kurias vyksta politinės valios reiškinys demokratijoje. Todėl šis pasiūlymas iš esmės silpnina politinių partijų statusą, nes tai kuria pirmą precedentą link tokios politinio mandato *krepšelizacijos*. Todėl aš tikrai siūlau kruopščiai pasvarstyti ir laikyti šį įstatymą nepriimtu.

PIRMININKAS. Kadangi M. Majauskas pripažino, kad sako motyvus prieš, todėl suteikiu A. Skardžiui kalbėti dėl motyvų už.

A. SKARDŽIUS (LSDDF). Ačiū, gerbiamasis Pirmininke. Aš pasisakau už tai, kad šį įstatymą svarstytume iš naujo. Man keista girdėti gerbiamo kolegos J. Oleko žodžius, kad dėl NATO finansavimo, kai būtent socialdemokratai nepasirašė susitarimo dėl gynybos finansavimo. O kalbant apskritai apie nacionalinį saugumą, tai turbūt būtų blogiausia pastūmėti parlamentines partijas, kurių nariai gavo mandatą iš rinkėjų jiems atstovauti ketvertą metų, palikti juos be finansavimo, pastūmėti ieškoti finansavimo kažkur šešelyje, tai čia būtų didžiausia grėsmė nacionaliniam saugumui. Nereikia kalbėti apie kažkokią, na, sakykime, politinę korupciją ir taip toliau, tai yra realūs mandatai, realus atstovavimas. Jis turi būti finansuojamas.

Prisiminkime, kaip atsirado valstybinis partijų finansavimas. Tai buvo Seimo priimtas įstatymas, ir ne taip seniai, rodos, 2006 metais (plius minus metai), bet tai yra tikrai nesenas laikotarpis. Tas finansavimas visą laiką gali būti tobulinamas, bet parlamentinė partija ir jos atstovai parlamente turi turėti realias galimybes, kad nebūtų nustumti finansavimai, kad nebūtų nustumti į šešėlį. Todėl siūlau palaikyti balsuodamas už – už tai, kad iš naujo būtų Seime svarstomas mūsų priimtas įstatymas. Ačiū.

PIRMININKAS. Gerbiami kolegos, nuomonės išsakytos. Pakartojau, kad turime balsuodami dabar nuspręsti, ar svarstyti gražintą įstatymą iš naujo... tie balsuoja už, kurie mano, kad reikia laikyti įstatymą nepriimtu, balsuoja prieš. Kviečiu balsuoti.

Užsiregistravo 128, balsavo 128 Seimo nariai: už – 65, prieš – 63. Gražiname įstatymą svarstyti iš naujo. Pagrindinis komitetas – Teisės ir teisėtvarkos komitetas. Svarstysime lapkričio 8 dieną. Pritariame.

Toliau posėdžiui pirmininkaus Seimo Pirmininko pirmoji pavaduotoja R. Baškienė. Maloniai prašom.

PIRMININKĖ (R. BAŠKIENĖ, LVŽSF). Dėkoju. Gerbiamieji kolegos, patarėjas pristatė abu klausimus, tačiau dėl antrojo nori klausti M. Majauskas. Jau nebenori klausti. Dėkoju.

Pagal Statutą – nuomonė už ir nuomonė prieš. Tuoj įjungsiu. Suformuluoju. Tie, kurie manote, kad reikia svarstyti įstatymą iš naujo, pasisakote už, tie, kurie už tai, kad laikytume nepriimtu, pasisakote prieš.

Supratau, kad, ko gero, M. Majauskas... Kad svarstytume iš naujo? Prašau. M. Majauskas. Prašau.

M. MAJAUSKAS (TS-LKDF). Jeigu teisingai suprantu, tai Prezidentė labai konkrečiai pasakė, jog didinti finansavimą gynybai reikia. Mes turime įgyvendinti mūsų įsipareigojimus partneriams NATO – užtikrinti, jog finansavimas yra ne mažiau kaip 2 % bendrojo vidaus produkto, tačiau neturėtume prisidengdami nacionalinio saugumo reikalais bandyti prakišti ir siaurų politinių interesų. Todėl yra labai konkretus siūlymas išbraukti reikalavimą ar galimybę partijoms skolintis nenumatytiems įsipareigojimams.

Pritarę, kad reikia svarstyti šį įstatymą iš naujo, vėliau antru balsavimu mes galėtume tiesiog patvirtinti tai, ką pasiūlė Prezidentė. Todėl kviečiu svarstyti šį įstatymą iš naujo ir jau kitu balsavimu vėliau, kitą dieną, pritarti Prezidentės veto ir pataisytam projektui taip, jog būtų galimybė skolintis nenumatytiems išpareigojimams NATO partneriams, tačiau nebūtų galimybės to padaryti nenumatytiems išpareigojimams partijų finansavimui.

PIRMININKĖ. Dėkoju. V. Bakas. V. Bako nematau.

Gerbiamieji kolegos, balsuojame. Manantys, kad reikia svarstyti iš naujo, spaudžia mygtuką „už“, kad laikytume įstatymą nepriimtu, balsuoja prieš.

Skelbiu balsavimo rezultatus. Balsavo 124 Seimo nariai: už – 117, prieš – 7. Svarstysime grąžintą įstatymą iš naujo. Kaip pagrindinis siūlomas Biudžeto ir finansų komitetas, siūloma svarstyti lapkričio 8 dieną.

12.06 val.

Vietos savivaldos įstatymo Nr. I-533 3, 12, 14, 16, 20, 27, 28 ir 29 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-2278(2), Biudžeto sandaros įstatymo Nr. I-430 37 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-2279(2), Biudžetinių įstaigų įstatymo Nr. I-1113 12 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-2280(2), Viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymo Nr. X-1212 30 ir 32 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-2281(2), Rinkliavų įstatymo Nr. VIII-1725 14 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-2282(2), Valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymo Nr. VIII-729 25 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-2283(2), Sveikatos priežiūros įstaigų įstatymo Nr. I-1367 19 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-2284(2), Valstybės kontrolės įstatymo Nr. I-907 9 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIP-4281(2) (svarstymas)

Gerbiamieji Seimo nariai, skelbiu kitą darbotvarkės klausimą – Vietos savivaldos įstatymo Nr. I-533 kai kurių straipsnių pakeitimo įstatymo projektą Nr. XIIIIP-2278. Svarstymas. Kviečiu A. Maldeikienę pateikti Audito komiteto išvadą. Prašom, gerbiamoji kolege.

A. MALDEIKIENĖ (MSNG). Čia mes turime devynis įstatymus, jie visi susiję ir tos išvados bus labai panašios, išskyrus vieną.

Vietos savivaldos įstatymo Nr. I-533 3, 12, 14, 16, 20, 27, 28 ir 29 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-2278. Audito komitetas buvo pagrindinis komitetas dėl Vietos savivaldos įstatymo ir visų susijusių įstatymų projektų. Komitetas pritarė Seimo kanceliarijos Teisės departamento, Europos teisės departamento prie Teisingumo ministerijos pastaboms, Valstybės valdymo ir savivaldybių komiteto pasiūlymams. Bendru sutarimu Audito komiteto nutarė pritarti sujungtam, komiteto patobulintam Vietos savivaldos įstatymo Nr. I-533 3, 12, 14, 16, 20, 27, 28 ir 29 straipsnių pakeitimo įstatymo projektui Nr. XIIIIP-2278(2).

Įstatymo projektas Nr. XIIIIP-2278 sujungtas su įstatymo projektu Nr. XIIP-4253 ir komiteto išvada: pasiūlyta Seimui įstatymo projektą Nr. XIIIIP-2278(2) ir su juo susijusius įstatymų projektus Nr. XIIIIP-2279(2), Nr. XIIIIP-2284(2), Nr. XIIP-4281(2) svarstyti skubos tvarka. Skubos prašome todėl, kad Vietos savivaldos įstatymas keičiamas labai dažnai. Antra, taip siekiame išvengti teisinių normų kolizijos, kuri šiuo atveju gali susidaryti.

PIRMININKĖ. Dėkoju, gerbiamoji pranešėja. Jūs pristatėte pagrindinį ir lydimošius įstatymų projektus, ir dar dėl vieno įstatymo projekto mes kalbėsime atskirai, dėl atmetimo.

A. MALDEIKIENĖ (MSNG). Taip.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Kviečiu papildomo komiteto pranešėją G. Burokienę perskaityti Valstybės valdymo ir savivaldybių komiteto išvadą. Prašau.

G. BUROKIENĖ (LVŽSF). Ačiū, gerbiamoji pirmininke. Valstybės valdymo ir savivaldybių komitetas svarstė daug projektų. Pirmasis projektas Nr. XIIIIP-2278. Išvada yra iš esmės pritarti įstatymo projektui ir siūlyti pagrindiniam komitetui jį tobulinti atsižvelgiant į Seimo kanceliarijos Teisės departamento pastabas ir komiteto pasiūlymus. Sutarta bendru sutarimu. Lydimiesiems įstatymų projektams taip pat pritarta bendru sutarimu. Iš esmės pritarta visiems įstatymų projektams ir pasiūlyta pagrindiniam komitetui jį tobulinti, atsižvelgiant į Seimo kanceliarijos Teisės departamento pastabas.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Gerbiami kolegos, diskusija. Norinčių diskutuoti nėra. Motyvai. Ar galime sutarti, kad pagrindinį ir lydimojusius įstatymų projektus iki įstatymo projekto, kurio Nr. XIIP-4279, galime svarstyti kartu ir balsuoti, ir išsakyti motyvus dėl jų visų kartu? Galime. Prašom, gerbiamieji kolegos. Norinčių kalbėti taip pat nėra. Siūlau balsuoti po svarstymo dėl įstatymų projektų Nr. XIIIIP-2278, Nr. XIIIIP-2279, Nr. XIIIIP-2280, Nr. XIIIIP-2281, Nr. XIIIIP-2282, Nr. XIIIIP-2283, Nr. XIIIIP-2284 ir Nr. XIIP-4281(2). Dėkoju. Balsavo 106 Seimo nariai, vienbalsiai – 106 pritarė po svarstymo minėtiems įstatymų projektams.

12.10 val.

Valstybės ir savivaldybės įmonių įstatymo Nr. I-722 17 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIP-4279 (svarstymas)

Vėl kviečiu gerbiamąją pranešėja A. Maldeikienę. Svarstymas, įstatymo projektas Nr. XIIP-4279. Prašom perskaityti komiteto išvadą.

A. MALDEIKIENĖ (MSNG). Audito komitetas svarstė ir bendru komiteto narių sutarimu nutarė atmesti Valstybės ir savivaldybės įmonių įstatymo Nr. I-722 17 straipsnio pakeitimo įstatymo projektą Nr. XIIP-4279, atsižvelgdamas į tai, kad nuo kitų metų, nuo 2019 metų sausio 1 dienos, įsigaliojus Valstybės ir savivaldybės įmonių įstatymo Nr. I-722 16 ir 17 straipsnių pakeitimo įstatymo Nr. XIII-1181 nuostatomis, šių, tai yra 2018 metų, ir vėliau prasidedančių ataskaitinių laikotarpių savivaldybės įmonių finansinių ataskaitų auditus atliks auditoriai ar audito įmonės, o ne savivaldybių kontrolės ir audito tarnybos.

PIRMININKĖ. Dėkoju pranešėjai. Motyvai. Norinčių kalbėti nėra. Balsuojame už komiteto pasiūlytą išvadą, o joje, jūs girdėjote, įvardinta, kad siūloma atmesti. Prašome balsuoti.

Balsavo 103 Seimo nariai: 101 pritarė, kad įstatymo projektas būtų atmetamas, prieš nėra, susilaikė 2 Seimo nariai.

12.12 val.

Vietos savivaldos įstatymo Nr. I-533 6 ir 16 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-1762(2) (svarstymas)

Skelbiu kitą mūsų darbotvarkės klausimą – Vietos savivaldos įstatymo Nr. I-533 6 ir 16 straipsnių pakeitimo įstatymo projektą Nr. XIIIIP-1762(2). Svarstymas. Kviečiu pagrindinio Socialinių reikalų ir darbo komiteto pranešėją R. J. Dagį. Prašom perskaityti komiteto išvadą.

R. J. DAGYS (TS-LKDF). Gerbiami kolegos, komitetas apsvarstė įstatymo projektą ir pritarė įstatymo projektui. Už balsavo 8, prieš – 1, susilaikė 1.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Kviečiu G. Kindurį perskaityti Valstybės valdymo ir savivaldybių komiteto išvadą.

G. KINDURYS (LVŽSF). Komitetas iš esmės pritarė įstatymo projektui ir nutarė siūlyti pagrindiniam komitetui jį tobulinti atsižvelgiant į Seimo kanceliarijos Teisės departamento ir Europos teisės departamento prie Teisingumo ministerijos pastabas.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Diskusija. J. Varžgalys. Prašom, kolega, diskutuoti.

J. VARŽGALYS (LVŽSF). Gerbiama posėdžio pirmininke, gerbiami kolegos, jau beveik apie 20 metų diskutuojama, priimami įstatymai bei Vyriausybės sprendimai dėl to, kad būtina sukurti veikiančią būsto prieinamumo jaunimui programą ir suteikti jaunoms šeimoms galimybę turėti geros kokybės prieinamą būstą, oriai gyventi ir auginti vaikus, kurti verslą regionuose, panaudoti uždirbtas užsienyje lėšas čia ir gautą investicijų patirtį, spręsti susidariusias specialistų problemas, mažinti jaunimo migraciją į užsienį. Jauni žmonės, gaunantys vidutines pajamas, neišgali ne tik įsigyti, bet ir išsinuomoti padoraus būsto.

Šios problemos sprendimas kasdien aktualus, juda palengva į priekį, bet tik vėžlio greičiu.

Dar 1998 metais Lietuvos Respublikos Vyriausybė, siekdama iš dalies išspręsti būsto finansavimo problemą ir išjudinti nekilnojamojo turto rinką, priėmė sprendimą įsteigti bendrovę UAB „Būsto paskolų draudimas“. Jos įkūrimas suteikė galimybę greičiau spręsti gyventojų apsirūpinimo būstu problemą Lietuvoje, padarė būstą prieinamesnį kiekvienam turinčiam reguliarių paja-

mų, bet negalinčiam sukaupti ar neturinčiam pradinio įnašo šalies gyventojui. 2000 metais bendrovė sudarė pirmąją būsto kreditavimo draudimo sutartį, o iki šiol bendrovės paslaugomis pasinaudojo daugiau kaip 47 tūkst. šeimų. Tačiau bendrovė dėl žinomų priežasčių jau nustojo funkcionuoti.

2014 metais priimtas Lietuvos Respublikos paramos būstui įsigyti ar išsinuomoti įstatymas buvo tobulintas ir šiais metais. Darbas su bankais, sprendžiant jaunimo aprūpinimo būstu problemas, nebuvo ir nebus visada vaisingas dėl bankų konservatyvumo, išvelgiant įvairią riziką, ypač kredituojant regioniniu mastu. Jie kels likvidumo problemas, per mažo subsidijavimo, mažo uždarbio, būtinumą labiau apdrausti paskolą nekilnojamoju turtu ir taip toliau.

Vienas didžiausių barjerų įsigyti būstą šiuo metu yra pradinio įnašo dydis būstą finansuojant bankui. Tai yra būtina priemonė rizikai valdyti, tačiau daliai žmonių susitaupyti tokią sumą yra sudėtinga, ypač gaunantiems santykinai nedidelį darbo užmokestį, mokantiems už būsto nuomą.

Pagrindinis šios idėjos įgyvendinimo aspektas galėtų būti reikšmingas pradinio įnašo reikalavimo jaunoms šeimoms sumažinimas su valstybės garantija, bet tai jau buvo, todėl tikslinga turėti modelių įvairovę aprūpinant jaunimą būstu Lietuvoje. Būtina atrišti savivaldybėms rankas aktyviai dalyvauti aprūpinant jaunimą būstu ir kartu spręsti regionines problemas: darbo jėgos ir aukštos kvalifikacijos specialistų pritraukimo, verslo kūrimo, emigracijoje uždirbtų pinigų investavimo į regioninius verslus pagal programas.

Mūsų valstybėje turime veikiančią socialinio būsto sistemą, tačiau ja gali pasinaudoti tik žmogus, gaunantis itin mažas pajamas. Niekas nekalba apie jaunus žmones, kurie yra išsilavinę, turi darbą, gauna vidutines pajamas. Jie negali būti socialiai remtini, tačiau ir pasiturinčiais jų nepavadinsi. Vidutines specialisto pajamas gaunančiam jaunam asmeniui, ypač jei jis gyvena vienas, įsigyti nuosavą būstą ar nuomotis jį ir mokėti visus komunalinius mokesčius faktiškai neįmanoma. Į tokią pat situaciją pakliūna ir trijų asmenų šeima.

Šiandien realiausias būdas kalbėti ne apie nuosavą būstą, tačiau apie nuomą. Toks būstas galėtų priklausyti savivaldybei ar net privačiai bendrovei ir su valstybės reguliuojamomis kainomis. Nereikia vengti savivaldybės ir privataus verslo bendradarbiavimo įvairiomis formomis. Savivaldybės, ieškodamos gerų specialistų, galėtų pasiūlyti jiems patrauklų būsto sprendimo variantą. Savivaldybei priklausantis būstas galėtų būti patrauklus jaunimui, neprisirišant prie jo visą amžių, jei keičiasi situacija, gyvenimo aplinkybės, karjera ar panašiai.

Sukūrus savivaldybės būsto fondą, galėtų būti sukurta sėkmė sprendžiant Lietuvos demografinius klausimus, kuriant verslą regionuose, apsirūpinant savivaldai aukštos kvalifikacijos specialistais, stabdant vietinių gyventojų migraciją Lietuvoje.

Šiandien Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatyme savivaldybės būsto kategorija nėra apibrėžta, vartojamas socialinio būsto fondo terminas. Savivaldybėms priklausantys namai, jų dalys, butai yra priskiriami socialinio būsto fondui, kuris skirtas nuomoti turintiems mažas pajamas asmenims ir šeimoms bei turintiems teisę į socialinį būstą nekomerciniu pagrindu pagal Vyriausybės nustatytą nuomos mokesčio apskaičiavimo tvarką.

Subsidijuojamas būstas ir ateityje turi būti prieinamas plačiausiems visuomenės sluoksniams.
PIRMININKĖ. Kolega, laikas!

J. VARŽGALYS (LVŽSF). Toks projektas turėtų remtis ilgalaikės nuomos garantija nuo 5 iki 10 metų, galėtų būti taikoma ir išperkamoji nuoma.

PIRMININKĖ. Ačiū. Daugiau dalyvauti diskusijoje nėra norinčių. Motyvai. Atsiprašau, mes pamiršome. Kviečiu pagrindinio komiteto pranešėją R. J. Dagį, yra pasiūlymas. Seimo narys E. Pupinis pateikė pasiūlymą dėl 1 straipsnio.

E. PUPINIS (TS-LKDF). Ačiū. Gerbiami kolegos, kadangi straipsnis naikinamas, aš neprieštarau, kad taip ir būtų padaryta. Ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkojame. Ačiū už supratimą. Neprieštaraujate. Pranešėjas daugiau nieko ir nenori pasakyti.

R. J. DAGYS (TS-LKDF). Nėra ką sakyti.

PIRMININKĖ. Ačiū. Dėl motyvų norinčių kalbėti nėra. Balsuojame po svarstymo dėl Vietos savivaldos įstatymo 6 ir 16 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto.

Balsavo 107 Seimo nariai: už – 106, prieš nėra, susilaikė 1. Po svarstymo minėtam įstatymo projektui pritarta.

12.20 val.

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2017 m. birželio 22 d. nutarimo Nr. XIII-508 „Dėl Lietuvos Respublikos vyriausiosios rinkimų komisijos sudarymo“ pakeitimo“ projektas Nr. XIIIIP-2671(2) (svarstymas ir priėmimas)

Darbotvarkės 1-15 klausimas – Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2017 m. birželio 22 d. nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos vyriausiosios rinkimų komisijos sudarymo“ pakeitimo“ projektas Nr. XIIIIP-2671(2). Svarstymas. Kviečiu Valstybės valdymo ir savivaldybių komiteto pirmininkę G. Burokieneį perskaityti išvadą.

G. BUROKIENĖ (LVŽSF). Dėkoju, pirmininke. Valstybės valdymo ir savivaldybių komitetas svarstė pasiūlymus ir pritarė komiteto patobulintam Seimo nutarimo projektui Nr. XIIIIP-2671(2) bei komiteto išvadoms bendru sutarimu.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Diskusija. Norinčių dalyvauti diskusijoje nėra.

Gerbiami kolegos, norėčiau jums priminti, kad jūs buvote susitikę su pretendais, Lietuvos teisininkų draugijos siūlymu, buvo pasiūlytas A. Puksas, o „Tvarkos ir teisingumo“ partijos siūlymu, į Vyriausiąją rinkimų komisiją pasiūlytas E. Viskontas. Pagal Vyriausiosios rinkimų komisijos įstatymą dėl Teisininkų draugijos pasiūlyto kandidato mes balsuosime slapta, tai darysime pietų pertraukos metu nuo 14 valandos, o dėl E. Viskonto, tą įpareigoja mūsų įstatymo projektas, balsuosime čia, Seime.

Motyvai. Norinčių kalbėti nėra. Prašome balsuoti, kad papildytume 2 straipsnį ir kad, partijos „Tvarka ir teisingumas“ siūlymu, Rinkimų komisijos nariu būtų E. Viskontas.

Balsavo 98 Seimo nariai: už – 95, prieš nėra, susilaikė 3. E. Viskontas yra skiriamas Vyriausiosios rinkimų komisijos nariu. Šio nario priesaika vyks lapkričio 8 dieną.

Į 1 straipsnį, Lietuvos teisininkų draugijos siūlymu, įrašomas A. Puksas. Gerbiami kolegos, reikia pasitvirtinti slapto balsavimo biuletenį. Galime jį patvirtinti? Galime bendru sutarimu. Dėkoju. Ir dabar paskelbiu balsų skaičiavimo grupę, kuri, kaip minėjau, 14 valandą pradės savo darbą: R. Andrikis, L. Balsys, V. Čmilytė-Nielsen, Z. Jedinskis, A. Maldeikienė, A. Strelčiūnas ir A. Šimas. Dėkoju. Po slapto balsavimo šį Seimo nutarimą priimsime.

12.24 val.

Etikos ir procedūrų komisijos išvada dėl Seimo nutarimo projekto Nr. XIIIIP-2656 svarstymo

Kitas darbotvarkės klausimas. Čia, mieli kolegos, noriu priminti Statuto 109 straipsnio 3 dalį. Praėjusį posėdį mes kreipėmės į Etikos ir procedūrų komisiją, Seimas balsavimu išreiškė tokį kreipimąsi, prašė išvados dėl Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo laikinosios tyrimo komisijos atlikto parlamentinio tyrimo dėl Lietuvos radijo ir televizijos finansinės ūkinės veiklos“ projekto. Etikos ir procedūrų komisijos pirmininkė gerbiamoji R. Tamašunienė jau tribūnoje. Prašome perskaityti Etikos ir procedūrų komisijos išvadą.

R. TAMAŠUNIENĖ (LLRA-KŠSF). Etikos ir procedūrų komisija svarstė Seimo narių grupės kreipimąsi, kuriuo prašė įvertinti, ar Teisės ir teisėtvarkos komitetas, kaip pagrindinis komitetas, apsvarstęs ir neatsižvelgęs į papildomu komitetu paskirto Žmogaus teisių komiteto išvadą, nepažeidė Statuto 50 straipsnio 5 dalies ir 149 straipsnio 1 dalies nuostatų. Kreipimąsi pasirašiusių Seimo narių teigimu, pagrindinis Teisės ir teisėtvarkos komitetas nutarimo projektą svarstė neturėdamas papildomo komiteto išvados dėl šio projekto. O Žmogaus teisių komitetas pateikė savo išvadoje nuomonę dėl Teisės departamento siūlymo ir priėmė sprendimą daryti pertrauką, iki kol Konstitucinis Teismas priims savo sprendimą, ir šį savo sprendimą įformino kaip komiteto išvadą.

Etikos ir procedūrų komisija konstatavo, kad Teisės ir teisėtvarkos komitetas, gavęs Žmogaus teisių komiteto, kaip papildomo komiteto, išvadą, ją apsvarstė savo posėdyje spalio 24 dieną ir savo išvadoje nusprendė nepritarti papildomo komiteto sprendimui. Seimo statuto nuostatos

neįpareigoja pagrindinio komiteto pritarti papildomo komiteto nuomonei, pasiūlymams ir sprendimams. Todėl Etikos ir procedūrų komisija nusprendė, kad Teisės ir teisėtvarkos komitete spalio 24 dienos posėdyje svarstant nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo laikinosios tyrimo komisijos atlikto parlamentinio tyrimo dėl Lietuvos nacionalinio radijo ir televizijos valdymo, finansinės ir ūkinės veiklos išvados“ projektą Nr. XIIIIP-2656 Seimo statuto nuostatos nebuvo pažeistos.

Antra. Žmogaus teisių komitetas, priėmęs sprendimą daryti pertrauką, neturėjo šio sprendimo įforminti ir pateikti kaip papildomo komiteto išvados dėl jau paminėto Lietuvos Respublikos Seimo nutarimo ir projekto numerio.

Trečia. Rekomenduoti komitetams ir komisijoms sprendimus, kuriais nėra užbaigiamas klausimo svarstymas komitete ar komisijoje, įforminti kaip protokolinius sprendimus, tai yra tai aprašoma jūsų posėdžių protokole, o ne kaip išvados.

Balsavimo rezultatai: už – 8, prieš – 1, susilaikė 1.

PIRMININKĖ. Dėkojame Etikos ir procedūrų komisijos pirmininkei R. Tamašunienei. Išvadą išgirdome.

12.25 val.

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo laikinosios tyrimo komisijos atlikto parlamentinio tyrimo dėl Lietuvos nacionalinio radijo ir televizijos valdymo, finansinės ir ūkinės veiklos išvados“ projektas Nr. XIIIIP-2656(2) (svarstymo tęsinys)

Tęsiame svarstymą. Kaip ir... (*Balsai salėje*) Ne, nereikia. Primenu, kad buvo svarstymas pradėtas ir jūs jau buvote užsiregistravę dalyvauti diskusijoje. Sąrašą išsaugojome, jis monitoriuje.

Gerbiami kolegos, dabar norėčiau pasitarti, kiek laiko skiriame diskusijai. (*Balsai salėje*) Jūs matote šios dienos darbotvarkę ir puikiai suprantate, kad jeigu visiems, tai posėdis ženkliai bus pratęstas.

Balsuojame. Pirmas pasiūlymas buvo dėl 30 minučių, girdėjau. (*Balsai salėje*) Ir tada frakcijų atstovai. Yra užsirašę. Gal suteiksime pirmiau frakcijų atstovams, bet pirma apsisprendime dėl laiko. Kviečiu balsuoti. Kas už tai, kad diskusijas tęstume pusę valandos? Siūlykite kitą variantą. Alternatyviai balsuosime. (*Balsai salėje*) Kitas variantas, kad leistume pasisakyti visiems. Nutraukiame balsavimą, pradėdame iš naujo. Tie, kurie balsuojate už, vadinasi, už pusę valandos, tie, kurie balsuojate prieš – leisti pasisakyti visiems 11 užsirašiusiųjų.

Balsavo 102 Seimo nariai: už tai, kad 30 minučių – 59, kad leistume visiems – 43. Skelbiame, kad diskusija – 30 minučių. Kadangi pirmininkas turi teisę priimti sprendimą, aš manau, ir jūsų pritarimo sulauksiu, leisime pasisakyti frakcijų vardu užsirašiusiems, o po to pagal eilę.

E. Gentvilas – Liberalų sąjūdžio frakcijos vardu. Prašau.

E. GENTVILAS (*LSF*). Gerbiama posėdžio pirmininke, gerbiami kolegos, matau, kas vyksta Lietuvoje dveji metai po priesaikos davimo. Su nusivylimu turiu konstatuoti, kad apsirikau. Žinoma, aš balsavau už savo partiją, tačiau atėjus į parlamentą tokia didele gausa valstiečiams ir žalsiesiems, aš mačiau jų rinkimų programoje daug pozityvių dalykų ir ne kartą pasidžiaugiau ir rodžiau tikėjimą, kad tie pozityvūs dalykai bus realizuojami, tačiau, pasirodo, aš apsirikau, nes realizuojami ne tie dalykai, o tie, kurie stiprina valstybės ir valdžios vaidmenį, nustumiant visuomenę ir individą į pakraščius, atimant iš jų apsisprendimo teisę.

Natūralu, kad tas veikimo būdas, kuris yra valdžios, kuri vaidina gerąją tetulę ir įsivaizduoja, kad gali viską padaryti, natūralu, kad šitas įsivaizduojamas Mesijaus vaidmuo persikelia nuo asmenų link institucijų. Ir štai Lietuvos radijas ir televizija tampa institucija, kurią reikia sutvarkyti, kurią reikia sureguliuoti, kurią reikia patvarkyti pagal savo įsivaizdavimą, nes valdžia juk viską gali.

Ir štai šitaip lipant per galvas spalio 12 dieną buvo sudaryta šita komisija, lipant per galvas. Aš noriu priminti, kad buvo konstatuotas Statuto pažeidimas, kai A. Širinskienės vadovaujamas Teisės ir teisėtvarkos komitetas plenarinio posėdžio metu darė svarstymus savo komitete. Kreipėmės į Etikos ir procedūrų komisiją ir buvo konstatuota, kad taip, posėdis vyko negavus Seimo sutikimo. Na, gerai, nesileisime į procedūras, kalbėsime apie esmę. Tik suformavus sausio 12-ąją

šitą komisiją, ponas R. Karbauskis išsakė savo pozicijas, gaires, kaip turi būti daroma, arba kad ten jau mato kaltų asmenų, dėl kurių reikės kreiptis į prokuratūrą.

Štai čia ir yra ta mūsų opozicija, kuri sakė: mes nematome reikalo užsiimti Radijo ir televizijos komisijos veiklos tyrimu; jeigu matote, gerbiamas Karbauskis, reikalą kreiptis į teisėsaugą, kreiptis į Viešųjų pirkimų tarnybą ar į kitas valstybės institucijas, nedarykime rizikingo žaidimo, tai yra parlamentinio tyrimo. Parlamentinį tyrimą, susijusį su Radijo ir televizijos veikla, aš vadinau rizikingu žaidimu, beje, suvokiant, kas yra daroma.

Mes, liberalai, iš pat pradžių nusprendėme neduoti savo narių į šitą komisiją. Mūsų nariai toje komisijoje nedirbo, nes traktavome, kad tai yra galimai antikonstitucinis veiksmas. Beje, dabar yra kreipimasis į Konstitucinį Teismą, tačiau niekas nelaukia Konstitucinio Teismo verdikto – valdžia viską geriau žino, valdžia yra aukščiau įstatymų ir aukščiau Konstitucijos. Iš karto buvo aišku, kad šitas tyrimas suksis ne tik apie galimus nusižengimus ar nusikaltimus Radijo ir televizijos institucijoje, tačiau suksis ir apie tai, kaip daryti įtaką turiniui.

Aš primenu kolegoms spalio 12... sausio 12 dienos pasisakymus Seime. Niekas iš Valstiečių ir žaliųjų sąjungos frakcijos nekalbėjo ir nepasisakė, jiems gi viskas aišku, jie turi balsų daugumą ir priims tokius sprendimus, kokių reikia. Kalbėjo vienintelis jūsų frakcijos narys N. Puteikis, kuris kalbėjo apie turinį ir apie papirktus ar parsidavusius žurnalistus radijo, atsiprašau, televizijos Naujienų tarnyboje įvardindamas pavardes. Atrodo, jis dabar turi teisinių nemalonumų. Duok Dieve, jam išspręsti tuos teisinius nemalonumus, bet tai buvo vienintelis valdančiųjų atstovas, drįsęs kalbėti šita jautria tema ir iš karto pradėjęs kalbėti apie personalijas, kurios jam nepatinka, ir apie turinį.

Liko laukti, ką šita komisija sukonstruos. O iš tikrųjų vyksta dekonstravimas labai svarbios institucijos kiekvienoje demokratinėje šalyje, tai yra nacionalinio transliuotojo. Iš karto buvo galima įžvelgti, kad bus nepasitenkinimo esama valdymo struktūra, kurią reikia sugriauti. Čia aš noriu priminti, kad 2006 metais Konstitucinis Teismas yra pasisakęs dėl LRT valdymo struktūros ir pasakęs, kad būtent tokios LRT tarybos funkcijos, užfiksuotos įstatyme, įtvirtina LRT nepriklausomumą. Tai buvo aišku nuo pirmos dienos, jeigu netikite, skaitykite mano parašytą straipsnį. Nuo pirmos dienos tapo aišku, kad bus kėsinamasi į struktūrą tam, kad būtų galima politiškai paveikti LRT struktūrą, įvedant naują darinį – valdybą, pakeičiant LRT tarybos įgaliojimus ir taip sudarant prielaidas valstiečiams žaliesiems įsiterpti į LRT valdymo struktūros formavimą dar šioje kadencijoje, iki 2020 metų.

Tai – iš anksto matytas, iš anksto stebėtas ir prognozuotas jūsų žingsnis, kuris, mano manymu, yra baisus pasikėsinimas į nepriklausomą visuomeninį transliuotoją ir jo funkcionavimą. Tai yra daroma nevertinant arba ignoruojant tokių organizacijų kaip EBU (*European Broadcasting Union*) vertinimus, kolegų iš kitų kaimyninių šalių nacionalinių transliuotojų vertinimą, nusišpjaunant į LRT dabartinės vadovybės ar net ir kolektyvo poziciją. Gerbiamieji, aš jau nekalbu, kad nusišpjaunant ir į opoziciją, čia jau tiek to – valdomės ir valomės seiles. Bet ar jūs galvojate, kokią Lietuvą jūs kuriate. Ar jūs norite tokios Lietuvos, kurioje būtų politiškai angažuotas nacionalinis transliuotojas? Gal jūs to ir norite, bet kad jūs sąmoningai einate šita kryptimi, man ney-la abejonių. Eikite, apsidraskysite, atrodysite juokingai ir negalvokite, kad visus rinkimus ateityje laimėsite tik jūs.

PIRMININKĖ. Ačiū. Frakcijos vardu kalbėti kviečiu G. Landsbergį. Ruošiasi B. Matelis.

G. LANDSBERGIS (*TS-LKDF*). Gerbiama pirmininke, gerbiami kolegos, išties, kaip minėjo Eugenijus, per komisijos pateikimą, lygiai taip pat ir dabar, komisijos iniciatoriai net nemano, kad reikia būti posėdžių salėje. Net nemano, kad reikia dalyvauti diskusijoje ir dėl to mes matome visą pusę tuščią. Parlamentas yra diskusijų vieta, ir, neišsakę savo nuomonės, atrodote kaip parankiniai, vykdantys kokio nors Agrokoncerno ar kokio nors kito oligarcho valią.

Išties esu keistoje pozicijoje, esu vienas iš tų nedaugelio, kurie iš dešinėsios pusės balsavo už šios komisijos įkūrimą. Turėčiau šiek tiek paaiškinti motyvus, kodėl tai dariau. Ir tuomet, ir dabar vis dar tikiu, kad viena iš parlamento funkcijų yra parlamentinė kontrolė. Parlamentinė kontrolė galime pasitikėti tik tuomet, kai ji yra daroma bendru sutarimu, o tai reiškia, kad opozicija ir valdantieji sutaria, kokios esminės ir didžiausios problemos yra valstybėje, ir tiria tai kartu,

sutardami, ieškodami kompromiso taip, kad būtų galima priimti įstatymus ir patvarkyti vieną ar kitą sritį.

Ir gerųjų pavyzdžių yra. Vienas iš jų – tuomet panašiu metu kartu su gerbiamuoju V. Baku buvo pradėta kita komisija: dalyvavome, balsavome už, pritarėme išvadoms. Tai komisija, kuri tyrė neteisėtą verslo įtaką politiniams procesams. Neskaidėme į kairiuosius ir dešiniuosius, neskaidėme į valdančiuosius ir opoziciją, tyrėme tai, kas, manėme, yra aktualu. To paties idealizmo vedamas aš balsavau ir už šią komisiją, nes klausimai, kurie buvo iškelti viešojoje erdvėje, mano supratimu, buvo aktualūs.

Visa bėda, kad klausimų aktualumas niekur neišnyko, tačiau motyvai tirti pasikeitė nedelsiant. Susidarė panašus išpūdis, kad komisijos įkūrėjai, steigėjai, idėjos palaikytojai jau turėjo numatę išvadas, kokias jie rašys po pusės metų. Dar daugiau, įtarimus pastiprino naujos komisijos, kurios pasipylė nedelsiant po to. Tapo akivaizdu, kad šis Seimas į istoriją turbūt ateis kaip komisijų Seimas, ypač dėl valstiečių ir žaliųjų pastangų iširti viską, kas yra susiję su tuo, kas jiems neparanku. Ir akivaizdu, kad jeigu rankos būtų nors šiek tiek laisvesnės, tirtume ne tik opoziciją, tirtume ne tik LRT, tirtume ir kiekvieną žiniasklaidos priemonę, su kuria šiandien premjeras S. Skvernelis yra atsisakęs bendrauti dėl to, kad jam yra užduodami nepalankūs klausimai. Aš tikiuosi, kad iki to mes neprieisime, bet jau nueita ganėtinai toli.

Konkretūs yra keli dalykai. Ir vėlgi, kaip aš dažnai mėgstu dėl to, kad diskutuojame draugiškai, ir aš gerbiu žmones, su kuriais dirbu viename komitete, tai ir gerbiamas V. Poderys, kurie prisidėjo prie išvadų rašymo... Aš nežinau, kieno patarti ar veikiami šie žmonės surašė išvadas, iš esmės kurios atriš vėliau Seimui perimti dalį LRT kontrolės... (*Balsai salėje*) Aš pasirinksiu nereaguoti į P. Gražulio išsidirbinėjimus ir manau, kad mes galime turėti neblogą diskusiją. Aš labai norėčiau, kad kada nors, galbūt jau po balsavimo, gerbiamas V. Poderys ar iš šios tribūnos, ar žiniasklaidai viešai pasakytų, kas paragino į išvadas įtraukti tokius punktus, kurie leis valstiečiams ir žaliesiems sudaryti tikrai aiškius instrumentus ir perimti LRT kontrolę. Nemanau, kad jūsų širdyje tokia iniciatyva gimė. Nemanau, kad jūs pats tai buvote sugalvojęs. Kodėl tą reikia daryti? Kodėl tampate parankiniais žmonių, kurių tikslas yra vienintelis: perimti šią valstybę savo kontrolėn ir laimėti kitus rinkimus nepriklausomai nuo to, kad bus suvaržomas laisvas žodis, nepriklausomai nuo to, kad bus griauamas mūsų pasitikėjimas tarptautinių mūsų partnerių akyse.

Mielieji kolegos, žinau, kad nenorite būti su šiuo veikėju vienoje gretoje. Pažiūrėkite, kas palaiko jūsų iniciatyvas. Pažiūrėkite, kas yra jūsų bendražygiai. Aš žinau, jūsų rinkėjai to nesupras. Jūsų rinkėjai Klaipėdoje, jūsų rinkėjai visuose kituose miestuose nesupras to, kad šiandien jūs stovite vienoje gretoje su P. Gražuliu, su žmogumi, kuris nieko bendro nei su Konstitucija, nei su laisvu žodžiu iš tikrųjų neturi. (*Balsai salėje*) Jūs turite. Aš kviečiu atsitokėti, atsitraukti keletą žingsnių, ir mes tikrai, aš dar kartą pabrėšiu, aš esu įsitikinęs, galime gražinti, dar galime, dar tik pusė laiko praėjo, mes galime gražinti tikrąją parlamentarizmo tradiciją į Lietuvą, kai tyrimai, kai svarbiausi valstybės klausimai yra sprendžiami tarpusavio sutarimu. Tokiu būdu užkertamas kelias kontrolės perėmimui, žodžio laisvės suvaržymui, aš žinau, kad jūs girdite, ką aš sakau, ir aš žinau, kad jūs, bent jau širdyje, palaikote ir tikite. Aš labai tikiuosi, kad prieš spausdami mygtuką „už“ ir „prieš“ jūs dar sykių pagalvosite. Ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Kviečiu gerbiamą B. Matelį, Mišrios Seimo narių grupės vardu. Ruošiasi V. Poderys, Valstiečių ir žaliųjų sąjungos frakcijos vardu.

B. MATELIS (MSNG). Ačiū, gerbiama pirmininke. Tikriausiai esu vienas iš tų, kuris šiuo klausimu gali kalbėti labai daug. Vis dėlto už mano pečių 30 metų tiek ir administracinio darbo, tiek ir žurnalistinio darbo žiniasklaidoje. Esu matęs daug ir politikų. Žinau jų metodus, kaip jie bando kalbėtis su žiniasklaida. Ne tik tai mane paskatino čia kalbėti.

1991 m. sausio 13 d. naktį aš buvau šiuose Seimo rūmuose ir po to nemažai gynėjų išėjome iš šių Seimo rūmų su mintimi, kad būsime iš tikrųjų laisvi. Ir dabar gynėjų, kurie buvo parlamente, galime rasti visose institucijose: ir teismuose, ir žiniasklaidoje, ir politikoje, ir versle. Jie atėjo su mintimi, kad iš tiesų turime valstybę, kur galime kiekvienas savo srityje laisvai reikštis. Aš patraukiau, tada išėjau į žiniasklaidą, į žurnalistiką, nes maniau, kad iš tiesų bus sritis, kuri bus reikalinga valstybei.

Ką aš dabar matau? Aš dabar matau, kad mes tomis komisijos išvadomis bandome, lyg ir elgiamės kaip bloga mama, kuri nuprausia savo kūdikį ir su tuo purvinu vandeniu bando išpilti į duobę ir kūdikį. Mes lyg nebemokame atskirti, kas yra blogai ir kas yra gerai.

Šiame Seime jau visko yra buvę, yra buvę, kad kalbame vienus dalykus, o darome kitus. Štai vėl kalbame apie tai, kad reikia remti smulkųjį verslą, bet kartu su biudžetu yra pateikta pasiūlymų, buvo ir viešai apie tai kalbama, kad smulkiajam verslui vis dėlto mokesčiai gali didėti. Mes turime tokių pasiūlymų, kai kalbame apie tai, kad iš tikrųjų reikia skirti lėšų gynybai, tai vienas svarbiausių valstybės dalykų, bet prie to paties mes skiriame vienai partijai lėšų pigiam vyneliui nusipirkti.

Ar mes dar suprantame, apie ką kalbame?

Lygiai tas pats su LRT išvadomis, išeina lygiai tas pats. Mes kalbėjome apie tai, kad reikia iširti ūkinę finansinę veiklą. O ką mes darome? Mes elgiamės taip, kad iš tiesų žiniasklaida patektų į politikų rankas. Aš nesu partinis ir nededu prie žaizdos nė vienos partijos. Dabar gal pasidžiaugs valstiečiai, kitą kartą, tarkime, gal R. Žemaitaitis laimės rinkimus, jeigu savo gražią šukuoseną išlaikys iki rinkimų, ir tada jis valdys visuomeninį transliuotoją. Ar tai yra geras pasirinkimas?

Mes prieš daugiau nei pusę metų su kolege A. Maldeikiene buvome surengę spaudos konferenciją ir tada pasakėme: nepolitizuokite LRT veiklos. Mes jau tada įvardijome kaltininką, didžiausią kaltininką, kodėl išėjo tokia situacija LRT. Mes tada su A. Maldeikiene pasakėme, kad prie LRT yra veikianti Administracinė komisija, kuri privalėjo pagal įpareigojimus kontroliuoti visus viešuosius pirkimus. Mes sakėme, kad iš tiesų reikia iš karto nukreipti savo strėles į tą Administracinę komisiją ir pasidomėti, gal net teisėsauga galėtų iširti, kodėl per tiek metų Administracinė komisija neištyrė nė vieno, nesvarstė nė vieno viešojo pirkimo, nesidomėjo, kokios kainos, ar sieja giminystės ryšiai ir visa kita. To nedarė.

Ką mes dabar matome išvadoje? Lygiai tas pats. Kalta Administracinė komisija, labai aiškiai yra išskirta tai, ką mes kalbėjome anksčiau. Bet anksčiau nelabai svarbu buvo kreipti į tai dėmesį, buvo labai svarbu dar prikabinti vagoną prie tų išvadų, kad reikėtų kaip nors politizuoti.

Galėčiau pateikti pavyzdį, kaip aš matau tokias išvadas. Yra taikoma dviguba bausmė. Viena bausmė lyg ir turėtų būti už tai, kad ūkinė finansinė veikla buvo ne taip vykdoma, bet prie to paties dar prikabsinsime antrą kaltę, tai yra suvaržysime žurnalistų darbą, laisvą darbą.

Galėčiau palyginti su labai paprastu pavyzdžiu. Įsivaizduokime, kad jeigu teisėsaugos pareigūnai iširtų, labai nuodugnai iširtų nešvarių trašų importą į Lietuvą ir nustatytų, kad iš tiesų nebuvo mokami antidempingo mokesčiai, ką galėtų teisėsaugos pareigūnai? Aišku, prisiteistų, matyt, valstybė tuos nesumokėtus mokesčius, galbūt įpareigotų tikrinti papildomai trašas, bet įsivaizduokime, kad po tų visų sprendimų Seimas nusprendžia dar kartą pasikviesti Agrokoncerną ir dar papildomą bausmę taikyti – nacionalizuoti tą įmonę. Ar tai būtų teisingas sprendimas?

Atskirkime kaltes, kas už ką kaltas ir kas už ką turi būti nubaustas.

Ką daryti? Aš matau vieną labai paprastą išvadą. Tikrai prašau jūsų nepritarti komisijos išvadoms. Aš visiškai pasirašyčiau ir pritarčiau, jeigu būtų pasiūlyta pritarti komisijos išvadoms iš dalies. Mes tada iš tikrųjų atskirtume, kur yra ūkinė finansinė veikla, ir mes tam visi draugiškai prirtartume.

Ir tada jau galvotume, ar reikėtų valdybą steigti, ar stiprinti Administracinę komisiją ir atleisti galbūt žmones, keisti tuos, kurie gavo gerus atlyginimus, bet nieko nedarbo. Tuo tarpu, jeigu patvirtinsime tas išvadas, tikrai žengsime žingsnį atgal. Nenoriu sakyti, iš tiesų ir man buvo keista, kad kai kurie toje komisijoje dirbę žmonės lyg ir jautėsi taip, kad jie lyg ir presu spaudžiami...

PIRMININKĖ. Laikas, kolega!

B. MATELIS (MSNG). ...nes laisvas žmogus turi teisę pasirinkti. Siūlyčiau toms išvadoms nepritarti. Ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Kviečiu Valstiečių ir žaliųjų sąjungos frakcijos vardu kalbėti V. Poderį.

V. PODERYS (LVŽSF). Gerbiama pirmininke, mieli kolegos, iš tikrųjų komisija buvo skirta ir sukurta ūkinei finansinei LRT veiklai iširti ir tose išvadose didžioji dalis yra skirta tam. Kaip gir-dime ar iš spaudos, ar iš šios tribūnos, tų išvadų kažkaip niekas nenori aptarti ir niekas nenori įžiūrėti tų negerumų, negerovių, tų įvairių veiksmų, kurie ties įstatymo pažeidimo riba, tie daly-

kai nėra aptariami. Tai noriu priminti tiems, kurie neskaitė išvadų ir tos visos ataskaitos, kad jaučio odos yra prirašytos, ką ten radome ir kaip mes tą kvalifikuojame. Neigiu tai, ką sakote, kad ūkinei finansinei veiklai iširti ir padaryti savo išvadas nebuvo skirta nei laiko, nei dėmesio. Didžioji dalis šio dokumento yra apie tai. Apdairiai nei žiniasklaidoje, nei šioje tribūnoje apie tai nė žodžio nėra. Čia pirma dalis reaguojant dėl finansinės ūkinės veiklos.

Ką sistemiskai pamatėme su kolegomis? Kad iš tikrųjų daug tų negerovių yra, egzistuoja, jos matomos, jos yra identifikuojamos. Patys tarybos atstovai ir administracijos atstovai pripažino – taip yra. Susidarė vaizdas, kad gyvename pagal vadinamąsias *paniatkes*, taip yra, tai yra, ką čia padarysi. Kitaip sakant, vadybiškai mums buvo aišku, kad neveikia vidinės struktūros, kurios paprastai ar bendrovėse, ar įmonėse veikia, kurios užsiima savęs išvalymu, savikontrole, savidrausme. Tokia sistema nebuvo sukurta, todėl ir ėmėmės iniciatyvos pasiūlyti, kokia galėtų būti struktūra, kuri save stebėtų, save kontroliuotų, siūlytų, gerintų ir tobulintų.

Pirmasis patiekalas, aišku, LRT taryba. Šiuo atveju labai skaudu, bet mūsų pasiūlymas yra išverčiamas atvirkščiai. Mūsų siūlymo esmė buvo ta, kad politinių institucijų skiriami tarybos nariai būtų skiriami ne urmu, o išdėstant per laiko tarpą, kitaip sakant, palaipsniui. Tai yra sistema, kuri naudojama visose kad ir Seimui atskaitingose komisijose, kad ir kokią paimtume, ar Kainų kontrolės komisiją, ar Konkurencijos tarybą, nariai yra skiriami po vieną kas kiek metų. Dėl ko? Kad nebūtų politinės koncentracijos, kad nariai būtų skiriami įvairių politinių kadencijų, kad būtų politinių kadencijų diversifikacija. Tai, literatūra tą sako ir praktika sako, ir yra judėjimas depolitizavimo linkme. Čia absoliučiai jokio sutapimo su politinėmis kadencijomis nėra. Yra atvirkščiai – kai yra palaipsninis skyrimas, neįmanoma, kad tarybos narių kadencijos sutaptų su politinėmis kadencijomis Seime ar prezidentūroje. Čia yra absoliučiai atvirkščiai, negu mūsų komentatoriai ir kritikai sako. Pasaulinė praktika visur rekomenduoja kolektyvinius priežiūros organus, narius skirti po truputį, o ne urmu. Tai dėl tarybos.

Kad pabaigtume tą diskusiją dėl tarybos narių politizavimo ar tarybos darbo politizavimo, ką tik kalbėjau su Kultūros komiteto pirmininku ir mūsų frakcijos vadovu, iš tikrųjų registruosime ir siūlysimė įstatymo pataisą, kad taryboje būtų ne du trečdaliai politikų skiriamų narių, o trečdalis. Būtent trečdalį rekomenduoja Europos transliuotojų asociacija, kad ne daugiau kaip trečdalis politikų būtų skirtų. Man atrodo, ši tema bus baigta.

Dėl valdybos. Ką pamatėme? Didžiulės galios ir didžiuliai pajėgumai yra sutelkti į generalinio direktoriaus rankas. Patys žinome, kad bent kiek didesnė įmonė ar įstaiga – visos turi valdybą. Visos turi valdybą, ar imsi užsienį, ar Lietuvą, ar valstybinę įmonę, ar privačią. Čia turi įrodinėti ne tie, kurie už valdybą pasisako, turi įrodinėti tie, kurie prieš valdybą yra. Valdybos buvimas bent kiek didesnėse įmonėse ar bendrovėse yra būtinybė ir absoliučiai paplitusi praktika. Kodėl? Todėl, kad svarbiausi vadybos sprendimai yra priimami ne prie dviejų akių, o *minimum* prie keturių. Kitaip sakant, didieji vadybos sprendimai turi būti kolektyviai priimami ir tai absoliučiai priimta praktika.

Daugiau. Mes sakome, kad dauguma valdybos narių būtų nepriklausomi valdybos nariai, turintys gerą reputaciją, interesų konfliktų neturintys vadybininkai iš verslo. Kas čia blogo? Kur čia yra politizavimas? Man atrodo, mūsų pasiūlymai yra depolitizavimo linkme. Be abejo, dėl visko galime diskutuoti. Mūsų darbas nebuvo surašyti teisės aktų projektus, juos registruoti ir teikti svarstyti. Mūsų pasiūlymai yra tik didžiulės diskusijos pradžia. Keista, kad į šią diskusijos pradžią arba to pirminio pasiūlymo padėjimą ant stalo yra taip skaudžiai reaguojama. Čia gera diskusijos pradžia, niekas jokio teisės akto projekto net nėra įregistravęs. Be kitų pasiūlymų, be abejo, aš manau, pasisakysite visi, kad turi būti normalus atskaitingumas ir Seimui, ir visuomenei.

Kodėl Seimas turėjo imtis šio nedėkingo darbo ir ištyrinėti LRT veiklą? Esmė yra ta, kad LRT neturi savo akcininko, kiekvienoje įmonėje, jeigu kas nors blogai, galų gale akcininkas įsikiša ir padaro tvarką. LRT tokio akcininko neturi. Ir iš čia, kaip aš suprantu, LRT komisijos veikla ir turi savo prasmę, nes iš esmės LRT visuomeninis transliuotojas atskaitingas visai visuomenei, bet visuomenėje dar nėra tokios jėgos, kuri galėtų mesti iššūkį, klausinėti ir pariteto pagrindu diskutuoti su tokiu transliuotoju. Todėl politikų įsikišimas ar tokios komisijos darbas buvo būtinas.

Mieli kolegos, mano laikas baigėsi, tie, kurie skaitėte, galite pažiūrėti – dar daug gerų mūsų pasiūlymų, kurie yra už skaidrumą ir...

PIRMININKĖ. Dėkoju.

V. PODERYS (LVŽSF). ...ir atskaitingumą.

PIRMININKĖ. Laikas!

V. PODERYS (LVŽSF). Siūlau balsuoti už. Dėkui.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Matau, dar kelios minutės, paskutinį kviečiu kalbėti J. Oleką, Socialdemokratų frakcija. (*Balsai salėje*) Jeigu nenorite, baigiame diskusijas. (*Balsai salėje*) Nusprendėme tam skirti 30 minučių. Laikas jau senka.

J. OLEKAS (LSDPF). Ačiū, gerbiamoji pirmininke. Gerbiami kolegos, iš tikrųjų mes turime sau labai aiškiai atsakyti, ar mes išpažįstame tas vertybes, dėl kurių kovojo mūsų valstybės steigėjai, dėl kurių kovojo Sausio 13-osios žmonės, apgynę nepriklausomą Lietuvą. Jau 1918 metais mūsų valstybės atkūrėjai rašė – „demokratinė respublika“. Net tais kruvinais 1949 metais mūsų partizanų vadai galvojo ne apie bet kokią laisvą Lietuvą, bet apie demokratinę. Visi čia mes, dirbantys Seime, prisiekėme padėję ranką ant Konstitucijos ir ištarėme tuos žodžius, kad kovosime už demokratiją. Kolega B. Matelis paminėjo, kad jis beveik 30 metų praleido atkurto Lietuvos žurnalistikoje. Man teko būti, kaip dabar sakytume, kitoje barikadų pusėje, politikoje ir tikrai esu vienas iš tų, kuris nemažai sulaukiau ne tik paglostymų, bet ir kritikos iš žurnalistų, ir tai nėra labai malonus dalykas. Bet jeigu mes kalbame apie demokratinę valstybę, tai nėra kito būdo, kaip apginti laisvą žodį, galimybę išreikšti kritiką.

Štai dabar mes svarstome mūsų sudarytos Seimo komisijos dėl LRT tyrimo išvadas. Socialdemokratų frakcija iš pat pradžių, nepritardama komisijų stiliui ir darbui, nedelegavo savo žmogaus, bet tai, ką mes pamatėme komisijai baigus darbą, mus dar labiau sukretė. Mes kalbame... Čia kolega minėjo apie tas detales, kurias atrado ir kurių buvo galima tikėtis, kad bus tokių detalių – bet kokią įmonę ar instituciją ištyręs vis tiek surasi tam tikrų nusižengimų. Pirmiausia atsi-
grežkime į save.

Sako, nėra įmonės, kurioje nebūtų valdybos. Bet nė viena įmonė neatsiskaito Seimo komitei, pačiam Seimui, kuriam pateikia savo metinę darbų ataskaitą. Gal ne Administracinė komisija, kurios aš neginčijau, jūs tyrėte ir matėte jų klaidas, bet mes į save turėtume atsigrežti... Jau praėjo pusė kadencijos šios valdančiosios daugumos. Kaip mes įvertinome ataskaitą? Ar mes paprašėme valstybės audito, ar paprašėme kitų atskaitingų institucijų, kad pasidomėtų, kas ten buvo negerai? Kodėl žiūrime pro pirštus į tai, ką turime daryti?

Ir tai, ką mes dabar siūlome, taip, yra gerų dalykų, kuriuos aš pats galėčiau pasirašyti ir pri-
tarti, kad kai ką reikia pataisyti Radijo ir televizijos darbe. Bet mes dabar kalbame apie tylų Radi-
jo ir televizijos politinį užvaldymą. Mes turime labai aišką skyrimo tvarką. Kolega ją kritikuoja,
kad galbūt mažiau turėtų būti politinių institucijų atstovų. Galbūt. Pasitarkime, dėl to niekas tur-
būt neturi kokių nors priekaištų, bet nesutapatinkime tarybos skyrimo su Seimo kadencija, nes tai
yra aiškus vienos valdančiosios daugumos valios primetimas. Dabar, kada kadencijos pasikeičia,
visada žinai, kad bus paskirtas kažkas kitas, turėsi gyventi su kažkuo, kurį bus paskyrę kitų poli-
tinių jėgų atstovai.

Todėl, mano manymu, mes tikrai turėtume šiuo atveju stabtelėti ir labai aiškiai įsiklausyti, kai
buvo siūloma, į pačių Radijo ir televizijos darbuotojų atstovų nuomonę, Lietuvos žurnalistų aso-
ciacijos nuomonę, taip pat ir tarptautinių transliuotojų išsakytas pozicijas... ir tuo būdu rasti tam
tikrą sutarimą, o ne bandyti kelių balsų persvara pasakyti, kad, žinote, mes dabar paimsime val-
džią ir visuomeninį transliuotoją padarysime valstybiniu arba valdančiųjų tiesų transliuotoju.

Mieli kolegos, mes, kurie vyresni, jau gyvenome prie tokios valdžios, kada buvo pasakoma
žurnalistams, ką jie gali pasakyti, ko negali (*Replika iš salės: „Tai dabar tas pats!“*), ką jie turi per-
skaityti iš raštelio, o ne ateiti į situaciją, kada kiekvienas visuomeninis transliuotojas gali išsakyti
savo poziciją, pateikdamas faktus pasakyti ir savo komentarus, kaip žurnalistui ar tam tikrai vi-
suomenės grupei atrodo mūsų priimami sprendimai, mūsų reformos. Aš įsivaizduoju, kad, pri-
ėmus dabartines išvadas, tai labai aišku – reikia priimti įstatymus, kurie tas išvadas patvirtintų.

Jeigu mes norime sulaukti Lietuvos žmonių supratino ir pritarimo, jeigu mes norime, kad Lietuva nebūtų skalbiama ir kritikuojama tarptautinėse organizacijose, tai turime šiuo atveju stabtelti ir pasakyti: atlikome tyrimą, svarstėme, turime pakankamai medžiagos, pabandykime susėsti su žurnalistų bendruomene ir rasti tam tikrus kompromisinius taškus, o ne pirma kalkime prie kryžiaus, smerkime ir po to sakykime, na, dabar ten vos kvėpuojantys bandykite ką nors aiškinti. Todėl aš kviečiu nepritarti pateiktoms komisijos išvadoms.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Diskusijas baigėme. Gerbiami kolegos, yra gauta 17 pasiūlymų dėl šio nutarimo. Pasiūlymus užregistravo A. Kubilius ir kiti kolegos. Kviečiu pagrindinio komiteto pirmininkę ponią A. Širinskienę.

Dėl vedimo tvarkos. Prašom.

J. RAZMA (TS-LKDF). Statutas leidžia prašyti balsavimo dar iki pasiūlymo svarstymo. Mes norėtume tokia galimybe pasinaudoti.

PIRMININKĖ. Taip, jūsų valia tai daryti. Prašom.

A. KUBILIUS (TS-LKDF). Jeigu galiu.

PIRMININKĖ. Prašom patikslinti.

A. KUBILIUS (TS-LKDF). Yra Statuto straipsnis, kad svarstant, dabar neturime po ranka, bet tuoj suras, kad svarstant projektą po diskusijos, jei yra siūlymas apsispręsti, ar priimtinas visas projektas, ar ne, iš karto balsuojama, jeigu jis paliekamas toliau svarstyti, tada tik pradėdamos svarstyti pataisos. Jeigu atmetamas, tuo ir baigiasi visas svarstymas.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Taip, pasitarę su jumis taip ir padarysime. 151 straipsnio 8 dalis. 7 dalis. Jeigu reikalauja Seimo narys... Čia 8 dalis. Jeigu Seimas nepitaria pagrindinio komiteto pateiktam, daroma svarstymo pertrauka. Toliau skaitau: atitinka funkcijas, daroma tvarka... Viskas? Jeigu yra reikalavimas, taip, jūs teisingas, balsavimas dėl... (*Balsai salėje*) 7 punktas. 151 straipsnio 7 punktas. Po bendrosios diskusijos balsuojama, ar pritarti pagrindinio komiteto patvirtintam įstatymo projektui. Motyvai. Nereikia?

Balsuojame. Gerbiami kolegos, prašom balsuoti, ar pritarti pagrindinio komiteto patvirtintam įstatymo projektui, o tai yra pateikta išvada. Nutarimas. (*Plojimai*)

Gerbiami kolegos, balsavimo rezultatai. 115 Seimo narių: už – 56, prieš – 56, susilaikė 3. Nepritarta. Ir pagal 8 straipsnį, jeigu Seimas nepitaria pagrindinio komiteto pateiktam projektui, daroma svarstymo pertrauka Seimo posėdyje, ir projektas arba grąžinamas tam pačiam komitetui tobulinti, arba Seimas gali paskirti kitą pagrindinį komitetą.

Andriaus Kubiliau, prašom į pagalbą.

A. KUBILIUS (TS-LKDF). Jūs neperskaitėte iki galo: dar galima sudaryti specialią komisiją redaguoti.

PIRMININKĖ. Taip, aš būčiau tai perskaičiusi.

A. KUBILIUS (TS-LKDF). Mes galėtume pasiūlyti specialią komisiją redaguoti. (*Balsai salėje*) Galime rasti ir kitų žmonių arba, jeigu siūlomas kitas pagrindinis komitetas... Kadangi čia daugiausia buvo kalbama apie tariamai neskaidrius finansus ir taip toliau, geriausias komitetas – Audito komitetas.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Jūs siūlote Audito komitetą. Kolegos, ar mes apsisprendžiame skirti kitą komitetą ar komisiją? Aišku, kitą komitetą.

Kiti pasiūlymai. Audito komitetas? (*Balsai salėje: „Nėra.“*) Suteiksime žodį visiems. P. Gražulis.

P. GRAŽULIS (MSNG). Aš manau, dėl komiteto... Aš norėjau repliką po balsavimo pasakyti. O komitetas gali būti ir kitas. Kultūros komitetas atsakingas, todėl pagrindinis komitetas turėtų būti Kultūros komitetas.

O repliką po balsavimo taip pat norėčiau pasakyti gerbiamam G. Landsbergiui.

PIRMININKĖ. Replikos po to.

P. GRAŽULIS (MSNG). Po to, gerai, bet aš pasakysiu, ponas Landsbergi, tau.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Ar yra kitų pasiūlymų? Du pasiūlymai. Pirmas pasiūlymas – Audito komitetas, antrasis pasiūlymas – Kultūros komitetas.

Du pasiūlymai. Pirmas pasiūlymas – Audito komitetas, antras pasiūlymas – Kultūros reikalų komitetas. Kolegos, dėmesio! (*Šurmuly salėje*) J. Olekas.

J. OLEKAS (LSDPF). Gerbiama pirmininke, Kultūros reikalų komitetas tiria, atskaitingas, jam ataskaitas... Mes tam pačiam komitetui vėl paskirsime. Aš siūlau palaikyti Audito komitetą. (*Šurmulys salėje*)

PIRMININKĖ. Dėkoju. Apsispręsimė balsuodami. Balsuojantys už spaudžia mygtuką ir mano, kad Audito komitetas, balsuojantys prieš – Kultūros reikalų komitetas.

Balsavo 121 Seimo narys: už Audito komitetą – 59, už Kultūros reikalų komitetą – 62. Kultūros reikalų komitetas. Ačiū, kolegos.

Dirbame toliau. Petrai, ar jūs labai norite replikuoti?

P. GRAŽULIS (MSNG). Taip, kadangi buvo paminėtas...

PIRMININKĖ. P. Gražulis.

P. GRAŽULIS (MSNG). Svarstymo metu G. Landsbergis paminėjo mano pavardę. Gerbiamas Landsbergi, gerbiami konservatoriai, ne mane Seimas pripažino koku nors teroristu, bet jus, pripažino jūsų partiją teroristine organizacija! Aš suprantu, kodėl jūs ginate šitą žiniasklaidą, nes šita teroristinė organizacija ir užvaldė žiniasklaidą, finansuojamą iš Lietuvos biudžeto! Čia nėra visuomeninis transliuotojas, yra jūsų ir D. Grybauskaitės transliuotojas! Šiandien, jeigu mes žiūrime visuomeninį transliuotoją, per dvejus metus valstiečiai nepadarė jokie pozityvaus žingsnio, darbo, sprendimo. Viską žiniasklaida mato tik negatyviomis formomis, jums tarnauja, ne Lietuvai tarnauja! Ir reikia tai drąsiai pasakyti į akis ir tą sakau! (*Šurmulys salėje*)

PIRMININKĖ. Ačiū, kolegos. Ar yra pasiūlymų dėl svarstymo datos? Tada, kai Kultūros reikalų komitetas parengs ir apsvarstys Seimo nutarimą.

13.12 val.

Seimo nutarimo „Dėl parlamentinio tyrimo dėl padėties žemės ūkio sektoriuje atlikimo ir pavidimo šį tyrimą atlikti Lietuvos Respublikos Seimo Kaimo reikalų komitetui“ projektas Nr. XIII-2771 (pateikimas)

Darbotvarkės 1-17 klausimas – Seimo nutarimo „Dėl parlamentinio tyrimo dėl padėties žemės ūkio sektoriuje atlikimo ir pavidimo šį tyrimą atlikti Lietuvos Respublikos Seimo Kaimo reikalų komitetui“ projektas Nr. XIII-2771. Kviečiu B. Markauską pateikti. A. Širinskienė.

A. ŠIRINSKIENĖ (LVŽSF). Mes prašytume pusės valandos pertraukos. Frakcijos vardu.

PIRMININKĖ. Jūs prašote pusės valandos pertraukos. Ar galime bendru sutarimu? (*Balsai salėje*) Dėkoju už pritarimą. Skelbiu kitą darbotvarkės klausimą.

13.13 val.

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2018 m. rugsėjo 25 d. nutarimo Nr. XIII-1495 „Dėl laikinosios tyrimo komisijos dėl galimos neteisėtos įtakos ir (ar) poveikio Lietuvos politikams, valstybės tarnautojams ir politiniams procesams Lietuvoje parlamentinio tyrimo atlikimo sudarymo“ pakeitimo“ projektas Nr. XIII-2805 (pateikimas)

Darbotvarkės 1-18 klausimas – Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2018 m. rugsėjo 25 d. nutarimo Nr. XIII-1495 „Dėl laikinosios tyrimo komisijos dėl galimos neteisėtos įtakos ir (ar) poveikio Lietuvos politikams, valstybės tarnautojams ir politiniams procesams Lietuvoje parlamentinio tyrimo atlikimo sudarymo“ pakeitimo“ projektas Nr. XIII-2805. Kviečiu ponį A. Širinskienę. Pateikimas. Prašome.

A. ŠIRINSKIENĖ (LVŽSF). Gerbiami kolegos, dar tada, kai svarstėme nutarimą dėl laikinosios tyrimo komisijos, dalis iš jūsų, ypač opozicijos atstovai, kėlė klausimą, kodėl komisijos veikla apsiriboja 2016 metais, bet neapima dabartinės kadencijos laikotarpio. Tai šiuo pasiūlymu būtent į tą klausimą ir atsižvelgiama, tai yra siūloma pratęsti komisijos veiklą dėl 2018 metų, kad galėtų tirti 2017–2018 metų laikotarpį, nes, kaip žinote ir kaip jūs tuo metu teisingai pasakėte, kai kurios veikos gali būti tęstinės, tai yra persikelti ir į šią kadenciją.

Antra vertus, jau šioje kadencijoje matome tam tikrus veiksmus, kurie taip pat visuomenėje kelia pakankamai daug klausimų. Pavyzdžiui, visai neseniai mes turėjome situaciją su pensijų

fondais, kai kreipimasis į Konstitucinį Teismą tiesiog buvo pagrįstas pensijų fondų teisininkų argumentais ir dokumentais. Vėliau paaiškėjo, kad vis dėlto pensijų fondai per tarpininkus fondus remia ir vienų ar kitų mokyklų statybą.

Taigi klausimų kyla ir šiuo metu lygiai taip pat žiniasklaidai paviešinus VTEK'o situaciją, ir vėliau pasirodžius tiems įrašams, kurie yra padaryti, kyla klausimas, ar atskiros institucijos ir šitoje kadencijoje gali priimti savarankiškus sprendimus, ar jos nėra veikiamos politikų ir veikia mos tais būdais, kurie nėra derami Seimo nario elgsenai.

Manychiau, kad į tuos visus kylančius klausimus ir šitoje kadencijoje taip pat turėtume turėti galimybę atsakyti, ypač įvertindami tai, kad atliekant tyrimą gali atsirasti veiksnių, kurie vėlgi paaiškės, kad perdengia ne tik ankstesnes, bet ir esamą kadenciją. Siūlyčiau pritarti nutarimo projektui.

PIRMININKĖ. Gerbiama kolege, nori paklausti nemažai Seimo narių. Pirmoji – I. Šimonytė. Ruošiasi M. Majauskas.

I. ŠIMONYTĖ (TS-LKDF). Ačiū, gerbiama posėdžio pirmininke. Gerbiamoji pranešėja, kadangi jūsų garbinga komisija tiria, kaip interesų grupės galimai darė neteisėtą įtaką ar poveikį teisėkūros procesui, ir jūs dabar siūlote pratęsti tyrimo laikotarpį, aš noriu paklausti, ar jūs tirsite istoriją, kaip du Seimo nariai pasiūlė precedento neturintį pasaulio mastu pasiūlymą, tai yra numatyti, kad žemė yra nudėvimas ilgalaikis turtas? Už tai Seimas balsavo, vėliau ta pataisa kažkaip mūsų lingai iš Pelno mokesčio įstatymo dingo. Kadangi tuo tikrai buvo suinteresuoti stambūs žemės valdytojai, man labai įdomu, ar jūs į savo interesų lauką šitą istoriją įtrauksite? Ačiū.

A. ŠIRINSKIENĖ (LVŽSF). Jūs puikiai žinote, kad ne pirmininkas apibrėžia komisijos tyrimo objektą – jį apibrėžia komisija *in corpore*. Tikrai labai kviečiu jūsų frakciją prisijungti prie komisijos vykdomų tyrimų, pagaliau kada nors apsispręsti ir deleguoti savo narius.

PIRMININKĖ. Klausia M. Majauskas. Ruošiasi V. Čmilytė-Nielsen.

M. MAJAUSKAS (TS-LKDF). Gerbiama kolege, mes neseniai Seime matėme priimtą, mano supratimu, antikonstitucinį sprendimą dėl atliekų deginimo jėgainių. Prezidento patarėjas šiandien komentavo, jog šiuo sprendimu atliekų deginimo verslas parodė tikrą interesų galią, taip suponuodamas, jog iš tiesų verslas darė įtaką priimant tokius sprendimus.

Mano klausimas. Ar neplanuojate tirti, koks ir kaip verslas galėjo daryti įtaką tokiems sprendimams?

A. ŠIRINSKIENĖ (LVŽSF). Gerbiamas kolega, jūs žinote, kad komisijos veiklą reguliuoja Laikinių komisijų įstatymas, ir jis nustato sąlygas, kada ir kokią informaciją apie komisijos vykčius posėdžius, ypač kai jie yra uždari, komisijos pirmininkas teikia. Tiesiog mes diskutavome dėl nemažai objektų, o kokie yra objektai, kai mes apsispręsimė, informuosime.

PIRMININKĖ. Klausia V. Čmilytė-Nielsen. Ruošiasi E. Gentvilas.

V. ČMILYTĖ-NIELSEN (LSF). Ačiū, gerbiama posėdžio pirmininke. Gerbiama pranešėja, aki vaizdu, kad komisijos tyrimo klausimai yra suformuluoti itin plačiai ir abstrakčiai ir taip sudaromos prielaidos tirti bet ką. Susidaro įspūdis, kad vis dėlto, kaip labai taikliai šiandien profesorius V. Sinkevičius yra apibūdinęs, ši konkreti komisija yra vis dėlto rinkimų komisija. Ar jūs jau dabar esate numatę konkretų ratą asmenų, kuriuos tirsite, ar tą darysite komisijai dirbant?

A. ŠIRINSKIENĖ (LVŽSF). Mes konkretų asmenų ratą, manau, matysime tada, kai iš tarnybų ir kitų institucijų gausime medžiagą, dėl kurios esame klausę.

Dėl paties nutarimo konkretumo ar klausimų konkretumo, aš manau, reikia skaityti ir preambulės dalį. Ji ir dabar yra tikslinama ir pildoma. Ten konkretikos jūs nemažai rasite.

PIRMININKĖ. Klausia E. Gentvilas. Ruošiasi A. Sysas.

E. GENTVILAS (LSF). Komisija, apsiėmusi tirti abstrakčius klausimus, dabar papildydama 2017–2018 metais, formuluoja labai konkrečius dalykus, kurie, beje, kertasi su komisijos užduotimi. Komisijos pavadinimas skamba – dėl tyrimo komisijos dėl galimos neteisėtos įtakos ir poveikio Lietuvos politikams, valstybės tarnautojams ir politiniams procesams. Dabar iš to, kas siūloma tirti 2017–2018 metais, galima suprasti, kad jūs siūlote tirti politikų įtaką institucijoms. Tai nepatenka į pavadinimą. Tarkime, politikų įtaka Vyriausiajai tarnybinės etikos komisijai, politikų įtaka Konstituciniam Teismui. O komisijos užduotis – tai tirti įtaką politikams, tai atvirkščiai, *on-*

triap, kaip žemaičiai sako, jūs, kaip aukštaičiai, turbūt vis tiek suprantate, kad *ontriap* reiškia kitaip, atvirkščiai. Kaip čia suprasti tas jūsų užmačias?

A. ŠIRINSKIENĖ (LVŽSF). Šiuo atveju kalbama ne apie institucijas, o apie valstybės tarnautojus, kurie yra tose institucijose. Jeigu grįžtume prie Vyriausiosios tarnybinės etikos komisijos situacijos, tai tuose įrašuose ir liudijimuose, kurie yra vieši, valstybės tarnautojai labai aiškiai pasakoja apie tai, kieno jie įtaką galimai patyrė. Aš manyčiau, kad pavadinime yra aiškiai įrašyta, kad yra tiriama įtaka valstybės tarnautojams, nes vis dėlto ir Vyriausioji tarnybinės etikos komisija, kaip institucija, kuri kolegiali, yra sudaryta iš tų asmenų, kurie yra valstybės tarnautojai.

PIRMININKĖ. Klausia A. Sysas. Ruošiasi J. Džiugelis.

A. SYSAS (LSDPF). Ačiū, pirmininke. Gerbiama kolega, mano du trumpi klausimai. Pirmas, ar apsiimdami vis didesnę darbo krūvį spėsite normaliai daryti darbus, kurie priklauso? Matau Teisės ir teisėtvarkos komiteto išvadas, kai klausiu, ar pažeista Konstitucija, ar nepažeista, 12 susilaikė, tarp jų ir jūs. Aš suprantu, kad trūksta laiko normaliai pasvarstyti ir turėti savo nuomonę, tada susilaikoma.

Antras mano trumpas klausimas, pratęsiant I. Šimonytės klausimą. Aš klausiu ne kaip komisijos, o jūsų, kaip teisininkės, kaip komiteto pirmininkės, kaip komisijos pirmininkės, o jūs kaip manote, ar reikėtų tirti dėl žemės nusidėvėjimo? Ar tai klausimas, kurį galima padėti į patį giliaušią stalčių? Ačiū.

A. ŠIRINSKIENĖ (LVŽSF). Visų pirma dėl tų balsavimų ir komiteto susilaikymo. Žinau klausimą, kurį jūs minite, ten buvo tokia situacija, kad mūsų neįtikino nei projektų rengėjai, nei Teisės departamentas, kuris pažėrė labai daug kritikos dėl jūsų minėto projekto. Kadangi matėme ir vienos, ir kitos pusės argumentus, bent jau dėl tos priežasties aš susilaikiau. Kodėl ten dar vos ne 12 kolegų susilaikė, greičiausiai jie galėtų atsakyti, bet šiaip jau už savo balsavimus Seime Seimo narys negali būti persekiojamas.

PIRMININKĖ. Klausia J. Džiugelis. Ruošiasi A. Kubilius.

J. DŽIUGELIS (MSNG). Ačiū, pirmininke. Gerbiama pranešėja, iš tiesų didinate komisijos darbo apimtį, tačiau nepailginate komisijos darbo pabaigos termino. Ar suspėsite ir galbūt galėtumėte iš tribūnos visgi išsklaidyti tas abejones, kad ši komisija netaps politiniu įrankiu susidoroti su oponentų kandidatais į Prezidentus ir netrauksite „skandalingos“ informacijos iš stalčiaus kitų metų gegužės pradžioje?

A. ŠIRINSKIENĖ (LVŽSF). Aš manau, kad mes savo darbą pabaigsime taip, kaip ir esame suplanavę, laiku.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Klausia A. Kubilius. Ruošiasi G. Skaistė.

A. KUBILIUS (TS-LKDF). Gerbiama Agne, aš norėčiau jūsų paklausti taip labai draugiškai. Ar tai, ką jūs siūlote, nėra dar vienas savų pasikėsinimas į premjerą S. Skvernelį? Nes kai jūs pateikėte datų išplėtimą iki 2018 metų, kas apima jau ir dabartinę Vyriausybę, tai man natūraliai kykla, pavyzdžiui, du klausimai. Ar jus tirsite, kas daro įtaką premjerui, kad jis pritarė „Lietuvos energijos“ kogeneracinių jėgainių projektų stabdymui? Ar daro įtaką „Danpower“, ar kokie nors, pavyzdžiui, Astravo šalininkai, kuriems reikia, kad Lietuva neturėtų savo generacinių pajėgumų?

Ir antras klausimas. Pavyzdžiui, ar jūs tirsite, ar nėra išlikę kokių nors pono V. Bako tirtų „Rosatom“ įtakų ir dabartinei valdžiai, nes valdžios pasirinkimas tos datos, kada bus paleista Astravo atominė elektrinė, iš tikrųjų kelia labai daug įtarimų, kad tokios įtakos yra išlikusios, nes nei generacinių pajėgų nėra, nei yra paaiškinimo, kodėl toliau yra rūpinamasi jungtimi, jungčių su Baltarusija...

PIRMININKĖ. Laikas!

A. KUBILIUS (TS-LKDF). ...atnaujinimu? Gerbiama Agne, galite atsakyti, kam jūs dirbate?

A. ŠIRINSKIENĖ (LVŽSF). Aš manau, jūs skaitėte Laikiniųjų tyrimo komisijų įstatymą ir žinote, kaip yra formuluojamos komisijos užduotys ir kad jinai yra kolegialus organas. Tai tik dar kartą galėčiau pakviesti jūsų frakciją, užuot skundusis Konstituciniam Teismui, kad pažeidinėjama proporcinė sistema, vis dėlto dalyvauti komisijos darbe ir patiems tos proporcinės sistemos neiškraipyti, nes iš esmės jūs dabar būtent nedalyvaudami ir keldami abejones tikrai nesuteikėte galimybės komisijai turėti opozicijos pilnavertę atstovavimą, kaip galėtų būti. O kad kai kuriems žmo-

nėms kartais pasirodo, kad kažkas kažką puola, tai tokių žmonių mes Seime turime. Ką aš galiu komentuoti?

PIRMININKĖ. Klausia G. Skaistė.

G. SKAISTĖ (TS-LKDF). Kadangi jūsų įregistruotame pasiūlyme yra kalbama apie kreipimąsi į Konstitucinį Teismą dėl pensijų fondų įtakos, kadangi šį kreipimąsi didžiąja dalimi rašiau aš pati, siūlau, tyrinėkite jūs ką norite. Mano nuomone, keistai atrodo jūsų klausimai, kaip mes turėtume paklausti Konstitucinio Teismo ir kokiais argumentais remtis, kad vienu išsakomi argumentai yra geri, kitų blogi. Kažkodėl nekvestionuotos nei Teisės departamento išvados, nei Konkurencijos tarybos išvados, kuriomis mes rėmėmės, tačiau kitos pusės atstovavimas jums kažkaip atrodo mažiau leidžiamas paklausti Konstitucinio Teismo. Tai tiesiog kaip jūsų klausimo papildymas, kadangi jūs vis tiek jau norite tą dalyką analizuoti, tai siūlau papildyti ir išanalizuoti ir jūsų kolegų S. Jakeliūno apsisprendimą nueiti dar prieš Konstituciniam Teismui apsisprendžiant, priimti ar nepriimti nagrinėti mūsų kreipimąsi, papasakoti, kokia turėtų būti pensijų sistema, padovanoti savo knygą ir kitaip veikti Konstitucinio Teismo sprendimą.

A. ŠIRINSKIENĖ (LVŽSF). Ačiū, kolege, kad pasakėte, kad jūs pati rašėte. Tikrai manau, kad turėsime omeny. Bet kai mano studentai atnešdavo tokio lygio plagiata, tai jiems būdavo sunku mane įtikinti, kad jie patys rašė, kai apie 80 % teksto sutampa su kitu žinomu tekstu. Tikrai labai apmaudu, kad jūs, rašydama pati tą tekstą, nenurodėte tikrųjų to teksto autorių, galėjote juos labai garbingai pacituoti, sudėti kabutes ir mes čia tada nediskutuotume, ar tas tekstas yra susijęs ar nesusijęs su kuo nors kitu.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Klausimams laikas baigėsi. Motyvai po pateikimo. Už – M. Puidokas.

M. PUIDOKAS (LVŽSF). Iš tiesų man baisu klausytis pono A. Kubiliaus demagogijos, nes išeina taip, kad tai laikotarpis per ilgas, tai laikotarpis per trumpas. Dabar, kai laikotarpis ilgesnis ir tarsi apima ir mūsų valdymą, tai turėtumėte džiaugtis, nes tai yra kaip ir demokratijos pergalė. Jeigu esame iš tiesų demokratiška šalis, tai galimos stambaus masto politinės korupcijos atvejus tirti yra visų mūsų pareiga. Dėl to aš kviečiu kolegas palaikyti, nes tokie dalykai, kokie vyko Lietuvoje per tuos kelis dešimtmečius, iš tiesų nesulaukė pelnyto įvertinimo ir dėmesio. Aš manau, kad tiek žmonės, tiek politikai nori, kad visa tai būtų iširta, ir mes gautume aiškius atsakymus. Todėl kviečiu kolegas palaikyti.

PIRMININKĖ. Nuomonė prieš – A. Sysas. Prašom.

A. SYSAS (LSDPF). Ačiū, pirmininke. Gerbiamas kolega, ačiū jums už tokią demokratiją. Aš manau, kad laikas viską sudės ant „i“ raidelių, nieko čia naujo nėra. Matėme ir girdėjome daug. Jeigu Seimas, kurio pareiga – padaryti mūsų gyventojų gyvenimą geresnį, užsiima vien tik komisijų sudarymu ir politine archeologija, tai, aišku, Lietuvos piliečių gyvenimas nuo to niekaip nepagerės. Nei atlyginimas didės, nei kitos išmokos, o žmonės laukia šito. Mūsų tie Seimo reitingai būtent dėl to, kad mes tokiomis komisijomis ir užsiimame. Aišku, aš suprantu, kodėl jūs tai darote. Jūs negalite ištesėti savo pažadų, ką šnekėjote eidami į rinkimus. Ir tam, kad kažkaip pasiteisintumėte, tai ieškote priešų įvairiose srityse, ir tokiu būdu pridengiate savo neveiklumą arba savo pažadų netesėjimą, nes žadėjote tai kisieliaus upes, manų krantus. Deja, pasirodo, gyvenimas rūstesnis. Yra kitokių iššūkių: iš kairuoliškos partijos ir iš kairuoliškų pažiūrų Lietuvoje per 28 metus tapote neoliberalios pakraipos eiline partija, kuri toliau turtingus daro turtingesnius, o tie, kas gyvena iš mažų pajamų, gyvena vis skurdžiau. Čia yra didžiausia problema. Todėl tų komisijų sudarymas ir įvairių periodų įtraukimas yra akivaizdus pirmininkės atsakymas. Tai, kas naudinga stambiam verslininkui, žemvaldžiui, tai šito mes netirsime. Ateikite, gal pasiūlysite, bet mūsų daugiau komisijoje, mes nubalsuosime kitaip. Kaip galima pritarti tokiam dalykui? Tikrai žmonių gyvenimas nuo šito nepagerės, todėl balsuosiu prieš.

PIRMININKĖ. Mielieji kolegos, skelbiu balsavimą po pateikimo.

Balsavo 94 Seimo nariai: už – 58, prieš – 27, susilaikė 9. Po pateikimo pritarta.

Gerbiami kolegos, mums reikia numatyti komitetą. Teisės ir teisėtvarkos? Prašom, ponas V. Bakas. Jei turite pasiūlymą, per šoninį mikrofoną. Prašom.

V. BAKAS (LVŽSF). Kadangi pasiūlymas yra susijęs su žvalgybų veiklos kontrole, o pagal Statutą tai priklauso NSGK, siūlyčiau NSGK įtraukti kaip papildomą. (*Balsai salėje*) Taip, nes ten pra-

šoma pateikti visų metų visą žvalgybinę informaciją, neišskiriant nė vienos įstaigos, VSD, AOTD, kitaip tariant, iki šio laiko kas buvo teikiama, kokios pažymos premjerui, Prezidentei, Seimo Pirmininkui, NSGK bus pateikta šiai komisijai, todėl NSGK turėtų taip pat svarstyti.

PIRMININKĖ. Gerbiami kolegos, aš dabar pasižiūrėjau į dokumentus. Išties komiteto skirti nereikia, nes darbą atlieka jau nustatyta ir mūsų patvirtinta laikinoji tyrimo komisija tokios sudėties, kokią Seimas patvirtino, todėl komiteto, atsiprašau, skirti išties nereikia.

Gerbiami kolegos, tęsiame darbą toliau. Darbotvarkės 1-19 klausimas – Nr. XIIIIP-2761.

A. Kubilius. Prašom.

A. KUBILIUS (TS-LKDF). Aš, tiesą sakant, nelabai supratau jūsų procedūrinės vingrybės. Kas svarstys, pavyzdžiui, reikšmingas J. Razmos pataisas dėl A. Širinskienės pataisų? Tos komisijos... Ką pati komisija svarstys?

PIRMININKĖ. Gerbiami kolegos, Seimo nutarimas buvo priimtas ir mes sudarėme laikinąją tyrimo komisiją. Šiuo atveju yra pakeitimas, papildymas. Ponia A. Širinskienė gal gali pati paaiškinti?

A. ŠIRINSKIENĖ (LVŽSF). Aš vis dėlto, gerbiami kolegos, siūlau pagrindiniu komitetu skirti Teisės ir teisėtvarkos komitetą, kaip mes ir buvome pagrindinis svarstant tą nutarimą, kuris priimtas. O iš tikrųjų tai, ką minėjo ponas V. Bakas, jau yra galiojančiame nutarime.

PIRMININKĖ. Tai dabar nesuprantu ir vis dėlto prašau ponios A. Širinskienės paaiškinti, ar yra ta komisija, kuri atlieka darbą, ir ko gi jūs iš tikrųjų prašote? Ar komitetas turi svarstyti, ar komisija? Reikia aiškumo Lietuvos Seime.

A. ŠIRINSKIENĖ (LVŽSF). Aš norėčiau išgirsti, koku Statuto straipsniu remiantis komisijai yra paskiriamas nutarimo projekto svarstymas, nes aš tokio Statuto straipsnio, deja, bet nežinau. Mes tikrai kaip komisija galėsime svarstyti, jeigu turėsime teisinį pagrindą.

PIRMININKĖ. Ačiū. Kaip gerai, kai jūs keičiate nuomonę. Ką tik linksėjote galvą sakydama, kad tyrimo komisija turi atlikti, o dabar jūs sakote, kad komitetas, bet jūsų valia tai daryti. Seimas apsisprendžia. Ir pasiūlymas buvo Teisės ir teisėtvarkos komitetas. (*Balsai salėje*) Kokie kiti pasiūlymai?

A. KUBILIUS (TS-LKDF). Turime labai racionalų.

PIRMININKĖ. Racionalų. Prašom. Ir V. Bako pasiūlymą girdėjome.

A. KUBILIUS (TS-LKDF). Gerbiama pirmininke, kadangi mes čia gerą pusdienį svarstome A. Širinskienės darbo rezultatus, tai aš siūlau priimti racionalų sprendimą. Mes galime greitai parengti specialią Statuto pataisą ir įregistruoti siūlymą sudaryti naują komitetą, kurį aš drįsčiau pavadinti A. Širinskienės komitetu. Tai būtų vieno asmens komitetas ir viską, ko reikia R. Karbauskiiui, mes į tą komitetą atiduotume ir būtų ramu ir aišku. Tada Seimas galėtų laisvai svarstyti kitas Teisės ir teisėtvarkos problemas ir nebūtų čia tokios sumaišties.

PIRMININKĖ. Dėkui. Jūs turite puikų humoro jausmą, bet dirbame atsakingai ir ramiai. B. Matelis.

B. MATELIS (MSNG). Kadangi iš tiesų Teisės ir teisėtvarkos komitetas tiria, jau yra užimtas, taip pat ir Kultūros komitetas užimtas, jie tiria visą Lietuvą, tai galbūt čia galima pasiūlyti Kaimo reikalų komitetui iširti?

PIRMININKĖ. Atsiprašau, neišgirdome. Kokį komitetą? (*Balsai salėje*) Kaimo reikalų komitetas. V. Bakas siūlo, kad kaip papildomas būtų Nacionalinio saugumo ir gynybos komitetas.

V. BAKAS (LVŽSF). Taip, kas dar yra labai svarbu, aš norėčiau paprašyti ponios A. Širinskienės parodyti nuostatą, kur galima tyrimo komisijai klausimus formuluoti atgaline data. Tai, kas siūloma dabar, yra naujas nutarimas su nauju tyrimo objektu ir nauju laikotarpiu. Tai nėra joks papildymas.

PIRMININKĖ. Gerbiami kolegos, buvo pasiūlymų kaip pagrindinį skirti Teisės ir teisėtvarkos komitetą arba Kaimo reikalų komitetą. (*Balsai salėje*) O kaip papildomas – Nacionalinio saugumo ir gynybos komitetas. Bet pirmiausia apsispręsimė dėl pagrindinio komiteto. Jei balsuojate už, spaudžiate mygtuką „už“ ir pasirenkate Teisės ir teisėtvarkos komitetą, mygtukas „prieš“ – Kaimo reikalų komitetas.

Balsavo 99 Seimo nariai: už Tvarkos ir teisingumo... Teisės ir teisėtvarkos... Na, matote, jūsų humoras ir mane išvedė iš galimybės... tiksliai pasakyti. 63 Seimo nariai... Atkurkite balsavimo

rezultatus. 36 – kad Kaimo reikalų komitetas. Pagrindiniu skiriamas Teisės ir teisėtvarkos komitetas, kaip papildomas buvo prašytas Nacionalinio saugumo ir gynybos komitetas.

Kreipiuosi ir prašau paskelbti datą, kurią galėtume svarstyti. (*Balsai salėje*) Ar galite pasiūlyti datą, ar tada, kai... (*Balsai salėje*) Dėl papildomo komiteto reikalaujate balsuoti? Balsuojame. Prašom balsuoti, kad papildomu komitetu skirtume Nacionalinio saugumo ir gynybos komitetą.

Balsavo 103 Seimo nariai: už – 62, prieš – 21, susilaikė 20. Kaip papildomas siūlomas Nacionalinio saugumo ir gynybos komitetas.

Gerbiami kolegos, prašom pasiūlyti datą, kada planuojame svarstyti plenarinių posėdžių salėje. Ar pagrindinio komiteto pirmininkė ponja A. Širinskienė nori pasiūlyti datą, kada svarstome, ar kas nors kitas nori? Prašau.

A. ŠIRINSKIENĖ (LVŽSF). Kiek pamenu, tai Seimo nutarimai yra svarstomi skubos tvarka pagal Statutą. Manau, kad būtų realu svarstyti ketvirtadienį.

PIRMININKĖ. Tai ir pasiūlykite. Prašau?

A. ŠIRINSKIENĖ (LVŽSF). Ketvirtadienis.

PIRMININKĖ. Ketvirtadienį darbotvarkė faktiškai... Jūs žinote, kad ketvirtadienį yra opozicinė darbotvarkė. Ar Seimas sutiktų?

A. ŠIRINSKIENĖ (LVŽSF). Tada antradienį.

PIRMININKĖ. Tai ir norėjome išgirsti, gražiai susitarti, kad kitą antradienį bus svarstymas. Ačiū. Dar turime 20 minučių rytinio posėdžio. Vėlgi kviečiu poniją A. Širinskienę.

13.39 val.

Referendumo įstatymo Nr. IX-929 7 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-2761 (pateikimo tęsinys)

Referendumo įstatymo Nr. IX-929 7 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-2761. Pateikimas.

A. ŠIRINSKIENĖ (LVŽSF). Gerbiami kolegos, prieš kurią laiką gražinote iniciatoriams tobulinti Referendumo įstatymo 7 straipsnio pakeitimo įstatymo projektą. Jis yra įregistruotas kaip patobulintas variantas ir dar kartą yra bandoma, tiesiog pasikeitus istorinėms aplinkybėms, sumažinti Konstitucijos I skirsnyje, bet ne 1 straipsnyje taikomą referendumo kartelę. Galėčiau priminti, kad tuo laikotarpiu, kai Konstitucija buvo priimama, mes gyvenome, kai buvo visiškai kita geopolitinė ir istorinė situacija, tad tas labai aukštos, praktiškai neperžengiamos kartelės nustatymas tuo laikmečiu buvo pakankamai realus ir reikalingas. Kiltų klausimas, ar dabar tokia nepagrįstai didelė apsauga yra reikalinga, juo labiau kad pati Konstitucija numato, kad dėl I skirsnio, išskyrus 1 straipsnį, įstatymo leidėjas gali apsispręsti numatydamas kartelės aukštį.

Taigi šiuo atveju yra siūloma kartelė, kuri būtų daugiau kaip pusė piliečių, dalyvavusių referendume, bet ne mažiau kaip dviejų penktadalių piliečių. Manytina, tikrai yra pakankamai aukšta, kad būtų apsaugotos Konstitucijos I skirsnyje saugomos vertybės, ir kartu pakankamai ta, kuri būtų realiai įveikiama rengiant referendumą. Visi, manau, puikiai žinome, kad artėja dvigubos pilietybės referendumas, arba, tiksliau, pilietybės išlaikymo referendumas. Jis yra svarbus labai didelei daliai Lietuvos piliečių, tarp jų ypač tiems, kurie yra išvykę iš Lietuvos ir mielai ne tik moralinį ar vertybinį ryšį, ar kalbinį ryšį su Lietuva išlaikytų, bet išlaikytų kartu ir tą savo teisinį ryšį su valstybe. Tiesiog kviečiu pritarti teikiamam projektui.

PIRMININKĖ. Jūsų nori paklausti daug Seimo narių. Pirmasis klausia M. Majauskas. Ruošiasi A. Armonaitė.

M. MAJAUSKAS (TS-LKDF). Gerbiama pranešėja, mes visi puikiai žinome, jog neužtenka Seimo sprendimo, dar reikia ir Prezidentės sprendimo pasirašyti įstatymą, kad jis įsigaliotų. Aš norėjau paklausti, ar jūs diskutavote su prezidentūra dėl šio įstatymo ir ar žinote jų nuomonę, nes panašu, kad galime sulaukti dar vieno veto ir taip toliau diskredituoti visą referendumo idėją? Norėjau paklausti, ar diskutavote su prezidentūra ir kaip vertintumėte, jeigu vis dėto nuspręstų vetuoti?

A. ŠIRINSKIENĖ (LVŽSF). Iš tikrųjų manyčiau, kad Lietuvos Respublikoje vienintelis subjektas, kuris turi teisę autentiškai aiškinti Konstituciją, tai yra Konstitucinis Teismas. Kadangi žinau

abejones, kurias yra ir pavieniai teisininkai, ir kartu jūsų kolegos išreiškę dėl kartelės keitimo atitiktis ar neatitiktis Konstitucijai, tai aš manau, tikrai, kaip mes ir padarėme skelbdami referendumą, taip ir šiuo atveju vos tik įstatymas būtų priimtas, Seimas atitinkamai reaguotų paduodamas, t. y. registruodamas, nutarimą ir kreipdamasis į Konstitucinę Teismą dėl įvertinimo. Kiek man pačiai teko girdėti konstitucinės teisės ekspertų nuomonių, tai vis dėlto tuo atveju, kada yra vientisai keičiama I skirsnio kartelė, jie tokio pavojaus, Konstitucijos pažeidimo iš tikrųjų nemato.

PIRMININKĖ. Klausia A. Armonaitė. Ruošiasi G. Skaistė. A. Armonaitės nematau. G. Skaistė. Po to A. Sysas.

G. SKAISTĖ (TS-LKDF). Man įdomu, kodėl buvo atsisakyta praktikos, nei iki šiol būdavo. Kai Teisės departamentas parašo, kad įstatymo projektas galimai prieštarauja Konstitucijai, iki šiol būdavo, kad Teisės ir teisėtvarkos komitetas iki pateikimo apsvarsto, ar jų nuomone, prieštarauja Konstitucijai, ar neprieštarauja. Tuo tarpu, nors dabar Teisės departamento išvadoje yra įrašyta, kad svarstyti, ar toks reglamentavimas negalėtų būti traktuotinas kaip iškreipiantis Konstitucijos priėmimo referendumu standartą ar paneigiantis Konstitucijos apsaugos esmę, tačiau jūsų komitetas nematė reikalo apsvarstyti, ar prieštarauja Konstitucijai, ar neprieštarauja. Kadangi komiteto darbotvarkės visgi sudarote jūs, tai kodėl dabar vyksta toks precedentas, kad nors Teisės departamentas mano, kad galimai prieštarauja Konstitucijai, jūs nematote reikalo apsvarstyti?

A. ŠIRINSKIENĖ (LVŽSF). Dėl tos priežasties, kad Teisės departamentas nesuformulavo prieštaravimo. Jis pateikė tikrai svarstymą. Jeigu pažiūrėtumėte į Teisės departamento teikiamas formuluotes, mes vieną iš projektų, man atrodo, rytoj taip pat svarstysime, tais atvejais, kada Teisės departamentas išvelgia aiškų prieštaravimą, jis tą prieštaravimą ir paryškintu šriftu parašo, ir labai aiškiai įvardina, kad galimai prieštarauja Konstitucijai, bet nepateikia „svarstyti“ ar kitų prielaidų. Šiuo atveju, kaip ir kitais tokiais atvejais, kai yra išreiškiamos tikrai prielaidos, paprastai komitetas prieštaravimo nesvarsto, nes jis nėra suformuluotas.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Klausia A. Sysas. Ruošiasi J. Sabatauskas.

A. SYSAS (LSDPF). Ačiū, pirmininke. Gerbiama kolege, kadangi mes visai neseniai čia kalbėjome apie komisijas, man kilo klausimas, ar nevertėtų ištirti, ar 1992 metais nesuklaidinti rinkėjai, kurie nubalsavo 56 %, kad būtų tokie terminai ir dalyviai? Jūs dabar teikiate siūlymus, dėl kurių daugelis ginčijasi, konstitucinės teisės žinovai irgi turi skirtingas nuomones, kad tai yra Konstitucijos pažeidimas, nes tam reikia pakeisti tik tokių pačių balsų. Ar nereikėtų sudaryti komisijos, kuri ištirtų, kas turėjo įtakos pateikimui tokių įstatymų projektų, trumpinti ir laikotarpį, ir dalyvių, kurie balsuotų už vieną ar kitą sprendimą?.. Labai ačiū.

A. ŠIRINSKIENĖ (LVŽSF). Matot, kolega, kai aš pasiklausau opozicijos vertinimų ir nuogaštavimų, kad Lietuvoje atsiras didžiulė grupė išdavikų, kurie galbūt kaip nors nubalsuos ir pakeis I skirsnio straipsnius, man peršasi nuomonė, kad opozicija galbūt planuoja kokią nors tyrimų komisiją ir nepasitiki Lietuvos žmonėmis. Mes, Seimo dauguma, manau, tikrai pasitikime Lietuvos gyventojais ir žinome, kad sumažinta kartelė padarys referendumą dėl I skirsnio pakeitimo realų, tačiau jinai saugumu ar kokiais kitais dalykais jokių būdu nerizikuoja, nes tikrai sunkiai įsivaizduoju, kad atsirastų daugiau kaip pusė dalyvavusiųjų referendume, bet ne mažiau kaip du penktadaliai piliečių, kurie sugalvotų, nežinau, sostine Reikjaviką paskelbti. Sunkiai įsivaizduotina situacija.

PIRMININKĖ. Klausia J. Sabatauskas. Ruošiasi E. Pupinis.

J. SABATAUSKAS (LSDPF). Ačiū, gerbiamoji pirmininke. Gerbiama kolege, vis dėlto 1992 metais už Konstituciją balsavo daugiau nei 56 % visų rinkėjų tuo metu ir tuo metu jų buvo daug daugiau. Tuo metu buvo 2 mln. 549 tūkst. 952 rinkėjai, taigi apie pusantro milijono žmonių balsavo už šios Konstitucijos priėmimą.

Dabar jūs siūlote, kad būtų galima keisti visą I skirsnį dviem penktadaliais balsų nuo visų rinkėjų, vadinasi, bus daug mažesnis... Sakote, kad Teisės departamentas nesuformulavo. Ką reiškia nesuformulavo, kai Teisės departamentas sako, kad taip paneigiama Konstitucijos apsaugos esmė, kad šitokios formuluotės? Ką gi jūs taip norėtumėte keisti?

PIRMININKĖ. Laikas!

J. SABATAUSKAS (LSDPF). Ar nepatinka 3 straipsnio nuostata, kad niekas negali varžyti tautos ir riboti suvereniteto? Tauta ir...

PIRMININKĖ. Laikas, Juliau!

J. SABATAUSKAS (*LSDPF*). ...kiekvienas pilietis turi teisę priešintis bet kam, kas prievarta kėsina į valstybės nepriklausomybę, teritorijos vientisumą, konstitucinę santvarką.

PIRMININKĖ. Nepiktnaudžiaukite, kolega!

J. SABATAUSKAS (*LSDPF*). Kurie straipsniai nusipelnė tokios jūsų nemalonės, kad juos reikėtų dviem penktadaliais keisti?

A. ŠIRINSKIENĖ (*LVŽSF*). Gerbiamasis kolega, aš iš tikrųjų nelabai supratau jūsų teisinę logiką, nes jei vadovautumės ta logika, kiek Lietuvos piliečių balsavo už Konstituciją, mes jokios Konstitucijos pataisos negalėtume priimti. Vadinasi, tos pataisos, kurios atsirado nuo 1992 metų, visos yra neteisėtos, nes balsavo mažiau žmonių, nei balsavo jas priimant, Konstitucijos tekstą. Tikrai teisinės logikos prasme aš nelabai galėčiau ką komentuoti, nes realybė yra tokia, kad Konstitucija numato galimybę įstatymo leidėjui nustatyti referendumo kartelę ir įstatymo leidėjas tuo naudojasi. Konstitucijos tekste nepasakoma, koks turi būti santykis dabar rinkėjų su tuo santykiu, kuris buvo priimant Konstitucijos tekstą. Kas rengė Konstitucijos tekstą, jį galėjo parengti kitaip, bet dabar jis yra toks, koks yra, *de facto* yra.

PIRMININKĖ. Dėkoju. E. Pupinis. Prašau klausti.

E. PUPINIS (*TS-LKDF*). Ačiū. Gerbiamoji pranešėja, jūs jau daug padarėte, kad idėja dėl referendumo dėl dvigubos pilietybės būtų taip devalvuota. Iš tikrųjų net tie žmonės, kurie kažkada pritarė referendumui ir palaikytų, dabar jau abejoja, nes jaučia didžiulį spaudimą, neva žmonės neturi nuomonės, tik valdančioji dauguma turi nuomonę.

Bet klausimas kitas. Departamentas taip pat reiškia abejonę dėl konstitucingumo, bet ir pati Prezidentė pasisako, kad turbūt teks vetuoti, nes prieštarauja Konstitucijai. Kaip jūs elgsitės? Ar vėl savo valdančiąją daugumą kviesite atmesti Prezidentės veto? Ačiū.

A. ŠIRINSKIENĖ (*LVŽSF*). Iš tikrųjų, kolega, dėl referendumo idėjos devalvavimo, tai aš manau, kad opozicija šiuo atveju... bet, deja, nuo rugpjūčio mėnesio, nežinau, kas atsitiko jums, nes anksčiau referendumo idėja tikrai sulaukė labai plataus palaikymo, labai sistemingai tą referendumo idėją bando devalvuoti ir bando ją visaip diskredituoti. Bet aš kažkaip manau, kad mes vis dėlto susiimsime ir tą tikėjimą Lietuvos žmonėmis ir norą jiems padėti išlaikyti tą teisinį ryšį su valstybe, ne tik mano minėtą moralinį ar kokį kitokį, vis dėlto ne tik deklaruosime, bet ir realizuosime. Dėl tos priežasties tikrai siūlau pritari projektui. Referendumas, manau, vis tiek įvyks, o kokia forma ir koks bus rezultatas, tai, be abejo, priklausys nuo Lietuvos žmonių ir jų apsisprendimo.

PIRMININKĖ. Paskutinis klausia L. Balsys.

L. BALSYS (*LSDPF*). Ačiū, pirmininke. Ponia pranešėja, jūs čia kartojate ir kartojate, kad pasitikite Lietuvos žmonėmis. Tačiau, kuo labiau jūs tai kartojate, tuo labiau tai skamba kaip demagogija. Jeigu jūs iš tikrųjų pasitikėtumėte Lietuvos žmonėmis, tai jūs tiesiog eitumėte į referendumą pagal dabar galiojančią Konstituciją, pagal dabar galiojantį Referendumo įstatymą, aukštai iškelę galvas, keltumėte klausimą, kad žmonės balsuotų, žmonės, kuriais jūs esate pasitikite, ateitų pagal dabar galiojančią Konstituciją ir balsuotų. Jeigu iš tikrųjų žmonėms tai būtų svarbu, žmonės priimtų tokį sprendimą, koks jiems atrodo svarbus, o ne tokį, kokį jūs bandote prastumti savo begaliniais bandymais ir lakstymais, paniškai keičiant Konstituciją, kad tik ta kartelė pažemėtų ir kad tik jūsų norimas sprendimas būtų prastumtas. Kodėl jūs taip darote? Juk jūs pasitikite žmonėmis, ar ne?

A. ŠIRINSKIENĖ (*LVŽSF*). Matote, kolega, kadangi mes pasitikime žmonėmis, tai mes pasiūlėme kompleksą įvairių priemonių, kurios įgalintų Lietuvos žmones aktyviau dalyvauti referendume. Vienas dalykas, atsirado dviejų dienų referendumas, kuris vėl opozicijai kažkodėl netiko. Kitas dalykas, atsirado papildomų balsavimo vietų užsienyje, dėl kurių mes irgi, man atrodo, dar nepriėmėme galutinio sprendimo. Tai yra kompleksas priemonių, kurios tikrai žmonėms turėtų padėti, ypač kalbant apie papildomas balsavimo vietas užsienyje, tai ir tiems, kurie yra emigravę, kuo geriau padėtų atskleisti savo balsą. Ar yra tikslinga laikyti tokią aukštą kartelę I skirsnyje, manau, Konstitucinis Teismas puikiausiai mums atsakys, ar čia mes darome tokią intervenciją, kuri konstituciškai jau nėra leistina.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Jūs atsakėte į daugelį kolegų klausimų. Už – A. Vinkus. Atsiprašau, motyvai.

A. VINKUS (*LSDDF*). Mieli kolegos, nei sienos, nei atstumas neturi prasmės laisvam žmonių judėjimui. Tačiau aš, kaip ir jūs, esu įsitikinęs, kad visiškai nesvarbu, kuriame pasaulio krašte gyventų ir dirbtų mūsų tautiečiai, visi esame tos pačios Lietuvos vaikai ir privalome branginti savo tėvynę, branginti tuos žmones, kurie gyvena čia ir už Lietuvos ribų.

Noriu pasakyti, kad Pasaulio Lietuvių Bendruomenė pritarė Lietuvos Respublikos (aš jau vieną sykį kartojau) vadovų bei jos politikų šiuo metu daromiems žingsniams išspręsti pilietybės išsaugojimo problemą bei siekiant jiems sudaryti realias sąlygas. Norint įvykdyti Konstitucijos straipsnio pakeitimą, reikia surinkti 1 mln. 300 Lietuvos piliečių balsų. Užsienyje gyvenančių bei turinčių balsavimo teisę Lietuvos piliečių yra tik 300 tūkst., todėl daugiau negu 1 mln. balsų užsienyje už reikės Lietuvoje, nepakeitus referendumo kartelės, nematome daugiau negu 1 mln. balsų už... Ir nepakeitus referendumo kartelės, nematome galimybės referendumui įvykti. D. Henke savo rašte rašė, kad daugybinių pilietybę Lietuvoje turi jau per 25 tūkst. Lietuvos piliečių, nes tūkstančiams ji jau seniai suteikta pagal galiojantį dabartinį Pilietybės įstatymą ir jame esamas išvardintas išimtis. Būtų galima tą pačią praktiką panaudoti, kuri jau seniai taikoma, kalbant apie jų pareigas, rinkimų teisę, tarnavimą kariuomenėje, mokesčių mokėjimą. Tai ne naujas reiškinys Lietuvoje.

Daugelis pasaulio šalių dvigubos pilietybės klausimą reguliuoja lanksčiau ir gali reaguoti į naujai susiklosčiusias aplinkybes. Kai mes visi referendume balsavome už dabartinę Konstituciją, neįsivaizdavome, kad šiuolaikinė...

PIRMININKĖ. Jau laikas.

A. VINKUS (*LSDDF*). Būtent šios aplinkybės verčia mus galvoti, kaip išsaugoti išvykusių tautiečių ryšį su tėvyne, kaip išsaugoti jų pilietybę.

PIRMININKĖ. Ačiū, laikas.

A. VINKUS (*LSDDF*). Tai ne tik konstitucinis klausimas, bet visų pirma mūsų tautos išlikimo klausimas. Todėl pasisakau už įstatymo pataisas, kurios tarnauja šiam kilniam tikslui. Baigiu, referendumas ir yra konstitucinis kelias gimimu išsaugoti kitą pilietybę. Tegul tauta ir spres. Leiskime jai nuspręsti. Agituojau balsuoti už.

PIRMININKAS. Ačiū. M. Majauskas – motyvai prieš.

M. MAJAUSKAS (*TS-LKDF*). Gerbiami kolegos, mes visi sutariame, kad ta dviguba pilietybė reikalinga ir reikia kuo greičiau užtikrinti tokią galimybę žmonėms turėti. Pasirinkti. Vis dėlto atrodo labai keista valdančiosios daugumos pozicija ignoruoti Prezidentės nuomonę ir tokiu būdu išreikšti nepagarbą Prezidento institucijai. Prezidento patarėjas aiškiai pasakė, kad šias įstatymo pakeitimo nuostatas Prezidentė vetuos, bet gąsdina dar labiau tai, kad mes kuriame labai pavojingą precedentą ir ateityje pažeminti Konstitucijos apsaugos kartelę, nuleisti ją dar žemiau. Dabar nuleidome iki dviejų penktadalių, kas trukdys vėliau nuleisti iki vieno penktadalio.

Ir pabaigoje. Mes šiandien išgirdome, kad tai yra pagrindinė priemonė pasiekti tikslą, tai yra įteisinti dvigubą pilietybę. Aš labai rimtai noriu paklausti valdančiosios daugumos, tai koks jūsų planas B, jei Konstitucinis Teismas vis dėlto pasakys, kad šis sprendimas prieštarauja Konstitucijai? Ką jūs darysite tuo metu? Atšauksite referendumą, iš naujo siūlysite dar vieną, kitą kartelę daryti? Ką jūs toliau darysite? Juk tokiais sprendimais mes palaipsniui diskredituojame visą referendumo ir dvigubos pilietybės idėją. Kviečiu nepalaikyti.

PIRMININKĖ. Balsuojame. Motyvai išsakyti. Prašom, kolegos, apsispręsti dėl Referendumo įstatymo.

Balsavo 104 Seimo nariai: už – 57, prieš – 33, susilaikė 14. Po pateikimo pritarė. Kaip pagrindinis siūlomas Valstybės valdymo ir savivaldybių komitetas. Ponia A. Širinskienė. Prašom.

A. ŠIRINSKIENĖ (*LVŽSF*). Kadangi čia kilo ir konstitucinių įvairių klausimų ir ginčų, aš tik galėčiau priminti, kad vieną iš kartelės projektų Teisės ir teisėtvarkos komitetas svarstė kaip pagrindinis, siūlyčiau komitetą paskirti pagrindiniu ir dabar. Antra vertus, yra nauja redakcija Referendumo įstatymo, kuris jau yra konstitucinis įstatymas, tai vėlgi paprastai Teisės ir teisėtvarkos komitetas nagrinėja.

PIRMININKĖ. Ar galime bendru sutarimu pritariti A. Širinskienės siūlymui, ar balsuojame? Pritariame bendru sutarimu, kad kaip pagrindinis siūlomas Teisės ir teisėtvarkos komitetas? Nors

Referendumo pagal Statutą yra įrašytas į Valstybės valdymo ir savivaldybių komitetą, tai atleiskite, gerbiamieji, aš tada prašau balsuoti ir tada atitiksime Statutą, nes ponios A. Širinskienės prašymas būtų nestatutinis. Bet Seimas apsisprendžia. (*Balsai salėje*)

Pagrindinis ar papildomas komitetas nusprendžia Seimas. Šiuo atveju, kolegos, mes siūlome, kad pagal Statutą referendumo klausimus svarstyti tas komitetas, kuriam pagal numatytas funkcijas ir yra priskirta, tai yra Valstybės valdymo ir savivaldybių komitetas. Papildo. Ar galime sutarti bendru sutarimu, kad... Ponia A. Širinskienė nebereikalauja ar reikalauja balsuoti? (*Balsai salėje*) Bet Statutą pažeisti, aš manau, ir komiteto pirmininkė nenorėtų sutikti. Todėl ir buvo Sekretoriato pasiūlymas ir įrašyta remiantis Statutu, kaip pagrindinį įrašyti Valstybės valdymo ir savivaldybių komitetą. Prašom.

A. ŠIRINSKIENĖ (LVŽSF). Aš tik primenu, kad Referendumo įstatymas yra konstitucinių įstatymų sąrašė. Tai yra vienas dalykas.

Kitas dalykas, paprastai dėl konstitucinių įstatymų pagrindiniu komitetu būna Teisės ir teisėtvarkos komitetas. Dabar yra lygiai tokia pati situacija su Referendumo įstatymo nauja redakcija, kur jums patinka ar ne, bet mes, kaip pagrindinis komitetas, jau svarstome ir tą projektą tvarkome. Tai aš nesuprantu, kodėl Valstybės valdymo ir savivaldybių komitetas turėtų nagrinėti pataisas, kai nauja redakcija to įstatymo projekto yra pagrindinis mūsų komitetas...

PIRMININKĖ. J. Sabatauskas. Prašom.

J. SABATAUSKAS (LSDPF). Ačiū, gerbiama pirmininke. Labai įdomiai skamba: ar balsuojame taip, kaip priešingai sakoma Statute? Posėdžio pirmininkas net balsuoti neturėtų teikti tokio klausimo. Tai vienas argumentas. Antras argumentas: mes dabar nagrinėjame ne konstitucinio įstatymo projektą, o paprasto. Trečias argumentas: netgi tas naujos redakcijos Referendumo įstatymas, kuris pateiktas, yra pateiktas kaip paprastas įstatymas, o ne kaip konstitucinis, nors jis yra įrašytas į Konstitucinių įstatymų sąrašą. Vadinasi, nuo pateikimo stadijos turi prasidėti konstitucinio įstatymo pateikimas, tiksliau, nuo įregistravimo stadijos, jis turi būti įregistruotas kaip konstitucinis.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Dėl vedimo tvarkos – E. Gentvilas.

E. GENTVILAS (LSF). Gerbiamieji, yra 14 val. 1 min. Posėdis baigėsi. Aš manau, laikas tą konstatuoti.

PIRMININKĖ. Išspręsimė...

E. GENTVILAS (LSF). Jokio sprendimo kol kas nėra pratęsti. Aš siūlau skelbti, kad posėdis baigtas.

PIRMININKĖ. Nesiūlome baigti, reikia pabaigti svarstyti šį klausimą paskiriant komitetą. Kol paskirsime, prašau Seimo leisti pratęsti. Manau, kad sutarsime, nes be komiteto... (*Balsai salėje*) Balsuojame, kad pratęstume 5 minutes, kol nuspręsimė... na, nesakau laiko, kol nuspręsimė, kokį komitetą paskirti pagrindiniu.

Beje, Seimas ką tik išgirdo J. Sabatauską, ir aš, kaip posėdžio pirmininkė, manau, kad galima apsispręsti tik dėl papildomo komiteto, jeigu jo reikalauja ponios A. Širinskienė. Pagrindinis – Valstybės valdymo ir savivaldybių komitetas, papildomas – Teisės ir teisėtvarkos komitetas. Ačiū, kolegos.

O dabar posėdis nebaigtas, nes mes eisime atlikti slapto balsavimo procedūrą. Todėl kviečiu komisiją ir dar kartą ją įvardinu: R. Andrikis, L. Balsys, V. Čmilytė-Nielsen, Z. Jedinskis, A. Maldeikienė, A. Strelčiūnas, A. Šimas. Pradedame slapto balsavimo procedūrą, kurią numatome baigti 14 val. 20 min.

Kadangi buvo klausimas ir posėdis nepasibaigęs, dėl protokolo sakau, kad nespėti apsvaryti rytinio posėdžio darbotvarkės klausimai 1-17, 1-20 ir 1-21 bus svarstomi po aplinkos ministro atsakymų į klausimus. Tai būtų nuo 15 val. 30 min. Seimo nutarimas dėl parlamentinio tyrimo, gyvenamosios vietos deklaravimas ir protokolinis, jeigu jo reikės.

Pertrauka

PIRMININKAS (R. ŽEMAITAITIS, TTF). Gerbiamieji Seimo nariai, baigiame rytinį posėdį. Prašom registruotis. Nereikės registruotis. Baigėmė. (*Gongas*)

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMAS

V (RUDENS) SESIJOS VAKARINIO POSĖDŽIO NR. 227 STENOGRAMA

2018 m. lapkričio 6 d.

*Pirmininkauja Lietuvos Respublikos Seimo Pirmininko pavaduotojai
R. ŽEMAITAITIS ir I. ŠIAULIENĖ*

PIRMININKAS (R. ŽEMAITAITIS, TTF). Dabar pradėdame vakarinį posėdį. (*Gongas*) Kolegos, registruojamės. Rytinis baigėsi. Dabar vakarinis. Registruojamės. Tuojau, sekundėlę, paleisime. Registruojamės, kolegos. Į vakarinį posėdį registruojamės, kolegos, dar kartą. Ačiū, kolegos. Užsiregistravo 61. Vakarinis posėdis pradėtas.

15.01 val.

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2017 m. birželio 22 d. nutarimo Nr. XIII-508 „Dėl Lietuvos Respublikos vyriausiosios rinkimų komisijos sudarymo“ pakeitimo“ projektas Nr. XIIIIP-2671(2) (priėmimo tęsinys)

Gerbiami kolegos, rytiniame posėdyje įvyko balsavimas. Balsų skaičiavimo protokolas dėl Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2017 m. birželio 22 d. nutarimo Nr. XIII-508 „Dėl Lietuvos Respublikos vyriausiosios rinkimų komisijos sudarymo“ pakeitimo“ projekto Nr. XIIIIP-2671(2) dėl komisijos nario A. Pukso paskyrimo.

Iš viso išduoti 88 biuleteniai, rasti 87 biuleteniai, galiojančių – 85, negaliojančių – 2. Už – 74, prieš – 5, susilaikė 6.

Dabar, kolegos, grįžtame į rytinį darbotvarkės klausimą. Turime pabaigti tą patį dėl Vyriausiosios rinkimų komisijos formavimo. 1 straipsnis. Turime patvirtinti... Kadangi priimta 74-iems balsavus – pagal balsavimo rezultatus, A. Puksei Lietuvos teisininkų draugijos siūlymu yra pritaroma į komisijos narius... Dėl viso nutarimo projekto už, prieš neužsirašė, nematau. Galime, kolegos, balsuoti? Balsuojame tada. Ačiū, kolegos.

Šio nutarimo priėmimas

Balsavo 74: 73 – už, 1 susilaikė. Nutarimo projektui pritaroma. (*Gongas*)

Dar, kolegos, noriu informuoti, kad rytiniame posėdyje, kai svarstėme Referendumo įstatymo Nr. IX-929 7 straipsnio pakeitimo įstatymo projektą Nr. XIIIIP-2761, posėdžių salėje nebuvo informuota, kada planuojama svarstyti. Planuojama svarstyti lapkričio 13 dieną. Galime bendru sutarimu sutikti? Tiesiog informacija. Ačiū.

15.04 val.

Vyriausybės pusvalandis

Aplinkos ministro K. Navicko pranešimas dėl miškų kirtimų ribojimo

Kolegos, pagal Statutą kiekvieną antradienį numatytas Vyriausybės pusvalandis, šiandien pas mus svečiuose yra aplinkos apsaugos ministras K. Navickas. Prašau pateikti pristatymą dėl miškų kirtimo ribojimo.

K. NAVICKAS. Labas vakaras. Gerbiamas posėdžio pirmininke, gerbiamos Seimo narės, gerbiami Seimo nariai, kaip ir numatyta darbotvarkėje, turiu pristatyti, kokios padarytos darbo grupės išvados ir kas Aplinkos ministerijos bus siūloma dėl miško kirtimo ribojimo.

Prieš pradėdamas noriu pasakyti vieną dalyką, kad miškų valdymas visada susideda iš balansavimo tarp gamtinių vertybių išsaugojimo ir ūkinės veiklos. Tai mes turime... Kažką kitą įjungė.

PIRMININKAS. Tuojau, sekundėlę palaukite. Mes tuojau įjungsime skaidres, ministre. Prašau, ministre, galima.

K. NAVICKAS. Mes Lietuvoje miškus tvarkome... Visi miškai yra suskirstyti į keturias grupes, kaip dabar rodoma skaidrėje. Tai yra pirmos grupės miškai, kurie yra rezervuoti kaip biologinė įvairovė. Juose negalimi nei kirtimai, nei lankymas, nei kita ūkinė veikla, kaip medžioklė ir panašiai. Antroje grupėje mes turime miškus, kurie yra rezervuoti rekreaciniams poreikiams arba biologinei įvairovei. Iš esmės daugiausia didžiąją dalį sudaro miškai, esantys miestų ribose arba besiribojantys su miestų teritorijomis, arba biologinei įvairovei rezervuoti miškai. Šituose miškuose plynieji kirtimai nėra leidžiami, jų Lietuvoje yra 12 %. Trečios grupės miškai yra įvairūs draustiniai, įvairūs valstybiniai draustiniai. Taip pat jie yra labiau prižiūrimi, turint tikslą išsaugoti biologinę įvairovę. Juose leidžiami plynieji kirtimai iki 5 hektarų.

Didžiausias procentas Lietuvos miškų yra ūkiniai miškai, ketvirtos kategorijos, juose leidžiama visa pagrindinė ūkinė veikla ir plynieji kirtimai iki 8 hektarų. Iš kitos pusės, mes turime saugomų teritorijų tinklą ir išipareigojimus saugomų teritorijų... ne tik saugomų teritorijų, bet išsaugoti biologinę įvairovę ir gamtines vertybes. Aišku, yra kelios prielaidos, kurios mus atvedė prie šitų siūlymų ir prie šitos apžvalgos, tai yra Vyriausybės programa, kurioje yra aiškiai pasakyta, kad mažinsime plynųjų kirtimų normas, taip pat yra Europos Sąjungos buveinių ir paukščių apsaugos direktyvos, dėl kurių įgyvendinimo dar mes turime pasitempti. Trumpai perbėgsiu, kas yra siūloma keisti.

Pirmoje miško grupėje jokių pakeitimų nėra numatyta, nes, kaip ir sakiau, jie yra rezervatai, gamtiniai rezervatai, juose ir taip ūkinė veikla yra stipriai apribota.

Antros miškų grupės, yra svarbu pabrėžti, apsaugos tikslai yra nustatyti ir dabar galiojančiame įstatyme, tiktai jie nebuvo visa apimtimi įgyvendinti. Esminis pakeitimas, siūlomas dėl antros grupės, yra uždrausti visus vadinamuosius pagrindinius kirtimus, tai reiškia, kad, kitais žodžiais tariant, derlius šių miškų nebūtų paimamas, nebent tai būtų išskirtiniai atvejai kaip vėjovartos ar užpuolę kamienų kenkėjai. Šitie miškai, kaip sakiau, yra skirti pirmiausia rekreaciniams ir biologinės įvairovės poreikiams tenkinti. Jų yra Lietuvoje 12 %.

Trečioje grupėje, kurioje yra vadinamieji apsauginiai miškai, tai yra 15 % Lietuvos miškų, dabar yra leidžiami plynieji kirtimai iki 5 hektarų plynėmis, tačiau plynieji kirtimai nėra leidžiami nacionaliniuose parkuose. Tai, kas yra siūloma, kas bus siūloma Aplinkos ministerijos, – drausti plynuosius pagrindinius kirtimus visuose trečios kategorijos miškuose, išskyrus tris atvejus. Vienas atvejis yra tada, kai plynasis kirtimas reikalingas biologinei įvairovei išsaugoti, tai yra tai gali būti miškapievės arba šlapynės, kai miško masyvą, miško kirtavietę sudaro daugiau negu 56 % eglynų, nes išretinus egles... Jinai yra medžio rūšis, neatspari vėjo poveikiui, dėl to tokiais atvejais reikalingas plynas kirtimas, arba jeigu mes siekiame ar bus siekiama atkurti pušynus. Pušis yra ta rūšis, kuri neauga paunksmėje. Ir mažinti plynųjų kirtimų, jeigu leidžiami plynieji kirtimai per tas išimtis, iki 3 hektarų.

Čia svarbu pažymėti, kad jeigu bus kalbama apie poveikį, mes, aišku, pateiksime poveikio vertinimą, bet tą mes galime per planavimą valstybiniuose miškuose... Privačiuose miškuose tas ribojimas neturėtų turėti didelės įtakos, nes dėl smulkios miško valdos 3 hektarų plynė yra pakankamai didelis plotas, kuris neturėtų turėti didelio ekonominio poveikio.

Ketvirtos kategorijos miškuose yra siūloma mažinti plyno kirtimo plotą, biržę, nuo dabar galiojančių 8 hektarų iki 3 hektarų. Čia tas pats poveikis, privatiems nematome didelės bėdos, valstybiniais taip pat, nes turint daug valstybinių miškų galima perskirstyti per kitas atrėžtas biržes.

Kitas siūlomas pakeitimas, kuris taip pat labiausiai palies, bus susijęs su ketvirtos kategorijos miškais. Pirmas siūlymas. Dabar tiek antros, tiek trečios kategorijos miškuose miško kirtimas neleidžiamas paukščių perėjimo laikotarpiu, tačiau tie laikotarpiai nėra vienodi. Mes norime, kad jie būtų sulyginti, vienodi. Ketvirtos kategorijos miškuose, regioniniuose parkuose, regioninių parkų valstybiniuose miškuose mes taip pat siūlome nevykdyti kirtimo paukščių perėjimo laikotarpiu, nebent ekspertinis vertinimas, kuriame dalyvautų saugomų teritorijų ekologai, nustatytų, kad

toje biržėje kirsti galima ir esminio poveikio paukščių populiacijai ar biologinei įvairovei nebus padaryta.

Kelios skaidrės apie miškų kirtimus, apie apskaitą, nes pastaruoju metu viešojoje erdvėje dažnai diskutuojama, kas yra medynas ir kas yra miškas, kas yra miško žemė ir kad lyg ir valstybiniai miškai arba visi Lietuvos miškai nėra tinkamai apskaitomi. Iš tikrųjų miškai yra apskaitomi ir jie skirstomi į esmingas grupes. Medynai sudaro maždaug 94–95 % Lietuvos miškų, 2,5 % yra kirtavietės ir 3,5 % yra kita miško žemė, tai yra ir keliai, ir miškapievis, ir šlapynės, kurios būtinai tiek dėl kraštovaizdžio elementų įvairovės, tiek dėl pačios biologinės įvairovės. Jie pagal teisinį apibrėžimą yra miško žemė.

Žemutinėje skaidrės dalyje parodyta, kaip atrodo skaičiais mūsų miškai. Mes turime medžių tūrio 547 mln. kub. metrų medynų, miško žemės turime 33,5 % ir 31,5 % iš jų sudaro grynųjų medynai.

Kalbant apie miškų normas, miškų kirtimo normas, visada iš tikrųjų kalbama apie prieaugį, kad miško bendras tūris nemažėja. Miško normos yra tvirtinamos pagal metinio natūralaus medžio tūrio prieaugio ribas. Iš jų yra 3,6 % miškuose sukaupto žaliojo medžio tūrio, iškertamo miško yra 1,8 % ir 0,7 % atkrenta dėl natūralių priežasčių arba ligų, arba vėjųovartų, arba kitų priežasčių.

Kaip suprantu, laikas baigėsi. Ačiū už dėmesį ir esu linkęs atsakyti į klausimus.

PIRMININKAS. Ačiū, ministre. Jūsų nori paklausti 14 Seimo narių. Pirmas klausia kolega P. Saudargas.

P. SAUDARGAS (TS-LKDF). Labai ačiū, gerbiamas pirmininke. Gerbiamas ministre, dėkui už pristatymą, už paskaitą, tikrai įdomių dalykų sužinojome. Tačiau jūs, kalbėdamas apie miškus ir kirtimo ribojimą ateityje, ministerijos siūlymus, daugiausia koncentravotės į tuos miškus, kuriuos ir taip saugo – pirmos, antros, trečios kategorijos. O aš kaip tik norėčiau pakalbėti apie ūkinius miškus, ketvirtos kategorijos. Daugiau mažiau suprantame, kad kiek nori, tiek kirs. Mano supratimu, taip neturėtų būti. Mūsų komitete pristatant šį klausimą atėjo Miškų tarnyba su skaidrėmis, nuramino mus, kad miškų tūris didėja. Čia jūs lygiai taip pat parodėte, kad tarsi galima kirsti, nes miškų tūris didėja. Bendros medienos masė didėja. Bet mums Miškų tarnyba pasakė – rekomenduoja. Tai pirmiausia kirs tuos, jeigu medžiai neišsižeis, antrarūšius medžius, tai yra drebulynus, beržynus, visokius juodalksnynus ir taip toliau. Tačiau kai ministerija tvirtina tas visas normas, ji nediferencijuoja taip, ar neatsitiks taip, kad būtent pušynus pirmiausia iškirs, nes tai vertingiausia mediena, o tą, ką realiai pagal tas normas rekomenduoja Miškų tarnyba, tai kam ten reikalingi tie visokie antrarūšiai medžiai? Tai dėl šito dalyko jūs atsakykite. Ar jūs kontroliuosite procentiškai pagal medžių rūšis tuos iškirtimus?

K. NAVICKAS. Ačiū už klausimą.

PIRMININKAS. Prašom, ministre.

K. NAVICKAS. Tikrai labai taiklus ir tinkamas klausimas. Mes kontroliuojame pagal rūšis ir tvirtinamos metinės normos, jas tvirtina aplinkos ministras pagal kiekvieną medžio rūšį. Jeigu kalbėtume apie kitų metų, 2019 metų, normą, kuri didėja 2 % apskritai, tai ji didės tik minkštųjų lapuočių sąskaita. Pušies kirtimas nedidėja nė kiek, eglės mažėja 80 hektarų, jeigu mano atmintis nepaveda. Visas kitas didėjimas yra minkštųjų lapuočių. Logika yra dvejopa. Viena yra, kad mes turime dideles sankaupas tam tikrų rūšių ir jų reikia balansą subalansuoti. Dabar turime kaip tik piką. Kitas dalykas yra koncentracija į minkštuosius lapuočius, nes mes taip galime šiek tiek paveikti ir biokuro kainas.

PIRMININKAS. Ačiū, pirmininke. Kolega S. Gentvilas. Prašom, kolega. Ruošiasi J. Olekas.

S. GENTVILAS (LSF). Gerbiamas ministre, Skandinavija, kuri pasižymi ir sertifikuota, atsakinga, darnia, tvaria miškininkyste, žvelgia labai keistai į Lietuvą, kaip mes reglamentuojame Lietuvos miškų ūkininkavimą. Kadangi čia daug žemdirbių, tai ir miške tas pats principas galioja, kad derlių reikia imti tada, kai jis prisirpsta. Tai lyg ir mokslas sako, kad miško savininkui reikia derlių imti tada, kai jis prisirpsta, tiek valstybinio miško savininkui, tiek privačiam. Bet mes vis dar gyvename tokio nacionalinio planavimo dogmomis, kad dėl kiekvieno miško plotelio, atskiro hektaro arba kelių arų turime kreiptis leidimų. Čia posovietinė liekana.

Bet aš, ministre, apie jūsų komunikaciją. Kai buvo didinama kirtimo norma valstybiniam miškams, jūs prisidengėte biokuro trūkumu, biokuro kainų augimu. Dabar, kai reikia riboti miškų kirtimą arba visuomenė, labanoriškoji visuomenė, kaip šiandien gerbiamas A. A. Brukas savo straipsnyje įvardino... jūs vėl mėtotės, lyg neturėtumėte mokslo, kuris stipriai ir aiškiai pagrįstų tą, ką padarė su (...) normų augimu.

PIRMININKAS. Kolega, laikas!

S. GENTVILAS (LSF). Norėtusi paklausti, ministre. Ar šie kirtimo ribojimai yra aptarti su mokslu, kas dalyvavo? Kas buvo toje darbo grupėje, kuri priėmė miško kirtimo ribojimo dydį?

K. NAVICKAS. Ačiū už klausimą. Skandinavija, matyt, nėra Jonas ar Petras, negali pasakyti vienos ar kitos nuomonės, tai nėra vientisa. Čia trumpa replika.

Ką jūs pasakėte dėl mokslo ir atsižvelgimo į normas, tai mes jomis remiamės. Čia nereikėtų laisvai interpretuoti, nes yra priimta ir yra priimtas sprendimas kitiems metams nedidinti maksimaliai, kaip leidžia Vyriausybės nutarimas, iki 6 %, o tik 2 %. Kelios priežastys tą lėmė. Tai, kad Lietuvos medienos perdirbimui prigaminama pakankamai medienos, prekinės medienos, tai pušis ir eglė, ir dėl to realaus poreikio didinti nėra. O perbrendusių minkštųjų lapuočių daugeliu atvejų yra didesnis procentas, kaip sakiau, tai nėra lemiamas argumentas, bet taip pat argumentas, kad minkštieji lapuočiai daugiausiai yra naudojami biokurui. Kas, kur, ką ten persidenginėjo, aš nežinau, nes iš tikrųjų miško kirtimo normos yra nustatomos ir teikiamos Valstybinės miškų tarnybos, pagal tai mes ir veikiame.

Kitas dalykas yra svarbus dėl derliaus, tą jūs minėjote. Vertingiausia mediena, tarkime, pušies mediena, jos brandos ir vertės amžius yra 30 metų. Tai 30 metų palaukus į vieną ar kitą pusę jokia ekonominė žala nebus padaryta. Tą irgi reikia turėti mintyje, todėl yra tam tikras paslankumas, kad mes galime kirsti nebūtinai 101 metų pušį, bet galime tą daryti 111 ar 121. Tam yra laikas, yra 30 metų laikas, kada yra jos maksimali branda ir maksimali prekinė vertė. Darbo grupėje dalyvavo Miškų tarnyba, mokslo atstovai, nevyriausybinų organizacijų atstovai ir mūsų departamento žmonės.

PIRMININKAS. Ačiū, ministre. Kolega J. Olekas.

J. OLEKAS (LSDPF). Ačiū, pirmininke. Gerbiamas ministre, ačiū už pranešimą. Jūs rodėte skaidres. Viena skaidrė mane labai sudomino. Per mūsų Vyriausybės metus miško medžių tūris padidėjo virš 40 mln., per jūsų darbo pirmuosius metus padidėjimas yra pats mažiausias, palyginti penkerius metus iš eilės. Ar jūs turite ambiciją, kiek padidės Lietuvos miškingumas, žemės plotas miškais ir kiek medienos tūriu padidės mūsų turtas?

Ir antra klausimo dalis apie miško pardavimą. Ar jums yra žinoma, kad Valstybinių miškų urėdijos gautas raštas „Baltpoolo“, kad 2019 metų pirmajam pusmečiui nebus sudaromos ilgalaiškės miško pardavimo sutartys? Kieno čia iniciatyva, nes Vyriausybė buvo numačiusi, kad tokių ilgalaiškių sutarčių bus pasirašyta beveik 70 % parduodamos medienos? Ačiū už atsakymą.

K. NAVICKAS. Ačiū už klausimą. Iš tikrųjų geras argumentas pasigirti dėl miško didėjimo. Ne, ne, aš priimu domėn, čia ne juokais. Mes puikiai žinome, kodėl taip atsitiko. Mes turėjome daug laisvos valstybinės žemės ir buvo bendras siekis maksimaliai padidinti miškų plotą. Dabar laisvos valstybinės žemės mes turime mažiau, tačiau turime siekį kitais metais padidinti 4 tūkst. hektarų, iš jų 1 tūkst. 500–1 tūkst. 600 laisvos valstybinės žemės, o kitos reikia ieškoti. Ir to reikia ne vien dėl miškų, kas yra numatyta strategijoje, bet taip pat ir dėl klimato kaitos išsipareigojimų. Tai padėtų mums subalansuoti CO₂ balansą miškų sąskaita. Tai yra toks bendras siekis ir mes matome, jeigu mes pasieksime iki 2022 metų plius 7 tūkst. hektarų, mūsų turės būti neblogo situacija. Toks yra siekis.

Aš tikrai negaliu atsakyti jums dėl Miškų urėdijos, aš atsakysiu raštu, nes neturiu tos informacijos, nežinau priežasčių, nenorėčiau spekuliuoti.

PIRMININKAS. Ačiū, gerbiamas ministre. Kolega V. Ažuolas. Prašau.

V. AŽUOLAS (LVŽSF). Gerbiamas ministre, kadangi jau atsakėte iš dalies į klausimą, kad miškų plotas didėja, tai gal galėsite atsakyti, kiek padidėjo šiemet? Iš tikrųjų yra kita problema, su kuria turbūt esate susipažinęs, kad dalis miškų po iškirtimo virsta kitos paskirties žeme. Sakyki-

me, aplink Vilnių, aplink kitas vietas. Kaip jūs manote, kokius reikėtų saugiklius ar ką nors įdėti, kad tie miškai nepavirstų kita žeme, kaip būtų galima tą procesą pristabdyti?

K. NAVICKAS. Aš dėl jūsų pirmos klausimo dalies neturiu statistikos, čia irgi nespekuliuosiu skaičiais dėl miškų ploto padidėjimo, nes daugiausia didėja privačių miškų.

Dėl virtimo. Automatiškai nevirsta kitos paskirties žeme, nėra taip paprasta pakeisti miško paskirtį. Greičiausiai jūs turite mintyje problemą, kurią mes taip pat matome, įvardijome ir tas skyles, tikiuosi, jau užkamšėme, tai yra kai antros kategorijos miškuose, kuriuose, kaip ir minėjau, negali būti pagrindinių kirtimų, yra leidžiama ir buvo leidžiama daryti vadinamuosius kraštovaizdinius kirtimus darant prielaidą, kad toje vietoje mes atversime vertingiausius kraštovaizdžius. Iš esmės tokia parama netgi buvo skiriama iš Kaimo plėtros programos, per žemės ūkį dar parama įrengti viešąją infrastruktūrą. Po penkerių metų... Ta prasme tu gauni paramą, gali įsirengti tam tikrą minimalią infrastruktūrą, susitvarkyti mišką, gauti iš to pajamų, o paskui po penkerių metų niekas neriboja administraciškai prašyti atliekant teritorijų planavimo procedūras tą žemės sklypą keisti į gyvenamąjį. Tai galimybė yra, bet pakeisti per teritorijų planavimą. Visos procedūros ir visuomenės įsitraukimas, ir visa kita išlieka. Mes tikrai nenorime sutikti ir nesutiksime su tuo, kad miškas būtų verčiamas nekompensuojant už praradimus tiek ekosistemoms, tiek ir rekreaciniam potencialui.

PIRMININKAS. Ačiū, ministre. Kolega A. Butkevičius. Klausia kolega A. Butkevičius.

A. BUTKEVIČIUS (LSDDF). Dėkoju, posėdžio pirmininke. Gerbiamas ministre, toks labai paprastas klausimas. Smulkieji verslininkai, kurie turi tas lentpjūves, kur gamina (...) arba atlieka vieno, dvigubo medienos pjovimo paslaugas, sako, kad yra labai sudėtinga pastaruosiu metu įsigyti rąstų dėl to, kad rąstų kaina yra tokia, kokia yra dvigubo pjovimo medienos kaina. Pavyzdžiui, visiškai neseniai skambino iš Radviliškio, iš Šiaulėnų miestelio vienas iš verslininkų ir aiškiai pasakė, kad jau priėmė sprendimą, kad jis uždaro savo verslą ir paleidžia 70 žmonių. Praeitą savaitę, sekmadienį, irgi teko su kitu verslininku susitikti, tiesiog mieste sustabdė – Vilniaus rajone analogiškai kitas verslininkas irgi ruošiasi uždaryti savo smulkų verslą. Ar iš tikrųjų per keletą pastarųjų mėnesių rąstų kaina ženkliai išaugo ir rąstų eksportas į užsienį irgi sparčiai auga? Ačiū.

K. NAVICKAS. Yra tiesos, jūsų klausime tikrai yra didžioji dalis tiesos. Medienos kaina išaugo maždaug 20 % šiais metais. Tai lėmė labai blogi metai kaimyninėse šalyse. Lietuva dar pernai prisigamino medienos, užduotis įvykdė savo tiekėjams, ypač dėl ankstyvos ir geros žiemos mes suspėjome, tačiau kaimynai to nepadarė. Pas juos įmonės stoji gana anksti dėl labai lietingų ir nepalankių vasaros oro sąlygų. Tai sukėlė didesnes medienos kainas šiais metais.

Miškų įstatymas įpareigoja ir nenumato jokios išimties ir galimybių manipuliuoti kaina. Aukcione parduodama tam, kas pasiūlo didžiausią kainą. Tai yra esminė taisyklė, esminis principas. Aš vėlgi skaičių neturiu, bet tikrai yra išaugę skaičiai, ypač Latvijos pirkėjų, bet, man atrodo, tai yra ta ekstraordinari situacija dėl gamtinių sąlygų. Kitais metais to neturėtų būti.

Kita vertus, darbo grupė baigė savo darbą dėl prekybos mediena taisyklių keitimo. Dar man išvadų nepristatė, bet žinau, kad bus kai kurie siūlymai atsižvelgti į atstumus, poveikį klimato kaitai ir visa kita. Ir mes gal galėsime turėti kriterijų – jeigu kaina yra vienoda, kad tie, kurie veža trumpesniais atstumais, tie, kurie kuria pridėtinę vertę, turės pirmumą prieš kitus pirkėjus. Bet daug negaliu komentuoti, nes nemačiau visų išvadų.

PIRMININKAS. Ačiū, ministre. Paskutinis klausia kolega V. Kamblevičius.

V. KAMBLEVIČIUS (TTF). Ačiū, pirmininke. Valstybinė saugomų teritorijų tarnyba, kad būtų įgyvendintas 2019 metų Valstybės tarnybos įstatymas... Saugomų teritorijų direkcijai darbo užmokestis sumažėjo 740 tūkst. eurų. Palyginus 2019 metus su 2018 metais, sumažėja nei daug, nei mažai – 48 tūkst. eurų.

Noriu paklausti, ministre, kaip įgyvendinsite Vyriausybės įstatymą 2019 metais, neskirdami papildomai asignavimų darbo užmokesčiui minėtai organizacijai arba įstaigai?

K. NAVICKAS. Kaip yra visur, ką nuosekliai vykdo dabartinė Lietuvos Respublikos Vyriausybė, tai eina pertvarkų, optimizavimo ir atsakingesnio išteklių arba finansų naudojimo keliu. Saugomų teritorijų sistema – ne išimtis ir ji turės taip pat priimti tuos savo sprendimus. Dabar

palikta daug jiems patiems apsispręsti, ir aš tikiuosi, kad subalansuosime konkrečias priemones. Pradedame kalbėtis, bet kol kas dar nėra bendro plano.

PIRMININKAS. Gerbiami kolegos, tiesiog informuoju. Kadangi visi pagal frakciją, kas užsirašė frakcijos vardu, visi išėjo, liko, kiek aš matau, dar dvi minutės, todėl galimybę paklausti turi J. Razma. J. Razma. Jeigu greitai atsakys, dar ir kolega A. Sysas.

J. RAZMA (TS-LKDF). Gerbiamasis ministre, kaip Seimo Antikorupcijos komisijos narys noriu jūsų paklausti. Kiek mane pasiekė visuomenės, kuri susirūpinusi miškų situacija, balsai, vis tiek išlieka įspūdis, kad jūsų veiksmus tiek vykdant urėdijų naikinimo reformą, tiek dabar didinant kitais metais miškų kirtimo apimtį, tiek nustatant principus sąlygoja didžiųjų medienos perdirbėjų pozicija. Aš norėčiau, kad jūs tiesiai šviesiai atsakytumėte, ar vykdydamas urėdijų reformą ir sprendamas miškų kirtimo klausimus jūs apie tai esate kalbėjęs su savo pusbroliu M. Kasmauskiu, kuris Ukmergėje vadovauja UAB „Likmerė“, kuri atstovauja stambiam Latvijos perdirbėjui „Latvijas Finieris“, ir ten pat dirbančiu jo pusbroliu T. Kasmauskiu?

K. NAVICKAS. Ne, aš su savo pusbroliais nesikonsultavau ir apskritai su didžiaisiais medienos perdirbėjais nebuvau susitikęs, nesikonsultavome nė dėl miškų pertvarkos, o darbo grupėje, kuriai atstovauja didieji medienos perdirbėjai, aš nedalyvauju, tai yra tarpinstitucinio darbo grupė, o teisybės dėlei reikia pabrėžti, kad tiek mano pusbrolis, tiek... Jis nėra savininkas tos įmonės – samdomas darbuotojas. Bet kuris samdomas darbuotojas čia kokią nors...

PIRMININKAS. Gerai, kolega. Ir labai greitai A. Sysas. Paskutinis.

A. SYSAS (LSDPF). Ačiū, pirmininke. Ką reiškia paprašyti gražiai. Dėkui.

Gerbiamas ministre, aš labai konkretų klausimą. Gyvenu netoli Žaliųjų ežerų, ten pakankamai perėjo su pjūklais ir kirviais ir iškirto daug miško, bet pakelės kelyje stovi daug sausuolių. Į ką aš turėčiau kreiptis? Tie medžiai gali bet kuriuo metu per audrą nukristi ant kelio ir ką nors nužudyti. Kokius porą metų tų medžių vis daugėja, o jokio... kažkas pažymėjo raudonai, ir taškas. Daugiau joks veiksmas nevyksta.

K. NAVICKAS. Geras klausimas. Labai konkretus. Norėdamas į jį atsakyti, aš turėčiau žinoti, ar ten valstybinis miškas, ar ne. Daryčiau prielaidą, kad valstybinis, tai Valstybinių miškų urėdija tai turi sutvarkyti. Dalis sausuolių, matyt, yra palikta ir turi būti palikta dėl biologinės įvairovės, bet jeigu jūs sakote, kad kelia grėsmę, klausimo nėra – tokiais atvejais medžiai turi būti iškirsti.

PIRMININKAS. Ačiū, gerbiamasis ministre. Prašau užimti.

Mieli kolegos, dar iš rytinio posėdžio turime du klausimus. Prie manęs priėjo Valstybės valdymo ir savivaldybių komiteto pirmininkė dėl Referendumo įstatymo svarstymo, kuris numatytas 13 dieną, tiesiog komitetas yra perkrautas ir prašo, kad svarstymas būtų 20 dieną. Galime sutarti? (*Balsai salėje*) Ačiū, kolegos.

15.33 val.

Seimo nutarimo „Dėl parlamentinio tyrimo dėl padėties žemės ūkio sektoriuje atlikimo ir pavedimo šį tyrimą atlikti Lietuvos Respublikos Seimo Kaimo reikalų komitetui“ projektas Nr. XIII P-2771 (pateikimo tęsinys)

Dabar kitas mūsų darbotvarkės 1-17 klausimas – Seimo nutarimo „Dėl parlamentinio tyrimo dėl padėties žemės ūkio sektoriuje atlikimo ir pavedimo šį tyrimą atlikti Lietuvos Respublikos Seimo Kaimo reikalų komitetui“ projektas Nr. XIII P-2771. Prašau B. Markauską pristatyti.

Kaip sakote, kolegos? (*Balsai salėje*) Galite užsirašyti, galite.

B. MARKAUSKAS (LVŽSF). Gerbiami kolegos Seimo nariai, teikiu Seimo nutarimo „Dėl parlamentinio tyrimo dėl padėties žemės ūkio sektoriuje atlikimo ir pavedimo šį tyrimą atlikti Lietuvos Respublikos Seimo Kaimo reikalų komitetui“ projektą. Manau, kad pats laikas atlikti šį tyrimą, nes truputį yra apimusios aistros tiek pačiame Seime, tiek visuomenėje, tiek žiniasklaidoje, bet tikrai lieka daug neatsakytų klausimų, todėl manome, kad yra prasmė ir reikalas sudaryti tokią komisiją, kuri atliktų tyrimą dėl padėties žemės ūkio sektoriuje.

Šį nutarimo projektą remia 36 Seimo nariai, ir pagrindiniai klausimai, kurie būtų tiriami, pirmausia, aišku, žemės klausimai, nes jie turi ir turėjo didžiausią rezonansą tiek pačiame Seime, tiek žiniasklaidoje, tiek visuomenėje. Aišku, būtų atliekamas tyrimas dėl visų žemės reformos klausimų ir dėl įstatyminių aktų, kurie reglamentavo žemės grąžinimo, įsigijimo klausimus. Antra tema būtų Europos Sąjungos ir nacionalinės paramos panaudojimas, nes, žiūrint į praeitį, Lietuvoje nuo įstojimo į Europos Sąjungą dienos buvo panaudota apie 30 mlrd. eurų, tačiau situacija, kurią mes turime šiandien kaime ir žemės ūkyje, tikrai daugelio iš mūsų nedžiugina. Manome, kad tos investicijos tiek iš nacionalinio biudžeto, tiek iš Europos Sąjungos buvo tikrai ne visada tikslingai panaudojamos.

Toliau, tikrai didelių abejonių kyla dėl lėšų, skirtų žemės ūkio mokslui ir inovacijoms žemės ūkyje. Tikrai pakankamai daug lėšų, ypač iš nacionalinio biudžeto, buvo skiriama mokslui, bet turbūt vėlgi šiandien pasidžiaugti kažkokiais rezultatais, ką taikomasis mokslas pasiūlė žemės ūkiui, kokie buvo padaryti proveržiai, mes negalime. Todėl manome, kad sudaryta komisija turėtų pasigilinti į tai, kokios lėšos buvo skiriamos, kam tos lėšos buvo skiriamos ir kokie rezultatai tų tyrimų.

Ir paskutinis dalykas, aišku, aš apibendrintai tuos klausimus pateikiu, paskutinis klausimas apskritai yra dėl situacijos žemės ūkyje, taip pat ir nuolat keliamas klausimas dėl vadinamosios maisto grandinės, tai yra ūkininkas, perdirbėjas ir prekybininkas. Tikrai mes girdime daug iniciatyvų iš Vyriausybės dėl maisto produktų kainų vienokio ar kitokio reguliavimo. Tačiau iš tiesų reikia pripažinti, kad per visus nepriklausomybės metus nieko nebuvo padaryta, kad būtent šita maisto grandinė, tai yra ūkininkas, perdirbėjas ir prekybininkas... kad derybinės galios tiek ūkininkų, tiek perdirbėjų, lyginant arba derantis su prekybos tinklais, būtų kažkaip palengvinta ūkininkų situacija. Apibendrintai galima būtų pasakyti, kad tokie klausimai, tos problemos būtų tiriamos. Be abejo, gali būti papildyta Seimo narių pageidavimu ir siūlymu. Iš tiesų siūlyčiau priartinti šitam nutarimo projektui.

PIRMININKAS. Gerbiamas kolega, viskas? Tada sekundėlę. Jūsų nori paklausti 14 Seimo narių. Pirmas klausia M. Majauskas. Prašom, kolega. Ruošiasi E. Gentvilas.

M. MAJAUSKAS (TS-LKDF). Gerbiamas kolega, priminsiu kelis šio Seimo sprendimus. Buvo susiaurinta sąvoka susijusių asmenų, norinčių įsigyti žemės ūkio paskirties žemės, taip praplečiant galimybes stambiams žemvaldžiams įsigyti daugiau žemės. Taip pat buvo atsisakyta, buvo nepritarta siūlymui nustatyti tiesioginių išmokų lubas, taip sumažinant galimybę stambiams žemvaldžiams gauti daugiau... atsisakant sumažinti galimybę žemvaldžiams gauti daugiau išmokų. Taip pat buvo pasiūlyta tokia labai keista formuluotė – „nudėvėti žemę“, taip sumažinant ūkininkų, ypač stambių ūkininkų, mokamus mokesčius, ir taip pat buvo nepritarta siūlymui atšaukti žemės mokesčio lengvatą, šiuo metu koeficientas yra 0,3 taikomas...

PIRMININKAS. Kolega, laikas.

M. MAJAUSKAS (TS-LKDF). ... buvo siūlymas atšaukti. Ar neplanuojate šitų šio Seimo sprendimų tirti?

B. MARKAUSKAS (LVŽSF). Aš manau, kad tikrai viskas Seimo valioje, tik tiek, kad turbūt aš jau šiandien galėčiau atsakyti, kad nė vienas iš tų klausimų, kuriuos įvardinote, Seime nebuvo priimtas, nes kalbant apie susijusių asmenų susiaurinimą buvo ištaisyta tik redakcinė klaida, kur visiems teisininkams buvo aišku, kad toks, koks buvo priimtas, įstatymas negalėjo būti, ir Seimas buvo priverstas tai pataisyti. Tai visiškai nereikia susijusių asmenų išplėtimo rato.

Dėl žemės nusidėvėjimo. Jūs irgi puikiai žinote, kad Seimas nepriėmė to sprendimo. Dėl žemės mokesčio, paties mokesčio, tai jūs puikiai žinote, kad patį žemės mokesčio dydį nustato savivaldybė. Aš manau, kad, be abejo, galima tirti ir tuos klausimus, bet šiandien jūs, aišku, truputį pateikėte tai, kas nebuvo padaryta.

PIRMININKAS. Ačiū, kolega. E. Gentvilo nematau. Klausia J. Džiugelis. Prašom, kolega Justai.

J. DŽIUGELIS (MSNG). Ačiū, posėdžio pirmininke. Gerbiamasis pranešėjau, aš tikėčiausi iš jūsų nuoširdaus atsakymo. Iš tiesų, kaip žinoma, trys komitetai buvo keisti ir prieš tai, ir šis klausimas nebuvo pradėtas nagrinėti, kai jį siūlė nagrinėti opozicija. Tada tikrai ir pats Agrokoncerno

savininkas asmeniškai dėjo daug pastangų, kad šis klausimas būtų nugesintas. Ar galėtumėte nuoširdžiai atsakyti, kas iš esmės pasikeitė per šį trumpą laiką, kad vis dėlto dabar valdantieji savo iniciatyva imasi spręsti šį klausimą?

B. MARKAUSKAS (LVŽSF). Ačiū už klausimą. Tikrai bandysiu atsakyti nuoširdžiai tiek, kiek aš galiu nuoširdžiai atsakyti. Aš tikrai nemačiau ir negirdėjau, kad Agrokoncerno vadovas lankytųsi komitetuose ir bandytų daryti kokią nors įtaką tam, kad komitetas priimtų sprendimą tirti situaciją žemės ūkyje ar netirti. Aš galvoju, kad komitetai priėmė tuos sprendimus laisva valia.

Dabar kas pasikeitė? Kaip ir minėjau, yra truputį aprimusios aistros, vienas dalykas. Antras dalykas, aš nežinau, dar nemačiau, ar teisėsaugos institucijos yra užbaigusios tuos tyrimus, kuriuos jos yra pradėjusios, bet turbūt tikrai eina į pabaigą ir Seimo komisija galės gauti, bus kur kas paprasčiau atlikti kai kuriuos tyrimus. Pagaliau turbūt ir tie 36 Seimo nariai, kurie pasirašė šį nutarimo projektą, manome, kad tikrai vieną kartą reikėtų baigti, nes vos ne kiekvieną kartą iš tribūnos girdime įvairius palyginimus, ypač dažnai keliamą klausimą dėl Agrokoncerno, tai turbūt vis dėlto šiuo atveju tinka, kad geriau vėliau, negu niekada. Situacija yra truputį pasikeitusi, bet galbūt, aišku, tai nėra esmė, kodėl dabar. Iš esmės geriau vėliau negu niekada ir tą tyrimą reikėtų atlikti.

PIRMININKAS. Kolega E. Pupinis. Prašom.

E. PUPINIS (TS-LKDF). Ačiū. Gerbiamas buvęs ministre, skaitant nutarimą susidaro įspūdis, kad Kaimo reikalų komitetas neturi ką veikti ir pradeda nagrinėti viską. Surašyta, pavyzdžiui, iš-tirti ir įvertinti 1991–2016 metais vykdytą žemės ūkio mokslo inovacijos politiką, iš-tirti žemės ūkio sektoriuje dirbančių asmenų padėtį. Iš tikrųjų tai yra tokios minkštos sąvokos, kad gali tyrinėti iki begalybės ir iš to negauti jokios naudos.

Ar jūs matote kokią nors naudą, ar tikrai bus koks nors rezultatas, nes klausimas kyla vienas: ar yra kokie teisės aktai, draudžiantys grobstyti žemę šiuo metu? Apėjimai ir panašiai. Ar nemanote, kad iš tikrųjų reikėtų koncentruotis į vieną tikslų klausimą, jį išnagrinėti ir duoti atsakymą, ką daryti ir kaip elgtis toliau su latifundininkais?

B. MARKAUSKAS (LVŽSF). Sutikčiau su tuo, kad klausimų formuluotės galbūt nėra labai aiškiai pasakančios, kuria kryptimi turi tyrimas vykti. Bet aš galvoju, kad mes, Seimo nariai, neabejojame Kaimo reikalų komiteto narių kompetencija, jie sugebės atsirinkti esminius klausimus ir neužsiims tuo, kuo nereikia užsiimti. Juo labiau kad Kaimo reikalų komiteto daugelis narių yra ne pirmą kadenciją ir jie žino, kurioje vietoje kas galėjo būti padaryta ne taip. Tai tikrai palengvins jų apsisprendimą, ką tirti ir ko netirti.

PIRMININKAS. Ačiū, kolega. J. Olekas.

J. OLEKAS (LSDPF). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Gerbiamasis pranešėjau, ar tikrai nebūtų laikas ir svarbu apsvarstyti biudžeto klausimus, o ne užsiimti komisijų sudarymu? Bet jeigu jūs kalbate apie komisijos sudarymo būtinumą, aš vis tiek noriu grįžti prie jūsų pateikto pavyzdžio dėl to, kad žemės nusidėvėjimo įstatymas nebuvo priimtas. Jeigu vagį pagauni dar jam neišsinešus grobio ir sulaukai, ar tai nėra nusizengimas ar nusikaltimas. Šiuo atveju tie iškilūs žemės ūkio specialistai, kurie pateikė tą įstatymo projektą. Ar tikrai jums neįdomu, kas jiems galėjo padėti? Jūs minėjote, kad Kaimo reikalų komitete yra patyrusių ir išmanančių dalyką, bet, mano supratimu, kolegos, kurie pateikė tą įstatymą, nėra ilgamečiai Kaimo reikalų komiteto nariai. Kaip jūs atsakysite į šitą klausimą? Ačiū.

B. MARKAUSKAS (LVŽSF). Ačiū, aišku, už klausimą. Tuo metu buvau žemės ūkio ministru ir man teko dalyvauti tada, kai vyko diskusijos dėl mokesstinės sistemos pakeitimo, kai iš tiesų buvo sutarta ir buvo padidinti mokesčiai ūkininkams. Tai turbūt, kaip ir visada, vyko labai daug diskusijų, susitikimų su ūkininkų bendruomene, su ūkininkų organizacijomis. Mes ne vieną kartą kartu su ūkininkų atstovais buvome ir pas finansų ministrą, ir pas premjerą, tikrai ieškojome kompromisų. Jūs puikiai suprantate, kad bet kuri verslo bendruomenė, kai kalbama apie mokesčių didinimą, juo labiau kad ir šie metai parodė, dabar ūkininkai labai rimtai kelia klausimą, kad galbūt nereikia grįžti, nereikia keisti įstatymų. Bet kadangi šiemet vis dėlto buvo sutarta per kelerius metus didinti mokesčius, kad šiemet dar nereikia didinti, tada buvo pasiektas kompromisas, tada nebuvo nei Finansų ministerijos, nei Vyriausybės tokio siūlymo, kad reikia įtraukti žemę kaip ga-

limą amortizaciją ir nuo to mažinti mokesčius. Tikrai buvo ūkininkų visuomenės pasiūlymas. Žinoma, jis buvo gana... Mažai buvo laiko pasižiūrėti teisine prasme, ar tai įmanoma, ar neįmanoma, bet buvo pateikta, buvo priimtas toks kompromisas ir Seimui pateikta. Žinoma, jeigu reikės, tą autorystę atrasime, mes tikrai galime rasti tiek pasitarimų pas finansų ministrą, tiek pas premjerą protokolus. Tai nesudėtinga, bet tai tikrai buvo ūkininkų bendruomenės siūlymai.

PIRMININKAS. Ir paskutinis klausia kolega J. Baublys. Prašom.

J. BAUBLYS (*LSF*). Ačiū, pirmininke. Gerbiamas pranešėjau, jūs į šitą projektą įtraukėte tiek daug klausimų, kad aš abejoju, ar per likusius dvejus metus Kaimo reikalų komitetas galės išnagrinėti ir atsakyti į šiuos pateiktus klausimus. Tai yra vienas dalykas.

Antras dalykas, Kaimo reikalų komiteto pirmininkas yra dirbęs Žemės ūkio rūmų vadovu, vicepirmininkas – žemės ūkio ministru, vienaip ar kitaip jie dalyvavo priimant sprendimus. Netgi aš, būdamas respublikinės asociacijos pirmininku, taip pat nuomonę reiškiau. Ar jums neatrodo, kad tie, kurie vienaip ar kitaip dalyvavo priimant sprendimus, dabar tirs savo priimtus projektus arba projektus, kuriems jie darė įtaką? Ar galės analizuoti, kaip jūs manote? Ačiū.

B. MARKAUSKAS (*LVŽSF*). Sutikčiau su formuluote, kad galėjo daryti įtaką, nes turbūt nei Žemės ūkio rūmai, nei kita visuomeninė organizacija įstatymų nerengia ir nepriima. Turbūt Seimo valioje apsispręsti. Žinoma, norėtusi, kad toje komisijoje dirbtų išmanantys reikalą Seimo nariai, nes priešingu atveju gal reikės trejų ar penkerių metų tam, kad vis dėlto... Žinoma, apie žemės ūkį lyg ir visi išmano, bet yra visai kas kita, kai žmogus ilgą laiką su tuo susipažinęs, žino tas problemas ir žino, iš kur jos kilo. Turbūt dėl komisijos sudėties, pagaliau dėl to, ar pavesti Kaimo reikalų komitetui, ar sudaryti komisiją iš kitų narių, yra Seimo apsisprendimas.

PIRMININKAS. Ir dar paskutinis klausia buvęs premjeras A. Kubilius. Prašau.

A. KUBILIUS (*TS-LKDF*). Gerbiamas pranešėjau, aš tokį labai paprastą klausimą. Ar jūs nenorėtumėte pakeisti šio nutarimo pavadinimo ir pavadinti tiesiog R. Karbausio baimių ir eilinių valstiečių bejėgiškumo deklaracija? Kitaip, kaip būtent tokio dalyko su ta iniciatyva jūs negalite, taip sakant... Tai yra tai, kas iš tikrųjų yra. Jeigu būtumėte šiek tiek drąsesni, R. Karbauskis būtų taip nebijojęs normalaus tyrimo dėl savo verslo, tai šito nutarimo ir nebūtų. Tai ar jūs nemanote, kad reikėtų tiesiog pakeisti pavadinimą, kad visiems būtų aišku, apie ką čia kalbama?

B. MARKAUSKAS (*LVŽSF*). Ačiū už klausimą. Nežinau, aišku, ką atsakyti. Ar nenorėčiau? Ne, aišku, nenorėčiau, nes tai yra įregistruota darbotvarkėje ir turbūt ne mano valioje patį nutarimą keisti. O dėl potekstės, kurią jūs turite omeny, tai aš iš tikrųjų nuo pat pirmos Lietuvos nepriklausomybės dienos užsiimu žemės ūkio politika ir tikrai, atstovaudamas nuo pirminės grandies ūkininkų interesams iki ministro, mačiau visus tuos sprendimus, kurie buvo priimti, tikrai matėme, kad jie dažnai buvo priimti tam tikrų interesų vedami. Šiuo atveju nesutikčiau, kad Agrokoncernas ar R. Karbauskis šiuo atveju yra didžiausia žemės ūkio nelaimė. Aš manau, kad tikrai buvo daug padaryta blogų sprendimų priimant tiek pačios žemės reformos įstatyminį reguliavimą, tiek dėl paramos žemės ūkiui, tiek apibrėžiant ūkio dydį ir taip toliau. Nuo pavadinimo niekas nepasikeis.

PIRMININKAS. Ačiū. Kolegos, už, prieš... Ačiū, gerbiamas pranešėjau. Už – kolega J. Razma.

J. RAZMA (*TS-LKDF*). Gerbiami kolegos, mes turime suprasti, kad valstiečių ir žaliųjų atstovams dabar labai sunku paaiškinti kaimo žmonėms, ką jie gero padarė žemės ūkyje ar dar žada padaryti. Štai kaip ir pažiūrėti ūkininkams į akis, kai tenka komentuoti 100 mln. eurų sumažintą kitų metų biudžeto projektą žemės ūkio sričiai, palyginti su šiais metais. Apskritai nėra kuo pasigirti. Tai ką? Tada tik lieka ieškoti kažkokių kaltųjų praeityje ir aiškinti, kad čia jie vargšai nieko negali padaryti, nes viskas labai blogai, labai neskaidriai pridaryta praeityje. Be abejo, iniciatoriams nekilo mintis pratęsti tą tyrimų laikotarpį pridėdant ir dvejus metus šios kadencijos. Nors žemės ūkio ministras yra bene vienintelis atsistatydinęs dėl tam tikrų kaltinimų dėl savo veiklos, bet kur ten save tirsi, nes čia jau būtų galbūt sudėtinga kai ką papildomai paaiškinti. Aš linkiu užjausti valstiečius ir žaliuosius dėl tos situacijos ir leisti jiems čia patyrinti. Svarbu, kad kiekvienu klausimu yra tokia pabaiga – įvardinti kaltus asmenis. Turint daugumą komitete, nebus sudėtinga tuos kaltus asmenis politiškai įvardinti. Tyrimas nebus sudėtingas. Tegul tiria žmonės.

PIRMININKAS. Prieš – kolega M. Majauskas.

M. MAJAUSKAS (TS-LKDF). Gerbiami kolegos, aš vis dėlto noriu priminti, kad Seimas nepriėmė sprendimo nustatyti Europos Sąjungos tiesioginių išmokų lubas stambiams žemvaldžiams ir balsavo prieš. Kodėl? Seimas taip pat nepriėmė sprendimo atsisakyti žemės mokesčio lengvatos stambiams žemvaldžiams ir balsavo prieš. Kodėl? Kažkodėl tokių klausimų nenorima kelti, nenorima išsiaiškinti. Nenorima išsiaiškinti, kodėl valdančiosios daugumos atstovai siūlė žemės nusiđevėjimą įtraukti į įstatymą, ir vėl atsakymų kodėl nenorima sužinoti, tokių klausimų nėra keliamas. Tokį tyrimą vertinu kaip selektyvų ir todėl kviečiu jam nepritari.

PIRMININKAS. Ačiū. Kolegos, balsuojame. Kas už tai, kad būtų pritarta Seimo nutarimo projektui? Prašau, kolegos, balsuoti. Ačiū, kolegos.

Balsavo 80: už – 51, prieš – 11, susilaikė 18. Po balsavimo Seimo nutarimui pritarta. Pagrindinis komitetas – Kaimo reikalų komitetas. Atsiprašau, kolega Kaimo reikalų komiteto pirmininkas A. Stančikas. Prašau, kolega. Tuojau įjungsiu. Prašau.

A. STANČIKAS (LVŽSF). Ką gi, kolegos, iš tikrųjų Kaimo reikalų komitetas jau vieną sykį bandė šitą tyrimą daryti, tačiau rezultatas, žinote, koks buvo. Iš tikrųjų šiandien mano iniciatyva yra siūdoma ne komitetui tirti, o sudaryti vis dėlto būtent komisiją tam klausimui tirti. Aš manau, šiandien iš tikrųjų pats komitetas mūsų yra nedidelis ir tikrai turi ir papildomų darbų.

Kitas dalykas. Bus nuolat eskaluojama, kad galbūt kažkaip ne taip tyrė. Kai bus sudaryta komisija, taip pat, aš manau, ir iš opozicijos dalyvaus, galės tirti.

PIRMININKAS. Žiūrėkite, kolegos, tiesiog tokiu atveju turi būti kito nutarimo projektas, nes čia yra užregistruota – pavesti komitetui. Tokiu atveju bus nagrinėjama ir pagrindinis Kaimo reikalų komitetas nagrinės, ar pritarti, kad pagrindinis būtų Kaimo reikalų komitetas, kaip einantis komisijos pareigas.

(Balsai salėje) Iš tiesų dabar vėl kazusą padarėme su Statutu. Kaimo reikalų komitetas gali iš esmės pritarti, bet siūlyti sudaryti komisiją. Matyt, reikės aiškintis. Kolega V. Kamblevičius.

V. KAMBLEVIČIUS (TTF). Ačiū, pirmininke. Iš tikrųjų A. Stančikas yra teisingas – negali Kaimo reikalų komitetas spręsti tų problemų, nes daugmaž visi ten padarė daug bėdų, dalyvavę visose tose aferose. Faktiškai lieka tik du žmonės, kurie nesusiję su tais dalykais, tai tik R. Žemaitaitis ir A. Salamakinas. Faktiškai negali jie spręsti šitų problemų, turi sukurti komisiją.

PIRMININKAS. Aš tiesiog dar kartą raminu visų aistras – tokiam Seimo nutarimo projektui pritarėme po pateikimo. Taip yra pagal Statutą. Tokiu atveju Kaimo reikalų komitetas susirinks rytoj arba kitą trečiadienį ir priims sprendimą.

Ar dar kas nors norite dėl to paties aiškintis? Norite. Kolega P. Urbšys. Tuojau, kolega, įjungsiame. Prašau.

P. URBŠYS (MSNG). Gerbiamieji Seimo nariai, ar jūs nematote, kas yra iniciatorius šito projekto? A. Širinskienė pasakė – taškas.

PIRMININKAS. Būkite geri, kolegos, be asmeniškumų. J. Olekas, prašau.

J. OLEKAS (LSDPF). Gerbiamasis pirmininke, aš siūlau nutraukti komentarus, nes sprendimas yra priimtas.

PIRMININKAS. Taip.

J. OLEKAS (LSDPF). Tie žmonės, kurie dabar argumentuoja, kad nereikia komiteto, balsavo už komitetą, mes balsavome, kad nebūtų (...).

PIRMININKAS. Viskas gerai, aš išaiškinu komitete. Kadangi pats esu Kaimo reikalų komitete, man atrodo, su pirmininku rasime sprendimą.

Gerai, kolegos, kitas mūsų darbotvarkės klausimas yra... *(Balsai salėje)* Atsiprašau. Svarstyti... *(Balsai salėje)* Reikia tokiu atveju su Kaimo reikalų komitetu. Aš manau, kad darykime lapkričio 20 dieną, nes jeigu rytoj Kaimo reikalų komitetas nespės apsvarstyti, kitą savaitę apsvarstys, tai bus laiko. Tada lapkričio 20 dieną siūlyčiau. Gerai, kolegos? *(Balsai salėje)* Gerai, sutariame. Ačiū.

Kitas mūsų darbotvarkės klausimas dar iš rytinės darbotvarkės – Gyvenamosios vietos deklaravimo įstatymas, bet nematau pranešėjo R. Karbauskio. Matyt, reikės, kada kolega bus salėje.

15.57 val.

Aplinkos apsaugos rėmimo programos įstatymo Nr. VIII-2025 pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-2748, Atliekų tvarkymo įstatymo Nr. VIII-787 33 straipsnio pakeitimo ir 34 straipsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymo projektas Nr. XIIIIP-2749, Mokesčio už aplinkos teršimą įstatymo Nr. VIII-1183 10 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-2750, Mokesčio už valstybinius gamtos išteklius įstatymo Nr. I-1163 11 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-2751, Angliavandenilių išteklių mokesčio įstatymo Nr. I-2944 12 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-2752, Aplinkos apsaugos įstatymo Nr. I-2223 6, 30 ir 54 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-2753, Savivaldybių aplinkos apsaugos rėmimo specialiosios programos įstatymo Nr. IX-1607 pripažinimo netekusiu galios įstatymo projektas Nr. XIIIIP-2754, Statybos įstatymo Nr. I-1240 1 priedo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-2755, Savivaldybių biudžetų pajamų nustatymo metodikos įstatymo Nr. VIII-385 10 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-2756, Medžioklės įstatymo Nr. IX-966 6, 12 ir 18 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-2757, Laukinės gyvūnijos įstatymo Nr. VIII-498 4 ir 16 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-2758, Želdynų įstatymo Nr. X-1241 25 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-2759, Sveikatos sistemos įstatymo Nr. I-552 41 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-2760 (*pateikimas*)

Dabar kviečiu aplinkos apsaugos ministrą K. Navicką pristatyti nemažai įstatymų projektų – tai Aplinkos apsaugos rėmimo programos įstatymo ir kitų projektų visą paketą. Kolegos, tuojau pasakysiu, nuo kur iki kur, tai yra nuo 2-2.1 iki 2-2.13. Prašau, gerbiamasis ministre.

K. NAVICKAS. Ačiū, posėdžio pirmininke. Iš esmės nežinau, dėl kokių procedūrinių dalykų šitų įstatymų paketas atsiliko nuo bendro biudžeto paketo. Tikiuosi, kad jis bus prijungtas, nes tai yra sudėtinė dalis.

Projektų esmė yra panaikinti konstitucinę priešpriešą. Dabartiniai įstatymai apriboja Vyriausybei ir Seimui planuoti ir tvirtinti metinį valstybės biudžetą, dėl to yra siūloma, Atliekų tvarkymo ir Lietuvos aplinkos apsaugos investicijų programas sujungiant su Aplinkos apsaugos rėmimo programa, perkelti į šią programą įplaukų šaltinius ir finansavimo priemones, o Savivaldybių aplinkos apsaugos rėmimo programą iš viso panaikinti.

Atsižvelgiant į siūlomą programų sujungimą, siūloma dalį Aplinkos apsaugos rėmimo programos ir Lietuvos aplinkos apsaugos investicijų fondo programos įplaukų šaltinių nukreipti į valstybės biudžetą. Įplaukos, kurios buvo naudojamos tikslinė paskirtimi pagal Savivaldybių aplinkos apsaugos rėmimo programos įstatymo nuostatas, būtų įskaitomos į savivaldybių biudžetus ir naudojamos aplinkosaugos priemonėms, numatytiems specialiesiems įstatymams finansuoti.

Kadangi aplinkos apsaugos rėmimo programų įplaukų šaltiniai nustatomi specialiuose įstatymuose, todėl siūloma keisti Mokesčio už aplinkos teršimą įstatymo, Mokesčio už valstybinius gamtos išteklius įstatymo, Angliavandenilių išteklių mokesčio įstatymo, Aplinkos apsaugos įstatymo ir Statybos įstatymo atitinkamus straipsnius, numatant, kad lėšos iš šių šaltinių būtų įskaitomos į valstybės biudžetą ir naudojamos bendrai valstybės funkcijai vykdyti. Kadangi siūloma savivaldybių aplinkos apsaugos rėmimo programas pripažinti netekusiomis galios, atitinkamai turi būti pakeisti teisės aktai – Savivaldybių biudžetų pajamų nustatymo metodikos įstatymas, Želdynų įstatymas, Sveikatos sistemos įstatymas, Laukinės gyvūnijos įstatymas ir Medžioklės įstatymas, kuriuose numatytas finansavimo šaltinis yra Savivaldybių ir Aplinkos apsaugos rėmimo programų lėšos.

Teikiama įstatymų projektais siūloma nustatyti išlaidas konkrečioms tikslams, nustatytiems Europos Sąjungos direktyvose, tarptautiniuose išpareigojimuose bei konvencijose. Be to, Konstitucinio Teismo nutarimas, kuriuo remiantis buvo pateikta pastaba, numato ir tam tikras išimtis, leidžiančias tikslines lėšų panaudojimo priemones, kurių įgyvendinimo laikotarpis ilgesnis nei vieneri metai.

Apibendrinus ir pasakius, kokie čia esminiai pakeitimai, yra tai, kad lėšos, kurios ateina iš baudų ir yra naudojamos valstybinės kontrolės funkcijoms vykdyti, turi būti planuojamos per valstybės biudžetą ir taip, kaip numato valstybės sandaros įstatymas. Tikslinės lėšos, tokios kaip

už neįvykdytas užduotis ar medžioklės išteklių atkūrimą ir žuvų išteklių atgavimą, kai aiškiai yra numatyta, kam tos lėšos turi būti panaudotos ir negali būti naudojamos atlyginimams išmokėti, lieka, kaip ir buvo numatyta, specialiose programose. Kaip ir sakiau, tai yra viso valstybės biudžeto paketo programos. Aš nežinau procedūrų, bet į tai, matyt, bus atsižvelgta, ir siūlome, prašome šitiems įstatymų paketams pritari po pateikimo.

PIRMININKAS. Ačiū, gerbiamas ministre. Jūsų nori paklausti aštuoni Seimo nariai. Pirmas klausia A. Palionis. Prašom, kolega.

A. PALIONIS (LSDDF). Ačiū, posėdžio pirmininke. Aš visų pirma turiu keletą pastabų, nes šiame pakete yra ir Savivaldybių biudžetų pajamų nustatymo metodikos įstatymas. Jau keleri metai Seime nusistovėjo graži praktika, kai Finansų ministerija, pavyzdžiui, dabar irgi pateikusi įstatymo projektą, kuris įsigalios 2020 metais, Seimas iki pavasario sesijos apsisprendžia ir Vyriausybė, planuodama kitų metų biudžetą, planuoja pagal priimtą metodiką. Jau niekada rudenį metodikos nepriimdavome. Dabar, kiek aš supratau ir kiek susipažinęs su šiuo įstatymo projektu, jūs kaip ir iš ministerijos išleidžiate Aplinkos apsaugos rėmimo programą, atiduodate savivaldybėms ir nenumatote papildomų lėšų. Net ir dabar savivaldybėms tų lėšų trūksta, pavyzdžiui, už vilkų padarytą žalą kai kuriose savivaldybėse trūksta lėšų.

PIRMININKAS. Kolega, laikas.

A. PALIONIS (LSDDF). O mes medžioklės išteklius (...) tik nuo 2020 metų. Ką jos darys 2019 metais? Ir tai dar nėra Seime balsuota dėl projekto. Ką darys 2019 metais?

K. NAVICKAS. Jūs teisingai pastebėjote, iš tikrųjų papildomos pajamos nėra numatytos, kaip ir dabar yra, kaip ir šiais metais yra balansuojama tarp įvairių programų. Iš tikrųjų ne visos lėšos gali būti labai tiksliai projektuojamos. O dėl medžioklės jūs ir pasakėte, kad yra Medžioklės įstatymo pakeitimai, kurie numato didesnes įmokas, ir ta problema turėtų būti sprendžiama. Bet dabar trumpuoju laikotarpiu tos lėšos, kurios buvo specialiose programose, jau yra perkeltos į Biudžeto sandaros įstatymą, todėl ir sakau, šitas paketas neturi būti atsiejamas, nes sprendiniai ir pinigai yra jau integruoti, įkelti į biudžeto įstatymą.

PIRMININKAS. Klausia A. Baura. Prašom, kolega.

A. BAURA (LVŽSF). Gerbiamas ministre, mano klausimas analogiškas, kaip ir prieš tai klausiusio, dėl to paties 70 % ir 30 % santykio. Mano klausimas būtų toks, ar neišplėsta pati bazė, kai, sakykime, 70 % pinigėlių siūloma greta to, kas minima už padarytus nuostolius, už repelentus, už tvoras ir visa kita, dar dėl Medžioklės įstatymo reikalavimų rengiamiems medžioklės plotų vienetų sudarymo ar jų ribų pakeitimo projektams parengti. Tokiu būdu, kai pagalvoji, tikrai gal tas santykis turėtų būti didesnis, tarkime, 80 % savivaldybės biudžeto eitų ten, kur jūsų dabar yra 30 %. Kaip jūs manote?

K. NAVICKAS. Matote, tas medžioklės išteklių atkūrimas, proporcijos numatytos jau Seimo priimtame Medžioklės išteklių įstatyme, jos ten yra sudėliotos kitaip. Kaip čia pasakius, kai buvo rengiamas šitas įstatymų paketas ir buvo kalbama su Finansų ministerija, iš esmės buvo sutarta, kad ta apimtimi, kokia yra lėšos naudojamos mūsų valstybinių aplinkos apsaugos inspektorių darbo priemonėms arba monitoringui vykdyti, ta apimtimi jos ir išbraukiamos iš šitų specialiųjų programų, jos perkeliama į biudžetą. Visas kitas principas lieka taip, kaip yra. Esmingų pakeitimų neįvyksta, tik tiek, kad Finansų ministerijos ir šiaip Konstitucinio Teismo buvo (...), kad tų specialiųjų programų ir skaičius, ir apimtys turi mažėti, nes Konstitucija numato, kad valstybės biudžetą rengia Lietuvos Respublikos Vyriausybė, o tvirtina Seimas. Mūsų tų specialiųjų programų turėjimas iš tikrųjų tos nuostatos neatitiko. Čia yra esminis dalykas. O kaip sakiau, kadangi yra kai kurie mokesčiai susiję, pavyzdžiui, atliekų mokestis yra susijęs, jis mokamas... Jeigu gamintojas, importuotojas neatlieka užduočių, moka tą visą mokestį ir tada valstybė jau organizuoja visus pirkimus, kad tas atliekas sutvarkytų. Tokios paskirties lėšos ir lieka Aplinkos ministerijoje, jos yra labai labai tikslingai skiriamos.

PIRMININKAS. Ačiū, gerbiamas ministre. Kolega J. Olekas. Prašom. Kolega Juozai Olekai! Gerbiamas Antanai Matulai, leiskite J. Olekui užduoti klausimą.

J. OLEKAS (LSDPF). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Gerbiamas ministre, jūsų pateiktame aiškinamajame rašte taip pat rašoma, kad savivaldybių aplinkos apsaugos ir visuomenės sveikatos pro-

gramų vienas iš pagrindinių šaltinių buvo būtent tie fondai. Tai kaip dabar visuomenės sveikatos programos bus finansuojamos po šito pakeitimo? Jos bus centralizuotai finansuojamos?

K. NAVICKAS. Ne, kaip ir buvo, jos per savivaldybių biudžetus ir bus finansuojamos, tiktai ne atskira programa, o bendrai perskirstant biudžeto lėšas. Priemonės iš esmės nekeičia tikslų, jūs labai teisingai pastebėjote, tų tikslų, kuriuos... Aplinkos apsaugos rėmimo programos, pavyzdžiui, sveikatinimui didinti lieka, tas principas neišnyksta.

PIRMININKAS. Prašau, ministre. Klausia K. Mažeika.

K. MAŽEIKA (LVŽSF). Ačiū, pirmininke. Gerbiamas ministre, aš tik noriu truputį jus patikslinti, kad pagal jau priimtą Medžioklės įstatymą ir Aplinkos apsaugos rėmimo programos įstatymą 50 % lėšų lieka ministerijoje, 50 % paskirstoma savivaldybėms.

Kitas dalykas, programos yra apibrėžta, kas sudaro Aplinkos apsaugos rėmimo programos lėšas, labai tiksliai yra nurodoma, kur jos gali būti panaudojamos. Pats pavadinimas specialiosios programos turbūt daug ką pasako. Jeigu tos lėšos atsisiras bendrame biudžete, ar nemanote, kad tos labai jautrios sritys nukentės? Kalbame ir apie žalos atlyginimą, ir apie Sosnovskio barščių naikinimą, ir apie visuomenės švietimą, ir apie vilkų žalą, ir taip toliau. Bendrame katile yra didelė grėsmė, kad gali iširti. Kokius saugiklius jūs matote, kaip tai iš tiesų atrodys pagal tą naują modelį?

K. NAVICKAS. Geras jūsų klausimas. Aš dabar medžiagoje labai greitai nerandu, bet jeigu neklystu, tai ta specialioji programa, kuri susijusi su įžuviniu ir su medžioklės išteklių atkūrimu, čia nepapuola. Ji lieka savarankiška. Turiu pasitikslinti, nes medžiagoje tiesiog dabar prieš akis taip greitai nerandu, bet atsakydamas į jūsų klausimą arba nuogastavimą... Yra kitas dalykas, man atrodo, daug svarbesnis, tai tikslai visų programų, kam turi būti finansuojama, kokiems projektams, neišnyksta, jie lieka. Pinigai, dalis pinigų eina per valstybės biudžetą, Seimas laisvas apsispręsti, o dalis lieka tų. Ir man atrodo, kad medžioklės lieka atskirai.

PIRMININKAS. Kolegė V. Vingrienė. Prašom.

V. VINGRIENĖ (LVŽSF). Dėkoju, gerbiamas pirmininke. Gerbiamas ministre, mane domintų mokesčių už aplinkos teršimą, už atliekų šalinimą klausimas, tarkime, už atliekų šalinimą sąvartynuose, arba, tarkime, mokesčio būtinybė, ką ir kitos šalys priėmė – Prancūzija, Britanija, svarsto atliekų deginimo apmokestinimą. Kur tas mokestis keliauja? Šiuo metu šiuose teisės aktuose aš nematau labai konkretaus paskyrimo. Ar iš tikrųjų tas mokestis nukelias į labai konkrečius, aplinkai draugiškus atliekų tvarkymo būdus, tarkime, žiedine ekonomika paremtus atliekų tvarkymo būdus – skatinti perdirbimą, pirminį rūšiavimą? Tas ir turėtų atsispindėti, žvelgiant iš žiedinės ekonomikos strategijos, iš plastiko strategijos šiandien. To aš tikrai pasigendau ir labai norėčiau, kad būtų nukreipta būtent tomis kryptimis labai aiškiai ir konkrečiai.

K. NAVICKAS. Labai teisingas klausimas. Mano atsakymas siejasi su tuo, ką atsakiau gerbiama K. Mažeikai, kad šių programų tikslai nedingsta, lieka, ir prievolės finansuoti ir atliekų prevencines priemones, ir atliekų tvarkymo programą, kalba apie tai, išlieka. Yra dalis, kad šiandien programa numato ir valstybinės aplinkos apsaugos kontrolės stiprinimą, ir dalis numato, tarkim, to paties (...) palaikymą. Šita kryptimi ji eis per biudžetą, tas, kas yra specialiosioms priemonėms, lieka atskirais biudžeto segmentais.

PIRMININKAS. Paskutinis klausia kolega V. Rinkevičius. Prašau.

V. RINKEVIČIUS (LVŽSF). Ačiū, pirmininke. Ministre, aš nelabai suprantu, ar jūs čia painiojate, ar ko nors nežinote, ar nemokate pasakyti. Projektas Nr. XIIIIP-2754 vadinasi Savivaldybių aplinkos apsaugos rėmimo specialiosios programos įstatymas, netenka galios. Dabar jūs aiškinate, kad čia viskas lieka, viskas gerai. Tai kaip čia gali būti? Tai yra specialioji programa, iš kurios finansuojama daugelis reikalingų ir būtinų priemonių. Dabar jeigu biudžete, tai čia gali būti... Žinote, kaip sudaromas biudžetas, vieną kartą politikai nori, kitą kartą nenori, jų nuomonė keičiasi, o kai yra programa, tai lėšos yra aiškiai numatytos, aiškūs šaltiniai ir viskas gerai. Kaip čia yra, ar jūs nekovoja, jums nerūpi, kad ta programa?.. Tiesiog neliks lėšų toms visoms reikmėms.

K. NAVICKAS. Žinoma, rūpi. Sakau, mes tiesiog vykdome Konstitucinio Teismo sprendimą. Ką aš noriu pasakyti? Biudžeto sandaros įstatymą Seimas turi tą pačią diskrecijos teisę pažiūrėti, kad tos priemonės, kurioms kiti įstatymai numato, būtų finansuojamos. Šiuo atveju tiek ir galiu atsakyti.

PIRMININKAS. Motyvai už, prieš. Prieš kalbėti užsirašė du Seimo nariai. V. Rinkevičius. Prašom.

V. RINKEVIČIUS (LVŽSF). Aš ką tik išsaciau motyvus. Man vis tiek nesuprantama. Tas darbas vyko normaliai, mechanizmas buvo aiškus, suprantamas ir jis pasiteisino. Dabar viską panaikinti ir kurti kažką neaiškaus, ne visai suprantamo, be aiškių kriterijų tie poreikiai. Sakau, viskas tada priklauso nuo politikų noro, nenoro ir taip toliau. Aš siūlau nepritarti šiam projektui, negaliu, manęs ministras neįtikino, kad čia ką nors reikia daryti, kad taip bus geriau. Bus tik blogiau.

PIRMININKAS. Ačiū. Gerbiami kolegos, balsuojame. Kas už projektą Nr. XIIIIP-2748 ir lydimuosius teisės aktus po pateikimo? Prašau. Ačiū, kolegos.

Už balsavo 37, prieš – 8, susilaikė 54. Po pateikimo projektams nepritarta.

Gražinti iniciatoriams tobulinti? (*Balsai salėje*) Galime bendru sutarimu? Gerai. Repliką po balsavimo – J. Razma. Prašau, kolega.

J. RAZMA (TS-LKDF). Aš siūlyčiau atkreipti dėmesį, kad Vyriausybė labiausiai yra remiama Tėvynės sąjungos frakcijos. Pažiūrėkite į balsavimo rezultatus. Reikėtų koaliciją patikslinti.

PIRMININKAS. Supratau. Ačiū už gerą juoką. Prašau. Kolega K. Masiulis.

K. MASIULIS (TS-LKDF). Kolegos, iš tikro, jeigu jūs nepasitikite ministru, keiskite, bet bent kokia tvarka būtų atsiradusi. (*Balsai salėje*)

PIRMININKAS. Gerai. Kolegos, galime bendru sutarimu gražinti iniciatoriams tobulinti? Galime. Ačiū.

Taip pat noriu, kolegos, informuoti, ką tik pasiekė žinia, kad Latvijos Seimo Pirmininke yra perrinkta I. Murniece. Galime pasveikinti, bičiuliaujamės, draugaujame, ką tik buvo Baltijos Asamblėjos posėdis pas mus.

16.15 val.

Gyvenamosios vietos deklaravimo įstatymo Nr. VIII-840 4 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-2644 (pateikimas)

Kitas darbotvarkės klausimas, kadangi R. Karbauskis yra salėje, yra 1-20 klausimas – Gyvenamosios vietos deklaravimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-2644. Prašau, kolega, pristatyti. Toliau posėdžiui pirmininkaus I. Šiaulienė. Ačiū, kolegos.

R. KARBAUSKIS (LVŽSF). Šiuo metu Lietuvos Respublikos piliečiams, kurie yra išvykę iš Lietuvos, tačiau teisės aktų nustatyta tvarka nėra deklaravę išvykimo Gyventojų registre, kas mėnesį priskaičiuojamos privalomojo sveikatos draudimo įmokos ir per trejus metus vidutiniškai jos jau pasiekusios apie 1 tūkst. eurų. Tokių žmonių, kuriems tos skolos yra skaičiuojamos, yra apie 100 tūkst. Kai paaiškėja faktas apie jų išvykimą, tos skolos yra nurašomos, gražinami pinigai. Tai apkrauna iš tikrųjų mūsų institucijas.

Siūlymas dėl įstatymo yra toks, kad asmenys, kurie socialinio draudimo įmokas moka Europos Sąjungos valstybėse narėse pagal „Sodros“ nustatyta tvarka pateiktus duomenis, yra laikomi išvykusiais iš Lietuvos į nurodytą valstybę nuo „Sodros“ pateiktų duomenų įrašymo į Lietuvos Respublikos registrų dienos bei asmenys, kurie Valstybinei mokesčių inspekcijai prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos yra pateikę fizinio asmens, galutinai išvykstančio iš Lietuvos, pajamų mokesčio deklaraciją, yra laikomi išvykusiais iš Lietuvos Respublikos nuo minėtoje deklaracijoje asmens nurodytos išvykimo dienos. Taigi iš tikrųjų mes sutvarkome arba palengviname faktą, kai žmogus pripažįstamas išvykęs iš Lietuvos, tiesiog nustatome tvarką.

PIRMININKĖ (I. ŠIAULIENĖ, LSDDF). Dėkojame. Jūsų nori klausti keletas Seimo narių. Pirma sis klausia A. Sysas. Prašom. Klausia A. Sysas.

A. SYSAS (LSDPF). Ačiū, pirmininke. Gerbiamas kolega, ar jums neatrodo, kad yra nesąžininga Lietuvos piliečių atžvilgiu, tų, kurie turi prievolę mokėti kiekvieną kartą iki vieno cento arba kuriems pateikia inkasinius įsiskolinimus už PSDF mokesčio nemokėjimą, o mes norime padaryti išlygą tiems, kurie gyvena užsieny? Jiems užtenka atvažiuoti į Lietuvą, susimokėti už vieną mėnesį ir gauti visas paslaugas, o gyvenantis Lietuvoje pilietis turi mokėti pastoviai ir nuolatos. Ar

nesudarysime prielaidos, kad dar daugiau žmonių pasinaudos šia nuostata, nors žinome, kad valstybė ir taip netgi už draustus žmones nemoka viso PSDF, o PSDF dar labiau nukentės? Ačiū.

R. KARBAUSKIS (LVŽSF). Šią problemą galima konstatuoti ir tais atvejais, kai į Lietuvą atvyksta asmenys iš kitų valstybių, ne mūsų piliečiai, kurie pagal mūsų tarptautines sutartis taip pat gali naudotis paslaugomis. Šių klausimų šis įstatymo projektas neišspręs, tai yra klausimai, kurie tikrai turi būti įvertinti ir tie kažkokie saugikliai sudėti. Čia nėra šio būtent įstatymo projekto tos klausimo dalies nagrinėjimas.

PIRMININKĖ. Klausia J. Olekas. Prašom.

J. OLEKAS (LSDPF). Ačiū, gerbiama pirmininke. Gerbiamas pranešėjau, aš norėčiau pasitikslinti. Kiek lėšų netenka Privalomojo sveikatos draudimo fondas dėl šios jūsų teikiamos amnestijos, nes mes, svarstydami kitus įstatymus, pavyzdžiui, dėl jaunųjų medikų ar odontologų atlyginimo kėlimo, matėme, kad lėšų didinti jų atlyginimams nėra? Šiuo atveju, atleidę nuo įmokų, kokią situaciją mes turėsime ir kiek tai kainuos privalomojo sveikatos draudimo biudžetui? Ačiū už atsakymą.

R. KARBAUSKIS (LVŽSF). Aš pasakyčiau, kad tai nekainuos dėl to, kad mes vis tiek tų lėšų niekada nesurenkame. Tai yra mes šnekame apie tą kategoriją žmonių, kuriems skolos yra nurašomos, paaiškėjus faktui, kad jie yra išvykę nuo tam tikro laikotarpio ir taip toliau. Ir tai yra faktas, pati „Sodra“ kelia tą klausimą, kad kam jiems reikia šiuo atveju tvarkyti klausimus būtent tų žmonių, kurie yra išvykę ir kurie privalomojo sveikatos draudimo mokesčio neturėtų mokėti. Kitaip sakant, čia mes šnekame apie tai, kokiais atvejais pripažįstama, kad asmuo yra išvykęs, ir įvedamos dar dvi papildomos sąlygos, kai automatiškai laikoma, kad žmogus išvykęs. Tai čia tas jūsų klausimas, kad valstybė praranda arba kažką uždirba, tiesiog nelabai tinkamas.

PIRMININKĖ. Klausia V. Gailius.

V. GAILIUS (LSF). Ačiū, gerbiama posėdžio pirmininke. Gerbiamas pranešėjau, iš tikrųjų pritarčiau po pateikimo – problema yra, reikia spręsti, nes pats esu konsultavęs žmones tuo klausimu, priėmimuose dažnai kreipiasi. Aiškumo nėra, bet priežastis elementari – Vyriausybė, konkrečiai Socialinės apsaugos ir darbo ministerija, yra apleidusi šitą sritį, pati „Sodra“ nesiima iniciatyvų ir mes dabar turėsime gauti Vyriausybės išvadą dėl šio projekto. Ar nematote Vyriausybės darbo broko, kad Seimo nariai turi inicijuoti projektus, kurie jau turėjo būti galiojantys ir nesudarantys žmonėms problemų? Ačiū jums.

R. KARBAUSKIS (LVŽSF). Su „Sodra“ tikrai buvo bendrauta. Aš manau, kad šiuo sprendimu mes tiesiog pagreitiname procesą, nes jeigu tas klausimas eis per Vyriausybę, tiesiog jis ilgiau užsitęs, bet visi supranta, kad tą problemą reikia spręsti.

PIRMININKĖ. Klausia S. Jovaiša. Prašom.

S. JOVAIŠA (TS-LKDF). Ačiū. Gerbiamasis pranešėjau, jeigu galite, paaiškinkite man vieną dalyką. Juk mokesčių yra įvairiausių: žemės mokestis ar mokesčiai už šilumą, ypač už elektrą, jeigu daugiabutyje gyvena, tai dalį turi mokėti. Kuo skiriasi, jeigu žmogus išvažiuoja ir nesinaudoja žeme, nei ta šiluma, nei kuo, tai gal ir tuos mokesčius reikėtų nubraukti? (*Balsai salėje*) Aš rimtai klausiu, nes yra įvairių mokesčių rūšių, su kuriomis pilietis, nebūdamas Lietuvoje, tiesiog yra nesusijęs, kaip tada būtų?

R. KARBAUSKIS (LVŽSF). Jeigu pilietis savo turtą Lietuvoje išsaugo, žemę, butą ar dar ką nors, jisai mokesčius moka nuo to turto, kurį turi. Bet šiuo atveju mes kalbame apie paslaugas, kuriomis tas žmogus nesinaudoja. Yra atitinkama tvarka, kurią mes jau esame nustatę, kad jeigu žmogus yra deklaravęs savo išvykimą, jis to mokesčio nemoka. Mes dabar kalbame tik apie tai, kad atsiranda papildomos galimybės fiksuoti tai, kad žmogus yra išvykęs.

PIRMININKĖ. Klausia A. Matulas. Prašom.

A. MATULAS (TS-LKDF). Gerbiami kolegos, išties pritarčiau, jeigu pritarcite, kad reikalinga Vyriausybės išvada. Bet, gerbiamas kolega, čia prieš keletą metų mes kaip tik ilgai diskutavome, kaip išvengti tokių situaciją, kai žmonės, išvykę į užsienį, ten gyvena, dirba daug metų, moka mokesčius, bet patys moka čia 9 % nuo MMA, tai sudaro dabar apie 37 eurus, užsienyje nesidraudžia sveikatos draudimu, nes labai brangu, ir čia vasaromis atvažiuoja iš esmės iš visų šalių, kur gyvena lietuviai, ir gauna paslaugų už tūkstančius. Žinau atvejų, kad buvo atlikta širdies operaci-

ja ir sumokėta keliasdešimt tūkstančių. Šiuo atveju jūs lyg ir atveriate skrynią bandydamas sudaryti žmonėms kelią nemokėti, bet kaip tik dabar aktualiau yra kitas atvejis, kaip sakiau, kada žmonės dirba, moka, bet nesidraudžia sveikatos draudimu, o gauna tas paslaugas čia. Mano manymu, ką ir sakė kolega J. Olekas, yra nesąžininga čia nuolat gyvenančių, dirbančių ir mokesčius mokančių žmonių atžvilgiu, nes dirbantis žmogus kitais metais sumokės į PSDF draudimą apie 1 tūkst. 60 eurų, o šiuo atveju užsienyje gyvenantis ir dirbantis žmogus, gaunantis kitas pajamas, sumoka 37 ir gauna tą patį.

R. KARBAUSKIS (LVŽSF). Jūsų nuomone, kas yra sąžininga? Kai Lietuvoje žmogus gyvena, moka minimumą ir naudojami tomis paslaugomis, tai yra sąžininga, o kai žmogus išvykęs, yra nesąžininga, jeigu jis moka tuos pačius mokesčius? Aš šiuo atveju manyčiau, kad mes ne apie tai šnekame. Aš suprantu, apie ką jūs šnekate, bet aš siūlau šiuo atveju atskirti tuos klausimus, kaip galima sistema manipuliuoti arba naudotis, ir ieškoti ten sprendimų, o čia tiesiog mes kalbame apie tai, kaip fiksuojamas išvykimo faktas.

PIRMININKĖ. Dėkoju, jūs atsakėte į visų norinčių paklausti klausimus. Gerbiami kolegos, prašome apsispręsti dėl teikiamo įstatymo projekto – Gyvenamosios vietos deklaravimo įstatymo 4 straipsnio pakeitimo įstatymo po pateikimo. Atsiprašau, dar nori dėl motyvų. A. Sysas – prieš.

A. SYSAS (LSDPF). Ačiū, pirmininke. Gerbiami kolegos, dar vienas pavyzdys, šiandien jau bus antras, kaip mes raginame piliečius nesilaikyti prievolių, mes kalbame apie dvigubą pilietybę, visus kitus dalykus, apie tų piliečių ne tik teises, bet ir prievoles. Šiuo atveju yra tokia prievolė ir šiandien įstatyme – žmogus išvažiuodamas turi deklaruoti savo išvykimą. Jeigu jis deklaruoja išvykimą, jokių skolų jam „Sodra“ neskaičiuoja. Tai yra juodai užrašyta ant balto, bet didžioji dalis lietuvių išvažiuoja nedeklaravę (dalis draudžiasi užsienyje – viskas gerai) ir tokiems skaičiuoja. Kai mes šitą prievolę išieškoti suteikėme „Sodrai“, „Sodra“ pradėjo veikti ir pradėjo teikti inkaso ir tada atsirado prieštaraujančių, kad, matot, aš moku Norvegijoje, bet prievolės deklaruoti, kad jis išvykęs į Norvegiją, jis nepadarė. Bet jis pristato pažymą ir tada „Sodra“ gražina nuskaičiuotus, pavyzdžiui, 10 eurų ar 100 tūkst. Gražina. Skola šiandien „Sodrai“, tai yra PSDF (Privalomajam sveikatos draudimo fondui), 100 mln. eurų, ne šiaip sau kokia – 100 mln. Išieško iš žmonių ir gražina 1,5 mln. Girdite, gerbiami valstiečiai? Išieško iš tų, kurie yra apsidraudę, ir gražina 1,5 mln.

Jeigu mes neįdedame jokių saugiklių, sudarome prielaidą daliai gudručių naudotis visų mokesčių mokėtojų sumokėtais pinigais, nemokant nuolat įmokų. Todėl šitas įstatymas, paskaitykite Teisės departamento išvadą, pirmiausia ne šito įstatymo funkcija ir darbas, reikia visai į kitą įstatymą tai rašyti. Todėl pritarti šitam įstatymui negalima. Na, galite pritarti, bet reikės Vyriausybės išvados ir viską taisyti, nes ne šitas įstatymas reglamentuoja PSDF mokesčius mokėti ar nemokėti. Jeigu jūs negirdite, tai čia jūsų problema.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Motyvai už – A. Širinskienė.

A. ŠIRINSKIENĖ (LVŽSF). Mes ką tik girdėjome informaciją, kad iš daugybės piliečių yra išieškoma ir paskui nustačius, kad turi būti gražinama, vykdomas gražinimas. Tiek išieškant, tiek gražinant reikia mokėti administravimo mokesčius. Aš jau nekalbu apie tai, kaip tie žmonės, iš kurių yra išieškoma ir paskui gražinami pinigai po kurio laiko, išlaiko pasitikėjimą savo valstybe. Aš manau, kad vien toks procesas tą pasitikėjimą pakerta. Manyčiau, kad tikrai komitetas galėtų tobulinti projektą, tačiau iš principo jis yra reikalingas.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Motyvai išsakyti. Gerbiami kolegos, prašom apsispręsti dėl teikiamo projekto Nr. XIIIIP-2644 po pateikimo.

Balsavo 90 Seimo narių: už – 56, prieš – 9, susilaikė 25. Įstatymo projektui po pateikimo pritarta. Buvo pageidavimas Vyriausybės išvados. Galime bendru sutarimu pritarti? Dėkoju.

Komitetai. Kaip pagrindinis siūlomas Socialinių reikalų ir darbo komitetas, kaip papildomas – Valstybės valdymo ir savivaldybių komitetas. Svarstymo data – gruodžio 6 diena.

Per šoninį mikrofoną – R. Šalaševičiūtė. Prašom.

R. ŠALAŠEVIČIŪTĖ (LSDDF). Aš noriu atkreipti dėmesį, kad tai yra Privalomojo sveikatos draudimo fondo lėšos, tai, manau, nors kaip papildomas komitetas turėtų būti Sveikatos reikalų komitetas.

PIRMININKĖ. Taip pat Sveikatos reikalų komitetas. Komiteto pirmininke, pageidavote to paties? Prašom, gerbiama A. Kubilienė.

A. KUBILIENĖ (LVŽSF). Taip, iš tikrųjų prašyčiau. Norėjau pasakyti tą patį, kad kaip papildomas būtų Sveikatos reikalų komitetas.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Per šoninį mikrofoną – A. Sysas.

A. SYSAS (LSDPF). Aš padėsiu gerbiamosioms kolegėms pirmininkėms. Aš siūlau Sveikatos reikalų komitetą daryti pagrindinį, nes čia yra PSDF lėšos. Socialinių reikalų ir darbo komitetas čia niekuo dėtas. Iš principo mes atimsime lėšas iš privalomojo sveikatos draudimo, tegul tada sveikata ir prisiima atsakomybę, kodėl trūksta pinigų. (*Balsai salėje*) Vyriausybės jau yra, sutarėme.

PIRMININKĖ. Kolegos, yra siūloma, kad kaip pagrindinis būtų Sveikatos reikalų komitetas. Sutinkate? (*Balsai salėje*) Minutėlę!

A. Širinskienė – per šoninį mikrofoną.

A. ŠIRINSKIENĖ (LVŽSF). Kolegos, man atrodo, skolą administruoja „Sodra“. Ar aš klystu? Tai gal vis dėlto tegu kaip pagrindinis būna ne Sveikatos reikalų komitetas.

PIRMININKĖ. Kolegos, šiaip ar taip, visi pagrindiniai komitetai svarstys – tiek Sveikatos reikalų komitetas, tiek Socialinių reikalų ir darbo komitetas, taip pat kaip papildomas Valstybės valdymo ir savivaldybių komitetas. Nebalsuosime, surašėme visus.

Dar A. Matulas per šoninį mikrofoną.

A. MATULAS (TS-LKDF). Kolegos, iš tikrųjų aš siūlau balsuoti ir kaip pagrindinį skirti Sveikatos reikalų komitetą. „Sodra“ administruoja, PSDF moka „Sodrai“ už administravimą, viskas tuo ir baigiasi, bet lėšas praras Sveikatos ministerija – su PSDF praras. Be abejonės, tai yra mūsų kuravimo sritis ir Sveikatos reikalų komitete. Ir mes įvertinsime visas aplinkybes.

Socialinių reikalų ir darbo komitetas gali vertinti formaliai. Bet mes čia atveriamė, kolegos, Pandoros skrynią, ir Konstitucinis Teismas 2013 metais pasakė, kad įmoka turi būti mokama nuolat – galioja solidarumo principas, bet jis nėra absoliutus. Šiuo atveju mes rimtai turime išanalizuoti, kiek lėšų praras, kaip bus piktnaudžiaujama, nes dalis užsienyje gyvenančių lietuvių tuo piktnaudžiauja. Sveikatos draudimas užsienyje yra labai brangus, jie dabar sumoka 37 eurus ir atvažiuoja vasarą, gauna paslaugas, reabilituojasi. Aš suprantu, kad viskas gerai. Bet ką sakyti žmonėms, kurie čia dirba, moka per tūkstantį ir gauna tas pačias paslaugas? Tai yra nesąžininga.

PIRMININKĖ. Gerbiami kolegos, Sveikatos reikalų komitetas kaip papildomas vis tiek pirma svarstys. Jis turi visą kompetenciją viską padaryti. (*Balsai salėje*) Gerai. Alternatyviai balsuosime. Kas už Socialinių reikalų ir darbo komitetą (kaip ir balsavome), balsuoja už, kas už Sveikatos reikalų komitetą, balsuoja prieš. Balsavimas pradėtas.

Balsavo 90 Seimo narių: už Socialinių reikalų ir darbo komitetą – 54, už Sveikatos reikalų komitetą (balsavo prieš) – 36. Taigi kaip pagrindinis lieka Socialinių reikalų ir darbo komitetas.

16.32 val.

Valstybės informacinių išteklių valdymo įstatymo Nr. XI-1807 1, 2, 5, 6 ir 43 straipsnių pakeitimo ir įstatymo papildymo 43² ir 43³ straipsniais įstatymo projektas Nr. XIII-2648 (pateikimas)

Kitas darbotvarkės klausimas – Valstybės informacinių išteklių valdymo įstatymo 1, 2, 5, 6 ir 43 straipsnių pakeitimo ir įstatymo papildymo 43² ir 43³ straipsniais įstatymo projektas Nr. XIII-2648. Pateikia krašto apsaugos viceministras E. Kerza. Prašom.

E. KERZA. Ačiū. Laba diena, pirmininke. Gerbiamieji Seimo nariai, Lietuva kaip ir dauguma pasaulio valstybių kasmet susiduria su vis didesniais iššūkiais kibernetinio saugumo srityje. Todėl ne veltui jau 2016 metais NATO viršūnių susitikimo Varšuvoje metu kibernetinė erdvė pripažinta penktuoju kariavimo domenu. Taip dar kartą patvirtinama, kad kibernetinėmis priemonėmis gali būti pažeistas valstybės suverenitetas, naudojama jėga ar net surengiama ginkluota ataka.

Kibernetinis saugumas laikytinas esminiu mūsų valstybės interesu, nacionalinio saugumo dalimi. Tuo tarpu piktavaliai randa vis naujų apgavystės būdų, o nedraugiškos valstybės kuria komercinėmis priemonėmis neaptinkamas žvalgybines programas. Nacionalinio kibernetinio sau-

gumo centro, Valstybės saugumo departamento ir Antrojo operatyvinio tarnybų departamento surinkti duomenys rodo, kad Lietuva nuolat susiduria su įvairiais kibernetiniais incidentais, skirtais valstybės informaciniams ištekliams ir ypatingos svarbos informacinei infrastruktūrai pažeisti. Toliau prognozuojama, kad ateityje jų skaičius tikrai nemažės.

Vien pernai Nacionalinis kibernetinio saugumo centras Lietuvoje ištyrė apie 55 tūkst. kibernetinių incidentų, apie 27 % šios kenkėjiškos, žalingos programinės įrangos, kuri yra siejama su užsienio valstybių žvalgybos tarnybomis, buvo neutralizuota energetikos sektoriuje, 22 % visų incidentų buvo aptikta ir neutralizuota viešo saugumo, 21 % – užsienio reikalų ir saugumo politikos sektoriuose. Todėl akivaizdu, kad svarbiausios mūsų šalies institucijos ir jose esanti informacija yra taikiniai, o standartinės apsaugos priemonės neužtikrina kibernetinio saugumo.

Dėl šios priežasties kartu su Nacionalinio saugumo ir gynybos komitetu ir pritariant jums, Seimui, dar pernai, 2017 metais, iš esmės ėmėmės spręsti šį klausimą. Krašto apsaugos sistemoje konsolidavome kibernetinę saugą, įkūrėme vieno langelio principu veikiančią Nacionalinę kibernetinio saugumo centrą, pradėjome aktyvią visuomenės ir organizacijų darbuotojų švietimo programą.

Toliau tęsdami pradėtą darbą, šiandien pristatome Lietuvos Respublikos valstybės informacinių išteklių valdymo įstatymo Nr. XI-1807 1, 2, 4, 5, 6 ir 43 straipsnių pakeitimo ir įstatymo papildymo 43² ir 43³ straipsniais įstatymo projektą, kuris užtikrins institucijų, vykdančių gyvybiškai svarbias valstybės funkcijas ir mobilizacines užduotis, kibernetinę saugą. Projekto tikslas yra nustatyti pareigą šiems juridiniams asmenims, vykdančioms gyvybiškai svarbias valstybines funkcijas ir mobilizacines užduotis, naudoti saugų tinklą, o jų valdomas tarnybines stotis, informacinių sistemų įrangą ir duomenis laikyti valstybiniuose duomenų centruose.

Taigi prie viešųjų elektroninių ryšių tinklų nurodytos institucijos jungtųsi tik per saugiojo tinklo tvarkytojo valdomus vartus, kas reikštų, kad kiti subjektai institucijų valdomų valstybės informacinių išteklių negalėtų pasiekti neperėję šių apsaugų, neperėję pro šiuos vartus. Esant poreikiui ar susidūrus su kritine situacija, vartai galėtų būti uždaromi, o mūsų institucijų veikla nenutrūktų, kadangi jos toliau galėtų viena su kita komunikuoti, keistis duomenimis.

Pritarus įstatymo projektui, bus sudarytos sąlygos efektyviau taikyti kolektyvines gynybos priemones, taip užtikrinant aukštesnę kibernetinio saugumo lygį. Teikiamas saugus paslaugų paketas mažins svarbių valstybės informacinių sistemų ir registrų valdytojų pažeidžiamumą, užtikrins greitesnę ir efektyvesnę reagavimą į kibernetinius incidentus, aktyviau panaudosime kibernetiniam saugumui skiriamus išteklius. Todėl prašau gerbiamų Seimo narių pritarti šiam pateiktam įstatymo projektui. Ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Jūsų nori klausti keletas Seimo narių. Pirmasis klausia J. Olekas. Prašom.

J. OLEKAS (LSDPF). Ačiū, gerbiama pirmininke. Gerbiamas viceministre, aš norėčiau pasitikslinti dėl tų institucijų rato, kokios čia bus institucijos ar ypatingos svarbos informaciniai šaltiniai, ar kiti, ar valstybės institucijos, koks bus ratas institucijų, kurios galės naudotis šiuo tinklu? Ačiū.

E. KERZA. Tai liečia tik valstybines institucijas ir įstaigas, kurios atlieka gyvybiškai svarbias Lietuvai funkcijas ir turi mobilizacines užduotis. Tai yra patys svarbiausi objektai Lietuvoje, kurie turi veikti, nepaisydami to, ar nutiktų kokia nors nelaimė, ar krizinė situacija, ar, neduok Dieve, karas.

PIRMININKĖ. Klausia A. Anušauskas. Prašom.

A. ANUŠAUSKAS (TS-LKDF). Gerbiamas viceministre, norėčiau paklausti. Kadangi dabar tas paslaugas, mes žinome, ir privačios kompanijos teikia, kai kalbama, kad geriau ir greičiau, kiek tas kalbėjimas ir kuo bus pagrįstas, nes inovacijos greičiau ateina į privatų sektorių, tai niekam ne paslaptis. Šiuo atveju gal yra apskaičiuota, kiek tai kainuos ir per kokį laikotarpį tai bus įgyvendinta?

E. KERZA. Iš tikrųjų atvirkštinis procesas planuojamas dėl kelių priežasčių. Šiandien kiekviena institucija turi turėti savo kibernetikus, savo specialistus, kurie brangiai apmokami ir rinkoje sunkiai pasiekiami. Šiuo atveju centralizuodami šią paslaugą kaip tik nuimame našta nuo tų institucijų pečių, nuimame našta nuo įstaigų vadovų, kad jiems nereikėtų galvoti, kokias čia paslaugas dabar pirkti ir kaip jas užtikrinti visą parą. Tą darytų centralizuota tarnyba, esanti krašto apsaugos sistemoje, kadangi jau ir dabar turime tų kompetencijų. Mes treniruojamės su NATO par-

teriais, mes turime kibernetinę žvalgybą, mes renkame informaciją per (...), mes sėkmingai ją dalinamės su partneriais. Jokia komercinė struktūra tokių dalykų neturi ir neturi tų požymių, kurie padeda, ypač padeda identifikuoti žvalgybinius elementus, tai yra Rusijos Federacijos veiksmus. Kaip žinome, ten veikia ne viena ir ne dvi specialiosios tarnybos ir nusikalstamos grupuotės, kurios kuria virusus, kurių negali aptikti jokia komercinė įranga. Tuo tarpu mes, mūsų mokslininkai kartu su NATO partneriais, kuriame technologijas, kurios nėra parduodamos. Todėl tos technologijos naudojamos tuose tinkluose ir padeda juos apsaugoti.

Kaip ir minėjau, tai nekainuos, kainuos dar mažiau, nes centralizavus veikia masto ekonomija. Šiandien perka interneto paslaugas, šiandien perka kibernetinio saugumo paketus. To nereikės daryti, tie pinigai bus panaudoti tų institucijų apsaugai.

PIRMININKĖ. Klausia V. Čmilytė-Nielsen.

V. ČMILYTĖ-NIELSEN (LSF). Ačiū, gerbiama posėdžio pirmininke. Gerbiamas viceministre, iš esmės pritardama jūsų siūlomam projektui, norėčiau pasitikslinti, ar ketinate sudaryti baigtinį sąrašą įstaigų, kurios privalės naudotis šia paslauga, ar vis dėlto paliksite tam tikrą neapibrėžtumą, nes yra tam tikra prasmė sudaryti baigtinį sąrašą, kad įstaigos žinotų, jog į jį bus įtrauktos ir duomenys bus apsaugoti?

E. KERZA. Labai ačiū. Teisinga pastaba. Tikrai sąrašas baigtinis. Jį tvirtina Vyriausybė ir būtent pagal tuos kriterijus, kuriuos aš pasakiau. Yra du Vyriausybės nutarimai. Viename nutarime, kuris atnaujintas liepą, yra išvardintos penkios gyvybiškai svarbios funkcijos. Jos labai aiškios. Kitas nutarimas vėlgi atnaujintas liepą, jame išvardintos visos mobilizacinės užduotys, kurios priskirtos konkrečioms institucijoms. Taigi sąrašas iš principo aiškus. Jį patvirtins Vyriausybė ir realiai jis galės būti koreguojamas tuo atveju, jeigu atsiras nauja užduotis, pavyzdžiui, ką nors nuveikti mobilizacijos metu. Tik tokiu atveju kistų.

PIRMININKĖ. Dėkojame. Jūs atsakėte į visų Seimo narių, norinčių klausti, klausimus.

Motyvai už – J. Olekas. Prašom.

J. OLEKAS (LSDPF). Ačiū. Gerbiami kolegos, aš kviečiu pritarti, nes iš tikrųjų turime rūpintis savo informaciniu ir kibernetiniu saugumu. Siūlyčiau, kad pagrindinis komitetas svarstant šį klausimą būtų Nacionalinio saugumo ir gynybos komitetas. Ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkojame. Gerbiami kolegos, prašom apsispręsti balsuojant dėl pritarimo Valstybės informacinių išteklių valdymo įstatymo kai kurių straipsnių pakeitimo įstatymo projektui.

Balsavo 82 Seimo nariai: už – 78, prieš nėra, susilaikė 4. Taigi po pateikimo įstatymo projektui yra pritarta. Pagrindinis komitetas – Nacionalinio saugumo ir gynybos komitetas. Svarstymo data – gruodžio 4-oji.

E. KERZA. Labai ačiū.

PIRMININKĖ. Papildomo nėra.

16.42 val.

Prekių ženklų įstatymo Nr. VIII-1981 pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-2645ES, Mokesčių už pramoninės nuosavybės objektų registravimą įstatymo Nr. IX-352 6, 7 straipsnių ir 4 priedėlio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-2646 (pateikimas)

Darbotvarkės 2-4.1, 2-4.2 kompleksinis klausimas – Prekių ženklų įstatymo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-2645 ir jį lydintis Mokesčių už pramoninės nuosavybės objektų registravimą įstatymo kai kurių straipsnių ir priedėlio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-2646. Pranešėjas – teisingumo ministras E. Jankevičius. Prašom, ministre.

E. JANKEVIČIUS. Ačiū, gerbiama pirmininke. Gerbiamieji Seimo nariai, iš esmės perkeliama prekių ženklų direktyva. Siūlomos trys pagrindinės naujovės: sudaromos sąlygos registruoti netradicinius prekių ženklus, netgi kvapo, garso, 3D; keičiama prekių ženklų registravimo procedūra – bus daugiau derinama su suinteresuotais subjektais; nustatoma privaloma ikiteisminė administracinė prekių ženklo registracijos panaikinimo ir pripažinimo negaliojančia procedūra, kurią vykdys Valstybinis patentų biuras, taip mes eliminuosime iš šios procedūros teismus. Šiek tiek

keičiasi, labai nedaug – kai kur 6 eurai, kai kur 20 eurų, registravimo mokestis. Vis tiek, net ir pakeitus šituos mokesčius, tarp Baltijos valstybių mes būsime konkurencingiausi. Prašome pritarti.

PIRMININKĖ. Dėkojame už trumpą pristatymą. Nori klausti jūsų R. Baškienė.

R. BAŠKIENĖ (LVŽSF). Gerbiamas ministre, paskutiniai jūsų sakiniai lyg ir sukėlė norą paklausti. Jūs paminėjote, kad keičiasi mokesčiai, ir lyg ir nedaug. Vis tiek kiekvienas pajaučia. Kokie tai mokesčiai, kiek, koks skaičius, gal jūs galėtumėte patikslinti ir įvardinti?

E. JANKEVIČIUS. Čia už prekių, paslaugų registravimą. Tarkim, buvo du mokesčiai virš 70 eurų, dabar sujungiami – bus 160 eurų vietoj 140 eurų. Taip pat už kiekvieną daugiau kaip vieną paraiškoje nurodytą prekių ir paslaugų klasę buvo 34 eurai – bus 40 eurų. Tai esmės tikrai nesudarys, nes kainos buvo nustatytos pakankamai seniai, prieš gerus 15 metų.

Palyginti su kitomis Baltijos valstybėmis, mes vis tiek esame konkurencingesni ir keliais eurai vis tiek būsime pigesni. Įtakos tikrai nepadarys, bet jeigu komitete dar kiltų klausimų dėl kelių, tai tikrai galima diskutuoti.

PIRMININKĖ. Dėkojame. Motyvų išsakyti niekas nepageidaujate? Nėra. Gal galime bendru sutarimu pritarti? (*Balsai salėje*) Norite balsuoti. Prašau balsuoti.

Balsavo 80 Seimo narių: už – 67, prieš nėra, susilaikė 13. Po pateikimo abiemis įstatymų projektams pritarta. Siūlomas pagrindiniu komitetu Teisės ir teisėtvarkos komitetas, papildomo nenumatoma. Svarstymo data – lapkričio 22 diena.

Gerbiami kolegos, aš noriu grįžti prie prieš tai svarstyto įstatymo, kuriam pritarėme, prie Valstybės informacinių išteklių valdymo įstatymo, ir kreipiuosi į Ekonomikos komiteto pirmininką. Jūs nenorite būti kaip papildomas? Ne, nepageidaujate. Viskas gerai.

16.46 val.

Civilinio kodekso 3.51, 3.53, 3.61, 3.64, 3.66, 3.67, 3.73, 3.77, 3.79, 3.85, 3.103, 3.140, 3.144, 3.293, 3.305, 3.306 ir 5.7 straipsnių pakeitimo, Kodekso papildymo 3.54¹, 3.76¹, 3.115¹ straipsniais įstatymo projektas Nr. XIIP-3383(2), Civilinio proceso kodekso 582 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIP-3385(2), Notariato įstatymo Nr. I-2882 46 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIP-3386(2), Civilinį procesą reglamentuojančių Europos Sąjungos ir tarptautinės teisės aktų įgyvendinimo įstatymo Nr. X-1809 8 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIP-3387(2), Valstybės garantuojamos teisinės pagalbos įstatymo Nr. VIII-1591 2, 14 ir 24 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIP-3388(2) (*pateikimas*)

Kompleksinis darbotvarkės 2-5.1–2-5.5 klausimas, penkių įstatymų projektų pateikimas. Civilinio kodekso tam tikrų straipsnių pakeitimo ir papildymo įstatymo projektas Nr. XIIP-3383(2) ir lydymieji: Civilinio proceso kodekso 582 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIP-3385(2), Notariato įstatymo 46 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIP-3386(2), Civilinį procesą reglamentuojančių Europos Sąjungos ir tarptautinės teisės aktų įgyvendinimo įstatymo 8 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIP-3387(2) ir Valstybės garantuojamos teisinės pagalbos įstatymo 2, 14 ir 24 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIP-3388(2). Pranešėjas – ministras E. Jankevičius. Prašom.

E. JANKEVIČIUS. Ačiū, gerbiama pirmininke. Gerbiami Seimo nariai, šiais įstatymų projektais mes siekiame sumažinti teismų darbo krūvį, kuris šiandien tikrai gana didelis, ir atsisakyti teismams nebūdingų funkcijų, taip pat mūsų piliečiams supaprastinti tam tikras procedūras.

Mes siūlome atsisakyti teismų funkcijų, nutraukiant santuoką sutuoktinių bendru sutikimu, tačiau tik tokiais atvejais, jeigu sutuoktiniai neturi nepilnamečių vaikų. Tokiais atvejais, jeigu yra bendras sutarimas, nėra nepilnamečių vaikų, santuoką būtų galima nutraukti pas notarą.

Taip pat nustatytas įpareigojimas notarui, prieš tvirtinant sutartį dėl santuokos nutraukimo pasekmių, pasiūlyti sutuoktiniams susitaikyti. Jeigu notaras matytų, kad dar yra vilties sutaikyti sutuoktinius, jis galėtų ir turėtų teisę atidėti sprendimą iki šešių mėnesių.

Taip pat siūlome atsisakyti teismo leidimo, išduodamo norint keisti vedybų sutartį. Šiuo metu vedybų sutartį ir taip sudaro notaras, tačiau ją pakeisti kažkodėl reikia teismo sprendimo.

Taip pat mes siūlome atsisakyti teismo leidimo dėl nekilnojamo daikto, kuris yra šeimos turas, sandoriams sudaryti. Norėčiau tikrai atkreipti visų Seimo narių dėmesį, kad, nepaisant šio atsisakymo, jeigu šeima yra įtraukta į socialinės rizikos šeimų, auginančių vaikus, apskaitą, prieš tvirtindamas tokį sandorį, notaras turės kreiptis į valstybinę vaiko teisių apsaugos instituciją su prašymu įvertinti esamą situaciją.

Taigi, gerbiami Seimo nariai, visos šios pataisos leistų sumažinti teismo apkrovą 8 %. Teismo priedermė yra ginčų sprendimas ir teisingumo vykdymas, tuo tarpu visi mūsų pasiūlymai yra tik tuomet, kai ginčų nėra ir visos pusės su viskuo sutinka. Tokiais atvejais teismas tik atlieka formalias funkcijas, procedūrą. Prašau pritarti projektui.

PIRMININKĖ. Dėkojame už pristatymą. Pirmoji klausia V. Vingrienė. Prašom.

V. VINGRIENĖ (LVŽSF). Dėkoju, gerbiama pirmininke. Gerbiamas ministre, aš norėjau paklausti jūsų klausimo, susijusio su funkcijomis dėl santuokos nutraukimo bendru sutuoktinių sutarimu, baigiant šitą procesą tik notaro pritarimu. Tačiau iš tiesų čia slypi keletas pavojų. Savaiame suprantama, jeigu tikrai žmonės susitaria sąžiningai, protingai ir taip toliau, nenuskriausdami vienas kito, bet yra atvejų, kur yra tam tikras pavojus, kad gali būti nesąžiningo susitarimo. Pavyzdžiui, vienas iš sutuoktinių gali pasakyti, kad aš sutiksiu skirtis, jeigu tu atiduosi visą turtą ir taip toliau. Teismai iš principo tokių sutarčių netvirtina, jeigu mato, kad tai yra nesąžiningas susitarimas. Kaip jūs žiūrite į tai, ar tai nebus pavojus būtent iš šitos pusės? Juo labiau kad teismams iš tiesų tokiu bendru sutarimu santuokos nutraukimo aspektu nėra labai didelė apkrova, nes tai yra labai greiti procesai. Didesni procesai yra tie, kai teikiami ieškiniai vienam iš sutuoktinių nesutinkant skirtis.

E. JANKEVIČIUS. Vis tiek aš grėsmės neižvelgiu, nes jeigu įtars tiek notaras, tiek teismas įtaria ir yra kažkokių pagrindžiančių įrodymų, kad yra kažkokie nesąžiningi susitarimai, tai nei teismas, nei notaras tokios sutarties nesudarys. Lietuvoje teismai nagrinėjo apie 11 tūkst. santuokų, iš kurių 8 tūkst. santuokų yra bendru sutarimu, ir visos šalys sutinka. Aš tikrai neižvelgčiau jokios grėsmės, juolab kai yra nepilnamečių vaikų, tai vis tiek procesas eina į teismą. Čia tik tuomet, kai nėra nepilnamečių vaikų.

PIRMININKĖ. Klausia M. Majauskas.

M. MAJAUSKAS (TS-LKDF). Gerbiamas ministre, ačiū už pristatymą. Suprantu jūsų biurokratinę požiūrį į šį tikrai pakankamai svarbų, jautrų ir sudėtingą klausimą apie šeimą. Mes puikiai suprantame, kad skyrybos nėra tik biurokratinis reikalas. Bandytas palengvinti tą procesą, mažinant biurokratiją, ar nepaskatins daugiau šeimų priimti sprendimą skirtis? Žinodami ir taip didelį skyrybų skaičių Lietuvoje, mes, užuot skyrę papildomą mūsų laiką priimti sprendimus, pasiūlyti kažkokią programą, pagalbą, mediatorius, taikytis ir vis dėlto neiti skyrybų keliu, siūlome tokį *easy way out*, lengvą kelią išsiskirti. Ar tikrai teisingu keliu einame?

E. JANKEVIČIUS. Ačiū už klausimą. Aš manau, kad teisingu keliu mes einame, tokia situacija yra ir Latvijoje, ir daugelyje kitų Europos Sąjungos valstybių. Notaras irgi turės teisę medijuoti ir turės teisę iš karto nesudaryti sutarties, o pasiūlyti pradžioje susitaikyti. Bet Lietuvoje ir taip yra nemažai šeimų, kurios realiai gyvena išsiskyrusios, bet tiesiog dėl teismo procedūrų to neiformina, o *de facto* yra išsiskyrusios. Mes nemanome, kad tai paskatins. Juolab kad tai yra tikrai, matyt, santuokos... Kai neturi nepilnamečių vaikų, tai, matyt, santuokoje praleistas laikas bus gana ilgas ir tik du suaugę žmonės šalių susitarimu... Mes nematome čia kažkokių grėsmių.

PIRMININKĖ. Klausia E. Pupinis.

E. PUPINIS (TS-LKDF). Ačiū. Aš irgi apie tą patį, ar notaras tinkamiausia vieta mediacijai. Tai iš tikrųjų tikslai skiriasi. Notaras – verslo įmonė, kuri dirba, kuri nori įrodyti pelną ir taip toliau. Tai mediacijos jokio tikslo nėra. Ar nemanote, kad galėtų būti kažkoks tarpinis variantas? Galbūt sutaikymas, sutaikymo sistema, o gal iš tikrųjų mediatoriams, ne notarams leisti tą galimybę, kad galbūt ne notarai įteisintų sutarčių nutraukimą, o mediatoriai? Ačiū.

E. JANKEVIČIUS. Notaras ir pats galėtų dalyvauti, jeigu jis įsitraukęs į mediacijos procesą, galėtų pasiūlyti ir kitus mediacijos procesus. Bet aš turiu omenyje, kai žmonės bendru šalių sutarimu vis tiek eina į teismą ir teismas juos išskirs, tai yra tik formalios procedūros. Kai du suaugę

žmonės yra pragyvenę santuokoje nemažą laiko tarpą, vaikai suaugę, vis tiek tai yra tik formalus klausimas, ar ten, ar ten.

PIRMININKĖ. Klausia R. Baškienė.

R. BAŠKIENĖ (*LVŽSF*). Gerbiamas ministre, ištis mane šiek tiek stebina šis jūsų teikiamas įstatymo projektas, nes santuoką įsivaizduojame šiek tiek kitaip, nelengvas susituokimas, tikriausiai apgalvotas, o skyrybos tuo labiau. Prašom pasakyti, ar notarai neturi ką veikti, kad jūs jiems atiduodate tą prievolę, ir kiek kainuos toks greitas santuokos nutraukimas?

E. JANKEVIČIUS. Kainas mes dar tikrai patvirtinsime, jeigu Seimas apsispręs ir po pateikimo pritaris, tada bus tvirtinami įkainiai. Aš manau, kad šita procedūra neturėtų kainuoti daug. Tai bus mūsų apsisprendimo klausimas.

O mes tikrai nekalbame apie kanonų teisę ir tikrai nelendame į Vatikano teisę. Tai yra valstybės civilinė santuoka, valstybės reikalas.

PIRMININKĖ. Klausia I. Haase.

I. HAASE (*TS-LKDF*). Dėkoju. Perskaičiau jūsų aiškinamąjį raštą ir matau, kad jūsų siekis šituo įstatymo projektu yra numesti visą našta nuo teismų. Aš išvelgiu, kad jūs tiesiog priskiriate santuokos nutraukimą pas notarą bendru šalių sutarimu prie įprasto sandorio, kaip prie komercinio sandorio, ko neturėtų būti, nes mes visi siekiame išsaugoti šeimą.

Šalių susitarimu galima sėkmingai nutraukti teisme rašytinio proceso tvarka. Tai nesudaro didelių problemų. Juolab kad teismuose yra numatytas terminas apsigalvoti, visas mėnuo. Jūsų projekte yra siūloma, kad notaro patvirtinta sutartis įsigalioja jau kitą dieną. Vadinasi, nėra jokio termino pagalvoti, apsigalvoti ir, jeigu ką, išsaugoti šeimą. Klausimas bus toks: ar šituo projektu jūs neskatinate skyrybų, užuot siekę išsaugoti šeimas?

E. JANKEVIČIUS. Ačiū už klausimą. Tikrai neskatiname, nes projekte numatytas šešių mėnesių maksimalus terminas apsigalvoti, ne mėnesio, o šešių, iki šešių mėnesių gali skirti terminą apsigalvoti. Tikrai neskatiname, nes ir teismas, aš minėjau prieš tai... 11 tūkst. bylų per metus, 8 tūkst. yra bendru sutarimu, tai teismas išskirs ar notaras ant sutarties padės savo parašą.

PIRMININKĖ. Klausia I. Degutienė.

I. DEGUTIENĖ (*TS-LKDF*). Gerbiamas ministre, mano klausimas būtų panašus į kitų kolegų klausimus, nes iš šio projekto man susidaro įspūdis, kad mes atveriamė Pandoros skrynią kuo greičiau išsiskirti. Jūsų argumentas yra toks, kad tik 8 % sumažės teismams bylų. Man atrodo, šiandien Lietuvos valstybėje ne apie bylų skaičių reikia šnekėti, o apie tvirtų šeimų klausimą. Žinote, čia ne smėlio dėžėje susirinkę vaikai. Santuokos nutraukimas yra rimtas dalykas su rimtomis pasekmėmis, net ir tarpusavyje susitarus. Tada mes užvedame kitą grandinę, psichologinę pagalbą ir panašiai išsituokusioms poroms.

Ar jums neatrodo, kad daug daugiau reikėtų skirti dėmesio sutaikyti, tai yra mediatorių darbui? Kiek aš žinau, šiandien mediatorių kursuose yra didžiausias konkursas Mykolo Romerio universitete tam, kad jie taptų profesionaliais mediatoriais, nes šiandien Lietuvoje profesionalių mediatorių kol kas nėra. O jūs dabar netgi sakote, kad tą galės daryti ir notarai. Tai ar jie iš tikrųjų neturi ką veikti?

Ir tokią repliką pasakysiu. Dabar aš galutinai išsiaiškinau, kad šita Vyriausybė yra absoliučiai liberali Vyriausybė.

E. JANKEVIČIUS. Ačiū už klausimą. Aš atsakysiu. Šiaip iš tikrųjų projektas yra pateiktas Seimui, rodos, 2016 metais, tai tikrai ne šitos Vyriausybės pateiktas projektas. Jį rengė, aišku, Teisingumo ministerija. Aš dabar tik atstovauju šitai pozicijai. Bet aš galiu pasakyti, kad skyrybų nuo to tikrai nepadaugės, mediacijos procesas galės būti įtrauktas ir privalės būti įtrauktas. Aš manau, skyrybų skaičius Lietuvoje nuo to tikrai nei sumažės, nei padidės, bus toks, koks yra.

PIRMININKĖ. Klausia V. Gailius.

V. GAILIUS (*LSF*). Ačiū, gerbiama posėdžio pirmininke. Gerbiamas ministre, jūs arba nesupratote, arba sąmoningai neatsakėte į advokatės kolegės I. Haase klausimą. Pasigilinkite į šį klausimą ir pabandykite atsakyti bent jau sau.

Atsakydamas į kolegės I. Degutienės klausimą jūs atsakėte sunkiai suprantama politine kalba, kad šiaip jūs atstovaujate Teisingumo ministerijai, neatstovaujate sau, neturite savo nuomo-

nės, o pristatote projektą, kurį pateikė praeita Vyriausybė. Jeigu jūs kritiškai vertinate šį projektą, tai jo neteikite ir neperkelkite atsakomybės kitiems.

O desertui klausimas: jeigu mes darome notarinių sandorių nutraukimą, tai gal ir santuokos sudarymas yra notarinis veiksmas, ir santuoka taip pat būtų notarinis veiksmas ir sandoris?

E. JANKEVIČIUS. Matote, teismas tikrai nesudaro santuokos – civilinė metrikacija, kaip žinote. Dabar tikrai įsigilinęs dėl notaro termino „nutraukti“ – tai yra nustatytas įpareigojimas notarui prieš tvirtinant sutartį dėl santuokos nutraukimo pasekmių pasiūlyti sutuoktiniams susitaikyti. Sutuoktinių sutikimu, notaras galėtų netgi iki šešių mėnesių atidėti sutarties pasirašymą, nutraukimą.

PIRMININKĖ. Klausia L. Kasčiūnas.

L. KASČIŪNAS (*TS-LKDF*). Gerbiamas ministre, sveiki, aš čia būsiu. Klausimai daugmaž panašūs, nes mums kyla tam tikrų abejonių: kai jūs atsakinėjate į juos, atrodo, kad kalba ne tos politinės jėgos, kuri tikrai užsibrėžė ginti šeimą, stiprinti ją, atstovas Vyriausybėje, bet labai formaliai, labai liberaliai žiūrintis į tam tikras tendencijas, kurios tikrai kelia nerimą mūsų visuomenei, kad tų skyrybų daugėja. Iš tikrųjų valstybė turi pagalvoti apie tai, kad būtų kuo daugiau tokių tarpinių stotelių, kai žmonės dar galėtų apsispręsti ir kitaip.

Vertinant formaliai, viską supaprastinant, atrodytų, taip, iš biurokratinės pusės galbūt reikėtų tų procedūrų mažiau, bet, kita vertus, mes kalbame apie santuoką, o santuoka ir šeima yra tiesiogiai susiję. Tai ar tikrai šitą pataisą reikia vertinti taip formaliai? Galbūt mes nežiūrėkime, kad 8 % sumažės teismų apkrova ir panašiai. Tikslas – ne teismų apkrova šiuo atveju, tikslas yra, kad būtų kuo daugiau tvirtų santuokų Lietuvoje ir tvirtų šeimų. Čia tikrai rimtas klausimas, gerbiamas ministre.

E. JANKEVIČIUS. Ačiū už jūsų nuomonę. Mano nuomonė yra tokia, kad tikrai šis projektas niekaip neatspindi santuokos tvirtumo ar ne tvirtumo, kai suaugę žmonės apsisprendžia išsiskirti ir šalys abi sutaria kaip (dėl būdo), eina arba į teismą, arba pas notarą. Jeigu mes šiai projekto daliai, nes projektas turi daugiau dalių, nepritarsime, žmonės nueis į teismą ir vis tiek teismas juos formaliai išskirs.

PIRMININKĖ. Dėkoju, ministre, jūs atsakėte į visų norinčių klausti klausimus. Motyvus kai kas išsakė jau pateikdamas klausimus ir vis dėlto prieš kalba M. Majauskas.

M. MAJAUSKAS (*TS-LKDF*). Gerbiami kolegos, iš tikrųjų aš nematau kalbančių už, matau, ir pats ministras gal šiek tiek susigėdęs dėl paties projekto kalba apie tai, jog jis yra praeitos Vyriausybės inicijuotas. Tai aš siūlau taip tyliai balsuoti, kad gražintume iniciatoriams tobulinti, ir daugiau dėmesio skirti tam, kaip mes galėtume sutaisyti šeimas ar padėti šeimoms, kurios išgyvena sunkų laikotarpį, galvoti apie psichologinę pagalbą, galvoti apie pagalbą vaikams, galvoti apie kompleksinę pagalbą šeimai. Ačiū.

PIRMININKĖ. Ir motyvai už – J. Bernatonis.

J. BERNATONIS (*LSDDF*). Mieli kolegos, iš tiesų dar praeita Vyriausybė svarstė šiuos klausimus, kaip nuo teismų nukrauti bereikalingą darbą ir kaip palengvinti žmonėms, kuriems ir taip, matyt, skaudūs tie išsiskyrimo momentai... Tačiau kai nėra jokių ginčų, kai nėra nepilnamečių vaikų, ar tikrai žmonėms reikia vaikščioti į teismus, ar nepakanka to, kad jie įformina tai tam tikru dokumentu pas notarą? Mūsų buvo toks vakarietiškas požiūris į žmonių skausmus, kai tenka skirtis, ir labai džiaugiamės, kad ši Vyriausybė iš esmės tęsia tą idėją.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Gerbiami kolegos, motyvai išsakyti. Prašom apsispręsti ir balsuoti dėl teikiamo įstatymo projekto po pateikimo, ar pritariate jam.

Balsavo 81 Seimo narys: už – 36, prieš – 10, susilaikė 35. Deja, kolegos, nepritarta.

Spręsimu, ką daryti: gražinti tobulinti ar atmesti. Prašom. Kas už gražinimą tobulinti, balsuojate už, kas turite kitą nuomonę, balsuojate prieš. Balsavimas pradėtas.

Balsavo 78 Seimo nariai: už – 59, prieš – 19. Taigi gražinamas tobulinti.

Replikos po balsavimo nori I. Degutienė, per šoninį mikrofoną. Prašau.

I. DEGUTIENĖ (*TS-LKDF*). Gerbiamas ministre, kaip pasakytų buvusi Seimo narė M. Čigriejienė, jūs esate J. Bernatonio, kaip buvusio teisingumo ministro, stačiai išprieivartautas. Tikrai aš apgailestauju.

PIRMININKĖ. Per kitą šoninį mikrofoną – E. Gentvilas.

E. GENTVILAS (*LSF*). Gerbiamas ministre, kadangi jūsų frakcija, kuri jus delegavo, nepalaikė ir masyviai nepalaikė, jūs turėtumėte labai susinervinti ir tėkšti savo ministro portfelį į kampa. Neplanuojate? (*Šurmulys salėje*)

PIRMININKĖ. Kai kalbėjote apie skyrybas, liepėte neskubėti. Kai ministrui portfelį, tai iš karto tėkšti. (*Šurmulys, juokas salėje*)

Per šoninį mikrofoną – J. Bernatonis.

J. BERNATONIS (*LSDDF*). Man tenka apgailestauti, kad labai sunkiai Konservatorių partija transformuojasi į žmonių partiją ir rūpinasi ne žmonių reikalais, o firmos „Greitos, lengvos skyrybos“ pelnu.

PIRMININKĖ. Per šoninį mikrofoną – R. Šarknickas. Prašom.

R. ŠARKNICKAS (*LVŽSF*). Aš iš esmės taip pat esu už šeimos vertybes ir palaikau. Aš iš esmės susilaikiau, bet ką noriu pasakyti dėl savižudybių. Atkreipkite dėmesį – 3–5 metus teismai tempia skyrybas, nes viena pusė blokuoja ir kitus žingsnius daro. Kita pusė yra... Žinome iš istorijos ir nemažai atveju, kai žmogus pasitraukia iš gyvenimo. Tokių istorijų yra labai daug. Mes taip pat turime atsižvelgti šiuo atveju, bet kalbėdami apie šeimos viziją, formavimą, taip, apie tas stoteles... Aš tikrai pritariu ir opozicijai. Tai irgi yra labai svarbu.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Kolegos, pasikeitėme mintimis ir replikomis.

17.07 val.

Teismo ekspertizės įstatymo Nr. IX-1161 pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-2650 (pateikimas)

Keliaujame toliau. Kitas darbotvarkės klausimas – Teismo ekspertizės įstatymo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-2650. Pranešėjas – ministras E. Jankevičius. Prašom.

E. JANKEVIČIUS. Ačiū, gerbiama pirmininke. Įstatymo projektu siekiame įgyvendinti Valstybės kontrolės rekomendacijas, iš esmės tik jas. Valstybės kontrolė rekomendavo parengti privačių teismo ekspertų, kuriems kvalifikaciją suteikia ne teismo ekspertizės įstaigos, kvalifikacijos patikrinimo tvarką. Pagal galiojantį reguliavimą Teismo ekspertų veiklos koordinavimo taryba nagrinėja skundus dėl Teismo ekspertų etikos kodekso pažeidimų. Projektu siūloma, kad specialiųjų žinių turinčios institucijos, kurios ir suteikia kvalifikaciją, nustatytą tvarką, pagal kurią turi būti patikrinta teismo eksperto kvalifikacija.

Taip pat galiojantis reguliavimas numato, kad teismo ekspertu negali būti asmuo, kuris yra teistas už labai sunkų ar sunkų nusikaltimą, taip pat už nusikaltimą teisingumui, valstybės tarnybai ir viešiesiems interesams. Projekte nustatomi papildomi teismo eksperto nepriekaištingos reputacijos kriterijai ir numatoma, kad asmuo negali būti laikomas esąs nepriekaištingos reputacijos ne tik tais atvejais, kai nepraėjo tam tikras laikotarpis – ketveri metai nuo bausmės už minėtus nusikaltimus atlikimo, bet ir jeigu asmuo piktnaudžiauja alkoholiu, psichotropinėmis, narkotinėmis ar kitomis psichiką veikiančiomis medžiagomis. Teismo ekspertui keliami ypač aukšti nepriekaištingos reputacijos standartai, nes jis padeda teismams nustatyti tiesą bylose, o jo surašytas ekspertizės aktas neretai tampa pagrindiniu įrodymu, kuriuo remdamasis teismas priima sprendimus.

Taip pat projektu Teismo ekspertų veiklos koordinavimo taryba įgaliojama planuoti strateginės teismo ekspertizės sritis, kryptis ir prioritetus. Prašau pritari.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Jūsų klausti nori dvi Seimo narės. Pirmoji klausia R. Šalaševičiūtė. Prašom.

R. ŠALAŠEVIČIŪTĖ (*LSDDF*). Gerbiamas ministre, aš pirmiausia noriu paklausti, ar jūs nemano, kad, ko gero, šito įstatymo, nesvarbu, kad prieš dvejus metus (jau praėjo daugiau kaip dveji metai) Valstybės kontrolė buvo pateikusi pastabų, pateikimas, ko gero, yra pirmalaikis, nes, kiek aš žinau, planuojama sujungti Teismo medicinos ekspertizės ir Teismo psichiatrijos tarnybas į krūvą ir išspręsti daugybę klausimų, kurie šiandien jaudina mus visus?

E. JANKEVIČIUS. Gerbiamoji pirmininke, jūsų, kaip komiteto pirmininkės, nuomonė mums visada yra svarbi. Apie tokius planus mes girdėjome, aišku, jie dar nėra viešai priimti. Jeigu jie

būtų priimti ir patvirtinti Seimo, tai, matyt, leistų ateityje toliau daryti tam tikras intervencijas ir įstatymo pakeitimus. Ačiū.

PIRMININKĖ. Klausia I. Degutienė.

I. DEGUTIENĖ (TS-LKDF). Gerbiamasis ministre, labai gerai, kad reaguojate (tai sveikintina) į Valstybės kontrolės išvadas ir teikiate įstatymo projektą, tačiau man iš tikrųjų nėra aišku, kokia bus ta institucija, kuri įvertins teismo eksperto kvalifikaciją. Aiškinamajame rašte apie tai nėra nė žodžio. Kadangi teismo eksperto sąvoka yra pakankamai plati, tą ir gerbiamoji kolegė R. Šalaševičiūtė sakė, čia yra ir teismo medikai, ir teisininkai, ir visa kita, šiek tiek jų takai išsiskiria, man labai įdomu, kas juos vertins ir kas tą kvalifikaciją jiems suteiks?

E. JANKEVIČIUS. Valstybės kontrolė rekomendavo nustatyti tik privačių teismo ekspertų kvalifikaciją vertinančias institucijas. Tokie yra statybos, audito ekspertai, nekilnojamojo turto vertintojai. Vadinasi, kvalifikaciją tikrins tos institucijos, kurios ir suteikia jiems tokius įgaliojimus. Tai yra Audito rūmai, Statybos sertifikavimo centras. Tik apie tai kalbama.

PIRMININKĖ. Dėkoju, jūs atsakėte į visų, norinčių klausti, klausimus. Motyvai. Prieš kalba R. Šalaševičiūtė. Prašom.

R. ŠALAŠEVIČIŪTĖ (LSDDF). Gerbiamasis ministre, aš dar prieš posėdį pasakiau, kad aš nepritariu tai redakcijai, kuri šiandien teikiama Teismo ekspertizės įstatymo projekto. Visų pirma, kolegos, aš čia visiems kolegoms sakau, kad jeigu mes šiandien kalbame apie vaikų paėmimą iš šeimos ir vaikai būna pusę metų, metus ir pusantrų pas globėjus, tai problema yra viena – teismo ekspertizės ilgas procesas, nes teismai be ekspertizės išvadų negali priimti jokių sprendimų. Todėl šiame įstatyme neturėtų būti aptariama tik tai, kas gali būti ekspertu, kas gali organizuoti kvalifikacijos kėlimą. Turėtų būti išsamiai aptariamoms visos problemos.

Mūsų frakcija turėjo ne vieną tarpžinybinį pasitarimą, kuriame dalyvavo Seimo nariai, frakcijos, psichiatrai, psichologai, Nacionalinės teismų administracijos atstovai, teisėjai, ir labai aiškiai buvo išsakyti šitų abiejų tarnybų šiandienos darbo trūkumai. Tai liečia, teisingai gerbiama I. Degutienė pasakė, ir kvalifikacijos kėlimą. Čia to, kaip mato jie visi, specialistai, nėra. Buvo išsakyta nuomonė ir apie teismo posėdžių organizavimą, galimybę dalyvauti posėdžiuose nuotoliniu būdu, nes ekspertų trūksta, atlyginimai maži, žmonės laukia. Jeigu kalbėtume apie teismo psichiatrus, išvis ten yra globalių problemų, kurios nespręstos daug metų. Todėl aš asmeniškai tikrai susilaikysiu balsuojant už tokį projektą. Trūkumus, aš manau, mes esame apibendrinę ir jums pateiksime. Pasiūlymų neįmanoma įregistruoti šiandien ir čia pat iki svarstymo eigos, nes faktiškai vos ne dėl kiekvieno straipsnio reiktų naujų pasiūlymų. Ačiū už darbą, bet, deja, manęs jis nentkina.

PIRMININKĖ. Ministras nori atsakyti.

E. JANKEVIČIUS. Gerbiama pirmininke, jūs kalbate tik apie ateities planus, kas galbūt būtų sujungus tris institucijas, bet tam dar turėtų pritarti Seimas. Jeigu būtų pritarta, be abejonės, reiktų daryti tam tikras intervencijas. Vieni Seimo nariai yra už ateities projektą, kiti galbūt prieš, gyvenimas parodys. Šiuo atveju mes tik įgyvendiname Valstybės kontrolės rekomendacijas ir tiek. Ačiū.

PIRMININKĖ. Gerai, kolegos, balsuojame dėl teikiamo Teismo ekspertizės įstatymo projekto.

Balsavo 82 Seimo nariai: už – 44, prieš – 3, susilaikė 35. Įstatymo projektui po pateikimo pritarta. Pagrindinis komitetas – Teisės ir teisėtvarkos komitetas, papildomo nenumatoma, svarstymo data – gruodžio 20 diena.

17.16 val.

Prokuratūros įstatymo Nr. I-599 papildymo 37⁸ ir 37⁹ straipsniais ir 2 priedo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIP-2651ES (pateikimas)

Kitas darbotvarkės klausimas – Prokuratūros įstatymo kai kurių straipsnių ir 2 priedo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIP-2651. Pranešėjas – ministras E. Jankevičius. Prašom.

E. JANKEVIČIUS. Ačiū, gerbiama pirmininke. Gerbiami Seimo nariai, projektu siekiama iš dalies įgyvendinti reglamentą dėl Europos Prokuratūros įsteigimo. Europos Prokuratūra bus įsteig-

ta 2020 metais. Šiuo projektu mes siekiame nustatyti esminius Europos prokuroro ir Europos deleguotų prokurorų atrankos principus. Projekte kalbama tik apie atrankos principus.

Taigi projektu siūloma: atrankos į kandidatus į Europos prokurorus, Lietuva turės vieną tokį prokurorą, detalią tvarką patvirtintų generalinis prokuroras kartu su teisingumo ministru; kandidatūrų atranką į Europos prokurorus vykdytų atrankos komisija, kurią sudarytų Generalinės prokuratūros, Teisingumo ministerijos ir Teisėjų tarybos atstovai; atrankos komisija išrinktų tris kandidatus, pateiktų Vyriausybei, Vyriausybei pritarus, Vyriausybė pateiktų Europos Sąjungos teisingumo ministrui, Tarybai tris kandidatus ir Taryba spęstų, atsirinktų vieną kandidata; taip pat atrankos į kandidatus į Europos deleguotuosius prokurorus, šie jau dirbtų Lietuvoje, turėtų me du tokius, tvarką tvirtintų generalinis prokuroras, vėliau, matyt, atrankos komisija siūlys Europos generaliniam prokurorui atrinktą kandidatūrą. Prašau pritarti projektui.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Jūsų nori klausti A. Skardžius. Prašom.

A. SKARDŽIUS (LSDDF). Ačiū, gerbiamoji pirmininke. Gerbiamasis ministre, ar nebus taip, kaip su Lietuvos centriniu banku, kai jis tapo Europos Centrinio Banko dalimi? Mes dabar negalime tiesiog turėti kažkokios parlamentinės valstybės – nei kontrolės mechanizmo, viršesnis už jį yra vien tik žydras dangus ir, be abejo, Europos Centrinis Bankas. Mes matome daug problemų būtent šiame sektoriuje. Ar to neatsitiks jūsų kuruojamame sektoriuje, kalbant apie prokuratūrą?

E. JANKEVIČIUS. Matote, reglamentas yra įsigaliojęs. Jeigu jūs kalbate apie Europos Prokuratūros steigimo klausimą, tai mes šiame projekte kalbame tik apie pačią atrankos procedūrą, o reglamentas jau yra įsigaliojęs, taip neatsitiks.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Motyvų išsakyti niekas nenori. Prašom balsuoti dėl teikiamo įstatymo projekto Nr. XIII-2651.

Balsavo 79 Seimo nariai: už – 75, prieš nėra, susilaikė 4. Įstatymo projektui pritarta.

Pagrindiniu komitetu siūlomas Teisės ir teisėtvarkos komitetas. Svarstymo data – gruodžio 18 diena. Dėkoju, ministre.

17.19 val.

Teisėkūros pagrindų įstatymo Nr. XI-2220 2, 3, 5, 6, 7, 8, 10 straipsnių ir ketvirtojo skirsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIII-2647 (pateikimas)

Kitas darbotvarkės klausimas – Teisėkūros pagrindų įstatymo kai kurių straipsnių ir ketvirtojo skirsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIII-2647. Pranešėja – viceministrė I. Gudžiūnaitė. Prašom.

I. GUDŽIŪNAITĖ. Gerbiama posėdžio pirmininke, gerbiami Seimo nariai, įstatymo projektu siūlome įtvirtinti instrumentą, kuris skirtas teisėkūrai efektyvinti, tai yra galiojančio teisinio reguliavimo poveikiui vertinti. Valstybės kontrolė yra konstatavusi, kad šiuo metu veikiantis galiojančio reglamentavimo vertinimo instrumentas, teisinio reguliavimo stebėseną, nėra pakankamai efektyvus, taikomas fragmentiškai ir nenuosekliai.

Tą patį yra konstatavusi ir Europos ekonominio bendradarbiavimo ir plėtros organizacija. Todėl būtina pereiti prie sisteminio teisinio reguliavimo poveikio vertinimo. Būtent tai ir siūloma įstatymo projektu. Pagal jį atliekant poveikio vertinimą būtų išanalizuojama, kaip praktikoje yra taikomas galiojantis reguliavimas, koks jo taikymo poveikis – teigiamas, neigiamas, kokios taikymo galimybės, galimos problemos, kokios to priežastys? Atlikus tokį vertinimą būtų didelė pagalba tobulinant galiojančius teisės aktus.

Planuotume, pagal įstatymą siūloma, kad poveikio vertinimą atliktų ministerijos, ministrai pagal valdymo sritis. Ir, aišku, į visą vertinimo procesą būtų intensyviai įtraukta visuomenė, su ja būtų konsultuojamasi nuo vertinimo pradžios per oficialias teisės aktų bazes ir kitomis priemonėmis. Tai prašytume gerbiamų Seimo narių pritarti teikiamam įstatymo projektui.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Nori klausti pora Seimo narių. Pirmasis klausia E. Pupinis. Prašom.

E. PUPINIS (TS-LKDF). Ačiū. Gerbiamoji pranešėja, iš tiesų svarbu vertinimas įstatymo, kuris jau galioja. Bet tik kelia šiek tiek abejonių, nes daugiausia įstatymų teikia tos pačios ministerijos. Iš esmės ministerijos vykdytų ir savo pateiktų įstatymų vertinimą. Iš tiesų ar tai gali būti pakanka-

mai objektyvu? Galbūt į tą sistemą galima būtų įtraukti daugiau ir mokslo subjektų, kurie galbūt giliau analizuotų, nes įstatymai dažnai turi tokį ne paviršutinį poveikį, o giluminį?

Antras klausimėlis, kad galbūt Lietuvoje tokią sistemą reikėtų vis dėlto pradėti taikyti prieš priimant įstatymus, nes daug pasaulio šalių, kurios ne taip skuba gyventi, įstatymus daugiau vertina prieš jų priėmimą. Ką jūs apie tai galvojate? Ačiū.

I. GUDŽIŪNAITĖ. Labai ačiū gerbiamam Seimo nariui už klausimus. Iš tiesų puikūs klausimai, pastabos ir siūlymai.

Pirmiausia atsakau į pirmąjį klausimą dėl galiojančio teisės akto vertinimo apimties ir, matyt, subjektų, kurie būtų įtraukiami į tą vertinimą. Išties pirmiausia vertinimo detalumas būtų detalai aptariamas metodologijoje. Kaip jūs ir pastebėjote, vertinimą mes irgi suprantame kaip sudėtingą ir labai kompleksinį procesą. Į jį būtinai turi būti įtraukiama ir mokslo bendruomenė, ir visuomenės suinteresuotos kitos grupės. Turi būti aiškiai nustatoma, kokios problemos, ar yra problemų, kaip tas teisės aktas taikomas, kodėl tos problemos kyla? Todėl tikrai mokslo ir kitų plačių visuomenės grupių įtraukimas yra reikalingas ir būtinas ir mes tą numatome.

Dabar dėl antrojo klausimo, dėl teisinio reguliavimo poveikio vertinimo rengiant naują teisės akto projektą. Iš tikrųjų tokia prievolė rengti teisinio poveikio vertinimą rengiant naują teisės akto projektą jau yra. Ji galbūt nėra tobulai išdėliota įstatyme, galbūt yra tam tikrų spragų ir geras siūlymas įvertinti jas ir dėl to pagalvoti apie galimas teisinio reguliavimo tobulinimo priemones. Tačiau reiktų pastebėti, kad dėl galiojančio teisinio reguliavimo vertinimo kol kas jokių sisteminių metodikų arba taisyklių nėra. Todėl tai, ką mes siūlome, būtų naujovė ir didelė pagalba įvertinant esamą reguliavimą, kaip jis veikia ir kodėl. Bet, be abejo, reikia žiūrėti ir plačiau į tas kitas priemones, kurias irgi ateityje, manau, tikrai tobulinsime ir keisime. Ačiū.

PIRMININKĖ. Klausia I. Degutienė.

I. DEGUTIENĖ (TS-LKDF). Gerbiama viceministre, norėčiau paklausti, kaip jūs manote. Aš suprantu, kad jūs atsižvelgiate į EBPO rekomendacijas, tačiau ar nuo to, kai mes dabar patobulinsime Teisėkūros pagrindų įstatymą, įstatymų projektai, kurie ateina būtent iš Vyriausybės, bus geresnės kokybės ir Seime nereikės papildomai gerokai padirbėti, kad juos, kaip sakoma, teisingai sureguliuotume? Turbūt mes čia Seime dažnai kalbame apie teisės aktų kokybę. Mano esminis klausimas ir yra, nes daug metų mes diskutuojame, ką daryti, kad ta kokybė būtų geresnė. Tai ar dabar patobulinę Teisėkūros pagrindų įstatymą galime apeliuoti į kokybės gerinimą?

I. GUDŽIŪNAITĖ. Labai ačiū gerbiamajai Seimo narei už klausimą, puikus ir tikslus klausimas, aišku. Iš tikrųjų, kaip jūs teisingai pastebite, ir EBPO, ir Valstybės kontrolė apeliuoja, na, viena vertus, į dažną teisės aktų keitimą, kita vertus, į kokybės sisteminio požiūrio trūkumą. Matyt, mes, visos institucijos, turime kartu siekti tikslo, kad teisėkūra būtų kokybiška, kad teisės aktai būtų keičiami kuo rečiau, kad pakeitimai būtų tikslingesni, sisteminiai ir leistume teisės aktui iš tiesų veikti praktikoje.

Aš manau, kad šita priemonė, kurią mes siūlome, tai yra galiojančio teisinio reguliavimo vertinimas, veikia taikomas bent dvejus metus. Po to teisinis reguliavimas būtų vertinamas, ar jis pasiekė tuos tikslus, kurių norėjome, kodėl nepasiekė, jeigu nepasiekė, ką turėtume daryti kitaip, kad pasiektų. Tai yra dar viena priemonė teisėkūros kokybei gerinti.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Jūs atsakėte į visų Seimo narių klausimus. Motyvų niekas išsakyti nepageidauja. Pašome balsuojant apsispręsti dėl teikiamo įstatymo projekto.

Balsavo 73 Seimo nariai ir visi 73 už. Taigi įstatymo projektui po pateikimo pritarta.

Kaip pagrindinis komitetas – Teisės ir teisėtvarkos komitetas. Siūloma svarstymo data – pavasario sesijoje.

17.27 val.

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2002 m. gegužės 30 d. nutarimo Nr. IX-912 „Dėl Rezervinio (stabilizavimo) fondo nuostatų patvirtinimo“ pakeitimo“ projektas Nr. XIII-2465 (pateikimas)

Kitas darbotvarkės klausimas – Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2002 m. gegužės 30 d. nutarimo „Dėl Rezervinio (stabilizavimo) fondo nuostatų patvirtinimo“ pakeitimo“

projektas Nr. XIIIIP-2465. Pateikimo stadija. Į tribūną kviečiu finansų viceministrą D. Sadecką. Prašom.

D. SADECKAS. Ačiū, gerbiama posėdžio pirmininke. Gerbiamieji Seimo nariai, Vyriausybė teikia Seimui svarstyti Seimo nutarimo dėl Lietuvos Respublikos Seimo nutarimo „Dėl Rezervinio (stabilizavimo) fondo nuostatų patvirtinimo“ pakeitimo projektą.

Projektas yra parengtas atsižvelgiant į Valstybės kontrolės rekomendacijas, kad Vyriausybė valstybės finansiniam stabilumui palaikyti turėtų ieškoti papildomų šio fondo finansavimo šaltinių. Siekiant sukaupti daugiau lėšų Rezerviniame (stabilizavimo) fonde, nutarimo projekte siūloma nustatyti, kad į Rezervinį (stabilizavimo) fondą būtų pervedama 50 % lėšų, gautų į valstybės biudžetą pardavus valstybinės žemės sklypus, tai yra ne tik žemės ūkio paskirties žemės sklypus, kaip yra nustatyta šiuo metu galiojančiuose nuostatuose.

Priėmus teikiamus Rezervinio (stabilizavimo) fondo nuostatų pakeitimus numatoma, kad 2019 metais į Rezervinį (stabilizavimo) fondą, pardavus valstybinės žemės sklypus, būtų gauta beveik 18 mln. eurų ir 2020 m. sausio 1 d. šio fondo pinigų likutį jau sudarytų kiek daugiau negu 350 mln. eurų.

Norėčiau atkreipti dėmesį, kad teikiamas nutarimo projektas yra susijęs su šiuo metu Seime svarstomu 2019 metų valstybės biudžeto projektu ir kartu su juo pateiktu 2019 metų Rezervinio (stabilizavimo) fondo lėšų sąmatos projektu. Prašyčiau priimti šį Seimo nutarimo projektą svarstyti. Ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Jūsų klausia keletas Seimo narių. Pirmasis – E. Pupinis. Prašom.

E. PUPINIS (TS-LKDF). Ačiū. Gerbiamasis pranešėjau, iš tiesų taip ir yra, kad kontrolieriai atkreipė dėmesį, kad Stabilizavimo fondas smarkiai vėluoja dėl užsibrėžtų tikslų ir tie įsipareigojimai, kurie yra priimti iki 2020 metų, ko gero, nebus įvykdyti, nes 18 mln. nėra ta suma, kuri galutinai išspręstų problemą. Ar Vyriausybė nemato kitų galimybių dar padidinti, galbūt tvirtinant valstybės biudžetą, tam tikrų priemonių, kad tas Stabilizavimo fondas didėtų? Aišku, padarytos mokesstinės lengvatos daro savo, galimybės mažėja, tačiau ar tai paskutinis siūlymas, kaip papildyti Stabilizavimo fondą? Ačiū.

D. SADECKAS. Ačiū už klausimą. Atkreipčiau dėmesį, kad į Stabilizavimo fondą yra nukreipiama dalis pajamų, kurios yra gaunamos į valstybės biudžetą, tai jeigu nukreiptume dar daugiau pajamų, o valstybės biudžetas, kaip žinome, yra deficitinis, tai tiesiog reikėtų daugiau skolintis, o skolinimasis kainuoja.

Atsakydamas į klausimą dėl rezervo pakankamumo arba dydžio, norėčiau atkreipti dėmesį, kad valstybė turi ne tik šį Rezervinį (stabilizavimo) fondą, bet taip pat ji turi ir Privalomojo sveikatos draudimo fondo rezervą, taip pat turi ir Valstybinio socialinio draudimo fondo rezervą, kuriame irgi kaupiamos ženklios lėšos. Be to, tiek Garantinis fondas, tiek Ilgalaikis darbo išmokų fondas taip pat turi sukaupe ganėtinai nemažų likučių. Mūsų skaičiavimais, kitų metų pabaigoje tie likučiai ir rezervai galėtų sudaryti arti 1,5 mlrd. eurų. Reikėtų vertinti turbūt visą platesnį kontekstą, ne tik šį vieną fondą.

PIRMININKĖ. Klausia A. Sysas. Prašom.

A. SYSAS (LSDPF). Ačiū, pirmininke. Gerbiamas viceministre, iš kur tokios drąsios prognozės, kad Stabilizavimo fonde atsiras tiek lėšų? Čia mes kalbame apie sklypų pardavimą. Mes žinome, kad jų nėra tiek daug, kad mes galėtume parduoti. Ar čia toks sutapimas, kad yra biudžetas ir reikėjo kokioje nors eilutėje... trūko ir tada prie stabilizacijos pridėjote, kad padengtumėte kitą eilutę, ar čia realūs skaičiai yra suskaičiuoti? Gal galėtumėte pasakyti nors vieną sklypą, kurį ruošiatės taip brangiai parduoti? Ačiū.

D. SADECKAS. Ačiū už klausimą. Norėčiau atkreipti dėmesį, kad jau šių metų pabaigoje numatoma, kad Stabilizavimo fonde bus kiek daugiau negu 250 mln. eurų. Minėjau, kad per kitus metus planuojame, kad iš viso įplauks beveik 80 mln. eurų ir iš jų apie 18 mln. bus būtent iš valstybinių žemės sklypų pardavimo. Neplanuojame kokių nors labai didelių sumų. Taip, tai yra tam tikros sumos, kurios, nepriėmus šio mūsų siūlymo, būtų didesnės.

PIRMININKĖ. Klausia M. Majauskas.

M. MAJAUSKAS (TS-LKDF). Gerbiamas viceministre, paminėjote PSDF rezervą – Privalomojo sveikatos draudimo fondo rezervą ir sakote, kad ten bus reikšmingos sumos. Čia tenka sutikti – iš

tikrųjų šių metų pabaigoje turėsime maždaug 238 mln. ir ateinančių metų pabaigoje jis bus papildytas dar 100 mln. Tai bus 327 mln. – per metus maždaug 100 mln. papildomų perteklinių pajamų keliauja į rezervą. Tai yra mūsų visų sumokėti mokesčiai už sveikatos paslaugas, tos pajamos, kuriomis nebus atsiskaityta su gydytojais, medikais, slaugytojais.

Mano klausimas jums: kaip jūs planuojate tą rezervą, koks jis turėtų būti? Kodėl jūs galvojate, kad reikia papildomai kaupti rezervą, jeigu, tarkime, jau yra sukaupta 200 mln.? Ar tie, tarkime, šimtai milijonų neturėtų keliauti medikų, gydytojų, slaugytojų atlyginimams didinti?

D. SADECKAS. Ačiū už klausimą. Gal jis nėra visiškai susijęs su mano teikiamu projektu, tačiau pabandyčiau atsakyti. Iš tikrųjų reikėtų vertinti kiekvieno biudžeto... Jau turime tam tikrą partitį, turėjome tam tikrą finansinę ekonominę krizę ir turbūt labai nesunku gauti duomenis, kiek kiekvienas biudžetas buvo sumažintas. Pavyzdžiui, ir sveikatos draudime turėjome vadinamąjį balą mažinti vien dėl to, kad tame fonde tiesiog nepakako resursų sutartoms paslaugoms finansuoti. Šiuo atveju tai labai nesunku būtų gauti, ir pamatytume, kad daug didesnės sumos reikėtų netgi vieniems metams, ir klausimas, kuriam laikui pakaktų tų 200 mln. ar 300 mln. Tikrai turbūt nebūtų netgi metų. Manau, kad tai yra svarbu įvertinti.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Jūs atsakėte į visų norinčių klausti klausimus.

Gerbiami kolegos, prašau apsispręsti ir balsuoti dėl teikiamo Seimo nutarimo pakeitimo projekto.

Balsavo 68 Seimo nariai ir visi 68 – už. Taigi projekto pakeitimui Seimo nutarimo yra pritarta. Siūlomi komitetai. Pagrindinis komitetas – Biudžeto ir finansų komitetas, svarstymo data – gruodžio 4-oji.

17.35 val.

Su nekilnojamoju turtu susijusio kredito įstatymo Nr. XII-2769 12 ir 16 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIII-1712 (pateikimas)

Darbotvarkės 2-10 klausimas – Su nekilnojamoju turtu susijusio kredito įstatymo 12 ir 16 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIII-1712. Kviečiu Biudžeto ir finansų komiteto pirmininką S. Jakeliūną. Pateikimas.

S. JAKELIŪNAS (LVŽSF). Dėkui, gerbiamoji pirmininke. Gerbiami Seimo nariai, šito įstatymo pakeitimo iniciatyva gimė po analizės būsto paskolų sektoriaus įtakos finansų sistemai, ekonomiškai, tai pačiai krizei, jau čia neseniai minėtai, ir įvertinus tai, kad būsto paskolos yra labai sudėtingas dalykas savo rizika, savo ilgaamžiškumu, gali 20–30 ir daugiau metų trukti. Žmonės dažnai sudaro jas vieną, daugiausia kelis kartus per gyvenimą, tai atitinkamai jos turi būti vertinamos kitaip, kitoks kreditavimas, ar tai būtų kredito kortelės, ar tai būtų vartojimo paslaugos, ar vadinamieji greitieji kreditai, ir taip toliau.

Tačiau dabartiniame įstatyme, susijusiame su nekilnojamoju turtu, kuris įsigaliojo nuo 2017 m. liepos 1 d., iš Vartojimo paskolų įstatymo yra perkeltos nuostatos, susijusios su delspinigių normomis. Delspinigiai... Jeigu žmogus, šeima, neturi galimybių įvykdyti išipareigojimų, mokėti eilinių įmokų arba tuo labiau jeigu prireikia nutraukti paskolos sutartį ir grąžinti visą paskolos likutį, bankai turi teisę (ir dažnai tai daro) skaičiuoti delspinigius, kurie sudaro, atrodo, ne daug – penkias šimtasias procento tikslai per dieną, bet kadangi tai yra ilgalaikiai dalykai ir tuos delspinigius... Man teko susidurti su vienu atveju, liudyti kaip ekspertui teisme, bankas skaičiavo pusantrų metų, metinės palūkanos sudarė virš 18 % metinių palūkanų. Tuo konkrečiu atveju šeima buvo grąžinusi dalį paskolos, sumokėjusi įprastas palūkanas, bet prarado butą, kadangi per krizę viskas nuvertėjo. Kai kyla, tai visiems gerai – ir bankams, ir žmonėms, bet kai krenta turto vertė, tai atsitinka didžiulių problemų. Ta šeima liko dar skolinga 50 tūkst. eurų dėl delspinigių skaičiavimo.

Todėl šio įstatymo iniciatyva gimė po analizės, taip pat ir Europos Parlamento užsakymu atliktos studijos „Finansinių paslaugų vartotojų teisių apsaugos aspektai“, kur išskiriamos būsto paskolų sutartys kaip ypatingos, o jos turi būti kuo paprastesnės, be kokių nors papildomų sankcijų, nuobaudų, kaštų ir panašių dalykų, paslėptų ir ne visai paslėptų. Pasižiūrėjome tarptautinę

išsivysčiusių šalių praktika. Delspinigiai kartais, jeigu jie egzistuoja, tai neviršija 7 % metinių palūkanų normų, tuo tarpu pas mus, kaip minėjau, virš 18 %, kažkodėl perkelta iš greitųjų kreditų ir vartojimo kreditų šita palūkanų norma. Todėl siūlymas yra sumažinti.

Civiliniame kodekse, jeigu yra analogiška norma, tai yra 5 % metinių palūkanų, čia yra siūlymas 7 % su trupučiu metinių palūkanų. Galėsime dar apie patį dydį padiskutuoti ir komitete, ir kitur, galbūt kitų bus siūlymų. Taip pat riboti terminą, kiek galima skaičiuoti tuos delspinigius, ypač jeigu prireikia nutraukti sutartį ir, kaip minėjau, gražinti visą paskolos likutį. Siūlymas yra, kad maksimalus terminas, kiek galima skaičiuoti tuos delspinigius, būtų ne daugiau kaip 180 dienų. Dabar teoriškai tą normą taip pat galima realizuoti, bet reikia specialiai kreiptis į teismą tam, kad jį aktyviai būtų įtraukta. Šiuo atveju siūlome, kad jį būtų įkelta į įstatymą, ir tada viskas supaprastėtų, viskas paaiškėtų tiek bankams, tiek tiems, kurie gauna paskolas.

Bankai argumentuoja... Mes jau kelis mėnesius, pusę metų diskutuojame su Bankų asociacija ir su kitomis institucijomis. Jiems, suprantama, nelabai patinka, kad mes siūlome sumažinti tą delspinigių normą, bet, kaip minėjau, tikrai ekonominis pagrindas tam yra. Dėl paties termino – 180 dienų ribojimo – jie bent jau šiam parametru neoponuoja. Yra kitų tam tikrų detalių. Mes esame įsigilinę į Teisės departamento išvadas ir didžiąją dalį aš bent jau būsiu linkęs palaikyti ir joms pritarti, tai komitetas išnagrinės ir Teisės departamento siūlymus, ir kitų institucijų. Taip pat mes sulauksime Lietuvos banko vertinimų ir pasiūlymų ir tikiuosi, kad priimsime optimalų sprendimą, kad būsto paskolų gavėjai nebūtų... kad iš jų bankai sąmoningai ar nesąmoningai nesiektų papildomai uždirbti tų neprotingai aukštų delspinigių sąskaita.

Toks trumpas pristatymas. Dabar pasirengęs atsakyti į klausimus.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Jūsų pirmas klausia M. Majauskas.

M. MAJAUSKAS (TS-LKDF). Ar galite patikslinti, kaip nusprendėte nustatyti delspinigius: vie-
toj 0,05 – 0,02, kodėl ne 0,01? Taip pat norėčiau paklausti, jeigu nusprendėte nustatyti aiškų terminą – 180 dienų laikotarpį ir sakote, kad bankai tam pritaria, kodėl ne šimtas dienų ar 90 dienų? Ir kaip nusprendėte taikyti penkerius metus?

S. JAKELIŪNAS (LVŽSF). Dėl delspinigių dydžio. Kaip minėjau, Europos išsivysčiusiose šalyse, jeigu yra taikomi, kai kur visai nėra taikomi, yra apie 7,2 %. Tai atitinka tas dvi dešimtasias arba, tiksliau, dvi šimtasias. Tai tuo pagrindu, kad nebūtų radikalaus sumažėjimo iki Civilinio kodekso normų, nors tai taip pat galima svarstyti. Siūlymų mes taip pat lauksime iš jūsų ir kitų. Čia yra diskusijų dalykas, rėmėmės tarptautine praktika, bet siekdami, kad nebūtų visiškai radikalaus sumažinimo, šalia įprastų palūkanų, kad būtų galima taikyti ir delspinigius, pasiūlėme (bent jau aš pasiūliau) dvi šimtasias per dieną.

Dabar dėl termino. Jisai yra fiksuotas Civiliniame kodekse, šiek tiek kita prasme interpretuojamas, tačiau jis egzistuoja taip pat. Rėmėmės bent jau ta nuostata Civilinio kodekso. Ar gali būti koks kitoks skaičius dienų, galima su bankais diskutuoti, bet šiuo atveju bankai linkę palaikyti šitą nuostatą, bent jau 180 dienų. Manau, geriau siekti konsensuso, negu dirbtinai kaip nors bandyti tuos terminus mažinti, bet, suprantama, jeigu bus pasiūlymų, mes juos svarstysime.

PIRMININKĖ. Klausia V. Ažuolas. Prašom.

V. AŽUOLAS (LVŽSF). Gerbiamas pranešėjau, iš tikrųjų labai lauktas pasiūlymas žmonių, kurie yra paėmę paskolas daugeliui metų. Bet iš tikrųjų gal jums teko girdėti, kad bankai taip pat sugalvoja įvairių gudrybių, išduodami bankų paskolas, kad delspinigiai būtų skaičiuojami ne nuo likusios sumos, kuri tuo metu neišmokėta, o nuo pradinės paimtos sumos. Kokia jūsų nuomonė, gal čia taip pat reikėtų kaip nors aiškiau padaryti, kad taip nebūtų elgiamasi?

S. JAKELIŪNAS (LVŽSF). Jeigu taip elgiamasi, aš neišsivaizduoju, kaip tai atitinka teisę ir sveiką protą. Jeigu žmogus yra gražinęs 90 % paskolos, skaičiuoti delspinigius nuo 100 % arba, sakykim, nuo 100 tūkst. būtų sunkiai išsivaizduojamas ir suprantamas dalykas. Jeigu kartais pasitaikytų tokių dalykų, reikėtų aktyvuoti ir Lietuvos banką, kaip prižiūrinčią instituciją. Jeigu matysime, kad tokių atvejų vis dėlto yra, bus galima išgryninti formuluotę, kad... laiku neįvykdyto įsipareigojimo kaip tokio, o ne nuo pradinės paskolos sumos. Suprantama, tai nepriimtina praktika, jeigu ji vis dar taikoma.

PIRMININKĖ. Klausia V. Gailius. Prašom. Atsisakote. Dėkoju. Dėkoju, pranešėjau, jūs atsakėte į visų, norinčių klausti, klausimus. Prašom apsispręsti dėl teikiamo įstatymo projekto balsuojant.

Balsavo 70 Seimo narių: už – 60, prieš nėra, susilaikė 10. Taigi po pateikimo įstatymo projektui Nr. XIII-1712 yra pritarta. Siūlomi komitetai: kaip pagrindinis – Biudžeto ir finansų komitetas. Svarstymo data – gruodžio 4 diena.

17.44 val.

Patikimumo deklaracijų juridiniams asmenims, norintiems dalyvauti Šiaurės Atlanto Sutarties Organizacijos konkursuose, išdavimo pagrindų įstatymo projektas Nr. XIII-2568 (pateikimas)

Kitas darbotvarkės klausimas – Patikimumo deklaracijų juridiniams asmenims, norintiems dalyvauti Šiaurės Atlanto Sutarties Organizacijos konkursuose, išdavimo pagrindų įstatymo projektas Nr. XIII-2568. Kviečiu ūkio viceministrą G. Vildą. Prašom pateikti projektą.

G. VILDA. Gerbiama pirmininke, gerbiami Seimo nariai, dėkoju jums už galimybę pristatyti Lietuvos Respublikos Vyriausybės teikiamą Ūkio ministerijos parengtą Lietuvos Respublikos patikimumo deklaracijų juridiniams asmenims, norintiems dalyvauti Šiaurės Atlanto Sutarties Organizacijos konkursuose, išdavimo pagrindų įstatymo projektą.

Įstatymo projekto tikslas – patikimumo deklaracijos išdavimo pagrindus reglamentuoti įstatymu. Atsižvelgiant į Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo praktiką, kad visi esminiai ūkinės veiklos ribojimai, draudimai ir subjektų pareigos turi būti nustatomi įstatymų lygmeniu. Šio įstatymo projektu siūlome nustatyti patikimumo deklaracijos išdavimo juridiniams asmenims ir patikimumo deklaracijos galiojimo panaikinimo pagrindus, prašymų išduoti patikimumo deklaraciją nagrinėjimo ir patikimumo deklaracijos išdavimo tvarką, prašymų išduoti patikimumo deklaraciją svarstymo, deklaracijų išdavimo juridiniams asmenims, norintiems dalyvauti Šiaurės Atlanto Sutarties Organizacijos skelbiamuose konkursuose klausimams spręsti komisijoje, tvarką. Patikimumo deklaracija tai būtų toks dokumentas, kuriuo patvirtinamas juridinio asmens finansinis, techninis, profesinis ir saugumo patikimumas. Patikimumo deklaracija būtų išduodama dėl dalyvavimo konkrečiame NATO konkurse. Įstatymo projektu numatoma, kad patikimumo deklaraciją turi gauti tik Lietuvos Respublikoje įsteigti juridiniai asmenys, užsienio įmonių filialai, įregistruoti Lietuvos Respublikoje. Prašau pritarti įstatymo projektui po pateikimo.

PIRMININKĖ. Dėkoju už pristatymą. Nori klausti pora Seimo narių. Pirmasis klausia E. Pupinis.

E. PUPINIS (TS-LKDF). Gerbiamas pranešėjau, iš tikrųjų patikimumo... Aš čia, apačioje, iš kairės nuo jūsų, pačiame krašte. Labai priklauso, aišku, ir pačios šalies reputacija. Čia labai svarbu būtų žinoti apie institucijas, kurios galės išduoti, nes įstatyme parašyta, kad tai yra įgaliota institucija. Kas tą instituciją nustatys ir ar jos bus nuolatinės, nes vėlgi pirkimo sritys skiriasi? Kas ta institucija, kuri vertins? Ačiū.

G. VILDA. Šiuo atveju numatyta, kad, priėmus įstatymo projektą, Vyriausybė galės nuspręsti, kurią instituciją paskirti... už įstatymo patikimumo deklaracijų išdavimą, ji ir priims sprendimą.

PIRMININKĖ. Klausia A. Anušauskas. Prašom.

A. ANUŠAUSKAS (TS-LKDF). Norėčiau paklausti. Dėl deklaracijos išdavimo aišku, o dėl kokių priežasčių ji gali būti panaikinta?

G. VILDA. Ačiū už klausimą. Iš tikrųjų deklaracijų panaikinimas apibrėžtas įstatymu. Patikimumo deklaracijos panaikinimo pagrindai, kurie apibrėžti įstatyme, numatyti 4 straipsnyje – tada deklaracijos galiojimas panaikinamas, jei paaiškėja naujos aplinkybės, kad juridinis asmuo, kuriam išduota patikimumo deklaracija, neatitinka bent vieno šio įstatymo 3 straipsnio 1 dalyje nurodyto patikimumo deklaracijos išdavimo pagrindo, tada apie deklaracijos panaikinimą Lietuvos Respublikos Vyriausybės įgaliota institucija informuoja NATO konkursą rengiančią instituciją ir juridinį asmenį, kuriam tokia patikimumo deklaracija buvo Lietuvos Respublikos Vyriausybės nustatyta tvarka išduota.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Jūs atsakėte į visų, norinčių klausti, klausimus. Motyvai už – A. Anušauskas. Prašom.

A. ANUŠAUSKAS (TS-LKDF). Aš manau, kad reikia pritarti tam projektui, juolab kad projektu atveriamas kelias mūsų įmonėms dalyvauti NATO konkursuose, tai iš tikrųjų svarbus dalykas. Tas reguliavimas keičiamas, nes dabar dokumentai, kurie priimami dėl įmonių, dalyvaujančių mūsų konkursuose, susijusiuose su krašto apsauga, išduodami trejiems metams. Dabar, kiek žinau, pagal šį projektą bus išduodamos patikimumo deklaracijos metams arba tiek, kiek truks tas konkursas. Aš siūlyčiau pritarti po pateikimo.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Gerbiami kolegos, prašau balsuoti dėl teikiamo įstatymo projekto.

Balsavo 73 Seimo nariai ir visi pritarė teikiamam įstatymo projektui. Kaip pagrindinis komitetas siūlomas Nacionalinio saugumo ir gynybos komitetas.

Svarstymo data – gruodžio 12 diena.

17.50 val.

Teritorijų planavimo įstatymo Nr. I-1120 16, 19 ir 20 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-2694, Žemės įstatymo Nr. I-446 40 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-2695, Miškų įstatymo Nr. I-671 11 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-2696 (pateikimas)

Kitas darbotvarkės klausimas – Teritorijų planavimo įstatymo 16, 19 ir 20 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-2694. Kviečiu viceministrą M. Skuodį. Prašom. Ir lydimieji projektai – Žemės įstatymo 40 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-2695 ir Miškų įstatymo 11 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-2696. Prašom, viceministre.

M. SKUODIS. Dėkui, gerbiama pirmininke. Gerbiamieji, trimis įstatymų pakeitimo projektais, tai yra Teritorijų planavimo įstatymo, Žemės įstatymo ir Miškų įstatymo pakeitimo įstatymo projektais, siekiame dviejų pagrindinių tikslų. Pirmas dalykas – tai efektyvesnių žemėtvarkos procedūrų laisvosiose ekonominėse zonose ir pramonės parkuose siekiant sudaryti sąlygas laisvųjų ekonominių zonų ir pramonės parko operatoriams paprastai ir greitai tvarkyti žemės sklypų formavimo ir pertvarkymo projektus. Ir antras tikslas yra pagreitinti laisvosiose ekonominėse zonose ir pramonės parkuose teritorijų planavimo ir miško žemės pavertimo kitomis naudmenomis, kitaip sakant, *išmiškinimo* procedūras.

Įstatymų projektais siūlomi du pagrindiniai pakeitimai. Pirma, Teritorijų planavimo įstatymo projektu siūloma įtvirtinti nuostatas, kad žemėtvarkos procesai laisvosiose ekonominėse zonose ir pramonės parkuose, nepriklausomai nuo vietovės, tai yra ar miesto, ar kaimo, įgyvendinami kaip žemės valdos projektai, kuriuos tvirtina savivaldybės administracija ir direktorius. Šiuo metu turime tokią situaciją, kad kai kuriose laisvosiose ekonominėse zonose, pavyzdžiui, Panevėžyje, kuri yra mieste, žemėtvarkos procesai tvirtinami savivaldybės administracijos direktoriaus sprendimu, o, pavyzdžiui, Kauno laisvojoje ekonominėje zonoje, kuri yra rajone, tuos sprendimus jau priima Nacionalinė žemės tarnyba. Negana to, kai kurios laisvosios ekonominės zonos, pavyzdžiui, Marijampolės, Akmenės ar Klaipėdos, yra išsidėsčiusios ir miestų, ir rajonų teritorijose. Kitaip sakant, dėl vienos zonos, pavyzdžiui, turime visiškai kitokias žemėtvarkos procedūras. Įgyvendinant siūlomus pakeitimus laisvosiose ekonominėse zonose ir pramonės parkuose būtų suvienodinti ir supaprastinti žemės sklypų formavimo ir pertvarkymo procesai, o tai leistų konsoliduoti taikomas procedūras dėl visų šių teritorijų. Atsižvelgiant į Teritorijų planavimo įstatymo pakeitimus atitinkamai keičiamos ir Žemės įstatymo nuostatos.

Antras pagrindinis pakeitimas: Žemės įstatymo projektu siūloma nustatyti, kad teritorijose, kuriose įgyvendinami valstybei svarbūs projektai, šiuo atveju mes pirmiausia turime galvoje laisvasias ekonomines zonas ir pramonės parkus, miško žemė gali būti paverčiama kitomis naudmenomis nerengiant žemesnės galios teritorijų planavimo dokumentų, kai Vyriausybė priima nutarimą dėl tam tikrų valstybinės žemės plotų pavertimo kitomis naudmenomis, o jei tai valstybinės reikšmės miškai – ir nutarimą dėl tam tikrų valstybinės reikšmės miškų plotų išbraukimo iš valstybinės reikšmės miškų plotų. Kalbant paprastai, tais atvejais, jeigu valstybei svarbūs projektai yra įtvirtinti savivaldybės bendruosiuose planuose, mes siūlome, kad dėl *išmiškinimo* procedūrų

nereikėtų rengti žemesnės galios teritorijų planavimo dokumentų. Tai leistų sutaupyti faktiškai apie šešių mėnesių laikotarpį. Dėkui. Prašau pritarti teisės aktų projektams po pateikimo.

PIRMININKĖ. Dėkojame. Jūsų nori klausti keletas Seimo narių. Pirmoji klausia V. Vingrienė. Prašom.

V. VINGRIENĖ (LVŽSF). Dėkoju, gerbiama pirmininke. Gerbiamasis pranešėjas, aš norėjau paklausti klausimą dėl išmiškinimo procedūrų ir konkrečiai dėl valstybei svarbių projektų atvejų. Kiek maždaug būtų tokių projektų ir koks bent jau miško plotas būtų išnaudotas? Ar neinama tuo... Gal geriau eiti taip, kad būtų pirmiausia išnaudoti ne miško žemėje esantys plotai būtent valstybei svarbiems projektams kurti, tą sako ir Miškų įstatymas, o kaip tik miško paskirties keitimo galimybės, tą ir pasakė Konstitucinis Teismas savo sprendimais, turi būti itin reta išimtis. Ką jūs galvojate apie tai?

M. SKUODIS. Dėkui. Pagal dabartinę situaciją tai būtų tik visiškai išimtiniai atvejai. Pavyzdžiui, mes tikrai turime tokių atvejų, kai yra laisvoji ekonominė zona įtvirtinta ir Seime įstatymu, konkrečiai Kaune, ir yra vienas nedidelis gabaliukas, kuris yra miško teritorija. Savivaldybės teritorijų planavimo dokumentuose jau yra įtvirtinta, kad laisvoji ekonominė zona yra pramoninė teritorija, bet jeigu investuotojui išnaudojus jau visus kitokius plotus prireiktų dalį teritorijos paversti ne miško teritorija, o kita, mums reikėtų rengti ir žemesnės paskirties teritorijų planavimo dokumentus, detaliuosius planus tam, kad tą padarytume. To lyg ir niekas nekvestionuotų, nestabdytų, bet procedūriškai tai užtrunka ilgiau.

PIRMININKĖ. Nori klausti A. Salamakinas. Prašom.

A. SALAMAKINAS (LSDPF). Ačiū, gerbiama pirmininke. Gerbiamas pranešėjas, aš dėl trečio, tai yra Miškų įstatymo, ir kolegė panašiai klausė. Reikėtų gal suvienodinti? Teritorijų planavimu jūs kalbate apie LEZ'us, o Miškų įstatyme rašote, kad valstybei svarbiems objektams. Reikėtų gal ir čia, ir čia kalbėti apie LEZ'us, bet ne čia esmė.

Esmė ta. Gerai, jūs išmiškinsite tą mišką. Ar sumokėsite į miškų atkūrimo fondą, ar ne? Ar jau čia tokia tradicija tampa, kad jeigu valstybei reikia, tai į fondą nemokėsime? Ar mokėsime į fondą?

M. SKUODIS. Taip, mes visiškai nekeičiame to, kas yra ir dabar užtikrinta. Visos kompensacijos yra privalomos ir mes nieko nekeičiame. Mes šituo atveju tikrai siūlome palengvinti tam tikras procedūras.

PIRMININKĖ. Ir nori klausti V. Gailius. Prašom.

V. GAILIUS (LSF). Ačiū, gerbiama posėdžio pirmininke. Padariau techninę klaidą. Gerbiamas pranešėjas, ir Teisės departamentas atkreipė dėmesį, ir norėčiau jus informuoti pagal Korupcijos prevencijos įstatymo nuostatas – įstatymų rengėjas atlieka teisės aktų antikorpucinį vertinimą. Šie projektai iš tikrųjų yra reikšmingi ir jautrūs antikorpuciniu požiūriu. Ar yra atlikta šių teisės aktų antikorpucinė analizė, vertinimas? Ar ši vertinimą turėtume inicijuoti ir atlikti Specialiųjų tyrimų tarnyboje? Ačiū.

M. SKUODIS. Dėkui už klausimą. Mes tą pastabą gavome. Mes nemanėme, kad tai reikėtų atlikti, nes realiai nekeičiame, bet tikrai tai galime padaryti.

PIRMININKĖ. Dėkoju, viceministre. Atsakėte į visų norinčių klausti klausimus. Motyvų nėra norinčių išsakyti. Prašom balsuojant apsispręsti dėl teikiamų įstatymų projektų.

Balsavo 73 Seimo nariai: už – 70, prieš nėra, susilaikė 3.

Taigi po pateikimo įstatymų projektams yra pritarta. Siūlomas pagrindiniu komitetu Aplinkos apsaugos komitetas, papildomu – Kaimo reikalų komitetas dėl visų trijų projektų. Svarstymo data taip pat viena – tai yra gruodžio 18 diena.

17.59 val.

Statybos įstatymo Nr. I-1240 27 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIII-2414(2) (svarstymas)

Kitas darbotvarkės klausimas – Statybos įstatymo 27 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIII-2414(2). Pranešėjas – K. Bacvinka. Prašom. Svarstymo stadija.

K. BACVINKA (LVŽSF). Ačiū, gerbiama pirmininke. Aplinkos apsaugos komitetas svarstė šį projektą ir pritarė jam bendru sutarimu.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Diskusijoje užsirašęs kalbėti A. Anušauskas. Atsisakote? Dėkoju. Motyvai po svarstymo. Pritariate. Gal galime bendru sutarimu? (*Balsai salėje*) Dėkoju.

17.59 val.

Aplinkos apsaugos valstybinės kontrolės įstatymo Nr. IX-1005 2, 12 ir 50 straipsnių pakeitimo ir įstatymo papildymo 14¹ straipsniu įstatymo projektas Nr. XIIIIP-1324(2) (svarstymas)

Taigi kitas darbotvarkės klausimas – Aplinkos apsaugos valstybinės kontrolės įstatymo 2, 12 ir 50 straipsnių pakeitimo ir įstatymo papildymo 14¹ straipsniu įstatymo projektas Nr. XIIIIP-1324(2), taip pat svarstymo stadija. Kviečiu Aplinkos apsaugos komiteto pirmininką K. Mažeiką pateikti komiteto išvadą.

K. MAŽEIKA (LVŽSF). Ačiū, gerbiamoji pirmininke. Gerbiami kolegos, komitetas siūlo pritarti įstatymo projektui. Teikiame antrą variantą, pritarta bendru sutarimu.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Diskutuoti niekas neužsirašė. Ar galime po svarstymo pritarti bendru sutarimu? Dėkoju.

18.00 val.

Miškų įstatymo Nr. I-671 11 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-1403(2) (svarstymas)

Kitas darbotvarkės klausimas – Miškų įstatymo 11 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-1403(2). Svarstymo stadija. Kviečiu Aplinkos apsaugos komiteto išvadą pateikti K. Bacvinką. Prašom.

K. BACVINKA (LVŽSF). Komitetas svarstė šį projektą ir balsavo tokiu santykiu: už – 6, prieš – 1, susilaikė 1.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Kaimo reikalų komiteto išvada, kviečiu pirmininką A. Stančiką.

A. STANČIKAS (LVŽSF). Komitetas svarstė gegužės 16 dieną ir siūlo pritarti. Balsavimo rezultatai: už – 7, prieš nebuvo, susilaikė 1.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Teisės ir teisėtvarkos komiteto išvada. Nematau komiteto pirmininkės. Kas galėtų pateikti Teisės ir teisėtvarkos komiteto išvadą? (*Balsai salėje*) Gerbiamas P. Valiūnas. Prašom.

P. VALIŪNAS (LVŽSF). 2018 m. gegužės 23 d. vyko svarstymas Teisės ir teisėtvarkos komitete. Balsavimo rezultatai: visais 9 balsais – už.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Valstybės valdymo ir savivaldybių komitetas. A. Strelčiūnas.

A. STRELČIŪNAS (TS-LKDF). Valstybės valdymo ir savivaldybių komitetas svarstė šį projektą. Siūlo įstatymo projektą Nr. XIIIIP-1403 atmesti atsižvelgiant į Vyriausybės, Specialiųjų tyrimų tarnybos ir Seimo kanceliarijos Teisės departamento išvadas ir pateiktas pastabas bei argumentus. Balsavimo rezultatai: už – 4, prieš – 3.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Gerbiami kolegos, buvo 1 straipsnis ir dėl jo siūlymą turėjo Seimo narė V. Vingrienė. Prašom jį pateikti.

V. VINGRIENĖ (LVŽSF). Aš atsisakau siūlymo.

PIRMININKĖ. Atsisakote siūlymo. Komitetas yra nepritaręs. Vadinasi, balsuoti nereikalaujate. Kolegos, ar galime po svarstymo pritarti bendru sutarimu? (*Balsai salėje*) Dėkoju. Pritarta bendru sutarimu.

Kompleksinis projektas, darbotvarkės 2-17.1 ir 2-17.2 klausimai. (*Balsai salėje*) Atsiprašau, prašokau vieną.

18.03 val.

Miškų įstatymo Nr. I-671 11 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-1673 (svarstymas)

Darbotvarkės 2-16 klausimas – Miškų įstatymo 11 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-1673. Taip pat svarstymas. Aplinkos apsaugos komiteto išvadą pateiks K. Bacvinka.

K. BACVINKA (*LVŽSF*). Komitetas, atsižvelgęs į gautas pastabas, nutarė Miškų įstatymo Nr. I-671 11 straipsnio pakeitimo įstatymo projektą Nr. XIIIIP-1673 gražinti iniciatoriams tobulinti. Balsavimo rezultatai: už – 5, prieš – 1, susilaikė 1.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Bendras komiteto siūlymas yra gražinti iniciatoriams tobulinti. V. Vingrienė nori išsakyti motyvus už. Prašom.

V. VINGRIENĖ (*LVŽSF*). Dėkoju, gerbiama pirmininke. Aš pritariu komiteto sprendimui gražinti iniciatoriams tobulinti, galbūt netgi ir atmesti šį siūlymą, nes čia kalbama apie miško paskirties keitimo galimybių išplėtimą, o jų ir taip yra 12. Na, ir Konstitucinis Teismas yra pasakęs savo nutarimuose, kad miško paskirties keitimas turi būti reta išimtis, o šiuo metu linkstama link to, kad miško paskirties keitimas gali tapti plačiai paplitusiu reiškiniu, kas kelia grėsmę ir gamtai, ir rekreacijai, ir kraštovaizdžiui. Tuo tarpu keisti miško žemės paskirtį rekreacijos tikslais net ir nėra tikslinga todėl, kad rekreacinius objektus galima statyti ir be miško žemės paskirties. Tam net yra teikiama Europos Sąjungos parama. Aš manau, kad šitas įstatymo projektas yra perteklinis, ir siūlyčiau pritariu komiteto siūlymui apskritai šitą projektą atmesti.

PIRMININKĖ. Gražinti tobulinti. Kolegos, ar bendru sutarimu galime pritari? Norite balsuoti? Prašom balsuoti. Kas už tai, kad, kaip siūlo pagrindinis komitetas, gražintume iniciatoriams tobulinti.

Balsavo 75 Seimo nariai: už gražinimą tobulinti – 72, prieš – 2, susilaikė 1. Taigi yra gražinamas iniciatoriams tobulinti projektas Nr. XIIIIP-1673.

18.06 val.

Žemės įstatymo Nr. I-446 37 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-1829, Žemės reformos įstatymo Nr. I-1607 10 ir 19 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-1830 (svarstymas)

Kompleksinis klausimas – Žemės įstatymo 37 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-1829, Žemės reformos įstatymo 10 ir 19 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-1830. Komiteto išvadą pateikia A. Salamakinas. Prašom.

A. SALAMAKINAS (*LSDPF*). Ačiū, gerbiama pirmininke. Gerbiami kolegos, įstatymo projekto autorius siūlo, kad iš Žemės ūkio ministerijai... tiek Žemės įstatymo... Aš pristatysiu abu iš karto. Gerai? Tiek Žemės, tiek Žemės reformos įstatymų funkcijas perduoti Aplinkos ministerijai. Komitetas mano, kad to daryti tikrai nereikia, ir bendru sutarimu siūlo abu projektus atmesti.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Diskutuoti niekas neužsirašė, tik dėl motyvų. Motyvai prieš – S. Gentvilas. Nematau salėje. Kolegos, balsuojame. Kas pritariate pagrindinio Kaimo reikalų komiteto siūlymui teikiamus įstatymų projektus atmesti?

Balsavo 70 Seimo narių: už – 63, prieš nėra, susilaikė 7. Taigi Kaimo reikalų komiteto siūlymui atmesti teikiamus įstatymų projektus yra pritaria.

18.08 val.

Valstybinių pensijų įstatymo Nr. I-730 11 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-2347 (pateikimas)

Kitas darbotvarkės klausimas – Valstybinių pensijų įstatymo 11 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-2347. Teisės ir teisėtvarkos komiteto išvada yra, kad atitinka Konstituciją. Pateikti kviečiame J. Oleką. Prašom.

J. OLEKAS (*LSDPF*). Ačiū, gerbiama pirmininke. Gerbiami kolegos, šiuo metu galiojančio Lietuvos Respublikos valstybinių pensijų įstatymo 11 straipsnio 1 dalies 9 punkte numatyta, kad nukentėjusių asmenų valstybinę pensiją turi teisę gauti asmenys, pagal Sovietų Sąjungos ir nacistinės Vokietijos 1941 m. sausio 10 d. susitarimą dėl gyventojų mainų atkelti į Lietuvą iš savo gyvenamųjų vietų okupuotoje Lenkijoje, pateikę Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centro pagal Asmenų, nukentėjusių nuo 1939–1990 metų okupacijų, teisinio statuso įstatymo 5 straipsnio 1 dalies 1 punktą išduotus nuo okupacijų nukentėjusio asmens perkėlimo pažymėjimus.

Tų perkėlimų metu, perkeliant į Lietuvą ir kilnojam Lietuvoje, nuo 1941 m. sausio 10 d. iki karo pabaigos yra gimę ir vaikai tose šeimose. Analogiškai kaip kitiems nukentėjusiems tremtiniams ir politiniams kaliniams, tų perkėlimų metu gimusiems vaikams šiuo įstatymu taip pat su-

teikiama tokia teisė į valstybinę pensiją. Čia yra mūsų keleto Seimo narių iš įvairių frakcijų teikimas. Siūlome pritarti.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Jūsų nori klausti R. Šalaševičiūtė. Prašom.

R. ŠALAŠEVIČIŪTĖ (LSDDF). Gerbiamas kolega, aš puikiai suprantu situaciją, kai tai liečia maždaug 70 vaikų. Tačiau kaip Socialinių reikalų ir darbo komiteto pirmininkė, aš susirūpinusi tuo, kad jeigu mes pritarime šitam projektui, atsiras nauja valstybinių pensijų rūšis. Kaip jūs žiūrite į tokią situaciją? Atrodo, dėl to tam tikrą prieštaravimą buvo ir Teisės departamentas nurodęs išvadoje.

J. OLEKAS (LSDPF). Ačiū, gerbiama kolege, už klausimą. Naujos rūšies neatsiras, nes čia yra jau galiojančio įstatymo ir normų... Tai yra tie, kurie buvo, kaip minėjau, perkelti iš savo gyvenamųjų vietų į Lietuvą ir kilnoti Lietuvoje. Tie asmenys ir jų gimę vaikai. Taip, kaip yra kitos analogiškos situacijos, pavyzdžiui, tremtiniai ir tremtyje gimę vaikai arba politiniai kaliniai ir politinių kalinių lageriuose gimę vaikai. Čia iš tikrųjų yra suvienodinama su kitais nukentėjusiais. Tai tikrai ne nauja rūšis ir dėl to nereikėtų išgyventi.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Daugiau klausiančių nėra, motyvų taip pat niekas nepageidauja sakyti. Prašom balsuoti ir apsispręsti dėl teikiamo įstatymo projekto.

Balsavo 68 Seimo nariai: už – 30, prieš – 2, susilaikė 36. Po pateikimo nėra pritarta.

Taigi, kolegos, ką dabar nuspręsimė, ar gražinti iniciatoriams tobulinti, ar atmesti? Kas už tobulinimą, balsuojate už, kas siūlote atmesti – prieš.

Už tobulinimą – 58 iš balsavusių 65 Seimo narių, prieš – 7. Taigi projektas gražinamas tobulinti.

Per šoninį mikrofoną R. Šalaševičiūtė.

R. ŠALAŠEVIČIŪTĖ (LSDDF). Noriu paprašyti, manau, kad pritaris kolegoms, Vyriausybės išvados.

PIRMININKĖ. Kadangi nepritarėme, tai nėra dėl ko prašyti. (*Balsai salėje*) Taigi kai patobulins, tada. Kai pateiks, tuomet.

Gerai, kolegoms, gera nuotaika keliaujame toliau.

18.13 val.

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2018 m. rugsėjo 18 d. nutarimo Nr. XIII-1482 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo V (rudens) sesijos darbų programos“ pakeitimo“ projektas Nr. XIIIIP-2772 (pateikimas, svarstymas ir priėmimas)

Darbotvarkės klausimas – Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2018 m. rugsėjo 18 d. nutarimo Nr. XIII-1482 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo V (rudens) sesijos darbų programos“ pakeitimo“ projektas Nr. XIIIIP-2772. Pranešėjas – K. Mažeika. Prašom pateikti.

K. MAŽEIKA (LVŽSF). Ačiū, gerbiama pirmininke. Tai yra prašymas papildyti Seimo rudens sesijos darbų programą dviem projektais: Nr. XIIIIP-2703 ir Nr. XIIIIP-2704. Tai yra Aplinkos apsaugos rėmimo programos įstatymo pakeitimo projektas ir Savivaldybių aplinkos apsaugos rėmimo programos įstatymo pakeitimo projektas.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Ar bendru sutarimu galime pritarti? Pritariame. Per svarstymą niekas nenorite nieko pareikšti? Dėkoju. Nėra. Prašom balsuoti dėl sesijos darbų programos papildymo.

Šio nutarimo priėmimas

Balsavo 67 Seimo nariai: už – 63, prieš nėra, susilaikė 4. Taigi Seimo nutarimas (projektas Nr. XIIIIP-2772) priimtas. (*Gongas*)

18.15 val.

Aplinkos apsaugos rėmimo programos įstatymo Nr. VIII-2025 4 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-2703 ir Savivaldybių aplinkos apsaugos rėmimo specialiosios programos įstatymo Nr. IX-1607 4 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-2704 (pateikimas)

Kompleksinis klausimas – Aplinkos apsaugos rėmimo programos įstatymo 4 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-2703 ir Savivaldybių aplinkos apsaugos rėmimo specialio-

sios programos įstatymo 4 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIII P-2704. Kviečiu pranešėją K. Mažeiką. Prašau pateikti.

K. MAŽEIKĄ (*LVŽSF*). Ačiū, gerbiama pirmininke. Gerbiami kolegos, išties šie įstatymų projektai gimė gana seniai, tačiau, atsižvelgiant į paskutinių metų atvejus, ypač šiemet padažnėjusią vilkų veiklą žmonių ūkiuose, padarytą žalą, šiemet jau suskaičiuota beveik 300 atvejų, kai per 800 gyvulių yra papjauti vilkų. Kolizija ta, kad maždaug trečdalis savivaldybių šiandien patiria išlaidų daugiau, nei gauna į Aplinkos apsaugos rėmimo programos eilutę pajamų iš medžiotojų sumokamų mokesčių už gamtos išteklių naudojimą. Taigi trečdalis savivaldybių, kuriose vilkų veikla yra suaktyvėjusi dėl jų populiacijos kiekio... Na, kalbant daugiausia galėtų pasakyti kolegos tiek K. Smirnovas, tiek A. Baura – Anykščių rajono atvejai, taip pat P. Valiūnas – kiek yra vilkų atvejų Dzūkijoje, manau, ir kiti, kolegos, susiduriate su tuo iš viešojoje erdvėje matomų atvejų.

Tas trečdalis savivaldybių šiandien nukentia finansiškai, nes savivaldybių biudžetai turi būti perskirstomi ir ieškoma papildomų pinigų. Pavyzdžiui, Kalvarijos savivaldybė yra nusimačiusi šiek tiek daugiau nei 4,5 tūkst. eurų, o jau prieš dvi savaites reikėjo per 6 tūkst. eurų padengti nuostoliams. Vadinas, ji iš kitų ne ką mažiau svarbių eilučių turi perskirstyti lėšas ir kompensuoti ūkininkams už gyvuliams padarytą žalą. Vėlgi pakalbame su tais pačiais gyventojais. Jie patiria spaudimą tų pačių savivaldybių, nes savivaldybės teigia, kad trūksta pinigų, todėl gal susitarkime, čia ta žala nedidelė, tokiu atveju ūkininkai dažnai atkalbinėjami ir nemažai atvejų nėra užfiksuojami, kad yra padaryta žala.

Išties peržiūrėjus, kokia yra praktika dėl stumbrų, kai stumbrų padaryta žala ūkininkams kompensuojama iš Aplinkos apsaugos ministerijos Aplinkos apsaugos rėmimo programos, mūsų pasirašiusių Seimo narių, siūlymas, kad ir vilkų žala turėtų būti atlyginama iš Aplinkos apsaugos ministerijos Aplinkos apsaugos rėmimo programos, taip neapkraunant to trečdalianio savivaldybių, kurių teritorijoje vilkų populiacija yra gana didelė. Aišku, galbūt tai būtų motyvacija pačios ministerijos atstovams, atsižvelgiant į padarytą žalą ir su tuo susijusias išlaidas, planuoti vilkų kvotas kitiems metams, ateičiai ir taip sureguliuoti, kad ta žala būtų atitinkama. Jeigu ministerija sugalvos, kad vilkų mes turime per mažai arba jų reikia daugiau, tokiu atveju pati ministerija ir kompensuos padarytą žalą. Tai yra turbūt teisinga tiek ūkininkų, tiek savivaldybių tarybų, kurios paskui turi ieškoti papildomų lėšų, atžvilgiu. Tai įstatymo projektas yra toks, mielai atsakysiu į klausimus.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Pirmasis klausia E. Pupinis. Prašom.

E. PUPINIS (*TS-LKDF*). Ačiū. Gerbiamas kolega Kęstutis, sveikintinas pasiūlymas ne vien todėl, kad ruošiatės būti meru mažindamas savivaldybių išlaidas, bet ir todėl, kad, ko gero, savivaldybės tokios naštos jau tikrai nepatempia. Pradžioje aš galvojau, kad tas įstatymas randasi todėl, kad ir Aplinkos ministerija teikia įstatymą, kuriuo naikina savivaldybių aplinkos apsaugos tarnybų specialiąsias programas. Manychiau, klausimas yra kitas: kaip bus administruojama? Ar čia savivaldybė administruos, kaip ir anksčiau, ir sąskaitas teiks ministerijai, ar čia bus kažkokia struktūra, gal prie Aplinkos agentūros ar kažkaip kitaip? Manau, kad administracinė našta savivaldybėms nemaža. Ačiū.

K. MAŽEIKĄ (*LVŽSF*). Ačiū už klausimą. Išties pats principas būtų lygiai toks pats, kaip šiandien yra su stumbrų žala, taip pat ir vilkų padaryta žala. Savivaldybėje yra sudaryta specialioji komisija, kuri nustato padarytą žalą, ją įvertina ir komisija dabar teikia išvadą savivaldybės administracijai, kuri tiesiog perveda lėšas ūkininkui. Būtų toks procesas, kad teikia ministerijai, o ministerija iš savo Aplinkos apsaugos rėmimo programos lėšas perveda vėlgi tam pačiam ūkininkui.

PIRMININKĖ. Klausia A. Skardžius. Prašom.

A. SKARDŽIUS (*LSDDF*). Ačiū, pirmininke. Gerbiamas kolega, aš manau, kad ministerija kažkaip nesusimąsto permesdama visą žalą atlyginimą ir visų priemonių diegimą būtent ūkininkams. Tačiau pati ministerija galbūt galėtų kaip įprasta parkuose, tarkim, ženklinti vilkus, ūkininkai galėtų tokiu atveju esant šiuolaikinėms, modernioms technologijoms įsivesti programėlę ir matytų, kokie vilkai, kada artinasi prie jų valdos ir taip toliau. Tai yra labai nesudėtinga. Bet kodėl šitų visų priemonių reikalauja iš ūkininko? Gal galima būtų pasiūlyti, kad ministerija saugodama vilkus diegtų būtent tokias priemones?

K. MAŽEIKA (LVŽSF). Ačiū už pasiūlymą. Galiu tikrai prisidėti prie jūsų teiginių. Pavyzdžiui, konkrečiai Marijampolės savivaldybė, Žuvinto ir Amalvo draustiniuose ir rezervate priskaičiuojama, kad gyvena apie 30 vilkų, bet Marijampolės savivaldybė negauna kvotos sumedžioti nė vieno vilko, nes mes žinome, kad saugomose teritorijose vilkai yra saugomi ir jų medžioti negalima. Išties yra kolizija ir savivaldybė tokiu atveju, kaip jūs ir minėjote, ir ūkininkai, ir savivaldybė, yra ta pusė, kuri turi tikrai žiūrėti ir stebėti, ir kompensuoti susidariusius nuostolius.

PIRMININKĖ. Klausia V. Gailius.

V. GAILIUS (LSF). Ačiū, gerbiama posėdžio pirmininke. Gerbiamas pranešėjau, Vyriausybė yra pateikusi įstatymų projektų paketą. Ar šiuo savo projektu jinai nesprenžia analogiškos situacijos ir ar šiandien darbotvarkėje yra svarstomas šis projektas? Aš kalbu apie projekto Nr. XIIP-2751 11 straipsnio 2 dalį.

K. MAŽEIKA (LVŽSF). Taip, tas klausimas... Jau ministras pristatė tą klausimą ir jam buvo nepritarta, nes manome, kad tai yra tikrai jautrus klausimas, ypač savivaldybių biudžetams, nes tai yra specialioji programa, lėšos numatytos tikslingai toms priemonėms įgyvendinti. Mes manome, kad tai turi išlikti, numatyti procentiškai tam tikrą lėšų kiekį būtent tam tikroms problemoms spręsti, kaip yra iki šiol, tikrai mes dar labiau sustipriname ir paliekame savivaldybėms kitoms priemonėms įgyvendinti.

Tuo labiau, dar galiu pasakyti, kad „Baltijos vilkas“ – ta organizacija, kuri globoja vilkus, ir rekomendavo. Jie padarė tam tikras išvadas, kad trūksta švietėjiškos veiklos, mažai finansuojamas švietimas, supažindinama su vilkais ir kitomis apsauginėmis priemonėmis. Šiuo atveju atsilaisvinusias lėšas būtų galima panaudoti ir švietimui, ir kitoms priemonėms.

PIRMININKĖ. Klausia J. Varžgalys.

J. VARŽGALYS (LVŽSF). Ačiū, gerbiama pirmininke. Gerbiamas kolega, švietėjiškos priemonės nieko čia nepadarys. Vilkai tiek *išnaglėjo*... Jūs pasakojote apie kelis rajonus. Praeitą savaitę Ukmergėje 9 valandą ryto atėjo, kai nebuvo žmonių kaime, papjovė dvi ožkas, 20 vištų ir išėjo sau *spakainas* vilkas. Tai apie ką mes šnekame? Dar buvo žadėta 110 vilkų, dabar jau likome prie 60 vilkų. Kai sumedžiosime, tada spręsimė. Žiūrėkite, tuos 60 vilkus sumedžiosime... Kokios priemonės yra taikytinos? Tą vilką reikia vos ne paskrosti, pristatyti visus ten kai kuriuos organus. Ar čia mes taip sureguliuosime tą vilkų sistemą?

K. MAŽEIKA (LVŽSF). Na, ačiū, kolega, už pamąstymus. Galiu tik atsakyti, yra patvirtinta tam tikra metodika, kad reikia pristatyti vilko mėsos, raumens mėginį, taip pat danties mėginį ir, jeigu tai yra patelė, gimdą tam, kad nebūtų spekuliuojama viešąja nuomone, kad lyg yra suvilkęję šunys ar laukiniai šunys. Todėl ir atliekami šitų mėginių moksliniai tyrimai, kad būtų atsakyta į šiuos klausimus.

PIRMININKĖ. A. Sysas. Prašom.

A. SYSAS (LSDPF). Ačiū, pirmininke. Gerbiamasis komiteto pirmininke, jūs taip drastiškai nupiešėte ir pateikėte situaciją Lietuvos, kad, ko gero, gerai, kad vaikai neklauso, nes turbūt bijotų net į mišką išeiti. Jūsų toks teiginys, kad vilkų veikla suaktyvėjusi. Mano klausimas: ar suaktyvėjo todėl, kad žalieji valdžioje? (*Juokas salėje*)

K. MAŽEIKA (LVŽSF). Jūsų klausimas tikrai neblogas. Aš manau, kad ta veikla suaktyvėjo dėl to, kad iki šiol paskutinius turbūt penkerius metus nieko nebuvo daroma. Buvo nustatytos kvotos, kurios niekada nebuvo perskirstytos, ir nebuvo tam tikrų ryžtingų sprendimų, kad būtų sureguliuota ta populiacija. Kol tiek ministerijoje, tiek Seimo salėje buvo ginčijamasi dėl kitų dalykų, tuo metu vilkai tiesiog dauginosi, ir šiandien yra tokia situacija. (*Balsai salėje*) Taip.

PIRMININKĖ. Klausia J. Sabatauskas.

J. SABATAUSKAS (LSDPF). Ačiū, gerbiama pirmininke. Gerbiamas kolega, na, toks klausimas. Ar jūsų jau nebetenkina aplinkos ministro veikla, nes Aplinkos ministerija įvertino, kaip jūs sakėte, vilkų suaktyvėjimą, suskaičiavo, kad gyvulių daugiau negu pernai nepapjovė, kvotų medžioklės nepadidino, liko tos pačios, tai turbūt jau ministras... Jūs geriau žinote situaciją. Ministras nebesusitvarko su savo pareigomis?

K. MAŽEIKA (LVŽSF). Ačiū už klausimą pirmiausia. Jeigu pažiūrėtume rugsėjo ir spalio mėnesių statistiką, tai vilkų padaryta žala išaugo, palyginti su praeitais metais, dvigubai. Ministro

nustatyta kvota... Yra remiamasi nauja metodika, kuri įsigaliojusi. Mes kalbame ne apie pasitikėjimą ar nepasitikėjimą ministru, mes kalbame apie tiesiogiai padarytą žalą naminiams gyvūnams ir tam trečdaliui savivaldybių, kurios šiandien kenčia nuo vilkų padarytos žalos.

Vilkų apskaita įsigaliojusi šiemet, bet jos pagrindu rezultatai atsiras turbūt tiktais metais. Dėl to dabar ir vyksta papildomas mėginių ėmimas ir papildomi tyrimai, kad visuomenei reikia parodyti, kad vilkai – tokia pati gamtos dalis kaip ir kiti gyvūnai, bet jų turi būti atitinkamas skaičius.

PIRMININKĖ. Klausia R. Tamašunienė.

R. TAMAŠUNIENĖ (LLRA-KŠSF). Ačiū. Gerbiamas pirmininke, aš noriu paklausti. Jūs išskiriate vilkų padarytą žalą, tuo tarpu tie fondai surenkami iš medžiotojų būrelių savivaldybės, iš tikrųjų nėra ten daug surenkama lėšų. Ir visų kitų gyvūnų žalą, neišskiriant stumbrų, bebrų ir taip toliau, ar nemanote, kad reikėtų padaryti vienodai ir Aplinkos ministerija galėtų kompensuoti iš vieno fondo visų laukinių gyvūnų padarytą žalą? Ir antras klausimas jau čia gyventojų, kurie nukentėjo nuo vilkų, nes ne tik ūkininkai nukenčia, išpjovus namines ožkas, veršelius ar avis, bet mano regione, kur gal nedaug ūkininkų, užsiimančių gyvulininkyste, vilkai išpjauna šunis. Ar irgi bus kompensuojama?

K. MAŽEIKAI (LVŽSF). Ačiū už gerą klausimą. Dar noriu prie to pridėti, kaip jūs paminėjote, jūsų regione, bet ir kituose regionuose yra padaroma žala ir naminiams, ne ūkiniams gyvūnams, tai yra šunims, katėms ir kitiems, kurie nėra ženklinti, yra neatlyginama žala. Noriu pasakyti, kad tokiu atveju žmonės patiria tiesioginę ne tik finansinę, bet ir turbūt moralinę žalą.

O kalbant apie kitų gyvūnų žalos atlyginimą, įstatymas nenumato, įstatymas apibrėžia atlyginti tikta saugotinių ir draudžiamų medžioti gyvūnų padarytą žalą. Visų kitų – kanopinių gyvūnų, bebrų ir turbūt visų kitų medžiojamų gyvūnų žalą turi atlyginti medžiotojai arba draudimas.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Jūs atsakėte į visų norinčių paklausti klausimus. Motyvai už – V. Rinkevičius.

V. RINKEVIČIUS (LVŽSF). Ačiū, pirmininke. Iš klausimų, iš atsakymų matyti, kad Lietuvoje buvo anekdotiška situacija: ministerija reguliavo skaičių, nustatinėjo medžioklės kvotas, o už tai mokėjo savivaldybės. Ir kai kuriose savivaldybėse, kur yra daug vilkų, žymią dalį Aplinkos apsaugos specialiosios rėmimo programos naudodavo būtent tam, o kitoms savivaldybėms, kuriose nėra vilkų, visai nereikėjo už tai mokėti. Tai čia panaši situacija, kai grupė draugų nueina į restoraną vaišių, vieni užsako vaišių stalą, o moka kiti. Žinote, tada tų vaišių paprastai būna labai daug. Tokia pat situacija ir pas mus, kai ministerija užsako tą meniu, o moka savivaldybės. Dabar padarysime tvarką. Aš pritariu šitam projektui, kad jeigu ministerija reguliuoja skaičių, nustato kvotas, tegu tada atlygina ir nuostolius.

PIRMININKĖ. Dėkoju už išsakytus motyvus. Prašom balsuoti. Atsirado A. Skardžius. Prašom.

A. SKARDŽIUS (LSDDF). Pirmininke, aš norėjau atkreipti kolegų dėmesį, kad, kalbant apie valdininkų atsakomybę ir kad jie atsakingai priimtų sprendimus, tikrai projekte turėtų būti numatyta jų asmeninė atsakomybė dėl priimamų sprendimų ir žalos atlyginimo. Mes matėme jau tokią praktiką dėl pareigūnų, dėl valstybės tarnyboje dirbančių žmonių atleidimo, kai priėmę sprendimus vadovai turi atlyginti žalą. O šiuo atveju dėl ūkininkams padarytos žalos ir nesubalansuotų savo sprendimų, kadangi jokios atsakomybės ten nėra, galima tiesiog pasikrapščius pakaušį vieną dieną pasakyti 160, kitą dieną pasakyti 200 ir taip toliau. O kai atsakomybė bus asmeninė, tada turbūt visai kitokie sprendimai bus pamatuoti, įsitikinusi, ar iš tikrųjų tie sprendimai yra veiksmingi. Tada mes matysime tam tikrą sisteminių požiūrį. Aš siūlau numatyti tuos sprendimus. Bet, aišku, tai galima numatyti svarstymo stadijoje. Jeigu komiteto pirmininkas sutinka tai svarstyti, aš balsuosiu už.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Motyvai išsakyti. Kolegos, prašom apsispręsti ir balsuoti dėl teikiamų įstatymų projektų.

Balsavo 69 Seimo nariai: už – 62, prieš nėra, susilaikė 7. Įstatymų projektams yra pritarta. Komitetai. Kaip pagrindinis siūlomas Aplinkos apsaugos komitetas, papildomi: Biudžeto ir finansų komitetas ir Kaimo reikalų komitetas dėl abiejų projektų. Svarstymo data – gruodžio 11 diena.

18.34 val.

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2018 m. rugsėjo 18 d. nutarimo Nr. XIII-1482 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo V (rudens) sesijos darbų programos“ pakeitimo“ projektas Nr. XIIIIP-2851 (pateikimas, svarstymas ir priėmimas)

Kitas darbotvarkės klausimas – Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo V (rudens) sesijos darbų programos“ pakeitimo projektas Nr. XIIIIP-2851. Kviečiu pateikti B. Markauską.

B. MARKAUSKAS (LVŽSF). Ačiū, gerbiama posėdžio pirmininke. Gerbiami kolegos, siūlau Seimo rudens sesijos darbų programą papildyti trimis įstatymų projektais. Yra vienas pagrindinis ir du susiję. Pagrindinis yra Žemės įstatymo Nr. I-446 36 straipsnio pakeitimo projektas, Civilinio proceso kodekso 771 straipsnio pakeitimo projektas ir Teritorijų planavimo ir statybos valstybinės priežiūros įstatymo Nr. XII-459 13 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Jūsų klausiti niekas nepageidauja. Svarstymo stadija. Niekas taip pat... Ir tada priėmimas, prašom balsuoti dėl teikiamo Seimo nutarimo dėl rudens sesijos darbų programos papildymo.

Šio nutarimo priėmimas

Balsavo 65: už – 62, prieš nėra, susilaikė 3. Taigi nutarimas (projektas Nr. XIIIIP-2851) yra priimtas. (*Gongas*)

Ir prašysime Dokumentų skyrių, kad sujungtų su anksčiau priimtu tokio pat pobūdžio Seimo nutarimu dėl rudens sesijos darbų programos papildymo.

18.36 val.

Žemės įstatymo Nr. I-446 2 ir 36 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-2710, Civilinio proceso kodekso 771 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-2711, Teritorijų planavimo ir statybos valstybinės priežiūros įstatymo Nr. XII-459 13 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-2712 (pateikimas)

Kadangi papildėme sesijos darbų programą, dabar bus pateiktas kompleksas – trys darbotvarkės klausimai: projektai Nr. XIIIIP-2710, Nr. XIIIIP-2711 ir Nr. XIIIIP-2712, – Žemės įstatymo dviejų straipsnių pakeitimo įstatymo projektas, Civilinio proceso kodekso 771 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas ir Teritorijų planavimo ir statybos valstybinės priežiūros įstatymo 13 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas. Prašom, pranešėjau, pristatyti.

B. MARKAUSKAS (LVŽSF). Ačiū. Gerbiami kolegos, labai trumpai pabandysiu pristatyti pakeitimų esmę. Nacionalinė žemės tarnyba vykdo žemės naudojimo kontrolę. Jeigu yra nustatomi žemės naudojimo pažeidimai, tai Nacionalinė žemės tarnyba nurodo padarytą pažeidimą ir suteikia galimybę tą pažeidimą pašalinti. Jeigu per nurodytą terminą pažeidimas nėra pašalinamas, Nacionalinė žemės tarnyba kreipiasi į teismą su ieškiniu dėl įpareigojimo asmeniui pašalinti jo padarytą pažeidimą.

Bet yra problema su pažeidimais valstybinėje žemėje, pirmiausia tai susiję su laikiniais statiniais valstybinėje žemėje. Dažniausiai jūs turbūt irgi puikiai žinote, ne vienas atvejis yra, kai užtveriamos tvoros paežerėse valstybinės žemės, kai, sakykime, pastatomi laikini statiniai, ar tai būtų šiltnamis, ar kiti statiniai. Tokiu atveju, jeigu pažeidėjas nesutinka pašalinti šito pažeidimo, Nacionalinė žemės tarnyba kreipiasi į Valstybinę teritorijų planavimo ir statybos inspekciją ir ši inspekcija privalomuoju nurodymu nurodo pažeidėjui pašalinti šitą pažeidimą. Jeigu pažeidėjas per nustatytą terminą nepašalina šito pažeidimo, Statybos inspekcija kreipiasi į antstolį ir antstolis perima to pažeidimo vykdymo kontrolę. Tas galbūt nebuvo blogai.

Aišku, blogai buvo tai, kad tikrai ilgi terminai, nes Nacionalinė žemės tarnyba negalėjo pati privalomuoju nurodymu nurodyti pažeidėjui pašalinti trūkumą. Iš tikrųjų tuo buvo piknaudžiaujama, procesas užsitęsavo, nes tą darydavo kita institucija. Bet turbūt yra dar blogiau, kad nuo 2019 metų sausio 1 dienos Valstybinė statybos inspekcija atsisako vykdyti tą funkciją, ir todėl

tikrai kyla problema, kad pirmiausia valstybinėje žemėje padarius pažeidimą pažeidėjo nebus kam įpareigoti privalomuoju nurodymu tą pažeidimą pašalinti. Todėl šiuo įstatymo projektu ir lydimaisiais Nacionalinei žemės tarnybai suteikiama teisė, kai yra padaromas pažeidimas, po to, kai tas pažeidimas užfiksuojamas, nustatomas terminas tą pažeidimą pašalinti, ir jeigu pažeidimas nepašalinamas, Nacionalinė žemės tarnyba pati privalomuoju nurodymu galės nurodyti tą pažeidimą panaikinti. Jeigu to nebus padaryta, bus kreiptasi į antstolius.

Kadangi, kaip minėjau, tų pažeidimų gali būti įvairių ir kitų, čia kolega J. Baublys nuogaštavo, kad ir dėl riboženklių gali būti kreipiamasi į antstolius, yra numatyta, kad Vyriausybė savo nutarime nustatytų, kokiems pažeidimams esant gali būti priimamas nurodomasis sprendimas. Tai tiek.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Pirmasis klausiti užsirašė S. Gentvilas, bet salėje jo nematau. J. Baublys. Prašom klausiti.

J. BAUBLYS (LSF). Ačiū, pirmininke. Gerbiamasis pranešėjau, kaip jūs minėjote, tikrai yra nuogaštavimas, kad gali nukentėti niekuo kalti žemės savininkai, ūkininkai. Nacionalinė žemės tarnyba ir šiuo metu tikrai turi daug svertų kontroliuoti, bausti ir panašiai. Dabar jūs norite suteikti privalomąjį nurodymą.

Toks paprastas dalykas. Jeigu savininkas turi 10 hektarų, dalį jis dirba, o 30 arų negali įdirbti dėl to, kad ten akmenys ar buvusi sodybvietė ir panašiai, už tai jis yra persekiojamas ir baudžiamas. O jūs dabar dar norite padaryti, kad tai privalomai perduotų antstoliams, antstoliai reikalautų. Numatytas terminas – trys mėnesiai. Pakeisti paskirtį užtrunka gerokai ilgiau. Jeigu ten apaugusi žemė, negalima įdirbti, reikėtų nebent keisti žemės paskirtį į miškų paskirtį. Tas užtruktų ir nukentėtų ūkininkai. Sakykite, kiek, jūsų nuomone, tai gali paliesti žemės savininkų, ūkininkų? Ačiū.

B. MARKAUSKAS (LVŽSF). Ačiū, gerbiamasis kolega. Kaip minėjau, didžiausia problema (ir turbūt su tuo sutikime) yra valstybinės žemės naudojimo kontrolė. Netgi ne valstybinės žemės naudojimo, o būtent pastatytų laikinų statinių toje valstybinėje žemėje. Aš įvardijau priežastį, dėl ko tas keitimas daromas, ir įvardijau atvejus, kada gali būti priimamas nurodomasis sprendimas. Nustatys Vyriausybė. Šiuo atveju, aš manau, Vyriausybei užteks kompetencijos ir tas atvejis nebus toks atvejis, kai bus priimamas nurodomasis sprendimas. Turbūt visi suprantame, kad jeigu žemė nėra tinkama dirbti, ji bus tik prižiūrima, o ne dirbama. Šiuo atveju ir yra Vyriausybei pavedama nustatyti tuos atvejus, kada Nacionalinė žemės tarnyba galės priimti nurodomuosius sprendimus.

PIRMININKĖ. Klausia E. Pupinis.

E. PUPINIS (TS-LKDF). Gerbiamasis pranešėjau, ar nemanote, kad reiktų apsiriboti tik valstybine žeme, nes, kiek suprantu, čia einama ir į privačią žemę, ir iš tikrųjų šiek tiek gali prieštarauti Konstitucijai. Suprantu, kad žemė turi būti prižiūrima, bet tai nereiškia, kad galime kurti precedentą, gal kam nors atrodys, kad tai turi būti dirbama žemė, o paskui galėsi ginčytis, kiek nori. Iš tikrųjų įvairių konfliktų būna. Ar nemanote, kad vis dėlto reiktų apsiriboti valstybine žeme? Ačiū.

B. MARKAUSKAS (LVŽSF). Aišku, problema yra, kaip minėjau, kad jau nuo sausio 1 dienos nelieka institucijos, kuri duotų privalomuosius nurodymus panaikinti padarytus pažeidimus. Kaip jūs ir sakote, didžiausia problema yra valstybinės žemės kontrolė, bet tokių pažeidimų gali būti labai įvairių. Todėl vėlgi aš tikiuosi, kad Vyriausybė atsižvelgs ir tikrai išnagrinės, juo labiau kad ir komitetas tą nagrinės, abejonės bus išsklaidytos, Vyriausybės nutarime tikrai bus numatyti tokie atvejai. Jeigu bus nuspręsta, kad tik dėl valstybinės žemės nustačius pažeidimų, tai tas ir bus Vyriausybės nutarime pažymėta.

PIRMININKĖ. Klausia V. Gailius.

V. GAILIUS (LSF). Ačiū, gerbiama posėdžio pirmininke. Gerbiamasis pranešėjau, iš Valstybinės teritorijų planavimo ir statybos inspekcijos paimama dalis funkcijų ir perduodama Nacionalinei žemės tarnybai. Ar Valstybinė teritorijų planavimo ir statybos inspekcija neskaidriai vykdo savo funkcijas, ar ji jų apskritai nevykdo, kad reikia perimti ir perduoti jas Nacionalinei žemės tarnybai? Jeigu mes perduodame dalį funkcijų, susijusių su valstybinės žemės naudojimu ir ten atsiradusiais nelegaliais objektais, tai turbūt turėtų mažėti ir Valstybinės teritorijų planavimo ir statybos inspekcijos struktūra, nes mažėja funkcijos? Kaip jūs galvojate dėl Vyriausybės išvados

šiuo klausimu ir dėl ministrų? Ar mes čia nesumušime dviejų ministrų kaktomis, nes į dviejų skirtingų ministerijų funkcijas įsirežiame?

B. MARKAUSKAS (LVŽSF). Ačiū už klausimą. Iš tiesų, kadangi aš esu įstatymo pakeitimo projekto autorius, tai pasidomėjau ir kalbėjausi su Aplinkos apsaugos ministerija, kuri atsakinga už Statybos inspekcijos (...). Jie patvirtino, kad taip, iš tikrųjų nuo sausio 1 dienos Statybos inspekcija atsisako tos funkcijos, ir Vyriausybė iš tikrųjų tam pritarė. Paprasčiausiai per Vyriausybę nebespėjama laiku pateikti šio įstatymo projekto, nes, kaip minėjau, nuo sausio 1 dienos Valstybinė statybos inspekcija tos funkcijos nebevykdys.

Dabar, žinoma, kalbant apie tai, ar turėtų būti peržiūrėtos darbų apimtys, reikiami etatai toms funkcijoms vykdyti, tai tikiuosi, kad tas bus padaryta, kadangi, kaip aš minėjau, Vyriausybė rengs poįstatyminį aktą, kokiais atvejais būtų tie privalomieji nurodymai, turbūt įvertins, ar tos funkcijos mažės, ir pateiks kokias nors rekomendacijas.

PIRMININKĖ. Klausia J. Varžgalys.

J. VARŽGALYS (LVŽSF). Ačiū, posėdžio pirmininke. Gerbiamas kolega, gal ir gera jūsų iniciatyva, bet nuo tarybinių laikų prie gyvenviečių, kur yra vadinamieji aštuonbučiai, dešimtbučiai, yra pristatyta sandėliukų, garažiukų. Kas išeina? Vienas kitą žmogus paskundžia, tai tada NŽT reaguoja: rašo vykdomuosius raštus ir kita, siūlo nusikelti, ne, tai panaikins tau nuomą. Bet tą nuomą ne visi turi, daugelis tų žemių nesutvarkytos, savivaldybėje yra šimtai tokių, Respublikoje – tūkstančiai. Čia kažką reikia daryti. Jeigu drastiškai dabar viską darysime, tai gal reikia kaip nors įteisinti, tas dešimtbutis ar aštuonbutis namas tegul apsibrėžia savo linijas ir susitvarko? Taip drastiškai negalime daryti.

B. MARKAUSKAS (LVŽSF). Ačiū gerbiama kolegai už klausimą. Iš tikrųjų nieko nėra naujai daroma, negu iki šiol buvo. Kaip minėjau, tą funkciją vykdė Valstybinė statybos inspekcija ir turbūt tie skundai plaukdavo į tą instituciją, dabar tą darys Nacionalinė žemės tarnyba. Bet jūs turbūt sutikite, kad valstybinės žemės tinkamas naudojimas turi būti užtikrintas, turbūt lygiai taip pat ir daugiabučio gyventojai turi teisę išsipirkti žemę prie to pastato ir statyti statinius. Turbūt negalime mes toleruoti, iš neteisės teisė negimsta, ar koks tas posakis yra. Šiuo atveju tikrai nėra niekas griežtinama, vienos institucijos funkcija perduodama kitai. Žinoma, terminai truputį trumpės, bet bet koku atveju Nacionalinė žemės tarnyba, nustačiusi pažeidimą, duos laiko tą pažeidimą pašalinti, nustatys datą, kada bus kita patikra. Jeigu pažeidimas nebus pašalintas, tikrai tada privalomuoju nurodymu... bus rašomas privalomasis nurodymas. Šiuo atveju nieko nauja, bet, sakykim, palikti, kad iš viso nebebūtų galimybės priimti privalomojo nurodymo, tikrai mes taip negalime padaryti.

PIRMININKĖ. Ir klausimus užbaigia V. Poderys. Prašom.

V. PODERYS (LVŽSF). Dėkui, pirmininke. Gerbiamas pranešėjas, ar jūsų atvejai apima ir tuos atvejus, kai privatininkas neteisėtai nupjauna seniai valstybinėje žemėje augančią žolę, kas yra baisus nusikaltimas, kaip žinome, bet?..

B. MARKAUSKAS (LVŽSF). Turbūt tikrai neapima, nes šiuo atveju kalbama, aišku, ne tikrai apie valstybinės žemės, bet ir privačios žemės tinkamą naudojimą. Jeigu yra nupjaunama, sakykim, piktžolės, žolė, tai turbūt nėra... jeigu tai yra žemės ūkio paskirties žemė. Arba, sakykim, jeigu yra valstybinė žemė prie pastatų, tai žemė turi būti prižiūrima. Turbūt tikrai nebus niekas už tai, jeigu yra nupjaunamos piktžolės, jeigu palaikoma vadinamoji gera agrarinė būklė.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Jūs atsakėte į visų norinčių klausti klausimus. Motyvų niekas nepašalina. Prašau apsispręsti balsuojant dėl teikiamo įstatymo projekto.

Balsavo 63 Seimo nariai: už – 48, prieš – 2, susilaikė 13. Taigi po pateikimo įstatymų projektams yra pritarta. Kaip pagrindinis komitetas siūlomas Teisės ir teisėtvarkos komitetas, kaip papildomas – Kaimo reikalų komitetas. Svarstymo data – pavasario sesija. Per šoninį mikrofoną V. Gailius.

V. GAILIUS (LSF). Ačiū, gerbiama posėdžio pirmininke. Aš matau, kad nemažai šiandien pristatomų, pateikiamų projektų Seime yra iš esmės Vyriausybės projektai, tačiau teikiami dėl trumpesnio galimo termino. Palaikiau šį projektą pateikimo stadijoje, tačiau norėčiau matyti Vyriausy-

bės poziciją ir siūlyčiau parlamentui prašyti ir Vyriausybės išvados, ir Specialiųjų tyrimų tarnybos antikorupcinio vertinimo, nes suprantu...

PIRMININKĖ. Dėl šių įstatymų?

V. GAILIUS (LSF). Dėl šių įstatymų projektų. Tikrai jautri sritis ir mes neturėtume ignoruoti šiuo atveju Vyriausybės. Ačiū.

PIRMININKĖ. Ar, kolegos, pritariame bendru sutarimu prašyti Vyriausybės išvados ir Specialiųjų tyrimų tarnybos išvados? Dėkoju, pritariame.

Gerbiame kolegos, mūsų laikas kaip ir baigėsi. Dar turime aštuonias minutes. Seimo narių pareiškimų nėra. (*Balsai salėje*) P. Čimbaras vietoje. Iki P. Čimbaras gaus teisę kalbėti, mes turime keletą rezervo klausimų.

18.52 val.

Miškų įstatymo Nr. I-671 11 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIII-1103 (pateikimas)

Tuomet kviečiu A. Stančiką pateikti Miškų įstatymo Nr. I-671 11 straipsnio pakeitimo įstatymo projektą Nr. XIII-1103.

A. STANČIKAS (LVŽSF). Gerbiama pirmininke, gerbiame kolegos, siūlau papildyti Miškų įstatymo Nr. I-671 11 straipsnio 1 dalį 10 punktu. Noriu priminti, kad šiuo metu Miškų įstatymo 13 straipsnio 2 dalis nustato, kai žemės ūkio paskirties žemė yra apaugusi savaiminiais medžių sodinukais, šitoks sklypas yra priskiriamas miškui. Ir paprastai dažniausiai toks vadinamasis miškas stovi ant melioracijos įrenginių ir juos yra sugadinęs. Šiuo įstatymu ir yra noras, kad būtų būtų galima atgal gražinti į žemės ūkio paskirtį savininkui, žemės sklypo savininkui, ir sutvarkyti melioracijos sistemą, nes dažniausiai ji būna toje tarpinėje grandyje. Nors laukas, sakykim, didelis, tačiau esantis toks savaiminis miškas, savaime suprantame, užtvarko visą naudingą plotą, kurį savininkas turi. Ir esmės pažymą apie melioracijos įrenginių būklę turėtų išduoti savivaldybės administracijos direktorius. Šiaip kiti straipsniai, būtent 9 straipsnis, tokio gražinimo atgal į žemės ūkio paskirties žemę nenumato.

Siūlau pritarti, nes iš tikrųjų šiandien mes kalbame, kad melioracijai vis mažiau pinigų skiriame, būtent valstybės sistemų priežiūrai, tačiau mes užkertame kelią ir privatiems savininkams susitvarkyti sistemas. Kad būtų masiškai kertami tie vadinamieji miškai, aš abejoju, tačiau ne vienas galbūt tam tikrą dalį tokio miško iškirs ir gražins žemės ūkio paskirtį ir tikrai šiuo atveju sutvarkys melioraciją.

Šiandien tenka apgailestauti, bet mes iš lėto per daugelį metų prarandame melioracijos sistemas. Ir tikrai, jeigu mes vėl skeptiškai žiūrime į tai, kad šiandien svarbiausia yra medžiai, o ne dirbama žemė, tai dar po dešimtmečio apie žemės ūkį mes nebekalbėsime.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Jūsų nori klausti A. Baura. Prašom.

A. BAURA (LVŽSF). Gerbiamas pranešėjas, jūs savo aiškinamajame rašte rašote, kad tai, ką užregistravote, būtent pagal ūkininkų pasiūlymus. Gal galėtumėte įvardinti, šituo dešimtuoju atveju, jeigu turite informacijos, maždaug apie kokį žemės plotą būtų kalbama?

A. STANČIKAS (LVŽSF). Iš tikrųjų čia skirtingi tie plotai, dažniausiai nėra labai dideli tie plotai, kelių hektarų plotas. Pavyzdžiui, vieno ūkininko plotas yra 50 hektarų žemės ūkio paskirties žemės, šalia jo buvo kitas žemės savininkas. Ir, suprantama, per daug metų neprižiūrėta žemė apaugo krūmais, medžiais ir tapo miško žeme, kaip dabar mes įvardiname. Šitas savininkas, tos geros žemės, tą sklypą nupirko, tą apleistą, bet šiandien jis negali tvarkytis, o jo visas plotas yra paskendęs, nes už šito vadinamojo miško yra melioracijos magistralinis kanalas, į kurį jis turėtų nuvesti savo vandenį, tačiau viskas yra užkimšta. Čia vienas pavyzdys, bet iš tikrųjų daug yra tokių pavyzdžių.

Kaip prisimenate, apie 2012 metus, kai buvo žemės ūkio paskirties žemė parduodama ūkininkams, tuo laikotarpiu buvo labai daug taksuota tų savaiminių miškų, užaugus savaiminukams. Daug tokių netgi valstybinių plotų, nedidelių, kelių hektarų plotų, mes turime išterpusių į ūkininkų laukus, kurie irgi yra sugadinę melioracijos sistemas. O bendras plotas – sunku šiandien

įvardinti. Šiaip kad būtų kertama ir gražinama į žemės ūkio paskirtį šimtai hektarų vieno savininko, tikrai aš labai abejoju. Tai yra plotai, sudarantys kelis hektarus, pusę hektaro, galbūt netgi arais galima skaičiuoti.

PIRMININKĖ. Klausia J. Baublys.

J. BAUBLYS (*LSF*). Ačiū, pirmininke. Gerbiamas pranešėjau, jūs minėjote, kad norint iškirsti medžius, kad ten yra melioracija, pažymą turėtų išduoti savivaldybės specialistai. Bet ar jūs tikras, kad ta visa dokumentacija yra išlikusi? Tai vienas klausimas. Antras klausimas: jeigu tam tikrame plote yra tik dalis melioracijos įrenginių, kaip jūs tada traktuosite visą sklypą? Pavyzdžiui, 10 hektarų sklypas, o melioracija yra tik pusėje hektaro. Ar siūlote visą iškirsti? Kokia jūsų nuomonė šiuo klausimu?

A. STANČIKAS (*LVŽSF*). Dėl to, kad savivaldybės administracijos direktorius turi išduoti pažymą, šiandien, deja, pagrindinis informacijos šaltinis ir yra savivaldybė, nes ji turi duomenų bazę. Kitas dalykas, koks plotas turėtų būti iškirstas arba gražintas į žemės ūkio paskirtį, greičiausiai sprendimą priims pats savininkas. Bet jeigu kalbama apie melioracijos sistemos atstatymą, tai savaime suprantama, kad greičiausiai savininkas išskirs ir būtent registruos nedidelį plotą, nes patys įsivaizduojate, kiek kainuoja tokios apleistos žemės gražinimas į žemės ūkio paskirtį. Iš tikrųjų ne visada atsiperka tos investicijos, kurias šiandien turėtume padaryti, kad grįžtų atgal žemės ūkio paskirties žemė. Tačiau žiūrint į bendrus plotus, kai sistema yra sugadinta ir negalima visai išnaudoti turimos žemės ūkio paskirties, ūkininkas vis dėlto investuos tam tikrą sumą pinigų į atstatymą.

PIRMININKĖ. Klausia V. Vingrienė.

V. VINGRIENĖ (*LVŽSF*). Dėkoju, gerbiama pirmininke. Gerbiamas pranešėjau, melioracijos sistemų problematika labai akivaizdi dėl miškais apaugusių plotų. Turėjo būti atsakingi ir savininkai, kuriems išties yra prievolė neapleisti žemės ir prižiūrėti, kad virš melioracijos sistemų neaugtų medžiai, kurie savo šaknimis tikrai gadina melioracijos sistemas. Tačiau ar nebus problema paslėpta po šia pataisa, kad galbūt pradės būti kertami ir kiti miškai, nes šiaip mišku laikomas tas plotas, kai savaiminis miškas yra 20 metų. Iki 20 metų jis nėra laikomas mišku. Ir krūmynai taip pat nėra laikomi mišku. Ar nebūtų čia tokio pavojaus ir kaip užtikrinsime, kokie saugikliai būtų taikomi, kad nebūtų tokios piktnaudžiavimo galimybės?

A. STANČIKAS (*LVŽSF*). Pirmiausia, aišku, mes kalbame apie melioracijos sistemas. Jei toje vietoje nėra melioracijos sistemų, savaime suprantama, ir pažymos tokios nebus. Nes todėl ir buvo kalbama, kad turi būti ir pažyma, kuri ir parodo: ta sistema yra, yra sugadinta ir šiuo atveju...

Kitas dalykas, kad vadovaujantis šiuo įstatymu šiandien drastiškai būtų kertami tie savaiminiai miškai, aš labai abejoju. Vėl grįžtu prie to, kad šiandien atkurti būtent savaiminį mišką į žemės ūkio paskirties žemę tikrai labai brangiai kainuoja. Nežinau, kuris ūkininkas turi tiek investicijų, kad skirtų ir iškirštų didžiulius 20 ar 25 metų senumo plotus ir atkurtų žemės ūkio paskirtį. Šiandien tai būtų labai brangi investicija.

O kad savininkai apleido, ne tik savininkai – valstybė irgi apleido. Nepamirškime, kiek valstybinės žemės, kuri buvo niekam nereikalinga ir, savaime suprantama, nedirbama, tapo apleista ir būtent užaugo savaiminiais miškais, įvairiais nedideliais plotais, nes šiandien mes turime tą problemą, kur ūkininkų teritorijos viename bendrame plote yra kokie trys keturi savaiminiai miškiukai po pusę hektaro, po hektarą, galbūt virš hektaro šiek tiek daugiau. Šiandien jie yra valstybiniai ir gadina tas sistemas, ir ūkininkas nieko negali padaryti, nes tai net ne jo nuosavybė. Bet čia kalbame apie privačią nuosavybę.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Gerbiama kolegą, prašom apsispręsti ir balsuoti dėl teikiamo įstatymo projekto.

Balsavo 62: už – 55, prieš nėra, susilaikė 7. Po pateikimo įstatymo projektui Nr. XIII-1103 yra pritarta. Kaip pagrindinis komitetas siūlomas Aplinkos apsaugos komitetas, papildomas – Kaimo reikalų komitetas. Ir svarstymas VI (pavasario) sesijoje.

Gerbiama kolegą, posėdžio laikas baigėsi, bet naudojuosi posėdžio pirmininko teise ir tam, kad baigtume darbotvarkę, pusvalandžiui pratęsiu. Bet, manau, spėsime anksčiau, pusvalandžio nereikės.

19.03 val.

Miškų įstatymo Nr. I-671 11 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-1707 (pateikimas)

Taigi kviečiu V. Vingrienę pateikti Miškų įstatymo 11 straipsnio pakeitimo įstatymo projektą Nr. XIIIIP-1707. Prašom.

V. VINGRIENĖ (LVŽSF). Gerbiami kolegos, šio įstatymo pataisa yra susijusi su miško žemės paskirties keitimo galimybėmis. Tai yra viena iš suteiktų galimybių pakeisti miško žemės paskirtį, atkuriant buvusias sodybas jų savininkams ar palikuonims iki trečios kartos pagal išlikusius archyvinčius dokumentus arba pagal teismų patvirtintą juridinį faktą.

Pastaroji išlyga sudarė prielaidas aiškiai piktnaudžiauti miško paskirties žemę pakeičiant, sodybos buvimą įrodžius apgaulingu būdu, pavyzdžiui, atvežus apsamanojusių akmenų, ir tokių pavyzdžių tikrai buvo ne vienas. Be abejo, tai suponuoja šių metų pradžioje kilę skandalai, išėję į viešumą apie Vilniaus rajone iškirstus miškų plotus. Be abejo, galimai buvo sudarytos sąlygos neteisėtoms korupcinėms schemoms, apgaulingam miško paskirties keitimui ypač patraukliose vaizdingose vietovėse, tokiose kaip vandens telkinių pakrantės.

Šiuo pakeitimu siūlau apsaugoti miškus nuo neteisėtos urbanizacijos, nereikalingo kirtimo, vandens telkinių pakrančių užstatymo, taip pat neleisti mažinti visuomenės prieinamumo prie gražiausių gamtos vietovių. Taigi siūlau palikti tik galimybę atkurti sodybas pagal išlikusius archyvinčius dokumentus, panaikinant juridinio fakto galimybę. Taip mes atkursime istorinį teisingumą, nes bus leidžiama atkurti iš tiesų egzistavusias sodybas, ir taip bus apsaugota ir aplinka, ir kraštovaizdis, ir, be abejo, prieinamumas visiems prie vandens telkinių. Taigi siūlau šiam įstatymo projektui pritarti.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Jūsų nori klausti. Klausia E. Pupinis.

E. PUPINIS (TS-LKDF). Ačiū. Gerbiama kolege, jūs pasakojate dešimties ar dar daugiau metų istoriją, kuomet iš tikrųjų buvo tuo piktnaudžiaujama. Ar dabar paskutiniu metu turite faktų, kad iš tikrųjų buvo piktnaudžiaujama ir ieškoma kokių nors akmenų? Ta istorija gana sena, o įstatyme likusi nuostata niekam netrukdo, nes nebūtinai pagal turimus dokumentus, o iš tikrųjų faktas yra, kad grįžta žmonės į senelio sodybą, ta senelio sodyba tikrai būna, ir pagal juridinį faktą atstato paprastą pastatą tarp krūmų. Ar iš tikrųjų tai blogai?

V. VINGRIENĖ (LVŽSF). Na, tarp krūmų tai nėra miško paskirties žemė, miškas gal truputėlį kitą apibrėžimą turi, bet jūs kalbate apie įstatymo galiojimą nuo 2012 metų pabaigos, kaip tik lapkričio mėnesį buvo priimta šita paskirties keitimo galimybė. Per tą laiką jau kas norėjo atkurti sodybas ir tokiu atveju, jeigu ne pagal labai išlikusius dokumentus, tikrai turbūt atkūrė. Be abejo, turbūt buvo paliktos galimybės ir galimam piktnaudžiavimui, o paskutinis piktnaudžiavimo atvejis, kaip minėjau, dėl ko ir gimė ši įstatymo pataisa, tai kilęs skandalas Vilniaus rajone, kuomet buvo iškirstas miško plotas atkurti sodybai galimai neteisėtu būdu. Manau, kad mes šitą landą turėtume panaikinti, nes tikrai tų sodybų atkūrimo atvejų nėra tiek daug, kiek mes iš tikrųjų patiriame žalos gamtai.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Daugiau klausiančių nėra. Ir motyvus už nori išsakyti J. Liesys. Prašom.

J. LIESYS (LSF). Ačiū, pirmininke. Manyčiau, kad po pateikimo reikia pritarti, o per svarstymą mes išnagrinėsime visus tuos kuriozinius atvejus, kurie yra, arba galimybes Lietuvoje padaryti tą, ką gerbiamas Edmundas sakė. Tai nebus dešimties metų senumo, nes dabar sėjomaina arba miško užėjimo plotai yra labai dideli Lietuvoje. Ačiū.

PIRMININKĖ. Ir motyvai prieš – E. Pupinis.

E. PUPINIS (TS-LKDF). Ačiū. Aš tikrai nepritarsiu, nes užkardymui priemonių yra ir kitų būdų, tuo labiau kad juridinis faktas taip pat ne nusikaltėlių priimtas yra. Manau, kitomis priemonėmis galima susidoroti. Bet išbraukti juridinio fakto nustatymą iš galimybės kažkur atkurti sodybą, kai žmogus galbūt neturėjo materialinės padėties, paveldėjo žemę, tas sklypas yra, žemė yra, pamiškėje kur nors pastatas stovi, – tai iš tikrųjų šiuo atveju ir trečios kategorijos žemėje nematau nieko blogo. Vis dėlto reikia pasitikėti institucijomis, kurios nustato juridinį faktą. Šiaip sau nieko nebūna. Siūlau nepritarti ir palikti tą menkiausią galimybę žmonėms dar kažkurioje vietoje sugrįžti į kaimą ir pasistatyti sodybą buvusios sodybos vietoje. Ačiū.

PIRMININKĖ. Gerbiami kolegos, prašau balsuoti dėl teikiamo įstatymo projekto.

Balsavo 56 Seimo nariai: už – 35, prieš nėra, susilaikė 21. Taigi įstatymo projektui po pateikimo yra pritarta.

Siūlomi komitetai. Pagrindinis – Aplinkos apsaugos komitetas, papildomas – Kaimo reikalų komitetas. Svarstymas VI (pavasario) sesijoje.

19.09 val.

Miškų įstatymo Nr. I-671 4¹ straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-2599 (pateikimas)

Kitas projektas – Miškų įstatymo 4¹ straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-2599. Pateikia V. Rinkevičius. Prašom.

V. RINKEVIČIUS (LVŽSF). Ačiū. Užderėjo Miškų įstatymo pakeitimų. Gerbiami kolegos, Miškų įstatymas numato, kad jeigu nori miško savininkas parduoti savo sklypą, jis turi informuoti kaimyną, kaimynas turi pirmumo teisę įsigyti kaimyninį sklypą. Tačiau ši įstatymo nuostata netaikoma didiesiems miško pardavėjams. Galima suformuoti miško sklypų paketą – 10, 15, 20 sklypų ir tada nereikia atsiklausti nei kaimyno, nieko, gali parduoti, kaip nori, kada nori. Aišku, kainą reguliuoja rinka, nes ir kaimynas turi teisę nusipirkti už tą pačią kainą, kuria parduodama.

Siūlau panaikinti išskirtinę teisę stambiams pardavėjams, kad visi 250 tūkst. miško savininkų Lietuvoje, kurie yra, turėtų vienodas teises. Dabar 10 ar 20 miško savininkų (negaliu sakyti – didžiųjų) turi išskirtinę teisę, o kiti 220 tūkst. neturi jos. Dar kartą sakau, noriu sulyginti. Dėl žemės ūkio paskirties žemės anksčiau taip pat buvo išskirtinė nuostata stambiesiems pardavėjams, pirkėjams. Ji buvo panaikinta, jos nebėra – visi jau lygūs, tačiau dėl miško žemės dar yra lygesnių už lygius. Siūlau tą panaikinti.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Jūsų nori klausti J. Baublys. Prašom.

J. BAUBLYS (LSF). Ačiū. Gerbiamas pranešėjas, ar tiesiog nebus pažeidžiamos žmogaus teisės, jeigu žmogus, savininkas turi keletą nedidelių miško sklypelių ir jis tikrai nori parduoti arba visą mišką, arba nieko neparduoti. Dabar jūs priversite, kad vieną dalį parduotų privalomai, o kitas, galbūt menkesnis, liks. Galbūt sujungęs kaip tik gaus didesnę kainą ir panašiai. O dabar privalomai nupirks vieną, kiti sklypeliai liks, ir nebežinos, ką daryti su likusiais sklypeliais. Aš manau, kad tikrai čia nėra labai gerai. Ačiū.

V. RINKEVIČIUS (LVŽSF). Ne, čia visiškai neribojamas pardavimas. Čia tik turi atsiklausti, informuoti kaimyną. O jeigu visi sklypai... Sakote, turi keletą sklypų. Jeigu ribojasi tie sklypai, tada kaimyno atsiklausti nereikia, jeigu jie ribojasi vienas su kitu. Reikia tuo atveju, jeigu vienas sklypelis su kitu to savininko sklypu nesiriboja. O šiaip visiškai neribojama jo galimybė, teisė parduoti. Tik teisė informuoti. Viskas!

PIRMININKĖ. Klausia V. Vingrienė.

V. VINGRIENĖ (LVŽSF). Gerbiamas pranešėjas, aš norėjau paklausti galbūt kito klausimo, daugiau susijusio su miško žemės įsigijimu šalia miško sklypų. Ar nevertėtų mums priimti nuostatą, kad įsigyjantis miško turi turėti patirties, išsilavinimą miškininkystės srityje ir taip pat, be abejo... kartu ir turintis patirtį toje srityje? Čia vienas iš tokių klausimų.

V. RINKEVIČIUS (LVŽSF). Ačiū už klausimą. Nemanau. Yra 250 tūkst. miško savininkų Lietuvoje. Labai daug. Smulkūs mūsų miško ūkiai. Tie 250 tūkst. neturi nei išsilavinimo, nei specialių žinių, nieko, bet jeigu jie norės konsoliduoti ir kaimyno įsigyti, tai mes tada jiems kaip ir užkirsime kelią.

PIRMININKĖ. Dėkoju, pranešėjas. Motyvus už nori išsakyti V. Gailius. Prašom.

V. GAILIUS (LSF). Ačiū, gerbiama posėdžio pirmininke. Už, kadangi tai buvo vienas iš piktnaudžiavimo būdų. Dėkui kolegai, kad pastebėjo, nes siekiant išvengti, kad galėtų nusipirkti realus kaimynas, buvo siūloma pirkti ir kitus sklypus visoje Lietuvoje. Manau, svarstymo stadijoje su šiuo projektu padirbėję išvengsime akivaizdžių piktnaudžiavimo faktų.

PIRMININKĖ. Dėkoju. (Balsai salėje) Gerbiami kolegos, ar bendru sutarimu galime pritarti? Dėkoju. (Balsai salėje) Balsuojate? Prašau balsuoti.

Balsavo 56 Seimo nariai: už – 53, prieš nėra, susilaikė 3. Taigi įstatymo projektui po pateikimo yra pritarta. Pagrindinis komitetas – Aplinkos apsaugos komitetas, papildomas – Kaimo reikalų komitetas. Svarstymo data – VI (pavasario) sesija.

Teisėkūros pagrindų įstatymo 10 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-1636. Pranešėjas – P. Čimbaras. Pateikimas. Prašom. Teisėkūros pagrindų įstatymas, apmokėjimas už darbą darbo grupėse. (*Balsai salėje*) Jūs atsisakote pateikti šitą? (*Balsai, juokas salėje*) Pagal darbotvarkę įrašytas P. Čimbaras. (*Balsai salėje*) Teisėkūros pagrindų įstatymo 10 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas, dėl apmokėjimo darbo grupėse. (*Balsai salėje*) Kad aktų projektams rengti tvarką nustato Vyriausybė. (*Balsai salėje*) Atsisakote pateikti. Gerai.

19.16 val.

Triukšmo valdymo įstatymo Nr. IX-2499 2 ir 7 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 14¹ straipsniu įstatymo projektas Nr. XIIIIP-2111(5), Administracinių nusižengimų kodekso 48 ir 488 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-2419(2) (pateikimas)

Tuomet prašom rezervinį kompleksinį, 5.1 ir 5.2 klausimus, Triukšmo valdymo įstatymo 2 ir 7 straipsnių pakeitimo ir įstatymo papildymo 14¹ straipsniu įstatymo projektą Nr. XIIIIP-2111 ir lydimąjį Administracinių nusižengimų kodekso 48 ir 488 straipsnių pakeitimo įstatymo projektą Nr. XIIIIP-2419. P. Čimbaras pateikia.

P. ČIMBARAS (*LSDDF*). Gerai, ačiū. Ačiū, pirmininke. Norėčiau padėkoti Seimui, kuris 2018 m. balandžio 19 d. priėmė Seimo protokolinį nutarimą tenkinti prašymą dėl gyvūnų keliamo triukšmo, Seimas balsavo bendru sutarimu. Dabar teikiamas įstatymo projektas, o projekto tikslas yra išspręsti pareiškėjos peticijoje iškeltą problemą dėl gyvūnų keliamo triukšmo gyvenamosiose patalpose. Komisija, kaip minėjau, posėdyje išnagrinėjo ir priėmė sprendimą tenkinti, pateikti siūlymą reglamentuoti gyvūnų savininkų atsakomybę už savo augintinių keliamą triukšmą.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Nori klausti grupė Seimo narių. Pirmasis klausia E. Pupinis.

E. PUPINIS (*TS-LKDF*). Ačiū, gerbiama pirmininke. Iš tiesų vienu metu buvo toks rezonansinis tas įstatymas, kai pirmasis pateikimas įvyko su įvairiomis papildomomis numatytais sąlygomis, tačiau klausimas rimtas, nes daug žmonių skundžiasi. Bet vienas klausimas yra, o kas administruos tą visą priežiūrą? Ar manote, kad galėtų tvarkytis pati seniūnija, ar daug kam galima suteikti – ir seniūnijos žmonėms, ir policijai, ir kitiems, kurie galėtų atlikti tam tikrus matavimus ir surašyti aktus? Ačiū.

P. ČIMBARAS (*LSDDF*). Gerbiamas kolega, tikrai rezonansas buvo, aš tik jums priminsiu paprastą dalyką, mes, Baltijos šalis, pirmajame Pabaltijyje, turime 700 tūkst. gyvūnų, tai yra šunų. Kitose šalyse daugiau laikoma kačių. Bet kokia problema? Kitose šalyse gyvūnų laikymas yra reglamentuotas, pirkimas, laikymas, pavyzdžiui, bendrijos nusprendžia neįsileisti arba namas, pas mus šito niekas nereglamentuoja. Mes, palyginti su kitomis šalimis, daugiausia laikome šunų, o europiečiai laiko kačių, nes tai yra paprastesnis laikymas. Mes, pavyzdžiui, pagal gyvūnų skaičių estus lenkiame keturis kartus, o latvius – du. Visi: ir gyvūnų mylėtojai, ir apskritai piliečiai, pripažįsta, kad mes turime tikrai gyvūnų daug ir prieglaudos perpildytos, bet niekas nesiima jokios kontrolės, kad tai būtų reglamentuota. Tai yra pirmas bendruomenės, kaip sakyti, visuomenės pasiūlymas, kad triukšmo apribojimas būtų taikomas ir gyvūnams.

Puikiai žinote, praeitą kadenciją mes sustiprinome Gyvūnų gerovės įstatymą, tai yra atsakomybę už griežtą ir neteisingą poelgį su gyvūnais, pavyzdžiui, net iki baudžiamosios atsakomybės. Bet išeina taip, kad yra tokių piktybinių momentų ir variantų, kai galimai piktybiški šunų savininkai piktnaudžiauja padėtimi, kai gyvūnai... paprasčiausiai negali būti traukiami atsakomybėn savininkai, bet triukšmas gyvūnams negalioja. Čia yra esmė. Pavyzdžiui, jeigu yra... (*Balsai salėje*) Kaip?

PIRMININKĖ. Gerai, kolegos!

P. ČIMBARAS (*LSDDF*). Atsiprašau.

PIRMININKĖ. Trumpiname atsakymus. L. Stacevičius. Prašom klausti.

L. STACEVIČIUS (*LVŽSF*). Ačiū, posėdžio pirmininke. Gerbiamas pranešėjau, dabar pagal ANK nelieka laiko ribojamam triukšmui. Ar nebus čia piktnaudžiavimo vieta, nes kaimynai kaimynus

gali pradėti skūsti, arba yra dabar įvairių technologijų, kai galima šunį paerzinti per atstumą ir taip toliau, kai žmogus net ir negirdi. Kitas dalykas, ar po to nebus tokia situacija, kad bus papildomai perpildytos prieglaudos? Aš suprantu, jūs kalbate ir apie švietimą, bet sąlyginai. Vis tiek naujus šunis galbūt galima apmokyti, gyventojus, pačius laikytojus apmokyti, bet ką daryti tiems, kurie dabar turi šunis, o tie tiesiog loja?

P. ČIMBARAS (LSDDF). Pavyzdžiui, kitose šalyse neįsigysi gyvūno, jeigu neišlaikysi tam tikro kurso, kuriame yra papasakojama savininkui apie jo žalą, apie jo gerąsias savybes, tada jis gauna pažymėjimą ir eina įsigyti. Pas mus šito nėra.

Antras variantas – ir dabar yra piktnaudžiavimo atvejų, kai, pavyzdžiui, žmogus triukšmauja, o kaimynas paskambina policijai be reikalo. Šituo reikalu turėtų rūpintis higienos centrai, čia yra jų kompetencija. Dabar visus ribinius dydžius matuoja higienos centrai, turintys tam tikrą aparatūrą. Žinote, mūsų tokia valstybės situacija su finansais, tai iš esmės jie tik samdo kompanijas, kurios tai daro. O kitose šalyse ir policijos pareigūnai turi įrenginius, atvažiuoja, pamatuoja vietoje ir iš karto išrašo, pavyzdžiui, nuobaudą pagal nustatytus ribinius dydžius.

PIRMININKĖ. Klausia K. Mažeika.

K. MAŽEIKAI (LVŽSF). Ačiū, pirmininke. Aš turiu du klausimus, nes jūs teikiate du projektus. Pirmas, jeigu skaitėte Teisės departamento išvadą, kur buvo akcentuota, atkreiptas dėmesys, pagal ką bausti, nes išeina kolizija, ar už Triukšmo valdymo įstatymo pažeidimą, ar už Viešosios rimties sutrikdymą? Pagal kurį? Žinome, kad pagal du dviejų baudų negalima už tą patį pažeidimą išrašyti. Tai vienas klausimas.

Kitas klausimas. Jūs darote Administracinių nusižengimų kodekso pakeitimą ir išbraukiate, kad vakare nuo 19 iki 20 valandos ir naktį nuo 22 iki 7 ryto būtų draudžiamas gyvenamosiose patalpose, įmonėse, įstaigose, kur trikdoma ramybė, garsus dainavimas, grojimas ir taip toliau. Tarkime, jeigu kolega V. Juozapaitis grįžęs po darbo pradėtų dainuoti, repetuoti, tai, vadinasi, jį kaimynai jau galėtų skūsti? Jau taip suprantu, ar ne?

P. ČIMBARAS (LSDDF). Gerbiamas kolega, tikrai čia nereikėtų sureikšminti, nes, žiūrėkite, dabar, pavyzdžiui, pas mus žmonės dirba ir dviem pamainomis. Aš suprantu, naktį reikia miegoti, bet kitas, pavyzdžiui, gaisrininkas dirba naktinėje pamainoje, jam gal reikia dieną pamiegoti, o paprastai dieną triukšmas yra nematuojamas, taip sakant, tai negalioja. Bet yra kitas variantas, kai muzikos studijos yra įrengtos daugiabučiuose ir visą dieną kaimynai turi klausyti, pavyzdžiui, kaip fortepijonu ar smuiku grojama, visą dieną. Pagal higienos normas ir įstatymą triukšmas negalioja dienos metu. Tai čia būtų irgi tokia kaip ir paskata, kad kaimynus mes gerbtume.

O dėl kodekso, dėl vadinamojo, kai anksčiau pagal higienos normas gyvūnų triukšmas negaliojo, tai 48 straipsnyje buvo bauda nuo 50 eurų, o 448 straipsnyje buvo nuo 20. Tai pagal Teisės departamento pasiūlymus mes siūlome, kad būtų bauda abiejuose straipsniuose nuo 20 eurų, mažiname.

PIRMININKĖ. Klausia J. Sabatauskas.

J. SABATAUSKAS (LSDPF). Ačiū, gerbiama pirmininke. Gerbiamas kolega, bet kai jūs išbraukiate iš įstatymo skirstymą pagal laikotarpius, pagal valandas, išeina taip, kad triukšmo arba rimties režimas bus ištisą parą. Kaip tada atskirti tą triukšmą, kuris trikdo ramybę, kai yra bendras foninis triukšmas dienos metu, ir vakare, kai bendras foninis triukšmas yra žymiai žemesnis? Vadinasi, gali būti, kad už bendrą foninį triukšmą asmuo bus baudžiamas.

P. ČIMBARAS (LSDDF). Ir dabar yra, 2011 metų ministro įsakyme viskas yra graduojama – gyvenamosiose patalpose, kitose patalpose, yra laikas ir decibelai, yra. Dabar būtų ministro pareiga papildyti higienos normas, kad ir ten atsirastų ir laikas, ir vadinamieji ribiniai dydžiai. Jie ir dabar yra, tik paprasčiausiai higienos normose aiškiai parašyta: „Triukšmo lygis gyvūnams negalioja.“ Viskas. Reikėtų papildyti higienos normas.

PIRMININKĖ. Klausia L. Balsys.

L. BALSYS (LSDPF). Ačiū, pirmininke. Gerbiamas kolega, turbūt šis įstatymo projektas taps jūsų karjeros dviejų kadencijų aukštumos simboliu, nes tokį atkaklumą retai teko matyti. Net nežinau, ko čia paklausti. Na, kas čia jums atsitiko? Aną įstatymą jau išsamiai išstudijavome, išdiskutavome, visuomenė pareiškė savo nuomonę nepritariančią, Seimas nepritarė, specialistai paaiš-

kino, visi paaiškino, kad neišeina šitaip, ir vis tiek jūs vėl apsisukote ir vėl iš naujo su dar prastesniu įstatymu. Kaip jūs ten išmatuosite tuos decibelus? Šuniuko lojimas niekada neviršys 70 ar 90 decibelų, bet jis vis tiek trukdys. Tai ką jūs tada darysite? Na, gaištame laiką tušties niekams!

P. ČIMBARAS (*LSDDF*). Gerbiami kolegos, šį įstatymo projektą ne P. Čimbaras sugalvojo, o yra Peticijų komisija, ir Seimas bendru sutarimu pritarė. Jūs patys, Seimo nariai, pritarėte, o po to P. Čimbarą kalate prie sienos! Tai reikėjo jums atmesti ir būtų problema išspręsta!

Bet kitas klausimas, ar mes norime išgirsti visuomenę? Šitą siūlo visuomenė! Arba mes tada naikinkime Peticijų komisiją, žmonės negalės teikti pasiūlymų ir bus visos problemos išspręstos. Tai mes, Seimas, užsitarome, užsirakiname ir žmonių negirdime. Bet dabar, kai visuomenė teikia, jūs patys visuomenę norite atmesti motyvuodami tuo, kad P. Čimbaras atkaklus.

Taip, aš esu komisijos pirmininkas. Jeigu Seimas priėmė protokolinią nutarimą tenkinti, aš ir teikiu. O jūsų teisė apsispręsti, ar visuomenę atstumti, ar uždegti žalią šviesą ir jį tobulinti svarstyto metu.

PIRMININKĖ. Dėkojame, kad išaiškinote ir priminėte Seimui, ką jis buvo pamiršęs. Bet kartais reikėtų ir Seime decibelus pareguliuoti.

Motyvai už – E. Pupinis.

E. PUPINIS (*TS-LKDF*). Aišku, gerbiami kolegos, galima juoktis iš to, bet kai kada, kai peticija, ateina verkiantis žmogus, sako, aš turiu parduoti butą, nes negaliu jame gyventi. Kaimynas persikraustė, kadangi turėjo du kambarius, tai persikraustė į kitą kambarį, miegamąjį pasidarė. Sako, aš turiu vieną kambarį, aš neturiu ką daryti, nes mano kaimynas išvažiuoja dviem dienom, užrakina šunį, paduoda būti ir galvoja, kad viskas gerai. Jis tai negirdi, o šuo, laukdamas kaimyno, gana garsiai loja.

Yra įvairių išimčių. Manau, kad svarstyti turėtume, galbūt komitete normaliai vertinti visas tas sąlygas, bet problema egzistuoja, ji niekur nedings, kaip ir kitos problemos. Pavyzdžiui, palaidi šunys kokuose nors soduose nakčiai yra paleidžiami, jie laksto po gyvenamuosius sodus, loja. Garsas didžiulis, niekas negali nieko padaryti. Galime mojuoti rankomis, bet žmonės susiduria su problemomis.

Manau, kadangi taip yra, turime pasvarstyti, pažiūrėti, protingai išspręsti, bet ne tik gyvūnėlių naudai, kas mums atrodo teisinga, o ir žmonių naudai. Kai kada gailėdami gyvūnėlių mes apskritai leidžiame juos kankinti ir žaloti uždare duris, palikę be priežiūros, tokiu būdu kankinama pačius gyvūnėlius. Reikėtų svarstyti tą įstatymo projektą ir ieškoti protingo sprendimo.

PIRMININKĖ. Motyvai prieš – K. Mažeika.

K. MAŽEIKA (*LVŽSF*). Iš principo nesu visiškai prieš, bet, kolegos, pagalvokime, jeigu įsigalios šis įstatymas, kaip institucijos turės jį įgyvendinti? Atsižvelgiant į tai, kad bauda sieks 20 eurų, iškvietimų bus kas trečiame mažų mažiausiai daugiabutyje, kur kaimynai skūsis ar dainavimu, ar vaikų bėgiojimu, ar šuns lojimu, ar dėl kitokių triukšmo atvejų.

Kas ypač man kelia susirūpinimą, tai tos valandos. Kaip kolega sakė, visa para bus rimties laikotarpis. Prie to, manau, tikrai dar reikia padirbėti, nesureikšminti ir su šunų problema neiškelti dar daugiau problemų, kurios gali po to atsisukti kitu galu. Tos institucijos, kurios turėtų spręsti galbūt tikrai svarbesnes problemas, neturėtų lakstyti iš vieno daugiabučio į kitą ir galvoti, kur dabar surasti šeiminką, kaip dabar padėti tam gyvūnėliui, ir dar daugybė kitokių įvairių situacijų. Siūlau, kolegos, tikrai pagalvoti ir eiti galbūt protingumo keliu.

PIRMININKĖ. Gerbiami kolegos, prašom balsuoti dėl teikiamų siūlymų.

Balsavo 56 Seimo nariai: už – 23, prieš – 8, susilaikė 25. Taigi teikiamiems įstatymų projektams nepritarta.

Prašau apsispręsti, ką darysime, ar siūlysime tobulinti, ar projektai bus atmesti? Kas už tobulinimą, balsuoja už, kas turi kitą nuomonę, prašom balsuoti prieš. (*Balsai salėje*) Mus darbas puošia, kolegos.

Už tobulinimą balsavo 39, o prieš – 15. Taigi gražiname tobulinti.

Kolegos, laikas baigėsi, bet liko du protokoliniai, tai yra minutės reikalas. Prašau pateikti du protokolinius nutarimus dėl Peticijų komisijos.

19.32 val.

Seimo protokolinio nutarimo „Dėl Virginijos Jurgilevičienės ir kitų pareiškėjų peticijos“ (projektas Nr. PNP-65) priėmimas

Seimo protokolinio nutarimo „Dėl Virginijos Jurgilevičienės ir kitų pareiškėjų peticijos“ projektas Nr. PNP-65. Prašau. (*Balsai salėje*)

P. ČIMBARAS (*LSDDF*). Ačiū, pirmininke. Gerbiamieji Seimo nariai, įdėmiai klausykite, kad po to vėl nebūtų nesusipratimų. Komisija šių metų 17 dieną posėdyje išnagrinėjo V. Jurgilevičienės ir kitų pareiškėjų peticiją ir priėmė sprendimą atmesti pateiktą pasiūlymą papildyti Daugiabučių gyvenamųjų namų ir kitos paskirties pastatų savininkų bendrijų įstatymo 21 straipsnio 3 dalį 6 punktu, kur būtų pasakyta, kad butų ir kitų patalpų savininkai privalo parduoti savo dalį įstatymo nustatyta tvarka, kai asmuo išigyja dalį gyvenamosios patalpos Lietuvos Respublikos butų privatizavimo įstatyme ar Lietuvos Respublikos paramos būstui išigyti ar išsinuomoti įstatymo 24 straipsnio 1 dalyje nustatyta tvarka ir vienerius metus joje negyvena. Taigi prašau pritarti komisijos išvadai priimti Seimo protokolinį sprendimą atmesti.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Kologos, galime bendru sutarimu Peticijų komisijos pasiūlymui pritarti? (*Balsai salėje*) Dėkoju.

19.33 val.

Seimo protokolinio nutarimo „Dėl Genadijaus Tankeliuno peticijos“ (projektas Nr. PNP-66) priėmimas

Ir Seimo protokolinio nutarimo „Dėl Genadijaus Tankeliuno peticijos“ projektas Nr. PNP-66. Prašau.

P. ČIMBARAS (*LSDDF*). Spalio 17 dienos posėdyje taip pat išnagrinėjome G. Tankeliuno peticiją dėl žmogaus teisių ir laisvių apsaugos ir priėmėme sprendimą atmesti jo pateiktą pasiūlymą pakeisti Baudžiamojo proceso kodeksą ir nustatyti, kaip elgtis Lietuvos Respublikos generalinei prokuratūrai, kai Lietuvos Respublikos pilietis yra padaręs nusikalstamą veiką ne tik kitoje šalyje, bet ir Lietuvoje, o pats pilietis sulaikytas trečioje šalyje, tai yra kai nenumatytas mechanizmas Lietuvos Respublikos generalinei prokuratūrai perimti tokio asmens baudžiamąjį persekiojimą ir išduoti Europos arešto orderį. Komisija, atsižvelgusi į tai, kad ar pradėti konkretaus asmens baudžiamąjį persekiojimą ir ar Europos arešto orderio išdavimas atitiktų proporcingumo ir proceso ekonomiškumo principus, sprendžia Lietuvos Respublikos generalinę prokuratūrą, taip pat nusprendė kreiptis į Generalinę prokuratūrą ir paprašyti jos rasti galimybę padėti G. Tankeliunui spręsti jo peticijoje pateiktą problemą. Taigi prašau pritarti komisijos išvadai ir priimti protokolinį nutarimą atmesti pareiškėjo pasiūlymą. Ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Ar galime bendru sutarimu pritarti siūlymui? Dėkoju.

Gerbiami kologos, dėkoju jums už kantrybę. Šios dienos vakarinė darbotvarkė yra baigta. Prašom registruotis.

Užsiregistravo 56 Seimo nariai.

Šių metų lapkričio 6 dienos Seimo vakarinis posėdis yra baigtas. (*Gongas*) Gero vakaro!

PAVARDŽIŲ RODYKLĖ

- Adomėnas Mantas 29
Andrikis Rimas 33, 50
Anušauskas Arvydas 12, 13, 16, 17, 68, 81, 82, 84
Armonaitė Aušrinė 9, 22, 46, 47
Ąžuolas Valius 54, 80
- Bacvinka Kęstutis 83, 84, 85
Bakas Vytautas 10, 11, 12, 13, 15, 16, 30, 36, 43, 44, 45
Balsys Linas 33, 48, 50, 98
Baškienė Rima 9, 29, 70, 72
Baublys Juozas 59, 91, 94, 96
Baura Antanas 62, 87, 93
Bernatonis Juozas 73, 74
Brukas Algirdas Antanas 54
Burokienė Guoda 30, 33
Butkevičius Algirdas 55
- Čigriejienė Vida Marija 73
Čimbaras Petras 93, 97, 98, 99, 100
Čmilytė-Nielsen Viktorija 33, 42, 50, 69
- Dagys Rimantas Jonas 31, 32
Degutienė Irena 72, 73, 75, 77
Dumbrava Algimantas 18
Džiugelis Justas 43, 57
- Gailius Vitalijus 65, 72, 81, 83, 88, 91, 92, 93, 96
Gentvilas Eugenijus 34, 42, 50, 57, 74
Gentvilas Simonas 53, 54, 85, 91
Glaveckas Kęstutis 24
Gražulis Petras 11, 12, 36, 40, 41
Grybauskaitė Dalia 20, 41
Gudžiūnaitė Irma 76, 77
Gumuliauskas Arūnas 13, 14
- Haase Irena 72
Henke Dalia 49
- Jakeliūnas Stasys 44, 79, 80
Jankevičius Elvinas 69, 70, 71, 72, 73, 74, 75
Jedinskij Zbigneŭ 18, 33, 50
Jovaiša Sergejus 17, 65
Juknevičienė Rasa 16
Juozapaitis Vytautas 98
Jurgilevičienė Virginija 100
- Kamblevičius Vytautas 55, 60
Karbauskis Ramūnas 35, 45, 59, 60, 64, 65, 66
Kasčiūnas Laurynas 73
Kasmauskis Mindaugas 56
Kasmauskis Tadas 56
Kerza Edvinas 67, 68, 69
- Kindurys Gintautas 19, 31
Kubilienė Asta 67
Kubilius Andrius 40, 43, 44, 45, 59
Kupčinskas Andrius 23, 24
- Landsbergis Gabrielius 35, 40, 41
Liesys Jonas 95
Lingė Mindaugas 25, 26, 27, 28
- Majauskas Mykolas 22, 24, 26, 28, 29, 42, 46, 49, 57, 60, 71, 73, 78, 80
Maldeikienė Aušra 30, 31, 33, 37, 50
Markauskas Bronius 41, 56, 57, 58, 59, 90, 91, 92
Masiulis Kęstutis 16, 64
Matelis Bronislovas 35, 36, 37, 39, 45
Matulas Antanas 62, 65, 67
Mažeika Kęstutis 19, 20, 63, 84, 86, 87, 88, 89, 98, 99
Miliūtė Rūta 18
Molis Arūnas 20, 22, 23, 24
Murniece Inara (Mūrniece Ināra) 64
- Navickas Kęstutis 51, 52, 53, 54, 55, 56, 61, 62, 63
Nekrošius Arvydas 17
Nevulis Petras 18, 19
- Olekas Juozas 10, 11, 12, 14, 15, 16, 27, 28, 29, 39, 40, 41, 53, 54, 58, 60, 62, 65, 66, 68, 69, 85, 86
- Palionis Andrius 62
Petkevičaitė-Bitė Gabrielė 9
Poderys Virgilijus 36, 37, 39, 92
Pranckietis Viktoras 9
Puidokas Mindaugas 10, 44
Puksas Andrius 33, 51
Pupinis Edmundas 27, 28, 32, 47, 48, 58, 71, 76, 78, 81, 87, 91, 95, 97, 99
Puteikis Naglis 35
- Razma Jurgis 10, 24, 40, 45, 56, 59, 64
Rinkevičius Viktoras 63, 64, 89, 96
- Sabatauskas Julius 47, 48, 50, 88, 98
Sadeckas Darius 78, 79
Salamakinas Algimantas 60, 83, 85
Saudargas Paulius 53
Simulik Valerijus 10
Sinkevičius Vytautas 42
Sysas Algirdas 13, 14, 15, 16, 18, 42, 43, 44, 47, 56, 64, 66, 67, 78, 88
Skaistė Gintarė 27, 43, 44, 47
Skardžius Artūras 19, 23, 29, 76, 87, 89
Skuodis Marius 82, 83

- Skvernelis Saulius 36, 43
Smirnovas Kęstutis 87
Stacevičius Lauras 97
Stančikas Andriejus 60, 84, 93, 94
Starkevičius Kazys 19, 20
Strelčiūnas Algis 33, 50, 84
- Šalaševičiūtė Rimantė 66, 74, 75, 86
Šarknickas Robertas 74
Šedbaras Stasys 16, 17
Šiaulienė Irena 51, 64
Šimas Audrys 33, 50
Šimonytė Ingrida 42, 43
Širinskienė Agnė 34, 40, 41, 42, 43, 44, 45, 46, 47, 48,
49, 50, 60, 66, 67
- Tamašunienė Rita 33, 34, 89
Tankeliun Genadij 100
Tomilinas Tomas 22, 23, 24
- Urbšys Povilas 20, 60
- Valiūnas Petras 84, 87
Varkalys Jonas 13, 14
Varžgalys Juozas 31, 32, 88, 92
Vilda Gintaras 81
Vingrienė Virginija 63, 71, 83, 84, 85, 94, 95, 96
Vinkus Antanas 18, 48, 49
Viskontas Egidijus 33
- Žemaitaitis Remigijus 9, 37, 50, 51, 60

Lietuvos Respublikos Seimo kanceliarija
Gedimino pr. 53, 01109 Vilnius
Tel. (8 5) 239 6060, faks. (8 5) 239 6289, el. p. *priim@lrs.lt*
Interneto puslapis *www.lrs.lt*